

การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก : กรณีศึกษา

จอห์น บาจจ์

วสันต์ ว่างสุข

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสาร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก : กรณีศึกษา
จอห์น บาจโจ้

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสาร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก :
กรณีศึกษาจอห์น บาจโจ้"
ของ วสันต์ ว่างสุข
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสาร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรหม ชมงาม)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ดร.ทิฆัมพร เอี่ยมเรไร)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา ชาญวิชัย)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ดร.อรรรณ ศิริสวัสดิ์ อภิขยกุล)

อนุมัติ

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล มุณีสว่าง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก : กรณีศึกษาจอห์น บาจโจ้
ผู้วิจัย	วสันต์ ว่างสุข
ประธานที่ปรึกษา	ดร.ทิฆัมพร เอี่ยมเรไร
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ นศ.ม. สาขาวิชาการสื่อสาร, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564
คำสำคัญ	การสื่อสารเพื่อการปรับตัว, การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม, นักฟุตบอลต่างชาติ, ฟุตบอล

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง รวมถึงการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) จอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ และ 2) ผู้ที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจโจ้ จำนวน 5 คน ได้แก่ นักฟุตบอลร่วมสโมสร, ทีมงานผู้ฝึกสอน และเจ้าหน้าที่ภายในสโมสร สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ในการศึกษาไว้ 3 พื้นที่ ได้แก่ 1) พื้นที่ในสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การทำงาน, 2) พื้นที่ข้างสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่ในการดำเนินชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการทำงานในพื้นที่สาธารณะ และ 3) พื้นที่นอกสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การใช้ชีวิตประจำวันภายในที่พัก ที่มีความเป็นส่วนตัว

ผลการวิจัยพบว่า จอห์น บาจโจ้ มีรูปแบบการสื่อสารที่ช่วยให้เกิดการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยในหลากหลายบริบท, สื่อ และวิธีการ โดยจอห์น บาจโจ้ มีการปรับตัวในลักษณะ “Bicultural Identity” กล่าวคือ รักษาอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมเก่าของตนเองไว้ และในขณะเดียวกันก็ปรับรับเอาวัฒนธรรมใหม่ที่เป็นวัฒนธรรมไทยด้วย โดยการปรับตัวในแต่ละพื้นที่ที่ได้ศึกษานั้นมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ในสนามซึ่งเป็นพื้นที่การทำงานหรือการเล่นฟุตบอล จอห์น บาจโจ้ มีบุคลิกที่เป็นกันเอง เข้ากับคนอื่นได้ง่าย และเป็นคนสนุกสนาน จึงทำให้ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมทีมได้ง่าย และได้เข้าไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้ภาษาทั้งภาษาไทยและ

ภาษาอังกฤษ จากการพูดคุยกับเพื่อนนักฟุตบอล โดยทั้ง 2 ภาษานี้เป็นภาษาหลักที่ใช้สื่อสารระหว่างสมาชิกในสโมสร

พื้นที่ข้างสนาม จอห์น บาจจ์ มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอล ร่วมกับ “เครือข่ายคนรู้จัก” ที่มาจากพื้นที่ในสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่ในการสนทนาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน ที่ทำให้ได้เรียนรู้ภาษาไทยพร้อมกับการได้รับข่าวสารต่าง ๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้สำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันจากการสนทนากัน นอกจากนี้จอห์น บาจจ์ ยังมีการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านการมีส่วนร่วมในประเพณีหรือวัฒนธรรมไทยอีกด้วย

พื้นที่นอกสนาม จอห์น บาจจ์ มีการ “เปิดรับสื่อมวลชนเจ้าบ้าน” ซึ่งเป็นพื้นที่ในการฝึกภาษาไทยและติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เพื่อใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศไทย

ทั้งนี้ การที่จอห์น บาจจ์ สามารถเล่นฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลในไทยลีกได้อย่างยาวนานถึง 7 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าจอห์น บาจจ์ มีบุคลิกแบบ “เปิดรับ” ที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็น ภาษา วิถีชีวิต และวัฒนธรรมไทย เพื่อที่จะสามารถปรับตัวเข้ากับ “เจ้าบ้าน” ที่เป็นคนไทย และสังคมไทยได้

Title	THE ADAPTATION COMMUNICATION OF FOREIGN FOOTBALL PLAYER IN THAI LEAGUE : A CASE STUDY OF JOHN BAGGIO
Author	VASAN VANGSUK
Advisor	Tikamporn Eiamrerai, Ph.D.
Academic Paper	M.Com.Arts. Thesis in Communications - (Type A 2), Naresuan University, 2021
Keywords	Adaptation Communication, Intercultural Communication, Foreign Football Player, Football

ABSTRACT

The objective of this research is to study the adaptation communication patterns to Thai society of John Baggio as a professional footballer in a Thai league football club. It is qualitative research using participant observation coupled with in-depth interviews. The researchers selected the key informants using purposive sampling and snowball sampling, which were divided into two parts: 1) John Baggio, the case study in this research, and 2) 5 people who are close to John Baggio includes teammates, coaching staff, and club staff. In this study, the researcher divided the study areas into 3 areas: 1) the football field area, which is the working area, 2) the area beside the football field, which is the area for daily life other than working in the public space and 3) the area outside the football field, which is the area of daily living within the accommodation with privacy.

The results of this research revealed that John Baggio had a communication pattern that helped him adapt to Thai society in a variety of contexts, media, and methods. John Baggio has adapted as a “Bicultural Identity”, meaning preserving his old cultural identity while at the same time adopting a new Thai culture.

The results of research in 3 areas found that :

The football field area is a working or playing area of football. John Baggio has a friendly, outgoing, and fun personality. Thus making it easy to adapt to teammates and get into the group of Thai football players. This is an area to learn both Thai and English from talking with teammates. And these two languages are the primary language used for communication between club members.

In the area beside the football field, John Baggio has activities other than playing football with the “acquaintance network” from the football field area. This is a space to discuss various topics together that allows learning the Thai language along with receiving various news that can be applied in daily life from conversations. In addition, John Baggio also learns about Thai culture through participation in Thai traditions or culture.

In the area outside the football field, John Baggio has “host media exposure” which is an area to practice the Thai language and follow the news that is happening in Thailand to use the information to adjust to the situation in Thailand.

The fact that John Baggio has been able to play for seven years in a Thai League football club reflects that John Baggio has an “openness” personality for learning things like language, way of life, Thai culture in order to be able to adapt to the "host" who is Thai and Thai society.

ประกาศคุณูปการ

ตั้งแต่เริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้ารอวันที่จะเขียนในส่วนของหัวข้อนี้มาโดยตลอด ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณจากใจจริงกับผู้เกี่ยวข้องที่ส่งผลให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

วิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้เลยหากขาดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ ดร.ทิมมพร เอี่ยมเรไร ที่คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะ และชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์อย่างอบอุ่นด้วยดีตลอดมา หากเปรียบเทียบการทำวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าเป็นตั้งเกมการแข่งขันฟุตบอลแล้ว อาจารย์เปรียบเสมือน “โค้ช” ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายเชิงอุปมา ผู้ที่คอยสอนวิธีการเล่นฟุตบอล และแท็กติกต่าง ๆ ในการเล่นฟุตบอล พร้อมทั้งสอนวิธีการยิงประตู ซึ่งไม่ได้สอนให้ “ยิงเข้า” เพียงอย่างเดียว แต่สอนให้ “ยิงคม” ขึ้นอีกด้วย และนอกจากจะคอยสอนเรื่องของ “ในสนาม” แล้ว โค้ชคนนี้ยังคอยสอนการใช้ชีวิต “นอกสนาม” ซึ่งทำให้ได้พัฒนาทั้งความคิดและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอีกด้วย

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.พรพรหม ชมงาม ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ชี้แนะแนวทางและให้คำแนะนำสำหรับการปรับปรุง แก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณ รศ.ดร.กิตติมา ชาญวิชัย และ ดร.อรุวรรณ ศิริสวัสดิ์ อภิษยกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้กำลังใจอย่างอบอุ่นมาโดยตลอด ทั้งในด้านของการเรียน และการทำวิทยานิพนธ์นี้จนผ่านไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณจอห์น บาจโจ้ ที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นกันเอง และขอขอบพระคุณพี่เทิง พี่ชัน จุง พี่แนน และก้อง สำหรับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบพระคุณพี่สุตา พี่วิทย์ สำหรับการช่วยเหลือและแบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์เอ้ม (ดร.เอกรงค์ ปั้นพงษ์) ที่เปรียบเสมือน “จุดเริ่มต้น” ของท้องเรื่องนี้สำหรับคำแนะนำให้ข้าพเจ้าศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับฟุตบอลและนักฟุตบอลต่างชาติ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจตลอดการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณอาจารย์บีก (อ.ยรรยงวรกร ทองแยม) สำหรับคำแนะนำและกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณอาจารย์ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปด้วยดี

ทำยนี้ ข้าพระเจ้าขอขอบพระคุณอย่างสุดหัวใจ “พ่อกับแม่” ที่คอยสนับสนุนทุกเรื่องที “ลูก” ได้ทำ พร้อมทั้งเป็น “กำลังใจ” ทีได้ขับเคลื่อนจนกลายเป็น “กำลังหลัก” ให้สามารถทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยเบื้องหลังของการทำสิ่งนี้สำเร็จไปได้นั้น ลูกขอยกเครดิตทั้งหมดให้กับ “พ่อกับแม่” ด้วยรักยั้ง

วสันต์ ว่างสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณุปการ.....	ช
สารบัญ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ฑ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหำการวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์.....	12
ขอบเขตของงานวิจัย.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน (The Practice of Everyday Life).....	15
ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication).....	18
ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication Theory).....	24
ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร (Media Exposure and Information Seeking).....	29

แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว (Adjustment).....	36
กรอบแนวคิดการวิจัย	50
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	51
แหล่งข้อมูล	51
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	52
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	57
กรอบระเบียบวิธีวิจัย	58
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	59
พื้นที่ในสนาม : การสื่อสารในบริบทของการทำงาน.....	60
นักฟุตบอล : การเรียนภาษา การใช้ภาษา และการสื่อสารของผู้นำ.....	61
ทีมงานผู้ฝึกสอน : การสื่อสารขึ้นอยู่กับบริบทนั้น ๆ.....	76
หัวหน้าผู้ฝึกสอน : บทบาทการเป็นผู้รับสาร	82
กรรมการ : สถานการณ์พาไป ศัพท์ฟุตบอลเข้าใจได้.....	86
แฟนบอล : พบปะอย่างเป็นกันเอง.....	88
สื่อมวลชน : พูดภาษาอังกฤษเพื่อความถูกต้อง	90
พื้นที่ข้างสนาม : พื้นที่ของกิจกรรม และการสนทนา.....	95
นักฟุตบอล : เครือข่ายเพื่อนนักฟุตบอล กิจกรรม และการสนทนา	96
ทีมงานผู้ฝึกสอน : ให้ความสำคัญและเป็น “เพื่อน” ร่วมกิจกรรม	101
พนักงานร้านอาหาร ร้านค้า บริการต่าง ๆ : พยายาม “สั่ง” เมนูด้วยภาษาไทย	114

แฟนบอลและผู้คนในสังคม : สื่อสารให้เข้าใจ ไม่เน้น “ถูก” หรือ “ผิด”	116
พื้นที่นอกสนาม : พื้นที่ส่วนตัว การเปิดรับสื่อ และพื้นที่สื่อออนไลน์.....	122
การฝึกภาษาไทย และเปิดรับสื่อ : การหาความบันเทิง และติดตามข่าวสาร	123
การใช้สื่อออนไลน์ : การติดต่อเครือข่ายทางสังคมและการใช้ประโยชน์จากโลก ออนไลน์.....	127
การแนะนำภรรยา : บทบาทจากผู้มีประสบการณ์.....	137
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	141
สรุปผลการวิจัย.....	142
พื้นที่ “ในสนาม”	142
พื้นที่ “ข้างสนาม”	143
พื้นที่ “นอกสนาม”	144
อภิปรายผล	146
การค้ำแข้งของนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีก	146
“จุดกึ่งกลาง” ระหว่างวัฒนธรรม.....	153
ปัจจัยเหตุในการปรับตัวของ “ผู้แปลกหน้า”	154
ใช้ “ทุน” ต่อ “ทุน” จากการเป็นนักฟุตบอล.....	158
ขั้นตอนการปรับตัวของ “บาจโจ้”	160
เมื่อฟุตบอลกลายเป็น “ธุรกิจ”	164
ถอดบทเรียนการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ	165
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	168
บรรณานุกรม	170
ภาคผนวก.....	177

ภาคผนวก ก. ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	177
ภาคผนวก ข. ภาพประกอบจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	180
ประวัติผู้วิจัย	182

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนนัดที่ลงแข่งขันของจอห์น บาจโจ้.....	10
ตารางที่ 2 แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม.....	53
ตารางที่ 3 กรอบระเบียบวิธีวิจัย.....	58
ตารางที่ 4 สรุปรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ พื้นที่ในสนาม.....	92
ตารางที่ 5 สรุปรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ พื้นที่ข้างสนาม.....	120
ตารางที่ 6 สรุปรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ พื้นที่นอกสนาม.....	139
ตารางที่ 7 ถอดบทเรียนการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีก.....	166

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กระบวนการออกจากวัฒนธรรมเดิมของตนแล้วก้าวสู่วัฒนธรรมใหม่	37
ภาพที่ 2 ระดับขั้นการปรับตัวแบบ U-curve.....	48
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย	50
ภาพที่ 4 รูปแบบการสื่อสารในพื้นที่ในสนาม	61
ภาพที่ 5 รูปแบบการสื่อสารในพื้นที่ข้างสนาม	95
ภาพที่ 6 จอห์น บาจโจ้ ร่วมประเพณีสงกรานต์.....	112
ภาพที่ 7 จอห์น บาจโจ้ ร่วมประเพณีแต่งงาน.....	112
ภาพที่ 8 รูปแบบการสื่อสารในพื้นที่นอกสนาม.....	122
ภาพที่ 9 การสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันไลน์ของจอห์น บาจโจ้.....	133
ภาพที่ 10 กระบวนการออกจากวัฒนธรรมเดิมสู่วัฒนธรรมใหม่ของจอห์น บาจโจ้.....	153
ภาพที่ 11 แสดงขั้นตอนการปรับตัวของจอห์น บาจโจ้	163

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การสื่อสารถือเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับมนุษย์สำหรับการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตของมนุษย์อย่างแยกไม่ออก กล่าวได้ว่าที่ใดมีมนุษย์ ที่นั่นก็ยากที่จะหลีกเลี่ยงการสื่อสารได้ ซึ่งการสื่อสารจะช่วยให้มนุษย์เกิดการพัฒนา เข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ รวมถึงช่วยให้เกิดการปรับตัว เป็นต้น โดยในด้านของการปรับตัวนั้น ในชีวิตประจำวันของมนุษย์จะต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การสื่อสารจึงช่วยให้เกิดการปรับตัวซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อให้ชีวิตดำเนินต่อไปได้

สำหรับการศึกษาด้านการปรับตัวในประเทศไทยมีการศึกษาชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาอาศัยในประเทศไทย โดยสภาพแวดล้อมที่ชาวต่างชาติได้มาอาศัยอยู่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพแวดล้อมเดิมที่คุ้นชิน จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมไทย เพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยต่อไปได้ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษานักเรียน นักศึกษา หรือครู อาจารย์ ที่เข้ามาสอนหนังสือในสถาบันการศึกษาไทย อีกทั้งยังมีการศึกษากลุ่มแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า ชาวต่างชาติมีการปรับตัวทั้งในด้านการทำงานและปรับตัวด้านการใช้ชีวิตประจำวันที่นอกเหนือจากการทำงาน โดยปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ชาวต่างชาติเกิดการปรับตัวได้นั้นคือ “การสื่อสาร” ในหลากหลายมิติที่เป็นตัวแปรในการเป็นสะพานที่เชื่อมโยงพวกเขาให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตแบบใหม่ ซึ่งมีส่วนสำคัญไม่น้อยที่ช่วยให้ชาวต่างชาติสามารถที่จะทำงานในประเทศไทยต่อไปได้

ขณะที่การศึกษาทางด้านการสื่อสารเพื่อการปรับตัวที่เกี่ยวข้องกับนักฟุตบอลต่างชาติในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกนั้นยังมีการศึกษาไม่มากนัก เนื่องจากฟุตบอลไทยลีกได้มีการพัฒนาและเพิ่งได้รับความนิยมเมื่อไม่นานมานี้ อีกทั้งสโมสรต่าง ๆ ในไทยลีกเพิ่งนิยมเริ่มนำนักฟุตบอลต่างชาติเข้ามาเป็นฟันเฟืองในการแข่งขันฟุตบอลของแต่ละฤดูกาล ทำให้มีพื้นที่การศึกษาคือ การสื่อสารและการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติมีค่อนข้างน้อย แต่กระนั้นก็ยังพอมีผู้ที่ศึกษาเรื่องดังกล่าวอยู่บ้าง ซึ่งในปี 2561 มีการศึกษา “การสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของ

นักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีก” โดยเป็นการศึกษาแบบภาพรวมที่ศึกษานักฟุตบอลต่างชาติจำนวนหลายราย ในงานวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงตัวแปรด้านการสื่อสารที่มีส่วนช่วยให้นักฟุตบอลต่างชาติสามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมของประเทศไทยได้ และสามารถค้าแข้งอยู่ในวงการฟุตบอลไทยต่อไปได้

ทั้งนี้ การศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีกในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอลำดับความเป็นมาของกีฬาฟุตบอล รวมถึงการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกโดยสรุป เพื่อให้ทราบถึงกรอบและแนวทางการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

หากจะกล่าวถึงกีฬาชนิดใดชนิดหนึ่งที่ได้รับการยอมรับจากผู้คนทั่วโลกแล้ว กีฬาฟุตบอลคงเป็นอันดับแรกที่ถูกกล่าวถึง ทั้งในด้านความนิยมของการเล่นและความนิยมรับชม ซึ่งเป็น “กีฬามหาชน” ที่ได้รับความสนใจจากผู้คนทั่วทุกมุมโลก เนื่องจากเป็นกีฬาที่สามารถสร้างความสนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าใจ และสร้างความบันเทิงให้กับผู้ที่ได้รับชมการแข่งขัน โดยฟุตบอลเป็นกีฬาที่มีกฎกติกาที่สากล และเข้าใจง่าย จึงทำให้กลายเป็นกีฬาที่มีผู้ติดตามมากที่สุดในโลก โดยการแข่งขันฟุตบอลโลกเปรียบได้ว่าเป็นมหกรรมกีฬาฟุตบอลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก ประชาชนทั่วโลกต่างให้ความสนใจและติดตามการแข่งขันเป็นจำนวนมาก เรียกได้ว่าเป็น “ปรากฏการณ์ทางสังคม” ที่ไม่มีกีฬาชนิดไหนสามารถทำได้

ก่อนที่ฟุตบอลจะกลายมาเป็นกีฬามหาชนเฉกเช่นปัจจุบันนี้ ฟุตบอลเป็นกีฬาที่มีประวัติฟุตบอลมาอย่างยาวนาน แต่ก็ไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ใดที่จะระบุได้แน่ชัดว่ากีฬาฟุตบอลนั้นเกิดขึ้นครั้งแรกที่ใดและเมื่อใด แต่กระนั้นก็มีหลักฐานที่กล่าวถึงการเตะลูกกลม ๆ นี้ ซึ่งสามารถแบ่งกีฬาฟุตบอลยุคออกเป็น 2 ยุคคือ ยุคฟุตบอลโบราณ และยุคฟุตบอลสมัยใหม่

จากหลักฐานเท่าที่มีได้กล่าวถึงกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายกีฬาฟุตบอลในปัจจุบัน โดยในทวีปเอเชียอย่างเช่นประเทศจีนนั้นเรียกว่า “ทลีซู” (Tsu Chu) ทลี หมายถึง การเตะ และ ซู หมายถึง ลูกบอล ส่วนในฝั่งของยุโรปนั้นจากหลักฐานของชาวกรีกโบราณพบว่ามีการเล่นที่มีลักษณะคล้ายฟุตบอลในประเทศกรีซเรียกว่า “อีพิสไครอส” (Episkyros) และชาวโรมันเรียกว่า “ฮาร์พาสตัม” (Harpastum) โดยการเล่นทั้งสองชนิดนี้มีวิธีการเล่นที่เหมือนกัน คือมีประตูฝั่งละข้าง แล้วเตะ พุ่ง หรือขว้างลูกบอลไปข้างหน้าไปยังจุดหมายที่ต้องการ เช่น จากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่งในขณะที่ชาวเมืองฟลอเรนซ์ในประเทศอิตาลี ก็มีการเล่นที่เรียกว่า “คาลซิโอ” (Calcio) และที่

ประเทศฝรั่งเศสมี “ซูลอ” (Soule) ซึ่งการเล่นทั้งสองชนิดมีลักษณะคล้ายการเล่นฟุตบอลเช่นกัน (ริงสธษฎี บุญชลอ, 2545 อ้างถึงใน ญัฐสิทธิ์ เกตุแก่น, 2554)

อย่างไรก็ตามจากหลักฐานที่ได้กล่าวถึงมากที่สุดคือจากประเทศอังกฤษที่นิยมเล่นฟุตบอลในวัน “โชร ทิวสเดย์” (Shro Tuesday) ซึ่งเป็นวันเฉลิมฉลองก่อนพิธีอดอาหารในคริสต์ศาสนา ฟุตบอลสมัยโบราณที่เล่นกันตามท้องถื่นและในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศอังกฤษการเล่นแต่ละข้างจะมีผู้เล่นน้อยคน พยายามนำลูกบอลไปทำประตูอีกข้างหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไกลกันมากใช้เวลาเล่นแต่ละครั้งนานมาก และเล่นกันด้วยความรุนแรง โดยต่อมาเรียกศตวรรษที่ 14 ชาวอังกฤษเรียกขานกีฬาชนิดนี้ว่า “Folk football” หรือ “ฟุตบอลบ้าน” เป็นเกมที่มักจัดแข่งขันกันขึ้นเองระหว่างหมู่บ้าน เป็นการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับฝูงชนจำนวนมากที่เข้าร่วม ซึ่งเป็นที่กีฬาที่สนุกสนานและให้ความบันเทิงเป็นอย่างมาก แต่กระนั้นก็ถูกเรียกว่าเป็น “กีฬาป่าเถื่อน” เนื่องจากไม่มี กฎ กติกา มารยาทการเล่นที่แน่ชัด

ฟุตบอลถูกนำไปเล่นเป็นกีฬาในสถานศึกษาอันเก่าแก่ของอังกฤษคือ Eton ตั้งแต่ปี ค.ศ.1519 ทว่า กว่าที่ “ฟุตบอลสมัยใหม่” จะพัฒนาขึ้นในสถาบันการศึกษา ต้องรอจนกว่า 3 ศตวรรษให้หลัง ระหว่างศตวรรษที่ 18 ถึงศตวรรษที่ 19 การเล่นฟุตบอลกลายเป็น “กีฬาสว่างวินัย” โดยการสถาปนาและพัฒนาฟุตบอลสมัยใหม่ในสถานศึกษาของอังกฤษและได้ปรับเปลี่ยนและพัฒนากติกาและรูปแบบการเล่นจาก “ฟุตบอลบ้าน” มาเป็น “ฟุตบอลสมัยใหม่” จึงทำให้ฟุตบอลได้ถือกำเนิดขึ้นใหม่อีกครั้งในเครือข่ายสถาบันการศึกษา โดยในปี ค.ศ.1842 ตัวแทนสถานศึกษา 14 แห่ง ได้ร่วมลงชิงชัยฟาดแข้งแข่งขันฟุตบอลระหว่างวิทยาลัยในเมือง Cambridge และบรรลู่ข้อตกลงร่วมกันที่จะใช้กฎกติกาการเล่นฟุตบอลที่เป็น มาตรฐานเดียวกันเป็นครั้งแรก กระทั่งราว ๆ 2 ทศวรรษต่อมากฎกติกาของเกมกีฬาฟุตบอลดังกล่าวได้ถูกแก้ไขปรับปรุงและได้มีการจัดตั้ง “สมาคมฟุตบอล” (Football Association; FA) ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษในปี ค.ศ.1863 กฎกติกาของสมาคมฟุตบอลได้กลายเป็น “แม่แบบ” ของการแข่งขันฟุตบอลสมัยใหม่ นับแต่นั้นเป็นต้นมา ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงกลางศตวรรษที่ 20 การขยายอำนาจของอาณานิคมยุโรป โดยเฉพาะบทบาทของจักรวรรดินิยมอังกฤษในฐานะเมืองแม่ จึงยิ่งช่วยสนับสนุนฟุตบอลสมัยใหม่ให้กลายเป็นกีฬายอดนิยมที่แพร่กระจายออกไปในยุโรปและทวีปต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว โดยกลุ่มพ่อค้า เจ้าของโรงงาน เจ้าหน้าที่อาณานิคม นักศึกษา นักเดินทาง หรือแม้แต่

แรงงานผู้อพยพ (จากอังกฤษ) แพร่กระจายออกจากเกาะอังกฤษไปยังเวลส์ และยุโรป, อเมริกาใต้, แอฟริกา และเอเชีย (วสันต์ ปัญญาแก้ว และคณะ, 2557)

สำหรับกีฬาฟุตบอลเข้ามาในประเทศไทยตรงกับสมัยรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2440 โดยต่อมาในปี พ.ศ. 2459 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าตั้งสมาคมฟุตบอลขึ้นใช้ชื่อย่อว่า ส.ฟ.ท. ภาษาอังกฤษ The Football Association of Thailand under Patronage of His Majesty The King และเข้าร่วมเป็นสมาชิกฟีฟ่า (Fédération Internationale de Football Association) เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2468 และสมาชิกเอเอฟซี (Asian Football Confederation) ในปี พ.ศ. 2500 ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 เริ่มจัดการแข่งขันฟุตบอลถ้วยพระราชทานประจำปี โดยแบ่งออกเป็น 4 ถ้วย คือ ถ้วย ก, ถ้วย ข, ถ้วย ค, และถ้วย ง และฟุตบอลในประเทศ “ควีนส์คัพ” เริ่มในปี พ.ศ. 2513 (จิรัฏฐ์ จันทะเสน, 2543) โดยในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการจัดแข่งขันฟุตบอลลีกโดยสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก ซึ่งใช้ชื่อว่า “จอห์นนิวอลล์เกอร์ไทยแลนด์ชอกเกอร์ลีก” โดยทีมส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้คนส่วนใหญ่ที่อยู่ต่างจังหวัดไม่มีโอกาสได้ชมเกมการแข่งขัน ดังนั้นในปี พ.ศ. 2542 การกีฬาแห่งประเทศไทยได้จัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพโปรลีกขึ้น โดยเป็นการแข่งขันจากหลายภูมิภาคในประเทศไทยเป็นแข่งขันกันแบบเหย้า-เยือน ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 สโมสรจากโปรลีกก็ได้เข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกเป็นครั้งแรกคือ สโมสรฟุตบอลชลบุรี และสโมสรสุพรรณบุรี

วงการฟุตบอลไทยพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2551 สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ ร่วมกับการกีฬาแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งบริษัทไทยพรีเมียร์ลีก จำกัด เพื่อให้เข้ามาจัดการระบบการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพแห่งประเทศไทยขึ้นใหม่ทั้งหมดและให้เป็นไปทิศทางเดียวกันกับข้อบังคับของสมาพันธ์ฟุตบอลเอเชียที่ต้องการยกระดับกีฬาฟุตบอลในทวีปเอเชียให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล สามารถส่งเสริมกีฬาฟุตบอลให้เป็นอาชีพแก่ผู้เล่นได้ (กอบกาญจน์ พุทธาศรี และคณะ, 2555)

นับจากปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นมา การจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพไทยพรีเมียร์ลีกประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง เมื่อสมาพันธ์ฟุตบอลนานาชาติแห่งเอเชีย (The Asia Football Coparation; AFC) ได้เข้ามากำกับควบคุมกิจการด้านต่างๆ ผ่านการบังคับใช้ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ ทั้งในส่วนของบริหาร เช่น การเลือกตั้งนายกสมาคมฯ การเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลระดับนานาชาติ และการจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพของประเทศสมาชิก เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ “ไทยพรีเมียร์ลีก” มีประเด็นสำคัญคือ การที่สมาพันธ์ฟุตบอลนานาชาติแห่งเอเชีย กำหนดว่าการจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพของสมาคมฟุตบอลในประเทศไทยนั้น จะต้องดำเนินการแบบเอกชน มีการระดมทุนจัดตั้งบริษัท (บริษัทพรีเมียร์ลีกไทยแลนด์) และทุก ๆ สโมสรฟุตบอลในระบบอาชีพจะต้องดำเนินกิจการจัดตั้งเป็นนิติบุคคล ตลอดจนสนามแข่งขัน กรรมการผู้ตัดสิน ที่จะต้องได้มาตรฐานผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการที่มีสมาพันธ์ฟุตบอลนานาชาติแห่งเอเชียที่เป็นผู้กำกับดูแล ทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนทีมสโมสรฟุตบอลและสนามแข่งขันที่มีอยู่แทบทุกจังหวัดจนไปถึงกระแสความนิยมและชื่นชอบของแฟนบอลไทยที่มีต่อทีมสโมสร และนักฟุตบอลชื่อดัง อาทิ ธีรศิลป์ แดงดา, เคลตัน ซิลวา, ทริสตอง โด, ธีรাত্র บุญมาทัน, ดิโอโก หลุยส์ ซานโต้ และชนาธิป สงประสินธุ์ เป็นต้น (วสันต์ ปัญญาแก้ว และคณะ, 2559)

ในปี พ.ศ. 2559 เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อีกครั้ง เมื่อมีการจัดตั้งบริษัท ไทยลีก จำกัด ขึ้นมาแทนบริษัทพรีเมียร์ลีกไทยแลนด์ เพื่อเข้ามาสานต่อการดำเนินการจัดการแข่งขันไทยลีกให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น ต่อมาสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีนโยบายในการพัฒนาศักยภาพสโมสรฟุตบอลลีกอาชีพอย่างยั่งยืนและยกระดับลีกภายในประเทศให้ก้าวไปสู่ลีกชั้นนำของอาเซียนและเอเชีย เริ่มจากการตั้งและปรับเปลี่ยนชื่อลีกแต่ละระดับให้อยู่บนพื้นฐานเดียวกัน เน้นความเรียบง่าย กระชับ น่าจดจำ และร่วมสมัยที่สุด ซึ่งตั้งแต่การแข่งขันในฤดูกาล 2563 มีการจัดแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพภายในประเทศทั้งหมด 3 ลีก ได้แก่

1. ไทยลีก 1 หรือ Thai League 1 (T1)
2. ไทยลีก 2 หรือ Thai League 2 (T2)
3. ไทยลีก 3 หรือ Thai League 3 (T3)

สิ่งที่สำคัญสำหรับกีฬาฟุตบอลนั่นก็คือ ผู้เล่นฟุตบอล หรือที่เรียกว่า “นักฟุตบอล” (Football player) ซึ่งเป็นทรัพยากรที่ใช้เพื่อทำการแข่งขันฟุตบอล สำหรับการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกนั้น ทางสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยได้ออกกฎระเบียบการแข่งขันเกี่ยวกับการลงทะเบียนนักฟุตบอลที่จะใช้ทำการแข่งขันในแต่ละฤดูกาล โดยให้แต่ละสโมสรลงทะเบียนนักฟุตบอลที่เป็นนักฟุตบอลไทยและสามารถลงทะเบียนนักฟุตบอลต่างชาติได้ตามจำนวนที่สมาคมฯ กำหนด โดยนักฟุตบอลต่างชาติเหล่านี้จะมาจากหลากหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งพบว่ามีการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติ ตั้งแต่การแข่งขันไทยลีกครั้งที่ 1 ประจำปีฤดูกาล 2539 “จอห์นนี่วอล์กเกอร์ไทยแลนด์ลีก” โดยในตอนนั้นยังมีการใช้นักฟุตบอลต่างชาติไม่มาก เนื่องจากนักฟุตบอลต่างชาตินั้น

มีค่าจ้างค่อนข้างแพง ทำให้สโมสรต่าง ๆ ไม่สามารถจ่ายค่าจ้างนักฟุตบอลเหล่านั้นได้มาก เหตุมาจากความนิยมของแฟนบอลในฟุตบอลไทยลีกในขณะนั้นยังมีน้อย ทำให้การว่าจ้างไม่คุ้มค่า แต่ในปัจจุบันแต่ละสโมสรนั้นมีการดำเนินงานในรูปแบบบริษัทจำกัด ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการในเชิงธุรกิจที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ทำให้แต่ละสโมสรมีความสามารถใช้จ่ายเงินมากขึ้น ประกอบกับเงินรางวัลที่ได้รับจากการแข่งขัน ค่าสปอนเซอร์ และค่าลิขสิทธิ์ที่ทางสโมสรจะได้รับจากการถ่ายทอดสดนั้นเพิ่มขึ้นจากสมัยก่อนมาก (เอกรงค์ ปันพงษ์, 2561) บวกกับความนิยมของแฟนบอลของแฟนบอลมีเพิ่มมากขึ้น ฟุตบอลไทยลีกเป็นที่นิยมเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้สโมสรฟุตบอลไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายบัตรเข้าชมการแข่งขัน และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกของสโมสร ทำให้สโมสรต่าง ๆ มีกำลังสำหรับการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนระเบียบข้อบังคับเรื่องการขึ้นทะเบียนรายชื่อนักกีฬาฟุตบอลต่างชาติที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมในอดีต ทำให้สโมสรฟุตบอลต้องเฟ้นหานักฟุตบอลต่างชาติเข้าร่วมสโมสรเพื่อเสริมความหลากหลายในการเล่นให้กับสโมสร

สำหรับระเบียบการกำหนดรายชื่อเพื่อลงทำการแข่งขันเป็นผู้เล่นทั้ง 11 คนในสนามนั้น โดยฤดูกาล 2563 ในรายการไทยลีก 1 (T1) ซึ่งเป็นลีกสูงสุดของประเทศไทย พบว่ามีการใช้นักฟุตบอลต่างชาติมากที่สุด ซึ่งได้กำหนดให้สโมสรสามารถส่งรายชื่อนักฟุตบอลที่เป็นนักฟุตบอลต่างชาติสัญชาติทั่วไปจำนวน 3 คน นักฟุตบอลต่างชาติที่มีสัญชาติอยู่ในประเทศสมาชิกของเอเอฟซี (เอเชีย) จำนวน 1 คน และนักฟุตบอลต่างชาติที่มีสัญชาติอยู่ในประเทศสมาชิกของอาเซียนจำนวน 3 คน หรือที่ศัพท์การแข่งขันฟุตบอลไทยลีกเรียกว่า “3+1+3” หมายความว่า จะมีพื้นที่ให้กับนักฟุตบอลต่างชาติจำนวนมากถึง 7 คน จากทั้งหมด 11 คน รวมกับนักฟุตบอลชาวไทยอีก 4 คน ในขณะที่การแข่งขันกีฬาฟุตบอลลีกอาชีพรายการไทยลีก 2 (T2) กำหนดให้เป็นนักฟุตบอลต่างชาติสัญชาติทั่วไปจำนวน 3 คน นักกีฬาฟุตบอลต่างชาติที่มีสัญชาติอยู่ในประเทศสมาชิกของเอเอฟซีจำนวน 1 คน และเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่มีสัญชาติอยู่ในประเทศสมาชิกของอาเซียนจำนวน 1 คน ส่วนการแข่งขันกีฬาฟุตบอลลีกอาชีพรายการไทยลีก 3 (T3) กำหนดให้เป็นนักฟุตบอลต่างชาติสัญชาติทั่วไปจำนวน 3 คน และเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่มีสัญชาติอยู่ในประเทศสมาชิกของเอเอฟซีจำนวน 1 คน (FA Thailand, 2563) ทั้งนี้ทั้งนั้น การส่งรายชื่อนักฟุตบอลต่างชาติเป็น 11 ผู้เล่นตัวจริงขึ้นอยู่กับแต่ละสโมสรจะพิจารณาว่าจะส่งนักฟุตบอลต่างชาติครบตามจำนวนหรือไม่

สังเกตได้ว่า สโมสรฟุตบอลในไทยลีกมีพื้นที่ให้นักฟุตบอลต่างชาติหลายตำแหน่ง ซึ่งการว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติ จึงเป็นเรื่องที่สโมสรฟุตบอลไทยลีกต้องการเพื่อมาเป็นส่วนหนึ่งของสโมสร

ในการเป็นพันธมิตรเพื่อการแข่งขัน โดยเฉพาะนักฟุตบอลต่างชาติในเกมรุก หรือตำแหน่งกองหน้าที่เป็นที่นิยมของสโมสรต่าง ๆ ในไทยลีก ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ส่งผลเกี่ยวข้องกับผลการแข่งขัน เนื่องจากในแต่ละฤดูกาลมีการแข่งขันค่อนข้างสูง การเข้ามาของนักฟุตบอลต่างชาติเหล่านี้จะช่วยให้ผลการแข่งขันเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยนักฟุตบอลต่างชาติจะช่วยยกระดับศักยภาพการแข่งขันของสโมสรให้ดีขึ้น ยังมีทักษะความสามารถที่ดีก็ยิ่งทำให้สโมสรนั้นเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น สโมสรฟุตบอลไทยจึงจำเป็นต้องว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติเข้ามาเล่นให้กับสโมสรเพื่อยกระดับผลการแข่งขันให้มีประสิทธิผลและให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น โดยสโมสรต่าง ๆ ในไทยลีกให้ความสำคัญกับนักฟุตบอลต่างชาติโดยการเซ็นสัญญากับนักฟุตบอลต่างชาติที่มาจากสโมสรในต่างประเทศ รวมถึงการโยกย้ายซื้อขายและการยืมตัวนักฟุตบอลต่างชาติที่อยู่ในสโมสรฟุตบอลไทยลีกที่มีจำนวนมากใน 1 ฤดูกาล ซึ่งจะมีช่วงเวลาเพื่อให้สโมสรต่าง ๆ ได้ซื้อขายและยืมตัวนักฟุตบอลต่างชาติรวมถึงนักฟุตบอลไทยเข้ามาเล่นให้กับสโมสร

ถึงแม้ว่าการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกจะมีพื้นที่ให้กับนักฟุตบอลต่างชาติหลายตำแหน่งซึ่งมีนักฟุตบอลต่างชาติเดินทางมาค้าแข้งในวงการฟุตบอลไทยจำนวนมากใน 1 ฤดูกาล แต่ก็มีการแข่งขันในแต่ละตำแหน่งค่อนข้างสูง โดยนอกจากจะแข่งขันกันด้านทักษะความสามารถการเล่นฟุตบอลแล้ว ในมิติด้านการปรับตัวเข้ากับผู้คน และบริบทสังคมใหม่ ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง หากการที่นักฟุตบอลต่างชาติมีทักษะความสามารถทางด้านฟุตบอลที่ดีเพียงอย่างเดียว แต่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมสโมสรหรือสภาพแวดล้อมการค้าแข้งในวงการฟุตบอลไทยได้ ก็จะส่งผลให้นักฟุตบอลต่างชาติไม่สามารถที่จะค้าแข้งต่อไปได้ ดังนั้นนักฟุตบอลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวให้ได้ เพื่อที่จะสามารถค้าแข้งและประสบความสำเร็จในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพที่แข่งขันฟุตบอลไทยลีกต่อไปได้

ทั้งนี้ การปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ นั้น มีทั้งกรณีที่ล้มเหลวและประสบความสำเร็จซึ่งมีอยู่หลายกรณี โดยในกรณีที่ล้มเหลว ตัวอย่างเช่น เจย์ เอ็มมานูเอล โธมัส (Jay Emmanuel Thomas) นักฟุตบอลชาวอังกฤษที่เล่นให้กับสโมสรพีทีที ระยอง ก่อนถูกต้นสังกัดยกเลิกสัญญากะทันหัน เนื่องจากมีปัญหาเรื่องการปรับตัวเข้ากับทีม จนส่งผลให้มีฟอร์มการเล่นที่ต่ำกว่ามาตรฐาน (Goal Thailand, 2562) หรือกรณีของอันทอน เซมลิเอนุกกิน (Anton Zemlianukhin) นักฟุตบอลชาวคีร์กีซสถาน ที่ไม่สามารถทำการสื่อสารกับเพื่อนร่วมสโมสรและสมาชิกภายในสโมสรได้ ไม่ว่าจะ

สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย ทำให้มีปัญหาด้านการสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสรสุโขทัย เอฟซี ส่งผลให้ถูกยกเลิกสัญญากลางฤดูกาลการแข่งขันไปในที่สุด

ส่วนในกรณีที่ประสบความสำเร็จในการค้าแข้งในวงการฟุตบอลไทยได้นานนั้นก็คือ บิรัม ดิยูฟ (Bireme Diouf) ชาวไอวอรีโคสต์ (Ivory Coast) โดยเจ้าตัวค้าแข้งให้กับสโมสรในไทยลีก ถึง 11 สโมสร ซึ่งมีประสบการณ์ในไทยลีกมาอย่างยาวนานถึง 16 ปี โดยบิรัม ดิยูฟ สามารถเล่นฟุตบอลอยู่ในประเทศไทยได้เนื่องจากสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทย อีกทั้งยังสื่อสารด้วยภาษาไทย ได้อย่างชัดเจนอีกด้วย (Siamsport, 2562) เช่นเดียวกับคาตาโนะ ฮิโรมิชิ (Katano Hiromichi) นักฟุตบอลชาวญี่ปุ่นที่ค้าแข้งในไทยลีกมาอย่างยาวนานให้กับหลายสโมสร โดยมีการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารทั้งในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ และฝึกฝนการสื่อสารด้วยภาษาไทยกับนักฟุตบอลไทย ทำให้สามารถเข้าใจเพื่อนร่วมสโมสรคนอื่น ๆ ได้ จนสามารถค้าแข้งในไทยลีกเป็นระยะเวลา นานถึง 11 ปี

เป็นที่น่าสังเกตว่า ไม่ว่าจะเป็กรณีที่ล้มเหลวหรือประสบความสำเร็จมักจะมีตัวแปรด้าน “การสื่อสาร” เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ การที่นักฟุตบอลต่างชาติจะปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้นั้น การสื่อสารจึงเข้ามาเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยให้นักฟุตบอลต่างชาติสามารถปรับตัวได้ โดยเป็นการ สื่อสารในบริบทของการแข่งขันฟุตบอล ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารกับเพื่อนร่วมสโมสร หัวหน้าผู้ฝึกสอน (Coach) หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร รวมถึงการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่อยู่ในสังคมไทย ตัวอย่างเช่น การสื่อสารกับคนไทย การสั่งอาหาร หรือการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสารมวลชน ของไทย โดยการสื่อสารเหล่านี้ล้วนส่งผลให้นักฟุตบอลเกิดการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมสังคมที่แปลกใหม่อย่างประเทศไทยได้

โดยบรรดานักฟุตบอลต่างชาติที่ประสบความสำเร็จที่กล่าวถึงและไม่ได้กล่าวถึงนั้นมีจำนวน หลายราย ซึ่งนักฟุตบอลเหล่านี้ล้วนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยและค้าแข้งอยู่ในประเทศไทย ได้อย่างยาวนาน โดยในกรณีของ “จอห์น บาจโจ้” (John Baggio Rakotonomenjanahary) เป็นหนึ่งในนั้น

“เล็กพริกขี้หนู”, “จรวดทางเรียบ” และ “จอมแอสซิสต์” (Assist) เป็นฉายาที่สื่อชานานาม นักฟุตบอลชาวมาดากัสการ์รายนี้ ซึ่งพอที่จะอธิบายขยายความความเป็นจอห์น บาจโจ้ ได้อย่างดี โดยจอห์น บาจโจ้ มีจุดเริ่มต้นที่ได้โลดแล่นบนผืนหญ้าในวงการฟุตบอลไทยนั้น เกิดจากการเดินทาง เพื่อมาคัดตัวกับสโมสรสุโขทัย เอฟซี เมื่อฤดูกาล 2558 หลังจากที่ได้โชว์ทักษะการเล่นฟุตบอล

จากการทดสอบความสามารถในสนามเพียงแค่ว่า 7 นาทีเท่านั้น ทำให้ประธานสโมสรสุโขทัย เอฟซี ต้องรีบเซ็นสัญญาเพื่อคว้าตัวมาเล่นให้กับสโมสรในทันที (Goal Thailand, 2559) โดยการแข่งขันอย่างเป็นทางการนัดแรกของจอห์น บาจจ์ ในเกมที่สุโขทัย เอฟซี เปิดบ้านพบกับพญา ยูไนเต็ด เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2558 ซึ่งในขณะนั้นสโมสรสุโขทัย เอฟซี ทำการแข่งขันอยู่ในระดับ ลีกดิวิชัน 1 (Division 1)

การเริ่มต้นการค้าแข้งของจอห์น บาจจ์ กับสุโขทัย เอฟซี นั้น เป็นธรรมชาติของกีฬาฟุตบอลที่มีการแข่งขันกับผู้เล่นรายอื่น ๆ โดยเฉพาะนักฟุตบอลต่างชาติด้วยกันเองเพื่อยึดตำแหน่งผู้เล่นตัวจริงที่ได้ลงทำการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วงแรกของการค้าแข้งของจอห์น บาจจ์นั้น ได้เป็นเพียงแค่ตัวสำรอง และได้เป็น 11 ผู้เล่นในบางนัดเท่านั้น แต่จากการปรับตัวให้เข้ากับการเล่นฟุตบอลของประเทศไทย และพัฒนาตัวเองของจอห์น บาจจ์ อย่างต่อเนื่อง ทำให้อาชีพนักฟุตบอลเป็นไปในทางที่ดีขึ้น โดยได้เป็น 11 ผู้เล่นตัวจริงอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในด้านทักษะความสามารถในการเล่นฟุตบอลที่มีจุดเด่นที่ความเร็ว ความคล่องตัว สามารถสร้างสรรค์การทำประตูได้จำนวนมาก และสามารถปรับตัวกับเพื่อนร่วมสโมสรคนอื่น ๆ ได้ดี ซึ่งเป็นที่พอใจแก่สโมสรสุโขทัย เอฟซี ทำให้จอห์น บาจจ์ ได้รับการต่อสัญญาจาก 2 ปี เป็นการต่อสัญญายาวถึง 3 ปี รวมเป็น 5 ปี (SMM Sport, 2558) โดยเป็นนักฟุตบอลต่างชาติรายแรก ๆ ในไทยลีกที่ได้รับการเซ็นสัญญายาวเช่นนี้ ซึ่งโดยปกติสโมสรต่าง ๆ จะเซ็นสัญญาหรือทำการต่อสัญญากับนักฟุตบอลต่างชาติเป็นระยะเวลาเพียงครึ่งปีหรือ 1 ปีเท่านั้น เนื่องจากหากนักฟุตบอลต่างชาติมีผลงานที่ไม่น่าพอใจหรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมสโมสร หรือสภาพแวดล้อมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกได้ ก็จะทำให้ยกเลิกสัญญาโดยง่าย หรือเมื่อหมดสัญญาก็จะไม่มีพิจารณาต่อสัญญาเพิ่ม ซึ่งกรณีการต่อสัญญาของจอห์น บาจจ์ เป็นกรณีที่เกิดขึ้นได้ยากกับนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีกในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่สะท้อนการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ผ่านการเซ็นสัญญาอีกด้วย

การลงแข่งขันอย่างต่อเนื่องหลายฤดูกาลติดต่อกันของจอห์น บาจจ์ ทำให้เป็นนักฟุตบอลรายแรกๆของสุโขทัย เอฟซี ที่ลงเล่นครบ 100 นัด (Dailynews, 2560) อีกทั้งยังเป็นนักฟุตบอลต่างชาติรายแรก ๆ ในสโมสรฟุตบอลในไทยที่ลงเล่นให้กับสโมสรใดสโมสรเดียวเป็นเวลานาน โดยจอห์น บาจจ์ ได้ลงทำการแข่งขันให้กับสุโขทัย เอฟซี เป็นระยะเวลากว่า 7 ปี โดยมีสถิติการลงทำการแข่งขัน ดังตารางต่อไปนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2564)

ตารางที่ 1 จำนวนนัดที่ลงแข่งขันของจอห์น บาจจ์

ที่มา : Transfermarkt, 2021

ฤดูกาล	จำนวนนัดการแข่งขัน
2558	33
2559	36
2560	26
2561	33
2562	29
2563/2564	29
รวม	186

เป็นที่น่าสังเกตว่า การที่จอห์น บาจจ์ สามารถค้าแข้งอยู่ในไทยลีกได้ยาวนานถึง 7 ปี โดยไม่ถูกยกเลิกสัญญานั้น จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคม และการเล่นฟุตบอลในไทยลีกได้ โดยจอห์น บาจจ์ สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการแข่งขัน สมาชิกภายในสโมสรคนอื่น รวมถึงบรรยากาศของการแข่งขันของการเล่นฟุตบอลไทยลีก ซึ่งมีความแตกต่างจากเดิมที่คุ้นชิน อีกทั้งการที่จอห์น บาจจ์ ยังสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตประจำวันในสังคมไทยได้ โดยการที่จะเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่จะค้าแข้งในฟุตบอลในไทยลีกได้นั้น หากทักษะความสามารถในการเล่นฟุตบอล “ในสนาม” มีมากมายเพียงใดก็ตาม แต่หากในเรื่องของการใช้ชีวิต “นอกสนาม” ไม่ได้ ก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในการอาศัยอยู่ในประเทศไทยหรือเกิดปัญหาด้านการปรับตัว จนในที่สุดก็ทำให้ไม่สามารถค้าแข้งให้กับสโมสรในประเทศไทยได้ เป็นเหตุให้ถูกยกเลิกสัญญา หรือไม่ถูกต่อสัญญา ดังตัวอย่างนักฟุตบอลต่างชาติที่ล้มเหลวที่ได้กล่าวมาข้างต้น

การปรับตัวของจอห์น บาจจ์ เพื่อที่จะสามารถค้าแข้งอยู่ในวงการฟุตบอลไทยได้นั้น การสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้จอห์น บาจจ์ สามารถที่จะปรับตัวได้ โดยช่วงแรกเริ่มเล่นฟุตบอลของจอห์น บาจจ์ ในไทยลีกกับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ในขณะนั้น ไม่ได้มีล่ามแปลภาษา

หรือผู้ช่วยที่คอยช่วยเหลือแจกเช่นเดียวกับสโมสรชั้นนำในไทยลีก โดยการเดินทางมาค้าแข้งในแผ่นดินไทยนั้น จอห์น บาจจ์ สามารถพูดภาษามาตากัสการ์และภาษาฝรั่งเศส รวมถึงสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทำให้เมื่อได้รับสัญญาจากสโมสรสุโขทัย เอฟซี แล้วจึงต้องฝึกฝนภาษาอังกฤษ และเรียนรู้ภาษาไทย เพราะต้องการที่จะสื่อสารกับคนอื่น ๆ ได้รู้เรื่อง ซึ่งกรณีดังกล่าวทำให้เห็นถึงการที่จอห์น บาจจ์ ให้ความสำคัญในเรื่องของการสื่อสารที่จะช่วยให้สามารถสื่อสารและปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ เพื่อที่จะสามารถค้าแข้งอยู่ในไทยลีกได้ต่อไป

นอกจากนี้ ยังมีบทบาทสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ โดยมีบทบาทหน้าที่ในสโมสรสุโขทัย เอฟซี จากการเป็น “กัปตันทีม” ซึ่งเป็นนักฟุตบอลต่างชาติเพียงไม่กี่รายเท่านั้นในไทยลีกที่ได้รับบทบาทหน้าที่ดังกล่าว โดยการกัปตันทีมนี้ คุณลักษณะอย่างหนึ่งที่กัปตันทีมต้องมีคือทักษะการสื่อสาร (Cotterill & Cheetham, 2017) เพราะโดยปกติของกัปตันทีมฟุตบอลจำเป็นต้องมีการสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสร หัวหน้าผู้ฝึกสอน รวมถึงกรรมการในการแข่งขัน ซึ่งเป็นการยืนยันได้ถึงทักษะการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ ได้เป็นอย่างดี

อีกทั้งยังมีการสื่อสารในมิติของการใช้ชีวิตนอกสนามฟุตบอล ซึ่งเป็นการใช้ชีวิตประจำวันในบริบทต่าง ๆ ของสังคมไทยที่ส่งผลให้จอห์น บาจจ์ สามารถปรับตัวเข้าสังคมไทยได้ ตัวอย่างเช่น การรับประทานอาหารในร้านอาหาร การจับจ่ายซื้อสินค้า ซึ่งเป็นการใช้ชีวิตประจำวันขั้นพื้นฐาน โดยกิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่ต้องใช้การสื่อสารทั้งสิ้น ซึ่งจอห์น บาจจ์ ก็ไม่เกิดปัญหาจากการใช้ชีวิตประจำวันที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย หรือเกิดปัญหาด้านการปรับจนทำให้ไม่สามารถเล่นฟุตบอลให้กับสโมสรในประเทศไทยได้

ทั้งนี้ การศึกษาจอห์น บาจจ์ ถือว่าเป็นการศึกษานักฟุตบอลต่างชาติที่ “ประสบความสำเร็จ” โดยเมื่อเปรียบเทียบกับนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ที่ค้าแข้งให้กับสโมสรในไทยลีกมาอย่างยาวนานนั้น จอห์น บาจจ์ เป็นนักฟุตบอลอาชีพที่ค้าแข้งอยู่ในสโมสรฟุตบอลไทยลีกมาอย่างยาวนาน และมีความเป็น “ปัจจุบัน” ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก กล่าวคือ จอห์น บาจจ์ มีประสบการณ์การแข่งขันให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี โดยเป็นสโมสรที่แข่งขันบนเวทีไทยลีก 1 ซึ่งเป็นลีกสูงสุดของประเทศไทย และเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่อยู่ในจุดขึ้นระยะหรือยังสามารถค้าแข้งในไทยลีกได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจอห์น บาจจ์ ยังรักษามาตรฐานการแข่งขันฟุตบอลที่สม่ำเสมอ ในขณะที่นักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ที่มีระยะเวลาค้าแข้งในประเทศไทยเป็นเวลานานนั้นอยู่ในช่วงบั้นปลายของการค้าแข้ง และนักฟุตบอลต่างชาติเหล่านั้นค้าแข้งให้กับสโมสรที่

แข่งขันอยู่ในลีกรองลงไป อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังเป็นนักฟุตบอลต่างชาติรายแรก ๆ ที่เริ่มต้นการค้าแข้งให้กับสโมสรฟุตบอลในไทยลีกแล้วสามารถค้าแข้งให้กับสโมสรนั้นเป็นระยะเวลาจนถึง 7 ปี และกล่าวได้ว่าในปัจจุบัน จอห์น บาจโจ้ เป็นนักฟุตบอลต่างชาติเพียงไม่กี่รายเท่านั้นของไทยลีกที่ค้าแข้งให้กับสโมสรใดสโมสรหนึ่งอย่างยาวนานดังตัวเลขที่ได้กล่าวไปข้างต้น ขณะที่นักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ในไทยลีกในปัจจุบันที่ยังค้าแข้งอยู่ในปัจจุบันมีการโยกย้ายไปค้าแข้งให้กับสโมสรหลากหลายสโมสรและค้าแข้งให้กับแต่ละสโมสรเป็นระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น นอกจากนี้การที่จอห์น บาจโจ้ ยังเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยปรากฏตัวอยู่บนสื่ออย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เริ่มต้นค้าแข้งในวงการฟุตบอลไทย ซึ่งทำให้จอห์น บาจโจ้ เป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่มีชื่อเสียงและเป็นนักฟุตบอลที่เป็นที่รู้จักกันอย่างมากในวงการฟุตบอลไทย

ดังนั้น การศึกษาจอห์น บาจโจ้ จึงเป็นการศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในฐานะนักฟุตบอลต่างชาติที่ค้าแข้งในสโมสรฟุตบอลในไทยลีกมาอย่างยาวนาน ทั้งนี้เพื่อเข้าใจถึงการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยทำความเข้าใจผ่านมุมมองของ “จอห์น บาจโจ้” สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ปัญหานำการวิจัย

รูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีกเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของนักฟุตบอลต่างชาติ กรณีศึกษาจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยศึกษาการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในหลากหลายบริบท, สื่อ และวิธีการ ที่ส่งผลให้จอห์น บาจโจ้ สามารถการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ โดยศึกษาเนื้อหา

รูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ ในการเล่นให้กับสโมสรฟุตบอล สุโขทัย เอฟซี

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 2 ส่วน ได้แก่ 1) จอห์น บาจจ์ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ และ 2) ผู้ที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจจ์ ได้แก่ นักฟุตบอลร่วมสโมสร, ทีมงานผู้ฝึกสอน และเจ้าหน้าที่ภายในสโมสร

ขอบเขตด้านเวลา

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่เดือนเมษายน – กันยายน 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสื่อสารเพื่อการปรับตัว หมายถึง การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ของจอห์น บาจจ์ ที่ส่งผลช่วยให้การเรียนรู้และปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ได้แก่ การสื่อสารในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลในไทยลีก และการสื่อสารในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยการสื่อสารทำให้เกิดการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมไทยได้ ซึ่งทำให้จอห์น บาจจ์ สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก รวมถึงสามารถดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้

รูปแบบการสื่อสาร หมายถึง ลักษณะของการติดต่อสื่อสารของจอห์น บาจจ์ ในหลากหลายบริบท, สื่อ และวิธีการ ได้แก่ การสื่อสารแบบเผชิญหน้า เช่น การสนทนากับเพื่อนร่วมสโมสร, หัวหน้าผู้ฝึกสอน, ทีมงานภายในสโมสร และแฟนบอล อีกทั้งการสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์, โทรศัพท์ และอีเมล รวมไปถึงการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ที่นำไปสู่พัฒนาการในด้านการปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทย เช่น การชมภาพยนตร์พากย์ไทย เป็นต้น

สังคมไทย หมายถึง บริบทสังคม สภาพแวดล้อม วิธีการดำเนินชีวิต และวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งมีประชากรเป็นชาวไทย และสื่อสารกันด้วยภาษาไทยเป็นหลัก โดยพื้นที่การใช้ชีวิตประจำวันของจอห์น บาจจ์ คือพื้นที่จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ตั้งและใช้ทำการแข่งขันของสโมสรสุโขทัย เอฟซี

นักฟุตบอลต่างชาติ หมายถึง นักฟุตบอลที่ไม่ได้เกิดและเติบโตอยู่ในประเทศไทย ไม่ได้ถือสัญชาติไทย ที่เดินทางเข้ามาทำการประกอบอาชีพแข่งขันฟุตบอลอยู่ในการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก

ในสนาม หมายถึง พื้นที่ของการฝึกซ้อม และแข่งขันฟุตบอลของจอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นพื้นที่ในสนามฝึกซ้อม, สนามฟุตบอล, ห้องแต่งตัว และห้องประชุม โดยพื้นที่นี้เป็นพื้นที่การทำงานของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรสุโขทัย เอฟซี

ข้างสนาม หมายถึง พื้นที่การดำเนินชีวิตของจอห์น บาจโจ้ นอกเหนือจากการทำงานที่อยู่ในพื้นที่สาธารณะ และมีการพบปะกับผู้อื่นหรือแฟนคลับ เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าของสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นต้น

นอกสนาม หมายถึง พื้นที่การดำเนินชีวิตของจอห์น บาจโจ้ ที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่พบปะกับผู้อื่น เช่น การใช้ชีวิตประจำวันภายในบ้านพัก ห้องพักของโรงแรม เป็นต้น อีกทั้งเป็นพื้นที่ของการเปิดรับสื่อมวลชนของประเทศไทย รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ

การแข่งขันฟุตบอลไทยลีก หมายถึง การแข่งขันฟุตบอลระดับอาชีพซึ่งจัดโดยสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และบริษัทไทยลีก จำกัด

สโมสรฟุตบอล หมายถึง องค์กรกีฬาฟุตบอลที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอล ปัจจุบันได้จัดตั้งและจดทะเบียนในนามนิติบุคคล มีการบริหารงานในลักษณะของบริษัท เพื่อต้องการรายได้ และผลกำไร

ฟุตบอล หมายถึง กีฬาที่แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีม และแบ่งผู้เล่นออกเป็นทีมละ 11 คนที่ใช้ทำการแข่งขัน โดยมีการเล่นที่ใช้ลูกบอลทำประตูฝ่ายตรงข้ามเพื่อทำคะแนน ซึ่งชาวอังกฤษเรียกกีฬานี้ว่า ฟุตบอล (Football) และชาวอเมริกันเรียกกีฬานี้ว่า ซอคเกอร์ (Soccer)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของนักฟุตบอลต่างชาติ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อวงการฟุตบอลไทย และสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย
2. สโมสรฟุตบอลไทยลีกสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางการช่วยเหลือนักฟุตบอลต่างชาติที่จะเข้ามาค้าแข้งให้กับสโมสรฟุตบอลในประเทศไทย รวมถึงสามารถนำไปปรับใช้สำหรับนักฟุตบอลไทยที่จะไปค้าแข้งให้กับสโมสรในต่างประเทศ
3. สามารถนำข้อมูลเพื่อช่วยเหลือด้านการสื่อสารของนักกีฬาต่างชาติที่เข้ามาเล่นในสโมสรกีฬานิตต่าง ๆ ในประเทศไทย
4. องค์กรอื่น ๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางการสื่อสารและการปรับตัวสำหรับบุคลากรต่างชาติภายในองค์กร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก : กรณีศึกษาจอห์น บาจจ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทย โดยจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่นำมาสู่ปัญหาคำวิจัยที่กล่าวไปข้างต้นในบทที่ 1 นั้น ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “การสื่อสารเพื่อการปรับตัว” เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาปรากฏการณ์ และเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี ควบคู่กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีนั้น ๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน (The Practice of Everyday Life)
2. ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)
3. ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication Theory)
4. ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร (Media Exposure and Information Seeking)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว (Adjustment)
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน (The Practice of Everyday Life)

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวันนั้น มักมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติเกิดขึ้นมากมายในแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็นการกิน เดิน ร้องเพลง หรือการพูดคุยสื่อสารกับคนอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งเรียกว่าเป็น “ชีวิตประจำวัน” (Everyday Life) ของบุคคลหนึ่ง ๆ โดยชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลนั้นล้วนมีความแตกต่างกันไปด้วยหลายเหตุปัจจัยไม่ว่าจะเป็นสภาพสังคม วัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ เป็นต้น

สำหรับการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวันนั้น มีความหมายใกล้เคียงกับสิ่งที่เรียกว่า “รูปแบบการดำเนินชีวิต” (Lifestyle) ซึ่งทาง Blackwell & Miniard (1993, อ้างถึงใน อัญชัน สันติไชยกุล, 2547) ได้อธิบายรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันไว้ว่า เป็นโครงสร้างโดยรวมของการใช้ชีวิต หรือการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลหนึ่ง ซึ่งรูปแบบการ

ดำเนินชีวิตนี้เป็นตัวสะท้อนกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interest) และความคิดเห็น (Opinions) ของบุคคลได้เป็นอย่างดี และยังสามารถสะท้อนค่านิยมของบุคคลผ่านทางกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวบุคคลนั้น ในขณะที่บุศรา จิระเกษมสุข (2555) ได้กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นรูปแบบการดำเนินกิจกรรมของแต่ละบุคคลในแต่ละวัน ที่แสดงความเป็นตัวตนในบุคคลนั้น ซึ่งจะเลือกทำกิจกรรมแตกต่างกัน หรือเหมือนกันก็ได้

สรุปได้ว่า ชีวิตประจำวันนั้นคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตหรือการดำเนินชีวิตของบุคคล ไม่ว่าจะทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ซึ่งสะท้อนถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ได้แสดงความเป็นตัวตน ความสนใจ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น โดยชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลนั้นล้วนแต่มีความแตกต่างกันไป

สำหรับภูมิทัศน์การศึกษาปฏิบัติการในชีวิตประจำวันนั้น ได้ให้ความสนใจในหลากหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ที่ไม่ใช่เพียงประเด็นใหญ่ ๆ เพียงเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การชุมนุมประท้วง การร้องเรียนต่อต้าน ซึ่งเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยในสังคมต่าง ๆ แต่กระนั้นผู้คนไม่ใช่มีเพียงการต่อต้านในประเด็นใหญ่ของสังคมเพียงเท่านั้น ซึ่งในระดับของชีวิตประจำวันก็มีการต่อสู้ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา เป็นการต่อสู้ขนาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น การดัดแปลงเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งดูเหมือนเป็นกิจกรรมที่ไร้ความหมาย แต่จริง ๆ แล้วมันคือการต่อต้านของผู้คนในสังคมที่เต็มไปด้วยอำนาจที่อยู่ในชีวิตประจำวันนั่นเอง ซึ่งการศึกษาในระดับชีวิตประจำวันนั้นได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพื้นที่การใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์อีกด้วย

ในแวดวงวัฒนธรรมศึกษา สุธาริน คุณผล (2550 อ้างถึงใน วัลย์ลดา เหมหมาด, 2559) ได้อธิบายเกี่ยวกับการศึกษาชีวิตประจำวัน ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องความแปลกแยก ครอบงำ หรือการต่อต้านแข็งขันเสมอไป แต่ในขณะเดียวกันยังให้ความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องธรรมดาสามัญ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอีกด้วย ตัวอย่างเช่น การเลือกซื้อสินค้า การเปิดรับสื่อต่าง ๆ การใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่น ๆ หรือการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยการทำกิจกรรมที่เป็นเรื่องธรรมดาสามัญเหล่านี้เองหากเป็นปัจจัยทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ หรือสร้างความเปลี่ยนแปลงได้นั้น ก็ล้วนแต่เกิดขึ้นในระดับชีวิตประจำวันเป็นอันดับแรก

สำหรับการศึกษาการใช้ชีวิตประจำวันในมิติด้านการปรับตัวนั้น งานของวันเพ็ญ สุภาจันทร์ และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาการแต่งงานข้ามชาติพันธุ์ โดยมีการเก็บข้อมูลและใช้แนวคิดปฏิบัติการในชีวิตประจำวันมาเป็นกรอบการศึกษากิจกรรมแต่ละวัน เช่น การทำงาน การค้าขาย

การแต่งกาย การดูแลคนในครอบครัว การปฏิบัติกิจตามศาสนา โดยการปรับตัวของผู้แต่งงานข้ามชาติพันธุ์ จะมีการปรับตัวจากวัฒนธรรมเดิมสู่วัฒนธรรมใหม่ ซึ่งเกิดจากการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต ตัวอย่างเช่น การปรับเปลี่ยนศาสนาที่นับถือ ปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความเชื่อ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับตัวให้สอดคล้องกับคู่ชีวิตและสภาพบริบทสังคมที่อาศัยอยู่

บทความของไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ (2552) ที่ได้อธิบายถึงชีวิตประจำวันของแรงงานข้ามชาติชายแดนกัมพูชา-ลาวที่ทำงานในประเทศไทย ที่ได้มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อที่จะสามารถทำงานต่อไปในประเทศไทยได้ ซึ่งพบว่าแรงงานข้ามชาติเหล่านี้มีการดำเนินชีวิตโดยการฟังพาทัวร์โทรศัพท์มือถือเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับที่บ้านและเพื่อติดต่อสื่อสารแรงงานด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิถีคล้ายเหงา โดยในบทความนี้ยังกล่าวไว้ว่า เมื่อแรงงานข้ามชาติเหล่านี้เข้ามาทำงานยังประเทศไทยในช่วงแรกจะรู้สึกกดดันจากสภาพการทำงานและเหงาเป็นอย่างมาก สิ่งที่ทำได้คือการฟังเพลงไทยเพื่อเป็นการปลดปล่อยความทุกข์ยากและเป็นการเชื่อมพวกเขาที่อยู่ในประเทศไทยกับบ้านเกิด นอกจากนี้แรงงานข้ามชาติยังเปิดรับสื่อไทยเพื่อชมละครของไทยและมีพฤติกรรมการเลียนแบบดาราดาวไทยในด้านการแต่งกายอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งมีผลทำให้แรงงานข้ามชาติเหล่านี้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมถึงยังสามารถที่จะดำเนินชีวิตและทำงานอยู่ในประเทศไทยต่อไปได้

กล่าวได้ว่า การปรับตัวให้ได้นั้น อาจไม่ใช่เพียงมิติหรือพื้นที่ใดเพียงพื้นที่เดียว แต่การที่จะปรับตัวให้ได้นั้นอยู่ในทุกสิ่งอย่างหรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้แทรกซึมอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตหรือชีวิตประจำวันอย่างแยกไม่ออก ในขณะเดียวกัน การที่ชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยหรือทำงานในประเทศไทยนั้น ในกระบวนการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและบริบทสังคม วัฒนธรรมใหม่ ๆ จึงไม่ใช่เกิดการปรับตัวในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งไม่ว่าจะเป็นพื้นที่การทำงาน หรือพื้นที่นอกเหนือจากการทำงานเพียงเท่านั้น โดยในทุกกิจกรรมหรือการใช้ชีวิตประจำวันของชาวต่างชาตินั้นเองที่ได้หล่อหลอมและช่วยทำให้เกิดการปรับตัวได้ในที่สุด

ในพื้นที่การศึกษาด้านการปรับตัวของชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยนั้น มีการศึกษากับอาจารย์ และแรงงานต่างชาติ ซึ่งพบว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ชาวต่างชาติได้ทำที่ส่งผลช่วยให้เกิดการปรับตัวได้นั้น จะเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ด้านการทำงาน ซึ่งได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมงาน และกิจกรรมในพื้นที่ของการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของสังคมไทยนั้น การปรับตัวที่เกิดขึ้นในพื้นที่การทำงานเพียงอย่างเดียวคงไม่ได้ ไม่ว่าจะปรับตัวเข้ากับการทำงานได้ แต่หากการปรับตัวในชีวิตประจำวันไม่ได้ ก็จะส่งผลให้ไม่สามารถที่จะ

ดำเนินชีวิตอยู่ในประเทศไทยต่อไป โดยหากจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง การทำงานของชาวต่างชาติก็เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันนั่นเอง

ทั้งนี้ ในชีวิตประจำวันของชาวต่างชาติจะมี “การสื่อสาร” ที่เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยการสื่อสารจะมีส่วนสำคัญที่เป็นตัวแปรหนึ่งของอีกหลาย ๆ ตัวแปรที่ช่วยให้เกิดการปรับตัวเข้ากับผู้คน สังคม สภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ โดยการสื่อสารที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนี้เองไม่ว่าจะเป็นการสนทนากับเพื่อนร่วมงาน การพูดคุยกับผู้คนในสังคม การฝึกภาษาจากสื่อไทย หรือการเปิดรับสื่อเพื่อคลายเหงา ฯลฯ โดยในทุกมิติของการสื่อสารในชีวิตประจำวันนี้เองจะสะสมเป็นสิ่งละอันพันละน้อย ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทำความคุ้นชิน และเกิดการปรับตัวได้ในที่สุด ซึ่งช่วยให้สามารถประกอบอาชีพ ทำงานต่าง ๆ และอาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างราบรื่น

บุษยากร ตีระพุดติกุลชัย (2561) ได้ศึกษาปัญหาการสื่อสารและการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่ทำงานในสถาบันการศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยพบว่า ชาวต่างชาติที่มีการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมได้ดีนั้นล้วนมีการทำกิจกรรมนอกเวลาร่วมกับคนไทย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทางศาสนา รวมไปถึงกิจกรรมสันทนาการในชีวิตประจำวัน โดยมีการสื่อสารกับคนไทยที่ได้ร่วมกิจกรรมด้วย ซึ่งส่งผลให้มีความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทย รวมถึงการปรับตัวในชีวิตประจำวันได้มากกว่าชาวต่างชาติคนอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป แนวคิดปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน คือการดำเนินชีวิต หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการใช้ชีวิตของบุคคล อันเกี่ยวเนื่องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ ได้สำหรับชาวต่างชาติ การปรับตัวให้ได้ดีจะเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน อันส่งผลทำให้เกิดการปรับตัวให้สามารถทำงานและอาศัยอยู่ในสังคมไทยได้ โดยแนวคิดปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางการสังเกต และเป็นแนวทางการสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ตลอดจนนำมาเป็นกรอบการวิเคราะห์การใช้ชีวิตประจำวันของจอห์น บาจจ์ ที่ส่งผลให้เกิดการปรับตัวเข้ากับวงการฟุตบอลไทยและสังคมไทยได้

ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)

การสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งของมนุษย์ ไม่มีมนุษย์คนใดในสังคมหลีกเลี่ยงการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ เนื่องจากการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การสื่อสารกับบุคคลอื่น คือส่วนสำคัญในการเสริมสร้างประสบการณ์ของมนุษย์และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปรับตัวของมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นทักษะสำคัญซึ่งส่งผลต่อความสุขและ

ความสำเร็จในชีวิตมนุษย์ ความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยกำหนดและส่งผลให้ การดำรงชีวิตของมนุษย์เกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่วนความผิดพลาดหรือความล้มเหลว การสื่อสารกับบุคคลอื่นย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับบุคคลเหล่านั้น รวมทั้งยังส่งผลกระทบต่อ ความสำเร็จในการศึกษา การประกอบอาชีพการงาน และการอยู่ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในสังคม ดังนั้นทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งช่วยให้มนุษย์ สามารถดำเนินชีวิต และดำรงตนในฐานะสมาชิกของสังคมมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล (ภาทิวัต ตรีสุกุล, 2551)

ชิตาภา สุขพลำ (2548) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล คือการสื่อสารของบุคคลอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในรูปวจนภาษา และอวจนภาษา โดยปรากฏตัวต่อหน้ากัน มีการแลกเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้รับและส่งสาร ทำให้เกิดการสื่อสารแบบ 2 ทาง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อความหมายร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย

ภาทิวัต ตรีสุกุล (2551) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึงกระบวนการสื่อสารซึ่ง บุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง และสามารถแสดงและรับรู้ปฏิริยาตอบกลับระหว่างกันได้อย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง อิทธิพลให้เกิดขึ้นระหว่างกันทั้งสองฝ่าย และเพื่อควบคุมความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกัน

สกุรัตน์ แจ่มหิรัญ (2561) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง การถ่ายทอดสาร จากผู้หนึ่งไปยังอีกผู้หนึ่ง รวมถึงรวมถึงปฏิริยาที่มีต่อกัน เพื่อให้ได้รับข้อมูลและเข้าใจในสิ่งที่ได้ สื่อสารออกไป

Peason & Nelson (1997, อ้างถึงใน ชูพงษ์ พิพัฒน์ไชยศิริ, 2552) ได้ระบุว่า การสื่อสาร ระหว่างบุคคลนั้น อาจเกิดขึ้นกับบุคคลได้มากกว่าสองคน เช่น การสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัวซึ่งมี สมาชิกมากกว่าสองคน หรือการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนสนิทซึ่งมีจำนวนหลายคน เป็นต้น

ทั้งนี้ Lazasfield & Menzel (1968, อ้างถึงใน จินตวิโร เกษมสุข, 2550) ได้กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลมักจะมีลักษณะเป็นกันเอง จึงง่ายต่อการชักจูงใจให้คล้อยตาม และผู้รับสาร ส่วนใหญ่มักจะเชื่อถือในความคิดเห็นของบุคคลที่เขารู้จักและนับถือมากกว่าบุคคลอื่นที่เขาไม่เคยรู้จัก มาก่อน

สรุปได้ว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล คือ การสื่อสารที่ประกอบไปด้วยบุคคลอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป รวมถึงการสื่อสารระหว่างกลุ่มเล็ก ซึ่งจะมีผู้ส่งสารและผู้รับสารสลับกันทำหน้าที่ ซึ่งจะเป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง โดยผู้ที่ทำการสื่อสารกันนั้นจะมีปฏิริยาต่อกัน

สำหรับหน้าที่ของการสื่อสารตามทฤษฎีของ Dance & Larson (1976 อ้างถึงในยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534)

1. หน้าที่เชื่อมโยง (Linking Function) การสื่อสารทำหน้าที่เชื่อมโยงบุคคลกับสิ่งแวดล้อม มนุษย์สร้างและพัฒนาความผูกพันทางวัฒนธรรม สังคม และสภาวะจิตใจกับโลกภายนอกตัวเอง จากการสื่อสาร มนุษย์จะเห็นความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น การสื่อสารช่วยสร้างภาพของ ตนเองของผู้อื่นและภาพความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น ทำให้มองเห็นด้วยว่าผู้อื่นมองเรา อย่างไร ด้วยวิธีการนี้เราใช้กระบวนการทางการสื่อสาร 2 แบบ คือ

- กระบวนการเปลี่ยนการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งอื่นๆ (Assimilation) เช่น การเปลี่ยน ความคิดเกี่ยวกับบุคคลอื่นทันทีที่รู้ว่า ผู้อื่นมีค่านิยมขัดกับตน

- กระบวนการเปลี่ยนการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Accommodation) เป็นการเปลี่ยน ความคิดเกี่ยวกับตนให้สอดคล้องกับความรู้สึกที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง

2. หน้าที่ไตร่ตรอง (Mentation Function) การไตร่ตรอง คือ การคิดในเชิงรวบยอดใช้ ความสามารถในการจดจำ การวางแผน การคาดคะเน รวมทั้ง ประเมินคุณค่าด้วย การสื่อสารทำให้ เราสามารถทำสิ่งเหล่านี้ได้ มนุษย์สามารถคิดได้ไม่มีขีดจำกัด โดยอาศัยภาษาและความหมาย มนุษย์มี จินตภาพได้กว้างไกลไปกว่าในสถานที่ที่ตนเองอยู่ และเกินไปกว่าที่ตนเองอยู่ (Decentering) ซึ่งทำให้ มนุษย์สามารถสร้างภาพเกี่ยวกับผู้อื่นได้ และนำไปสู่ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น (Empathy)

3. หน้าที่กำหนดกฎเกณฑ์ (Regulatory Functional) มนุษย์กำหนดกฎเกณฑ์ 3 สิ่ง คือ

- ให้ผู้อื่นกำหนดพฤติกรรมตนเอง

- กำหนดพฤติกรรมของตนเอง

- กำหนดพฤติกรรมของผู้อื่น

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2544, อ้างถึงใน พรพะเยาว์ กังเม้ง, 2556) ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการ สื่อสารระหว่างบุคคลที่สำคัญ ซึ่งมีด้วยกัน 6 ประการ โดยวัตถุประสงค์เหล่านี้ผู้สื่อสารอาจไม่ทราบ หรือตั้งใจมาก่อนก็ได้

1. การค้นพบตัวเอง (To discover one self) เมื่อเราทำการสื่อสารระหว่างบุคคลจะช่วยให้ เราเรียนรู้ตัวตนของตนเองจากการสื่อสารกับคนอื่น ซึ่งจะเปิดโอกาสให้เราได้พูดเกี่ยวกับสิ่งที่เราชอบ ความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของเรา

2. การค้นพบโลกภายนอก (To discover the external world) การสื่อสารระหว่างบุคคล ทำให้เราเข้าใจโลกภายนอกได้ดีขึ้น ทั้งในด้านวัตถุ เหตุการณ์ ผู้คน ถึงแม้ว่า ข่าวสารจำนวนมากจะ

มาถึงเราจากแหล่งของสื่อมวลชน แต่บ่อย ๆ ครั้งที่เรามักจะอภิปรายและเรียนรู้ในท้ายสุดผ่านทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3. การสร้างและดำรงความสัมพันธ์อันดี (To establish and maintain meaningful relationship) ความปรารถนาที่สำคัญมากอันหนึ่งของคนเราก็คือ การสร้างและดำรงความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับคนอื่น ๆ เราใช้เวลาเป็นจำนวนมากในการสื่อสารระหว่างบุคคลก็เพื่อการสร้างและดำรงความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนอื่น ซึ่งความสัมพันธ์นี้จะช่วยลดความเหงาและความหดหู่ช่วยให้เรามีความสุขมากขึ้น และทำให้เรามีความรู้สึกในแง่ดีต่อตนเอง

4. เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม (To change attitude and behavior) บ่อยครั้งที่เราใช้ความพยายามในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคนอื่น โดยผ่านทาง การสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งผลของการศึกษาและวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการสื่อสารมวลชนกับการสื่อสารระหว่างบุคคล พบว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลจะมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมเหนือกว่าการสื่อสารมวลชน

5. เพื่อการเล่นและความบันเทิง (To play and entertain) เป็นการพูดคุยกับเพื่อนบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ การวิจารณ์กีฬา การเล่าเรื่องนิยาย เรื่องตลก การพูดคุยเพื่อฆ่าเวลา เหล่านี้ล้วนเป็นการใช้การสื่อสารเพื่อการเล่นและความบันเทิง

6. เพื่อการช่วยเหลือ (To help) มนุษย์สามารถใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้การช่วยเหลือ รักษาจิตใจ เช่น การพูดแนะแนว นักเรียน นักศึกษา การปลอบเด็กร้องไห้ ซึ่งเป็นการใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อช่วยเหลือแบบไม่ใช้วิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีการใช้แบบเป็นวิชาชีพด้วย เช่น นักจิตวิทยาได้ใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลในการรักษาโรคทางจิต

จิตภา สุธพลา (2548) ได้เสนอว่า ในการสื่อสารระหว่างบุคคล รูปแบบของการสื่อสารที่ตระหนักรู้ถึงการใช้ เห็นถึงความจำเป็นและมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมากที่สุด ก็เห็นจะเป็นการสื่อสารกันด้วยเรื่องสรรพเพเหระ ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับบุคคลที่เราพบ สถานการณ์หรือโอกาส รวมทั้งอารมณ์ความต้องการที่จะสื่อสาร ซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารที่มนุษย์โดยทั่วไปใช้กันมากที่สุด นั่นก็คือ “การสนทนา” นั่นเอง โดยการสนทนาเป็นการสื่อสารด้วยการพูด ซึ่งนับเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุด เพียงแต่เราต้องการใช้กับใคร เมื่อใดเราสามารถปฏิบัติได้ทันที ในขณะที่การสื่อสารวิธีอื่นหรือรูปแบบอื่นอาจจะต้องใช้เวลาใช้อุปกรณ์ หรือใช้ทุนทรัพย์ จึงจะสามารถก่อให้เกิดการสื่อสารได้ ดังนั้นจึงนับว่าการสนทนานั้นเป็นการสื่อสารพื้นฐานของมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการสนทนา

มีความสำคัญต่อเราอย่างมาก ซึ่งช่วยให้มนุษย์บรรลุความต้องการได้ในหลายลักษณะ โดยประโยชน์ที่เกิดจากการสนทนากันของมนุษย์มีดังต่อไปนี้

1. ทำให้เกิดการคบหาสมาคม สร้างความสัมพันธ์ หรือสร้างมิตรภาพต่อกัน
 2. เป็นช่องทางช่วยให้ผ่อนคลายความเครียดความวิตกกังวล ระบายความทุกข์ในใจ
 3. ก่อให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิง เพลิดเพลินกับเวลาที่ผ่านไป
 4. ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและเปิดโลกกระตักซึ่งกันและกัน
 5. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ทั้งในขณะที่ยสนทนาและหลังการสนทนาผ่านไปแล้ว
 6. ได้ฝึกทักษะในการสื่อสารทั้งในด้านของการส่งสาร การใช้ภาษา การฟังและการสังเกต ซึ่งจะพื้นฐานไปสู่การสื่อสารในระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น
 7. ช่วยให้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน เพราะสามารถสร้างความพึงพอใจได้ดีกว่า จึงจำเป็นมากสำหรับงานในหลาย ๆ อาชีพ
 8. การสนทนาผ่านสื่อบางประเภท เช่น โทรศัพท์ ที่เราใช้กันมากที่สุดในปัจจุบัน เป็นการเชื่อมโยงความใกล้ชิด ลดระยะทางความห่างไกล ช่วยให้เกิดความผูกพัน
 9. สามารถนำความคิดที่ได้จากการสนทนามาพัฒนาตนเองและสังคมได้
- การศึกษาของ โอฬาริก ขุนสิทธิ์ (2555) ที่ศึกษา การสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของบุคลากรไทยในบริษัทสาขาประจำประเทศเพื่อนบ้าน โดยทำการศึกษากับบุคลากรที่ทำงานอยู่ใน 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศลาว กัมพูชา พม่า และมาเลเซีย ซึ่งพบว่า การสื่อสารของบุคลากรชาวไทยกับบุคลากรในประเทศเพื่อนบ้านโดยการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศนั้น ๆ โดยการที่บุคลากรชาวไทยกับบุคลากรในประเทศเพื่อนบ้านมีการสื่อสารเพื่อปรับตัวให้เข้ากับการทำงาน รวมถึงการสื่อสารนั้นส่งผลให้สามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรท้องถิ่นอีกด้วย

ทั้งนี้ การสื่อสารกันของมนุษย์ทุกครั้งมีเครื่องมือที่เป็นสะพานสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน นั่นก็คือ วจนภาษาและอวจนภาษา ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความหมายเพื่อให้เข้าใจซึ่งกันและกัน

1. วจนภาษา หมายถึง สัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความหมายซึ่งกันและกันของมนุษย์ ในรูปแบบของภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งมนุษย์แต่ละสังคมได้ร่วมกันกำหนดลักษณะ รูปแบบเสียงและความหมายที่เป็นที่รับรู้ร่วมกันเพื่อใช้แทนความคิดความรู้สึกและสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมให้เป็นที่เข้าใจตามภาษาที่ตนใช้ เช่น คน สัตว์ ต้นไม้ เงิน แทนสิ่งที่เป็นรูปธรรมและความรัก ความดี

ความคิดถึง แทนที่เป็นนามธรรม เป็นต้น ด้านของเอกรงค์ บั้นพงษ์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ซึ่งพบว่าภาษาหลักที่นักฟุตบอลไทยและนักฟุตบอลต่างชาติใช้สื่อสารกันก็คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งนักฟุตบอลต่างชาติส่วนใหญ่จะสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ รวมถึงนักฟุตบอล และโค้ชชาวไทยก็สามารถที่จะสื่อสารภาษาอังกฤษได้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Swarts (2014) ที่ทำการศึกษาการปรับตัวของนักฟุตบอลและโค้ชผ่านการแข่งขันฟุตบอลอาชีพในประเทศฟินแลนด์ โดยข้อค้นพบที่น่าสนใจของงานนี้คือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารสำหรับการเล่นฟุตบอล เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล อีกทั้งฟุตบอลก็ยังเป็นภาษากลางที่ใช้สำหรับการเล่นฟุตบอลด้วยเช่นกันไม่ว่าจะเป็นนักฟุตบอลหรือโค้ช ซึ่งเรียกภาษานี้ว่า “ภาษาฟุตบอล” (language of football) ซึ่งเป็นเหมือนภาษาสากลที่ใช้ในการเล่นฟุตบอลถึงแม้ว่านักฟุตบอลต่างชาติที่เล่นอยู่ในประเทศฟินแลนด์ก็ยังสามารถค้าแข้งได้ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถพูดภาษาฟินนิชได้ก็ตาม

2. อวัจนภาษา หมายถึง การสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์อื่นที่ไม่ใช่ถ้อยคำ ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้ อาจเกิดควบคู่กับการใช้ถ้อยคำหรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อแสดงออกมาแล้วก่อให้เกิดความหมายบางอย่างหนึ่ง เช่น การแสดงสีหน้า ท่าทาง เสื้อผ้าเครื่องประดับ รูปร่างหน้าตา วิธีการพูด กริยาอาการ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ช่วยเกิดความเข้าใจกันดียิ่งขึ้นหรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิดต่อกันได้ โดยการสื่อสารด้วยอวัจนภาษา นั้นเป็นการสื่อสารที่มนุษย์ใช้กันโดยไม่รู้ตัวและไม่ตั้งใจ โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ นักวิชาการเชื่อว่าอวัจนภาษาบางอย่างที่อาจจะมีลักษณะเป็นสากล เช่น หน้าแดง เพราะเหนื่อย โกรธหรืออาย ซึ่งเป็นการแสดงออกและสื่อสารได้ชนิดหนึ่ง

Chovanec & Podhorná-Polická (2009) ได้ศึกษาความหลากหลายในการสื่อสารในทีมฟุตบอล โดยการสื่อสารของนักฟุตบอลที่สามารถทำความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ก็คือการสื่อสารในบริบทการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งเป็นการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นกฎกติกา การแข่งขันฟุตบอลต่าง ๆ ซึ่งจะมีการใช้การสื่อสารที่ไม่ได้ใช้การพูด (อวัจนภาษา) และไม่ได้ใช้ภาษาด้วย ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะการแข่งขันดำเนินอยู่

ทั้งนี้ ชิตาภา สุขพลำ (2548) ได้กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสื่อสารที่คู่สื่อสารปรากฏตัวต่อหน้ากัน ดังนั้นเวลาสื่อสารกันนอกจากอวัจนภาษาที่ผู้สื่อสารต้องการถ่ายทอดซึ่งกันและกันแล้ว ทั้งสองฝ่ายยังเห็นอกกับกิริยา ท่าทาง ลักษณะหน้าตา การแต่งกายของแต่ละฝ่ายด้วย ซึ่งการได้เห็นสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์นั้น มักจะนำไปสู่การตีความหรือให้ความหมาย หรือตัดสินอย่างใดอย่าง

หนึ่งเสมอ จึงทำให้สารและความหมายที่เกิดขึ้นในระหว่างการสื่อสารกันมีมากกว่าที่หูได้ยินหรือตามองเห็น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การรับรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย

दानวราภรณ์ อภิรุทธ์วรกุล (2558) ได้ศึกษา กระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาชาวไทยใช้วิธีการสื่อสารทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา แต่วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ การสื่อสารโดยใช้วจนภาษา ได้แก่ การสนทนาต่อหน้า การเขียน การส่งข้อความผ่านอุปกรณ์สื่อสาร และจะใช้อวจนภาษาเป็นวิธีเสริมในกรณีที่ไม่สามารถอธิบายด้วยวจนภาษาได้เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคล คือการสื่อสารที่ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งผู้ส่งสารและรับสารจะสลับกันทำหน้าที่กันอยู่เสมอ โดยเป็นการสื่อสารทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา ซึ่งผู้ที่สื่อสารกันมักมีวัตถุประสงค์ทั้งไม่ตั้งใจหรือตั้งใจมาก่อนก็ได้ โดยการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีลักษณะที่เหมาะสมกับในสภาพแวดล้อมด้วย โดยทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น ผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางการสังเกต และการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ ตลอดจนมาเป็นแนวทางประกอบการวิเคราะห์ในด้านการสื่อสารกับบุคคลในสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้

ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication Theory)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ เทคโนโลยีการขนส่ง และนโยบายการย้ายถิ่นฐานของหลายประเทศทั่วโลก ทำให้โลกเป็นกลายเป็นเสมือนชุมชนเล็ก ๆ ที่แยกออกจากกัน ซึ่งทำให้บุคคลมีการติดต่อกับคนที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรมมากขึ้น ตั้งแต่สถานที่ทำงานไปจนถึงห้องเรียนที่สมาชิกมีวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นความเชื่อค่านิยมและรูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกัน การศึกษาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างวัฒนธรรม (Ting-Toomey, 1999)

การสื่อสารจะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ และไม่สามารถแยกการสื่อสารกับ “วัฒนธรรม” ออกจากกันได้ โดยนักวิชาการและนักคิดทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศต่างให้มุมมองและนิยามต่อเรื่องวัฒนธรรมไว้ดังนี้

Hall (1976,1981 อ้างถึงใน พิศราภา เอื้ออมรวนิช, 2559) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมคือ การสื่อสาร และการสื่อสารคือ วัฒนธรรม โดยวัฒนธรรมเป็นสภาพแวดล้อมของบุคคล ซึ่งไม่ใช่มีเพียงแค่มุมเดียวในชีวิตของบุคคลเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่แสดงให้เห็นว่า

บุคคลมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างไร มีแนวทางในการคิด การเคลื่อนไหว หรือการแก้ไขปัญหาอย่างไร

ในขณะที่ Hofstede & Hofstede (2005 อ้างถึงใน พัชรภา เอื้ออมรวนิช, 2559) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมนั้นเป็นปรากฏการณ์ของกลุ่ม เพราะอย่างน้อยก็เป็นการแบ่งปันกันระหว่างบุคคลที่อาศัยหรือเคยอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันที่ซึ่งมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยวัฒนธรรมนั้นต้องเกิดจากการเรียนรู้ไม่ได้เป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่กำเนิด

ชิตาภา สุขพลำ (2548) ได้กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมไว้ 6 ประการ คือ

1. เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์หรือสร้างขึ้น (ไม่ได้เกิดขึ้นเอง)
2. สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อความเจริญของงามของสังคมนั้น ๆ
3. มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น หรือเรียกว่าเป็นมรดกทางสังคม
4. มีทั้งการรักษาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเสมอ
5. สิ่งที่สร้างขึ้นนั้นมีทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุหรืออุปกรณ์ และสิ่งที่เป็นความคิดวิธีการ
6. วัฒนธรรมของสังคมใด ๆ จะปรากฏในรูปของวัตถุ ความคิดความเชื่อ และพฤติกรรมที่

แสดงออกมาของคนในสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะแยกได้จากกลุ่มอื่น ๆ

สำหรับ พัชรภา เอื้ออมรวนิช (2559) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สั่งสมมาจากการเรียนรู้ของมนุษย์ทุกคน และไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับบุคคลที่มาจากคนละประเทศเพียงเท่านั้น ดังนั้น เมื่อมนุษย์ต้องทำการสื่อสาร ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคคลจึงเป็นประเด็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในการสื่อสาร ซึ่งการที่บุคคลต้องการที่จะประสบความสำเร็จทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้น ก่อนอื่นบุคคลควรจะมีการเรียนรู้และทำความเข้าใจถึงวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายแตกต่างกันของคู่สื่อสารก่อน

หากพิจารณาให้ดีแล้ว การสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งการสื่อสารเกิดขึ้นภายใต้ขอบเขตของวัฒนธรรมนั้น กล่าวได้ว่า วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการสื่อสารนั่นเอง เพราะวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสารของสมาชิกของสังคม วัฒนธรรมกับการสื่อสารแยกกันไม่ออก วิธีการสื่อสารของคนก็คือวิธีการดำเนินชีวิตของคน

สำหรับ “การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม” นั้น Lustig & Koester (1996 อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) ได้นิยามความหมายว่า เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์ในบริบทหนึ่ง ๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้น มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากพอ

ในระดับที่มีการตีความและมีความหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน นำไปสู่การรับรู้ความหมายที่ไม่เหมือนกัน

วสุ เขียวสะอาด (2544) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม ภาษา และเชื้อชาติ โดยการสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ด้วยดีนั้น ผู้สื่อสารทั้ง 2 ฝ่ายจะต้องมีการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของฝ่ายตรงข้ามเสียก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการสื่อสารกันในโอกาสต่อไป

มนทกานต์ แพ่งดิษฐ์ (2556) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง การสื่อสารที่เน้นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน โดยเป็นการสื่อสารที่เน้นการสื่อสารแบบเห็นหน้ากันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

วราภรณ์ อวิรุทธ์วรกุล (2558) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง การสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งมีวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งรวมไปถึงความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันมากจนอาจทำให้มีการตีความและความเข้าใจในสัญลักษณ์และบริบทหนึ่ง ๆ ต่างกัน และนำไปสู่ความเข้าใจความหมายที่ไม่เหมือนกัน

ดรุณี ขวชาติ (2515, อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) กล่าวถึง การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมว่ามีความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสื่อสาร โดยสามารถแยกออกได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับบุคคล (Individual or Intrapersonal level) การสื่อสารระดับตัวบุคคลนี้ ถือเป็นหน่วยแรกสุดหรือจุดเบื้องต้นของการสื่อสารของคนเรา โดยส่วนประกอบที่สำคัญในระบบการสื่อสารชนิดนี้ ได้แก่

- Information Acquisition หมายถึง การฟัง การอ่าน การเห็น การได้สัมผัส เป็นต้น
- Information Processing หมายถึง การคิด การเรียนรู้ และการจดจำ เป็นต้น
- Information Transmission หมายถึง การพูด การเขียน ลักษณะท่าทางและการเคลื่อนไหว เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว การสื่อสารระดับนี้ยังรวมถึงแนวความคิดเห็นอื่นๆ อีก เช่น ความเข้าใจการพัฒนาทางด้านภาษา บทบาทของตัวบุคคลในการสื่อสารและการสื่อสารในตัวบุคคลเอง

2. ระดับระหว่างบุคคล (Interpersonal Level) การสื่อสารระดับนี้ คือ การสื่อสารระหว่างคน 2 คน หรือมากกว่า 2 คนขึ้นไป ทั้งนี้รวมถึงการสื่อสารในระหว่างกลุ่มเล็ก ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนาการประชุมหารือ หรือกลุ่มที่ถกเถียงถึงปัญหาต่าง ๆ เป็นต้น โดยการสื่อสารระดับนี้ต้อง

ให้ความสำคัญทางด้านความดึงดูดใจ (Attraction) ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร (Source Credibility) ความไวเนื้อเชื่อใจ (Interpersonal trust) และความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและสถานภาพ (Status Relationship) เป็นต้น

3. ระดับกลุ่มและระดับองค์กร (Group and Organizational level) ในระดับนี้ เป็นการสื่อสารที่มีค่านิยมหรือวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มภายในองค์กรเดียวกันที่มีวัฒนธรรมที่ต่างกัน ตลอดจนความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์หรือกลุ่มศาสนาในประเทศเดียวกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการสื่อสารระหว่างกลุ่ม (Intergroup) และระหว่างองค์กร (Interorganizational)

4. ระดับมวลชนและระดับประเทศ (Mass and National level) การสื่อสารในระดับนี้ เป็นการสื่อสารไปยังกลุ่มชนใหญ่ ๆ โดยผ่านสื่อมวลชน (Mass Communication) เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร เป็นต้น ในปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศ แต่ละวัฒนธรรม มีการใช้สื่อมวลชนในการถ่ายทอดเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ของคนจากวัฒนธรรมต่าง ๆ

ในขณะที่ Hall (1976, เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) ได้แบ่งวัฒนธรรมโดยพิจารณาจากการตีความว่า เน้นการให้ความสำคัญกับ “ตัวสาร” หรือ “ตัวบริบท” แบ่งออกเป็น วัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง (High-context culture) และวัฒนธรรมแบบอิงบริบทต่ำ (Low-context culture)

1. วัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง (High-context culture) วัฒนธรรมนี้เชื่อว่า คำพูดเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เราตีความหมายสารได้ทั้งหมด แต่ต้องดูความหมายจากท่าทางการแสดงออก และบริบทแวดล้อมต่าง ๆ ประกอบด้วย เช่นการแสดงออกทางสีหน้าในประเทศญี่ปุ่น จีน เกาหลี ไทย และประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชียมักเป็นวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง ใช้คำพูดอ้อมค้อมไม่ยอมพูดตรงจุดสำคัญของเนื้อหาหากจะนำไปสู่ความเสี่ยงหรือกระทบความสัมพันธ์ แต่มักใช้คำพูดอย่างเช่น “ไม่เป็นไร”, “ไม่มีอะไร” เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง เน้นการรักษาความสัมพันธ์ โดยดูว่าการใช้สารนั้นมีความเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และโอกาสหรือไม่ หรือมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์อย่างไร

2. วัฒนธรรมแบบอิงบริบทต่ำ (Low-context culture) วัฒนธรรมนี้เชื่อว่า ความหมายของสาร (Message) ชัดเจนในตัวของมันเอง ความหมายที่ปรากฏในคำพูดเป็นความหมายตรงที่ผู้สื่อสารต้องการสื่อสารไปยังผู้รับสาร ตัวอย่างวัฒนธรรมกลุ่มนี้ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา, เยอรมนี, กลุ่มประเทศในสแกนดิเนเวีย หรือสวิตเซอร์แลนด์ ฯลฯ ทำให้คำพูดของคนเหล่านี้ตรงจุดที่ต้องการแสดงท่าทางก็จะแสดงออกอย่างเปิดเผย

เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองลักษณะวัฒนธรรม จะพบว่าวัฒนธรรมแบบอิงบริบทต่ำ เป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมในการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา ตามคำพูด ซึ่งเราสามารถสรุปได้โดยตรงจากวัจนภาษา ขณะที่ วัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง ยึดถือความสัมพันธ์มากกว่า มีการพูดอ้อมค้อมจึงไม่สามารถสรุปได้จากเพียงตัววัจนภาษา สังคมที่มีวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันก่อนเจรจาตกลงใด ๆ เนื่องจากวิธีการพูดของคนในสังคมมักใช้คำพูดแบบนัยมากกว่าที่จะพูดตรง ๆ ทำให้อวัจนภาษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการตีความหมายมากขึ้น การเรียนรู้และทำความเข้าใจว่าอวัจนภาษาจะช่วยทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ถูกต้อง เพราะบางครั้งคำว่า “ไม่” ของคนในสังคมนี้กลับหมายถึง “ใช่” ทั้งนี้ต้องอาศัยการตีความอวัจนภาษาเข้ามาช่วยตีความตามที่กล่าวไปแล้ว

อีกทั้ง Hall (1959, อ้างถึงใน สรลนันทน์ ภูมิชิษานันท์, 2559) ได้ศึกษาวัฒนธรรมโดยดูรูปแบบของการสื่อสาร ซึ่งได้แบ่งพื้นที่ของการสื่อสารของบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมไว้ 4 พื้นที่ ได้แก่

1. ระยะใกล้ชิด (Intimate Distance) เป็นพื้นที่การสื่อสารสำหรับผู้ที่มีความสนิทสนมกันมาก
2. ระยะส่วนตัว (Personal Distance) เป็นพื้นที่การสื่อสารสำหรับกับบุคคลที่รู้จัก
3. ระยะทางสังคม (Social Distance) เป็นพื้นที่การสื่อสารสำหรับเรื่องงาน
4. ระยะสาธารณะ (Public Distance) เป็นพื้นที่การสื่อสารกับบุคคลที่ไม่รู้จัก

นอกจากนี้ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้น ไม่ใช่เพียงแต่การสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลแบบเผชิญหน้ากันเพียงเท่านั้น ซึ่งยังมีการสื่อสารบนพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์อีกด้วย งานวิจัยต่างประเทศหลายชิ้นได้สะท้อนผลทางบวกของเครือข่ายสังคมออนไลน์ในบริบทการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยการศึกษาของ Gudykunst & Mody (2002, อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2557) ระบุว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่วยทำให้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็วกว่าการสื่อสารแบบเห็นหน้ากัน ลดความเครียดและความกังวลใจในการสื่อสารกับคนต่างวัฒนธรรม

เมตตา วิวัฒนานุกูล (2557) ได้ศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในสังคมไทย โดยกลุ่มตัวอย่างมีการใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคม ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก (Facebook), ยูทูบ (Youtube) และทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับคนไทยมากกว่าการสร้างเครือข่ายร่วมกับคนต่างชาติหรือข้ามพรมแดน ผลวิจัยในวงการศึกษาคือเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสื่อและช่องทางการเรียนรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมที่ทันสมัยและรอบด้านจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะจากคนต่างชาติเจ้าของภาษาและวัฒนธรรม ในขณะที่เดียวกันพบว่า

มีส่วนช่วยให้เกิดการสื่อสารกับคนต่างชาติมากขึ้นเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและสามารถปรับตัวทางวัฒนธรรมโดยผลการสำรวจด้วยแบบสอบถามพบว่า ทำให้เกิดการเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือการสื่อสารระหว่างผู้ที่แตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม ภาษา ทัศนคติ และเชื้อชาติ โดยการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นเมื่อมีบุคคลหนึ่งได้เข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อม หรือบริบทสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากตน ไม่ว่าจะเป็นการย้ายสถานที่สังคม หรือประเทศที่อาศัยอยู่ ซึ่งการไปอยู่ในที่ใหม่ก็จำเป็นต้องสื่อสารกับบุคคลในวัฒนธรรมนั้น ๆ ซึ่งทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ พร้อมกับนำมาประกอบการวิเคราะห์ในด้านการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับบุคคลในสังคมไทยในมิติที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร (Media Exposure and Information Seeking)

การเปิดรับข่าวสาร (Media Exposure)

ปัจจุบันเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารที่มีความรวดเร็วมากที่ข้อมูลต่าง ๆ สามารถค้นหาได้อย่างง่ายดาย และข้อมูลเหล่านั้นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับใช้ชีวิตประจำวันในเรื่องต่าง ๆ ของมนุษย์ ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรื่องใด มีการอัปเดตสถานการณ์ปัจจุบันให้ทันยุคทันสมัย ซึ่งเราทุกคนสามารถเลือกที่จะเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ ได้ ค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง การเปิดรับข่าวสารถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตคนเรา

Atkin (1973, อ้างถึงใน ศรีนธ์ ยี่หลั่นสุวรรณ, 2558) กล่าวว่า การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การที่บุคคลมีการเปิดรับข่าวสารมาก ยิ่งจะส่งผลให้มีหูตาที่กว้างไกลมาก มีความรู้มาก มีความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าบุคคลอื่น ๆ ที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า

Krikelas (1983, อ้างถึงใน ชิตชนก นิลรัตน์, 2558) ได้อธิบายถึง การเปิดรับข้อมูลข่าวสารของบุคคลว่าจะเกิดขึ้นเมื่อต้องการข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการของตน อาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสนใจส่วนตัว ต้องการผ่อนคลาย ต้องการเรื่องราวสาระ หรือต้องการข้อมูลเพื่อตัดสินใจต่อปัญหาใดปัญหาหนึ่ง ซึ่งเมื่อบุคคลพบว่า ข้อมูลที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของตน จึงเปิดรับข้อมูลเพิ่มเติม

Klapper (1960 อ้างใน ศิวัช จันทนาสุภภรณ์, 2554) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย การกลั่นกรอง 4 ชั้นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลากหลาย เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหา หรือสนองความต้องการของตน

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกให้ความสนใจ สารจากแหล่งข่าวใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติ และความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลนั้น ๆ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว และมีแนวโน้มแสวงหาข่าวสารที่สนับสนุนการตัดสินใจนั้น (Reinforcement Information) มากกว่าที่จะแสวงหาข่าวสารที่ขัดแย้งกับสิ่งที่กระทำลงไป

3. การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Selective Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสารอาจมีการเลือกรับรู้ และเลือกตีความสารที่ได้รับด้วย ตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ผู้รับสารจะมีการตีความข่าวสารที่ได้รับมาตามความเข้าใจของตนเองหรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ความเชื่อ ความต้องการ และแรงจูงใจของบุคคลในขณะนั้น

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) เมื่อผ่านขั้นตอนของการเลือกเปิดรับสาร เลือกสนใจ และเลือกรับรู้ และตีความข่าวสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อของบุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสาร ในส่วนที่ต้องการจำเอาไว้เป็นประสบการณ์ และมักจะไม่นจดจำในสิ่งที่ตนเองไม่สนใจ หรือขัดแย้งกับ ความคิด ทัศนคติ ตนเอง

ด้านดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ (2544) เสนอว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร วัตถุประสงค์ และความต้องการในการเปิดรับสารที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะทำการเปิดรับข่าวสารอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนว่า การบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนจะช่วยตอบสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัย หรือเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้ โดยการเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง เพราะบุคคลแต่ละบุคคลมีวัตถุประสงค์ และความตั้งใจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป

2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล โดยสื่อบุคคล หมายถึง ผู้ที่นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) ซึ่งจะมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกัน ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นการติดต่อ

โดยตรง (Direct Contact) เป็นการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจหรือชักจูงโน้มน้าวใจกับประชาชนโดยตรง และการติดต่อโดยกลุ่ม (Group Contact of Communication Public) โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวมช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เพราะเมื่อกลุ่มมีความสนใจในเรื่องหรือทิศทางเดียวกัน บุคคลส่วนใหญ่ในกลุ่มก็จะมีคามสนใจนั้นด้วย

3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ โดยสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจง และมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม

การศึกษาของขวัญชนก พันธุ์พัก (2557) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การสื่อสารและการปรับตัวของแรงงานพม่าในสังคมไทย โดยผลการวิจัยพบว่าแรงงานชาวพม่ามีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์-วิทยุ โดยวัตถุประสงค์ในการเปิดรับสื่อ นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อภาษาไทยเพื่อการปรับตัว ในขณะที่การเปิดรับสื่อภาษาพม่าเพื่อเปิดรับข่าวสารและเหตุการณ์ประจำวัน และมีการเปิดรับสื่อออนไลน์ทั้งภาษาไทยและภาษาพม่าเพื่อความบันเทิง สำหรับสื่อบุคคล แรงงานชาวพม่ามีการเปิดรับสื่อบุคคลที่เป็นชาวไทยแตกต่างกันไปตามความสามารถทางภาษา ทั้งนี้เพื่อหาความบันเทิง ในขณะที่เปิดรับสื่อบุคคลชาวพม่าด้วยกันเองก็เพื่อเข้าสังคม และสำหรับการเปิดรับสื่อกิจกรรม แรงงานชาวพม่ามีการเปิดรับสื่อกิจกรรมเพื่อการเข้าสังคมด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ การเปิดรับสื่อในปัจจุบัน ยังสามารถเปิดรับสื่อจากช่องทางใหม่ที่เข้ากับสังคมในปัจจุบัน นั่นก็คือ “สื่อใหม่” หรือที่เรียกว่า “เครือข่ายอินเทอร์เน็ต” ซึ่งจะใช้ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว

ด้าน สถาพร สิงหะ (2556) กล่าวว่า สื่อใหม่จะมีความหลากหลายและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. สื่อเพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication Media) ได้แก่ โทรศัพท์ และอีเมลโดยทั่วไปมักมีเนื้อหาเป็นส่วนตัว
2. สื่อปฏิสัมพันธ์เพื่อความเพลิดเพลิน (Interactive Play Media) ได้แก่คอมพิวเตอร์และวิดีโอเกม สิ่งสำคัญคือ ความสามารถในการโต้ตอบ (Interactivity) และกระบวนการในการใช้ประโยชน์
3. สื่อเพื่อการค้นหาข้อมูล (Information Search Media) เป็นประเภทที่มีสื่อหลายชนิดแต่อินเทอร์เน็ตและเวปไซด์ไวด์เว็บเป็นตัวอย่างที่เด่นที่สุด โดยเปรียบเสมือนเป็นห้องสมุดหรือแหล่งข้อมูลที่ไม่มีข้อจำกัดในการเข้าถึง
4. สื่อเพื่อการมีส่วนร่วม (Collective Participatory Media) สื่อในกลุ่มนี้ประกอบด้วยการใช้อินเทอร์เน็ตในการแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิด ประสบการณ์และสร้างความสัมพันธ์จากการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์นอกจากอินเทอร์เน็ตแล้วการประชุมผ่านทางวิดีโอ

และโทรศัพท์ก็เกี่ยวข้องกับสื่อประเภทนี้ด้วยเช่นกัน แม้ว่าจะเป็นสื่อที่จำกัดในขอบเขตของการใช้เพื่อจุดประสงค์เรื่องงาน

จากการศึกษาของบุษยากร ตีระพลติกุลชัย (2561) ซึ่งค้นพบว่า สื่อที่พนักงานชาวต่างชาติที่ทำงานในสถาบันการศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์ทุกคนใช้เป็นช่องทางหลักในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และติดต่อสื่อสารคือ สื่อสังคมออนไลน์ โดยส่วนมากจะระบุถึงการใช้เฟซบุ๊ก, ไลน์ (Line) และวอตส์แอปป์ (WhatsApp) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมพื้นฐานของประเทศเจ้าบ้านอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม บุคคลเปิดรับข่าวสารนั้นจะไม่รับข่าวสารทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน ดังนั้น ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร

ชวรัตน์ เชิดชัย (2527, อ้างถึงใน สิริลักษณ์ อุบลรัศมี, 2560) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้มีการเลือกเปิดรับสื่อ นั้น เกิดจากปัจจัยพื้นฐานหลายประการ ดังนี้

1. ความเหงา เป็นเหตุผลทางจิตวิทยาว่า มนุษย์ย่อมไม่ชอบที่ต้องอยู่คนเดียวตามลำพังจึงมักจะมีการเข้าสังคม การรวมกลุ่มพบปะสังสรรค์ตามโอกาส แต่หากไม่สามารถติดต่อสังสรรค์กับบุคคลใดโดยตรง มนุษย์จะใช้เวลาอยู่กับสื่อต่าง ๆ ในขณะที่บางคนพอใจที่จะอยู่กับสื่อมวลชนมากกว่าบุคคลด้วยซ้ำ เพราะสื่อมวลชนเป็นเพื่อนแก้เหงา ที่ไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนา หรือทางสังคมให้แก่ตนเอง

2. ความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์

3. ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง บุคคลเริ่มแสวงหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของตนบรรลุผล เพื่อให้ได้ข่าวสาร เพื่อที่จะช่วยให้ตนเองได้รับความสะดวกสบาย รวมทั้งให้ได้มาซึ่งข่าวสารที่ทำให้ตนเองได้รับความสนุกสนานบันเทิง โดยการเลือกรับสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Less Effort) แต่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนดีที่สุด (Promise of Reward)

4. ลักษณะเฉพาะของสื่อ ลักษณะเฉพาะแต่ละอย่าง มีส่วนทำให้ผู้รับสารแสวงหา และได้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน ผู้รับสารแต่ละคนย่อมใช้สื่อที่มีลักษณะเพื่อสนองความต้องการ และทำให้ตนเกิดความพึงพอใจแตกต่างกัน

การเปิดรับข่าวสารนั้น โดยทั่วไปแล้วบุคคลแต่ละคนมีการเปิดรับข่าวสารหรือการเปิดรับสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้น โดย McCombs & Becker (1979 อ้างถึงใน สุคติ ศิริวงศ์พากรม, 2556) ได้ระบุไว้ 4 ประการ คือ

1. เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Surveillance) บุคคลสามารถติดตามความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวจากการเปิดรับข่าวสาร ทำให้บุคคลนั้นทันต่อเหตุการณ์และทันสมัย
2. เพื่อตัดสินใจ (Decision) การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวเพื่อการตัดสินใจโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
3. เพื่อพูดคุยสนทนา (Discussion) บุคคลสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่นได้
4. เพื่อการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรอบตัว

ทั้งนี้ การศึกษาของ Swarts (2014) ที่ศึกษานักฟุตบอลต่างชาติในประเทศฟินแลนด์ โดยนักฟุตบอลต่างชาติบางส่วนจะเปิดรับชมข่าว หรืออ่านข่าวจากสื่อมวลชนในประเทศฟินแลนด์ เพื่อนำมาพูดคุยกับเพื่อนร่วมทีมอีกด้วย

การแสวงหาข่าวสาร (Information Seeking)

ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนั้น ข่าวสารยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เปิดรับมีความทันสมัย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาทั้งหมด แต่จะเลือกแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่ตนสนใจและมีประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น

Krikelas (1983, อ้างถึงใน กัญญารัตน์ ตรีสิน, 2558) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการแสวงหาข่าวสารไว้ว่า การแสวงหาข่าวสาร เป็นกิจกรรมที่บุคคลกระทำการเสาะหา ค้นหา เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศข้อมูลและข่าวสารที่จะสนองความต้องการของตน ให้ความรู้ คลายความสงสัยทั้งในส่วนที่บุคคลนั้นมีความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียนรู้หน้าที่การทำงาน พฤติกรรมเช่นนี้เริ่มขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการรู้ ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาหรือเรื่องราวใดเรื่องหนึ่ง และพบว่าความรู้ที่ตนมีอยู่นั้นไม่เพียงพอจึงต้องการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ในขณะที่ ธวัชชัย กลิ่นนาค (2554) กล่าวว่า การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร คือ การที่บุคคลหนึ่งกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่จะตอบสนองความต้องการของตน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจส่วนตัว หน้าที่การทำงานและการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนทัศนคติ ความคิด และความเข้าใจโดยรวมถึงเมื่อบุคคลนั้นต้องการเพิ่มพูนความรู้ หรือวิเคราะห์เรื่องราวปัญหาใดปัญหาหนึ่ง และพบว่า

ความรู้ที่ตนมีอยู่นั้นไม่เพียงพอ จึงทำการศึกษาเพิ่มเติมความรู้ดังกล่าวด้วยการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม

ส่วนทางด้าน ปภาวี ศรีวารี (2558) กล่าวว่า การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร นอกจากเพื่อสนับสนุนทัศนคติหรือความคิดและความเข้าใจที่มีอยู่เดิมแล้ว ยังเป็นการแสวงหาเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น ๆ เช่น เพื่อให้มีความรู้ ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหา ใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งความต้องการข้อมูลข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลต้องการข้อมูลข่าวสารหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลจะไม่รับข้อมูลข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาสู่ตนเองทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น เพื่อตอบสนองความสนใจส่วนบุคคล และเพื่อความบันเทิง

สรุปได้ว่า การแสวงหาข้อมูลข่าวสารคือการแสวงหาหรือค้นหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดจากความสนใจ เพื่อนำข่าวสารนั้นมาตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลหนึ่ง เพื่อเป็นการศึกษาหาความรู้ ประกอบการตัดสินใจ หรือแม้กระทั่งเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา ซึ่งหากว่ามีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นมาอีกก็จะแสวงหาข้อมูลเพื่อมาตอบสนองต่อความต้องการอีก

การแสวงหาข่าวสารนั้น ข่าวสารจะเป็นตัวช่วยลดความไม่รู้หรือความไม่แน่ใจที่เกี่ยวข้องกับความสนใจภายในส่วนบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Intrinsic Uncertainty) นั้น Atkin (1973, อ้างถึงใน ลีเหลียง, 2551) เรียกว่า “ข่าวสารที่ให้ความพึงพอใจทันทีในเชิงการบริโภค” (Immediate Consummators Gratifications) ส่วนข่าวสารที่ลดความไม่รู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอกนั้น Atkin ให้ชื่อว่า “ข่าวสารที่ใช้ประโยชน์เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจช่วยเพิ่มพูนความรู้ความคิด และแก้ปัญหาต่างๆ” (Instrumental Utilities) ในชีวิตประจำวันข่าวสารบางอย่างอาจจะให้ประโยชน์ทั้งการนำไปใช้และให้ความบันเทิงในขณะเดียวกัน

McCombs & Becker (1979, อ้างถึงใน ลีเหลียง, 2551) กล่าวว่าไว้ว่า บุคคลจะแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการต่อไปนี้

1. ต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) ด้วยการติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากสื่อมวลชนเพื่อให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือสภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัว
2. ต้องการข่าวสารเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของต่อสภาพหรือเหตุการณ์รอบตัว

3. ต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการสนทนาในชีวิตประจำวัน (Discussions) โดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่นำไปใช้สนทนากับผู้อื่น

4. ต้องการมีส่วนร่วม (Participating) ในเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

5. ต้องการข่าวสารเพื่อเสริมความคิดเห็นหรือสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว (Reinforcement)

6. ต้องการความบันเทิง (Relaxing and Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์

ทั้งนี้ การแสวงหาข่าวสารช่วยให้ผู้ใช้ได้รับข่าวสารที่มีเนื้อหา ตามความต้องการจากกระบวนการแสวงหาข่าวสารอย่างครบถ้วน ทันสมัย ครอบคลุม สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งประกายดาว ศรีโมรา (2541) ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการแสวงหาข่าวสารไว้ดังนี้

1. เพื่อการศึกษา
2. เพื่อหาข้อมูลความรู้ใหม่
3. เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ
4. เพื่อประกอบการทำงานประกอบธุรกิจ
5. เพื่อประกอบการตัดสินใจ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร คือการที่บุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสื่อที่บุคคลนั้นสามารถเข้าถึงได้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยจะเป็นเรื่องที่บุคคลที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารให้ความสนใจ ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้นจะมีประโยชน์ต่อบุคคลนั้น และสำหรับทฤษฎีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารคือ การที่บุคคลแสวงหาหรือค้นหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็น โดยในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารมักจะมีวัตถุประสงค์บางอย่าง ซึ่งบุคคลนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนเอง หรือเพื่อนำข้อมูลข่าวสารมาตอบสนองต่อความต้องการของตน

ผู้วิจัยได้นำทั้ง 2 ทฤษฎีนี้มาใช้สร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ รวมทั้งนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์การเปิดรับข่าวสาร และการแสวงหาข้อมูลที่จะช่วยด้านการปรับตัวในสังคมไทยของจอห์น บาจจ์

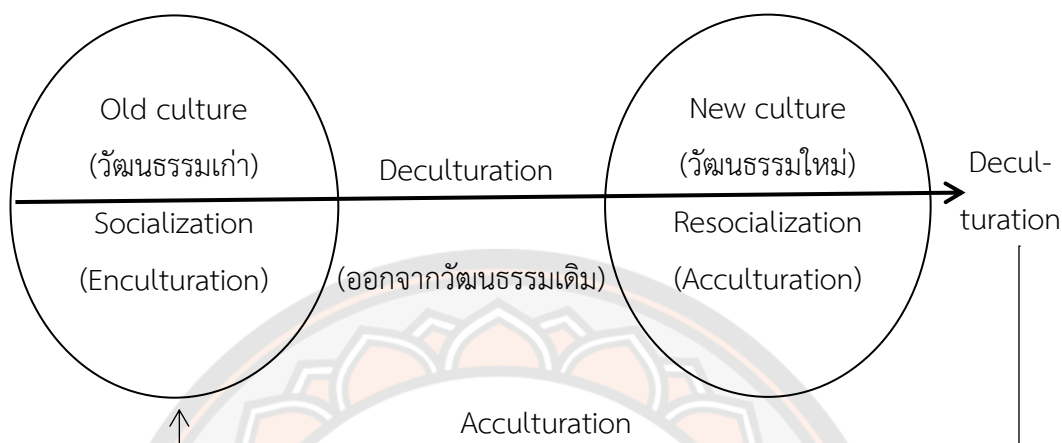
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว (Adjustment)

การปรับตัว (Adjustment) เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับบุคคลที่เข้าไปอยู่ในพื้นที่หรือบริบทสังคมใหม่ หรือการเข้าไปอยู่ในพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมที่บุคคลนั้นคุ้นชิน บุคคลนั้นจะต้องมีความพยายามในการเรียนรู้ที่จะปรับตัวเพื่อให้เข้ากับบริบทสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ในสังคมใหม่ที่ตนเองได้เข้ามาอาศัยอยู่ ซึ่งการปรับตัวนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ผู้ที่มีมาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

Gudykunst (2005, อ้างถึงใน พัชรภา เอื้ออมรวิช, 2559) กล่าวว่า การปรับตัวระหว่างวัฒนธรรมของคนแปลกหน้า (Stranger) นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพกับเจ้าบ้าน และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคลมีความเหมาะสมกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน โดยการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของความรู้สึกถึงความสะดวกสบายในการอาศัยอยู่ร่วมกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการสื่อสาร และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน โดย Gudykunst มองว่า ถ้าในสถานการณ์หนึ่งบุคคลทำการสื่อสารกับเจ้าบ้านตามรูปแบบวัฒนธรรมที่ติดตัวมาของตนเอง ผลที่ได้รับและพฤติกรรมการแสดงออกต่างๆ จากการสื่อสารจะไม่มี ความเหมาะสมกับวัฒนธรรมนั้น ๆ ซึ่งส่งผลทำให้บุคคลไม่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวที่จะอาศัยอยู่ในวัฒนธรรมเจ้าบ้าน

เมื่อคน ๆ หนึ่ง ซึ่งได้รับการขัดเกลาทางสังคมในวัฒนธรรมแบบหนึ่งต้องไปสู่วัฒนธรรมใหม่ เขาต้องออกจากมาทำเดิมซึ่งกระบวนการออกจากวัฒนธรรมเดิมนี้นี้เรียกว่า “Deculturation” เมื่อเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ที่ต่างไปจากเดิมและต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใหม่นั้นเป็นระยะเวลา ยาวนาน กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจะเกิดขึ้นอีกครั้งเป็นการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่นั้น หรือเรียกว่า “Acculturation” คน ๆ นั้นจะเริ่มค้นหาวิถีคิดและพฤติกรรมในรูปแบบใหม่ และจะสร้างการปรับตัวขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป สำหรับการจัดการเรื่องการใช้ชีวิตประจำวันนั้นจะต้องเสาะแสวงหาความเหมือนและความต่างในสิ่งแวดล้อมใหม่ ซึ่งจะทำให้รู้สึกคุ้นเคยจนเกิดการยอมรับบรรทัดฐาน และค่านิยมบางประการของสังคมชาวบ้าน ในขณะที่กระบวนการขัดเกลาทางสังคมเกิดขึ้นอีกครั้งเพื่อปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ วัฒนธรรมเดิมบางอย่างจะถูกลืมหรือถูกพักไว้ อย่างน้อยที่สุดก็เรื่องการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ต่างจากเดิม แปลว่าผู้ที่เข้าสู่วัฒนธรรมใหม่จะค่อย ๆ ผ่านกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม ทั้ง Deculturation และ Acculturation แต่เชื่อกันว่าการเปลี่ยนแปลงค่านิยมพื้นฐานเดิมไป

โดยสิ้นเชิงเลยจะยากมาก โดยการออกจากวัฒนธรรมเดิมของตนแล้วก้าวสู่วัฒนธรรมใหม่ มีกระบวนการดังนี้

ภาพที่ 1 กระบวนการออกจากวัฒนธรรมเดิมของตนแล้วก้าวสู่วัฒนธรรมใหม่

ที่มา : เมตตา วิวัฒนกุล (2559)

Enculturation คือการซึมซับเรียนรู้วัฒนธรรมตนเองจากเด็กจนโต

Deculturation คือการออกจากหรือละทิ้งสิ่งที่เคยเรียนรู้มาจากวัฒนธรรมเก่าของตน

Acculturation คือการเรียนรู้ปรับตัวเพื่อเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิต รู้สึก และวิธีแสดงพฤติกรรมในแบบแผนใหม่เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมเจ้าบ้าน

เมื่อคนในวัฒนธรรมหนึ่งต้องเข้าไปอยู่ในอีกวัฒนธรรมหนึ่งที่มีความต่างไปจากวัฒนธรรมเดิมของตนเอง ก็เปรียบเสมือนการเดินทางสู่การปรับเปลี่ยนตนเองในวัฒนธรรมใหม่ การเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าสู่กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยการปรับตัวทางวัฒนธรรมสามารถแบ่งแง่มุมและมิติต่างๆ ดังนี้ (เมตตา วิวัฒนกุล, 2559)

1. การแบ่งตามทิศทางของอัตลักษณ์ (Identity) ของ Berry และคณะ (1987) ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะการปรับตัวสู่วัฒนธรรมใหม่เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1.1 Ethnic – Oriented Identity เป็นการยึดติดอยู่กับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองสูงและรับเอาวัฒนธรรมใหม่หรือหลักมาน้อย หรือถึงขั้นปฏิเสธวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลัก

1.2 Bicultural Identity เป็นการรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองไว้ และในขณะเดียวกันก็มีการปรับรับเอาวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลักมาด้วย

1.3 Assimilation Identity เป็นการไม่ยึดติดกับอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ตนเอง และมองว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลักมากกว่า ทำให้วัฒนธรรมตนเองถูกกลืนหายไป

1.4 Marginal Identity เป็นการไม่รู้สึกว่าตนเองเป็นสมาชิกของทั้งกลุ่มชาติพันธุ์เดิมของตนเอง และในระบอบวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลัก ซึ่งเราเรียกคนที่มีลักษณะการปรับตัวแบบนี้ว่าคนชายขอบ

การเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่จำเป็นต้องอาศัยการปรับตัวและการปรับตัวของผู้ที่เข้ามาอยู่ในสังคมที่มีวัฒนธรรมต่างไปจากวัฒนธรรมเดิมของตนนั้นมักจะเกิดปัญหาต่างๆ ทั้งเรื่องของความวิตกกังวล ความเครียดความเหงาความไม่แน่ใจในการสื่อสารกับคนวัฒนธรรมนั้นๆ รวมไปถึงสิ่งที่เรียกว่า ความตระหนกทางวัฒนธรรม (Culture Shock)

Kim (1995, อ้างถึงใน ธาณิชฎ์ กองแก้ว, 2544) ได้ศึกษาถึงเรื่องการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมไว้โดยกล่าวว่า การปรับตัวข้ามวัฒนธรรมนั้นจะมุมมองเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ และด้านโครงสร้างของการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการกล่าวถึงปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ มีดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมเจ้าบ้าน (Host Communication Competence) ความสามารถทางการสื่อสารในประเทศเจ้าบ้านมีส่วนสำคัญในการที่ช่วยปรับตัวให้ผู้แปลกหน้าที่เข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่นั้นสามารถที่จะปรับและมีความรู้ความเข้าใจและแสดงพฤติกรรมการสื่อสารที่เหมาะสมออกไปได้ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างที่สำคัญ 3 ส่วนคือ

1. ความสามารถทางการคิดภายใต้วัฒนธรรมเจ้าบ้าน (Host Cognitive Competence) คือ ความสามารถภายในของแต่ละบุคคล เช่น ความรู้ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน ภาษาของเจ้าบ้าน ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ บรรทัดฐาน และกฎเกณฑ์ในการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งความสามารถทางความคิดนี้จะเกี่ยวข้องกับระดับความซับซ้อน ภายในความคิดของแต่ละบุคคล (Cognitive Complexity)

2. ความสามารถทางการแสดงความรู้สึกภายใต้วัฒนธรรมเจ้าบ้าน (Host Affective Competence) คือ ความสามารถในการรับรู้และแสดงอารมณ์ที่เหมาะสมในวัฒนธรรมเจ้าบ้าน รวมถึงความตั้งใจที่จะเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงตนเองจากวัฒนธรรมเก่าที่ตนเองยึดถืออยู่รวมถึงความสามารถในการเข้าใจ การมีส่วนร่วมในสุนทรียลักษณะของวัฒนธรรมเจ้าบ้าน และมีอารมณ์สะท้อนออกมาได้เมื่อรู้สึกสนุกสนาน เสียใจ โกรธ ในลักษณะของวัฒนธรรมเจ้าบ้าน

3. ความสามารถในการปฏิบัติตนภายใต้วัฒนธรรมเจ้าบ้าน (Host Operational Competence) คือความสามารถที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาได้อย่างเหมาะสมเพื่อที่จะรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน ทักษะในการพูด ฟัง ปฏิบัติตามกฎของการปฏิสัมพันธ์ ทักษะในการจัดการปฏิสัมพันธ์ในแบบของเจ้าบ้าน ซึ่งเป็นผลพวงมาจากความสามารถทางความคิดและความสามารถในการแสดงความรู้สึกนั่นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ 1 นี้ เป็นการศึกษาของ เอกรงค์ บั้นพงษ์ (2561) ที่ได้ศึกษา นักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีก โดยพบว่า ยิ่งนักฟุตบอลต่างชาติมี ความสามารถในการสื่อสารในสังคมไทยมากเท่าไรก็จะช่วยให้การปรับตัวในระดับที่ดีมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งพบว่าด้านทักษะการสื่อสารนั้นในนักฟุตบอลชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้ระยะหนึ่ง (มากกว่า 1 ปี) จะเริ่มมีทักษะการสื่อสารด้วยการพูด/ฟัง ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาอังกฤษ โดยกลุ่มนักฟุตบอลที่มีปัจจัยด้านแรงจูงใจในการสื่อสารในสังคมไทยมาก ได้แก่ นักฟุตบอลแอฟริกัน (ส่วนใหญ่ยากจน) ก็มีความพยายามที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นพิเศษ

องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสารภายในสังคมของเจ้าบ้าน (Host Social Communication) การสื่อสารที่เกิดขึ้นในสังคมของเจ้าบ้านนั้นมีประเด็นที่น่าสนใจอยู่ 2 ด้านคือ การสื่อสารระหว่างบุคคลกับเจ้าบ้าน และสื่อมวลชนของเจ้าบ้าน

1. การสื่อสารระหว่างบุคคลกับเจ้าบ้าน (Host Interpersonal Communication) จะมีส่วนช่วยให้ผู้แปลกหน้าเข้าใจถึงระบบความคิดของผู้คนในสังคมเจ้าบ้าน และสามารถใช้ในการสื่อสารนี้เพื่อเป็นตัวเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของตนได้

2. สื่อมวลชนของเจ้าบ้าน (Host Mass Communication) จะช่วยให้ผู้แปลกหน้าเข้าไปอยู่ในปฏิสัมพันธ์เสมือนจริงในสังคม (Para-Social Interaction) ถึงแม้ว่าสื่อมวลชนนั้นจะไม่สามารถที่จะทำให้ผู้แปลกหน้าตอบสนองได้ แต่สื่อมวลชนก็เป็นแหล่งสำคัญของการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรกของการปรับตัวกับผู้แปลกหน้า ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้แปลกหน้าไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนเจ้าบ้านมากนัก จากการศึกษาของ เอกรงค์ บั้นพงษ์ (2561) พบว่า

นักฟุตบอลต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยในระยะเวลาไม่นานจะมีแนวโน้มการเลือกใช้สื่อมวลชนของประเทศบ้านเกิดมากกว่า แต่นักฟุตบอลต่างชาติที่สามารถปรับตัวในประเทศไทยหรืออยู่ในไทยมานานระดับหนึ่งจะมีแนวโน้มการใช้สื่อมวลชนของประเทศไทยมากขึ้น เพราะต้องการที่จะใช้สื่อมวลชนภาษาไทย ในการฝึกและรับข่าวสารในไทยเพื่อช่วยเรื่องการปรับตัว

องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารภายในสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง (Ethnic Social Communication) ประเด็นที่จะใช้พิจารณาคือ การสื่อสารระหว่างบุคคลของชนชาติพันธุ์ตนเอง และสื่อมวลชนของชนชาติพันธุ์ตนเอง กล่าวคือ ในช่วงแรกของการปรับตัว ผู้แปลหน้าจะมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้คนในสังคมเจ้าบ้านในระดับต่ำ และผู้แปลหน้าที่เข้ามาอยู่ใหม่ก็จะไม่สามารถที่จะใช้เกณฑ์ของตัวเองในการประเมินพฤติกรรม หรือเข้าใจการสื่อสารต่าง ๆ ได้ ดังนั้นผู้แปลหน้าจึงจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาชนชาติพันธุ์ของตนเอง ในด้านของแหล่งข้อมูลข่าวสาร เป็นเพื่อนไว้ปรับทุกข์ ระบายเรื่องราวต่าง ๆ

เมื่อผ่านช่วงแรกของการปรับตัวมาสักระยะ การสื่อสารภายในกลุ่มชาติพันธุ์ของตนนั้นกลายมาเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ตนเองเอาไว้ ซึ่งไม่ว่าจะมีทางเลือกหรือสถานการณ์บังคับ โดยมากแล้วผู้แปลหน้าจะให้ความไว้วางใจแก่ชนชาติพันธุ์เดียวกันมากกว่า และจะจำกัดขอบเขตการสื่อสารกับชนเจ้าบ้านให้ลดลง ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ 4 สิ่งแวดล้อม (Environment) สิ่งแวดล้อมที่จะมีผลต่อการปรับตัวนั้นจะมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการดังนี้

1. ลักษณะการเปิดรับของเจ้าบ้าน (Host Receptivity) คือระดับการเปิดใจรับคนแปลกหน้าของสังคมซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละที่แม้ว่าเป็นชนชาติพันธุ์เดียวกันแต่อยู่คนละภูมิภาคก็จะมีระดับการเปิดรับแตกต่างกัน อีกทั้งยังอยู่กับบุคลิก วัฒนธรรมเดิม หรือชนชาติของผู้แปลหน้าอีกด้วย

2. ระดับความอ่อนปรนในการให้ปฏิบัติตามของเจ้าบ้าน (Host Conformity Pressure) คือ ระดับของวัฒนธรรมของชนเจ้าบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็จะเกิดจากความคาดหวังของสังคมและวัฒนธรรมของชนเจ้าบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็จะเกิดความหวังของสังคมและวัฒนธรรมนั้นๆ ที่มีต่อพฤติกรรมและวิถีคิดของคนแปลกหน้า

3. ความเข้มแข็งของกลุ่มชนชาติพันธุ์เดียวกัน (Strength of the Stranger's Ethnic Group) คือ การปรับตัวของกลุ่มคนแปลกหน้า ซึ่งถ้าในช่วงแรกของการปรับตัว กลุ่มผู้แปลก

หน้าที่มีความเหนียวแน่นกันมากจะช่วยให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยในการปรับตัวของผู้แปลกหน้านั้น แต่เมื่อในระยะยาวถ้ากลุ่มคนแปลกหน้ายังมีความเข้มแข็งกันมากขึ้น ก็จะมีอิทธิพลเหนือแรงกดดันของวัฒนธรรมเจ้าบ้าน

มีการศึกษาชาวต่างชาติในประเทศไทยที่พบว่า เครือข่ายทางสังคมที่ส่งผลทำให้ชาวต่างชาติปรับตัวได้ โดยการศึกษาของพรพะเยาว์ กังเม่ง (2556) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาจีน ซึ่งพบว่า การมีเครือข่ายทางสังคมที่เป็นคนไทยจะมีส่วนช่วยในการปรับตัวให้ดียิ่งขึ้น หรือการศึกษาของ ศรัญญา ศิริวงศ์ถวัลย์ (2555) ได้ศึกษารูปแบบการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชา โดยเครือข่ายทางสังคมที่เป็นแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชานี้มีความสำคัญอย่างมากในการช่วยให้มีการปรับตัวทางสังคม โดยมีเครือข่ายสังคมที่ทำงานอยู่ด้วยกัน ไม่ว่าจะ เป็น พี่ น้อง ลูกพี่ลูกน้อง น้า หรือเพื่อน ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้แรงงานกัมพูชาพยายามปรับตัวทางสังคม คอยให้ความช่วยเหลือกัน โดยเริ่มตั้งแต่การช่วยเป็นล่ามให้เวลาติดต่อสื่อสารกับนายจ้างหรือเพื่อนร่วมงานในตอนที่ยังสื่อสารภาษาไทยไม่ได้คอยดูแลให้คำปรึกษาซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการช่วยลดความกดดันทางด้านจิตใจ ซึ่งเครือข่ายสังคมก็ยังมิบทบาทในการบอกกล่าวและแนะนำการปรับตัว รวมถึงการใช้ชีวิตในถิ่นปลายทางอย่างการเรียนรู้การใช้บริการสาธารณะต่าง ๆ โดยการปรับตัวทางสังคมของแรงงานกัมพูชาสามารถเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว เพราะว่ามีเครือข่ายทางสังคมดังกล่าวที่คอยให้ความช่วยเหลือจนเมื่อเริ่มปรับตัวด้านการสื่อสารภาษาไทยและเริ่มปรับตัวได้

องค์ประกอบที่ 5 สิ่งที่ดีในตัวผู้แปลกหน้าก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ (Predisposition) ในแง่มุมนี้นั้นจะพิจารณาถึงปัจจัยภายในตัวของผู้แปลกหน้าที่จะย้ายเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งแต่ละคนก็จะมีแตกต่างกันไป โดยที่พิจารณาเป็น 3 แง่มุมดังนี้

1. ระดับของการเตรียมตัว (Level of Preparedness) คือผู้แปลกหน้ามีความพร้อมทางด้านอารมณ์ จิตใจ รวมถึงแรงจูงใจมากน้อยเพียงใดที่จะเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งก็คือการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนที่จะย้ายเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ เช่น การเข้ารับการศึกษา การเตรียมความพร้อมในด้านการเรียนรู้อาชีพของเจ้าบ้าน หรือการที่ได้เคยติดต่อกับชนเจ้าบ้านมาก่อน การเตรียมพร้อมนี้จะมากหรือน้อยก็จะได้รับอิทธิพลมาจากความคาดหวังที่มีต่อประเทศเจ้าบ้าน กล่าวคือถ้ามีความคาดหวังในเชิงบวกก็จะทำให้มีการเตรียมตัวพร้อมที่ดีก่อนที่จะย้ายเข้ามาสู่วัฒนธรรมใหม่

สุรศักดิ์ บุญอาจ (2558) ได้ทำการศึกษา กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยพบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยใน

การปรับตัวทางวัฒนธรรมก่อนที่จะเข้ามาศึกษานั้นคือ การเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า โดยนักศึกษาชาวลาว และชาวกัมพูชาบางส่วนได้รับการฝึกอบรมภาษาไทยประมาณ 3 เดือน และมีการเตรียมตัวด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารของไทย และการสืบค้นข้อมูลทางด้านการศึกษาจากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อีกทั้งยังมีการเตรียมตัวด้านทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา ซึ่งนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาบางส่วนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาไทยด้วยการเรียนรู้ผ่านสื่อมวลชนของไทย เช่น การดูรายการตลกของไทย ฟังเพลงไทย และท่องเว็บไซต์ที่เป็นภาษาไทย เป็นต้น รวมไปถึงโอกาสของการทำกิจกรรมร่วมกันและความถี่ในการสื่อสารกับชาวไทย

2. ระดับของความเป็นชนชาติพันธุ์ (Level of Ethnicity) คือวัฒนธรรมดั้งเดิมของผู้แปลกหน้านั้นมีความแตกต่างไปจากวัฒนธรรมของชาติเจ้าบ้านมากน้อยเพียงใด

3. บุคลิกภาพ (Personality) คือลักษณะนิสัยของผู้แปลกหน้านั้นจะมีผลต่อการปรับตัวเป็นอย่างมากซึ่งบุคลิกภาพแบบกว้างที่น่าสนใจการปรับตัวมี 2 ส่วนคือ การเปิดรับ (Openness) และความเข้มแข็ง (Strength) การเปิดรับนั้นคือ การที่บุคคลมีมุมมองที่เปิดกว้าง ค้นหาและเรียนรู้ วัฒนธรรมใหม่ มีลักษณะที่เป็นคนเปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ เห็นอกเห็นใจ สามารถทนต่อความไม่แน่นอนได้ดี ส่วนความเข้มแข็งนั้น ผู้แปลกหน้าจะต้องไม่หวั่นไหวไปกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกับวัฒนธรรมของตน จะต้องเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจมาจากความท้าทายใหม่ๆ และยังคงเป็นผู้ที่ทางานมีประสิทธิภาพและเชื่อมั่นในความคิดของตนเองได้แม้จะอยู่ในวัฒนธรรมใหม่

องค์ประกอบที่ 6 การเปลี่ยนรูประหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Transformation) เมื่อผู้แปลกหน้าย้ายเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ก็จะเกิดกระบวนการเรียนรู้รับเอาวัฒนธรรมใหม่มาใช้ในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้นี้จะเรียกว่า Acculturation ในขณะที่กระบวนการ Deculturation คือการไม่เรียนรู้ในวัฒนธรรมใหม่ เป็นการที่ยังคงใช้วัฒนธรรมเดิมเป็นตัวอ้างอิงในการปฏิบัติของตนเองอยู่ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้และไม่เรียนรู้นี้จะเป็นการก่อให้เกิดการเปลี่ยนรูประหว่างวัฒนธรรมขึ้นซึ่งมี 3 ประเด็นที่ใช้พิจารณา ดังนี้

1. การกระทำที่เหมาะสม (Function Fitness) คือเมื่อผู้แปลกหน้ามีการทำกิจกรรมต่างๆ ในวัฒนธรรมใหม่ซ้ำกันแบบเดิมเป็นประจำ ก็จะทำให้เกิดความชำนาญและสามารถที่จะปรับตัวให้เกิดการกระทำที่เหมาะสมได้ ทำให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างการตอบสนองที่เกิดจากภายในบุคคลและความคาดหวังที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมของวัฒนธรรมเจ้าบ้าน

2. สุขภาพจิต (Psychological Health) เมื่อผู้แปลกหน้าสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้แล้วนั้น ก็จะทำให้สุขภาพจิตดีขึ้นกว่าในช่วงแรกของผู้แปลกหน้าจะต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนต่างๆ

3. อัตลักษณ์ระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Identity) คือการที่ผู้แปลกหน้าก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้สื่อสารระหว่างวัฒนธรรม กล่าวคือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมิได้มาจากกฎเกณฑ์ของวัฒนธรรมหนึ่งวัฒนธรรมใดโดยเฉพาะ

Gehmacher (1974, อ้างถึงใน ชื่อซาง หอวง, 2556) ได้ศึกษาถึงการปรับตัวของผู้ที่ย้ายไปทำงานต่างถิ่น โดยยึดกระบวนการที่ผู้ย้ายถิ่นเข้าไปเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Integration) กับสังคมที่เป็นท้องถิ่นปลายทางของผู้ย้ายถิ่น ซึ่งแบ่งกระบวนการปรับตัวเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 เป็นชั้นที่ผู้ย้ายถิ่นปรับตัวเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของงานที่ทำ (Working Environment) เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับงานยินยอมปฏิบัติตามระเบียบและบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และยังปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นปลายทาง ซึ่งชั้นนี้การย้ายถิ่นจะใช้เวลาในการปรับตัวไม่นาน

ชั้นที่ 2 เป็นชั้นปรับตัวเองให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมท้องถิ่นปลายทาง เช่น การใช้ภาษา หรือการทำกิจกรรมในเวลาว่าง และกิจนิสัยต่าง ๆ ให้เป็นไปตามลักษณะของคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น ในชั้นนี้ผู้ย้ายถิ่นยังไม่มีความสัมพันธ์กับสังคมโดยส่วนรวมกับท้องถิ่นปลายทาง ความสำคัญของการปรับตัวในชั้นนี้ คือปรับตัวในเรื่องรูปแบบการบริโภคและลักษณะวิถีชีวิตประจำวัน สำหรับผู้ย้ายถิ่นที่มีครอบครัวในถิ่นต้นทาง และมีความตั้งใจย้ายถิ่นกลับไปยังถิ่นต้นทาง จะเป็นผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวได้มากเกินกว่าชั้นที่ 2

ชั้นที่ 3 เป็นชั้นที่ผู้ย้ายถิ่นสามารถปรับตัวเองให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสังคมในท้องถิ่นปลายทางในลักษณะต่างๆ คือ สามารถใช้ภาษาพื้นเมืองของสังคมโดยไม่ปรากฏให้เห็นถึงลักษณะวัฒนธรรมเดิมของผู้ย้ายถิ่น มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนพื้นเมืองในท้องถิ่นปลายทาง หรือมีความตั้งใจอย่างมากที่จะอยู่ในท้องถิ่นปลายทางอย่างถาวรหรืออยู่จนครบวาระของการปฏิบัติหน้าที่หรือวาระที่ต้องปลดออกจากงานที่ทำ

งานวิจัยของ อชวัตร แสนศรี (2552) ได้ทำการศึกษา เครือข่ายการสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนิสิตโครงการแลกเปลี่ยน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีการปรับตัวโดยเน้นการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมในประเทศที่นิสิตไปศึกษา โดยเฉพาะด้านการสื่อสารที่จะมีการเรียนรู้สำเนียงและภาษาของคนท้องถิ่นนั้น ส่วนขั้นตอนการปรับตัว นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้สึกตื่นตื้นกับ

สิ่งแวดล้อมใหม่ และความตื่นตระหนกทางวัฒนธรรม อยู่ในช่วง 1-2 สัปดาห์ ซึ่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมจะเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4 สัปดาห์

ในขณะที่ สิริโรจน์ สกุลณะมรรคา (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การปรับตัวของพนักงานต่างชาติต่อบริบทการทำงานแบบไทย โดยพบว่า พนักงานต่างชาตินั้นมีการปรับตัวเข้ากับการทำงานแบบไทยและพนักงานชาวไทย โดยการพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ การจดบันทึกหรือการใช้ส่งอีเมลเพื่อยืนยันความเข้าใจ อีกทั้งยังพยายามทำความเข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทย เช่น การใช้คำศัพท์ในแบบที่พนักงานชาวไทยคุ้นเคย เป็นต้น โดยพนักงานต่างชาติส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 3 เดือนในการปรับตัวเพื่อให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมการทำงานของคนไทย โดยกลยุทธ์ที่พนักงานต่างชาติส่วนใหญ่ใช้ปรับตัวในการทำงานร่วมกับคนไทย คือการพยายามทำตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของทีม สังเกตการณ์พูดคุย การเป็นผู้ฟังที่ดีและฟังอย่างตั้งใจ เพื่อพยายามทำความเข้าใจการทำงานแบบคนไทย

นอกจากนี้ Ting-Toomey (1999) ได้ชี้ให้เห็นว่า ในการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Adaptation) สามารถพิจารณาได้จากปัจจัยเหตุที่จะก่อให้เกิดการปรับตัว (Antecedent Factors) คือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้แปลกหน้า ซึ่งพิจารณาได้เป็น 3 ระดับ คือ ปัจจัยระดับระบบ, ปัจจัยระดับบุคคล และปัจจัยระดับระหว่างบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยระดับระบบ (System-level factors) เป็นปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในวัฒนธรรมของเจ้าบ้านที่มีผลต่อการปรับตัวของผู้แปลกหน้า ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่

1.1 สภาพสังคมเศรษฐกิจ (Socioeconomic Conditions) ในประเทศที่มีสภาพสังคมเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง บรรยากาศภายในประเทศจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวได้ง่ายกว่าประเทศที่มีสภาพสังคมเศรษฐกิจที่ไม่ดี เพราะประเทศแบบหลังนี้ คนต่างชาติจะถูกมองว่าเข้าไปแย่งใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดของประเทศนั้น

1.2 ลักษณะการต้องปฏิบัติตามในเชิงวัฒนธรรม (Cultural Assimilation) คือปัจจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติหรือลักษณะวัฒนธรรมของประเทศเจ้าบ้านที่มีต่อผู้แปลกหน้า ในสังคมที่มีลักษณะต้องให้ผู้แปลกหน้าปรับตัว วัฒนธรรมของกลุ่มชนเจ้าบ้านจะเข้มแข็งมาก ในขณะที่สังคมแบบพหุวัฒนธรรม สังคมจะยอมรับถึงความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล และเปิดโอกาสให้มีการติดต่อกันระหว่างวัฒนธรรมอีกด้วย

1.3 สถาบันท้องถิ่น (Local Institutions) คือสถาบันที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้อุปถัมภ์ เช่น โรงเรียน สถานที่ทำงาน หรือสื่อมวลชน ซึ่งสถาบันเหล่านี้จะมีผลต่อการปรับตัวของผู้อุปถัมภ์ เป็นอย่างมาก

1.4 ความหมายของผู้อุปถัมภ์ (Host culture's meaning definition concerning the role of strangers) คนอุปถัมภ์ในแต่ละวัฒนธรรมย่อมมีความหมายแตกต่างกัน บางวัฒนธรรมมองว่าคนอุปถัมภ์เป็นผู้บุกรุก ก็จะเกิดอคติไม่ยอมรับคนจากต่างวัฒนธรรม เป็นต้น

1.5 ระยะห่างทางวัฒนธรรม (Cultural Distance) คือระดับการปรับตัวทางจิตวิทยาของผู้อุปถัมภ์ที่จะเชื่อมความแตกต่างทางวัฒนธรรมตนเองและความแตกต่างทางวัฒนธรรมเจ้าบ้านเข้ากันได้ โดยอาศัยการใช้ความสามารถทางการสื่อสารเพื่อช่วยในการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรม

2. ปัจจัยระดับบุคคล (Individual-levels factors) มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาทั้งสิ้น 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 แรงจูงใจ (Motivation Orientation) คือแรงจูงใจที่จะย้ายออกจากวัฒนธรรมของตนเพื่อจะเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่

2.2 ความคาดหวัง (Individual Expectation) คือความคาดหวังถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้น ซึ่งความคาดหวังที่จะช่วยให้เกิดการปรับตัวคือความคาดหวังในเชิงบวก

2.3 ความรู้ด้านวัฒนธรรม (Cultural Knowledge) และความรู้ในเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interaction knowledge) เช่น ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ เจ้าบ้านเรียนรู้อาษา วิธีการสื่อสาร วิธีการบริหารงาน วิธีการแก้ปัญหาและวิธีการตัดสินใจตามแบบวัฒนธรรมของเจ้าบ้าน

2.4 ลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality Attributes) คนที่มีลักษณะอดทนต่อความกำกวม (Tolerance for ambiguity) ยอมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่สามารถเข้าใจได้ มีความยืดหยุ่น มีแรงขับเคลื่อนและความมุ่งมั่นในใจ จะเป็นลักษณะที่ช่วยส่งเสริมการปรับตัวได้

3. ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล (Interpersonal-level factors) มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาทั้งสิ้น 3 ประเด็นดังนี้

3.1 เครือข่ายที่ติดต่อด้วย (Contact Network) คือ เครือข่ายทางสังคมที่ผู้อุปถัมภ์ติดต่อด้วยมีบทบาทสำคัญ 3 ประการคือ ช่วยเหลือทางด้านจิตใจและความรู้สึก (Affective

Support) ช่วยเหลือ ด้านการงาน (Instrumental Support) และช่วยเหลือทางด้านการให้ข้อมูล (Information Support)

3.2 การเปิดรับสื่อมวลชน (Mass Media use) สื่อที่เป็นของวัฒนธรรมเดิมของตนนั้นจะเป็นสิ่งที่มีบทบาทในการลดความเครียดที่เกิดขึ้นมาจากการที่ต้องเข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ ส่วนสื่อของเจ้าบ้านนั้นเป็นเสมือนสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับผู้แปลกหน้าในการที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่โดยที่ผู้แปลกหน้าไม่ต้องไปเผชิญกับสถานการณ์จริงที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการขายนหน้า

3.3 ทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล (Adaptive interpersonal skills) คือ ทักษะที่จะจัดการกับความเครียดภายในใจ ทักษะที่จะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

อชวัตร แสนศรี (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เครือข่ายการสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนิสิตโครงการแลกเปลี่ยน พบว่า บทบาทของเครือข่ายการสื่อสารทั้งไทยและต่างชาติในการช่วยเหลือนิสิตอยู่ในระดับสูง โดยนิสิตในโครงการแลกเปลี่ยนมีการสื่อสารกับคนไทยด้วยกันมากที่สุด ซึ่งมีบทบาทช่วยเหลือทางจิตใจและความรู้สึก ส่วนบทบาทการช่วยเหลือด้านการเรียนและการทำงานนั้น นิสิตมีการติดต่อสื่อสารกับคนต่างชาติที่เรียนมหาวิทยาลัยเดียวกันมากที่สุด

ทั้งนี้ นักวิชาการอย่าง Oberg (1960, 2009) และ Kim (1994) ได้มีการแบ่งขั้นตอนของการปรับตัวของผู้ที่ได้เข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ไว้ 4 ขั้นตอน โดย Oberg เชื่อว่าในการเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ บุคคลน่าจะผ่านขั้นตอนดังนี้ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559)

1. ขั้นดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ (Honeymoon stage) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่มีความตื่นเต้นและยินดีในประเทศที่เราไปอยู่ใหม่ บุคคลจะหลงใหลในสรรพสิ่งที่พบเห็น จะมองวัฒนธรรมของอีกสังคมหนึ่งในมุมมองของนักท่องเที่ยวทั่วไป นักวิชาการบางคนเรียกขั้นตอนนี้ว่า “ขั้นตื่นตาตื่นใจ”

2. ขั้นตระหนกทางวัฒนธรรม (Culture shock) เมื่ออยู่ในวัฒนธรรมใหม่สักระยะหนึ่ง ในขั้นนี้บุคคลเริ่มหันมาสนใจกับความแตกต่างและสิ่งที่ไม่คุ้นเคย บุคคลจะพบว่า การที่ไปอยู่ท้องถิ่นหนึ่งหรือประเทศหนึ่ง ได้เรียนรู้วัฒนธรรมของเขาแล้วแต่ไม่สามารถปรับตัวได้ทันที ทำให้ตนเองรู้สึกเป็นคนแปลกถิ่น เกิดความรู้สึกไม่สบายกายไม่สบายใจ อย่างไรก็ตาม บุคคลอาจเกิดความตะหนกทางวัฒนธรรมตั้งแต่ว่าก้าวเข้าไปสู่วัฒนธรรมใหม่

3. ขั้นเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ (Recovery) ขั้นนี้บุคคลเริ่มตื่นรู้มากขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน พยายามทักษะการสื่อสาร และเริ่มผูกมิตรกับคนในท้องถิ่นนั้น ๆ จุดนี้เองความรู้สึกที่ดีจะกลับมาสู่บุคคลอีกครั้ง และทำให้ค้นพบว่าได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ใหม่ ๆ

4. ขั้นปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ (Adjustment) ขั้นตอนนี้แสดงถึงความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ได้โดยสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังสามารถผูกมิตรและสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ ภายในสังคมได้ ทำให้บุคคลนั้นได้ประสบการณ์อย่างมากมายและเข้าใจโครงสร้างที่สัมพันธ์กันระหว่างวัฒนธรรมกับอากัปกริยาที่มีความหมายต่าง ๆ ในขั้นนี้บุคคลจะเกิดความรักผูกพันต่อสังคมหรือประเทศใหม่ที่เข้าไปอยู่ และทำตัวเหมือนประเทศนั้น ๆ

ดังนั้นเมื่อบุคคลเกิดความตระหนกทางวัฒนธรรมบุคคลมักจะเริ่มรู้สึกถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม เริ่มปรับตัว เริ่มเข้าใจในบางอย่างที่อยู่รอบตัว เริ่มเข้าใจในภาษาท้องถิ่นปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ เริ่มหายไป กล้าสัมผัสกับคนท้องถิ่น พยายามอดทนและบอกกับตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมและนิสัยของคนท้องถิ่นที่แตกต่าง เริ่มเป็นเพื่อนกับคนในท้องถิ่น มองพฤติกรรมของคนท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ ความวิตกกังวลพื้นฐานเริ่มหายไป รวมทั้งคิดว่าตนเองได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยเฉพาะประสบการณ์การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง ซึ่งทำให้บุคคลเข้าใจตนเองและเข้าใจคนอื่นได้มากขึ้น รู้ว่าควรมีพฤติกรรมค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติอย่างไร เข้าใจในค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นอย่างรอบด้านมากขึ้น สามารถคาดการณ์ความคิดและพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลต่างวัฒนธรรมหมอล้วงหน้าได้อย่างถูกต้องทิศทางมากขึ้น

ขั้นตอนทั้ง 4 จะมีลักษณะคล้าย U-curve ซึ่งปรับจากแนวคิดของนักวิชาการก่อนหน้านี้ เช่น Oberg, Foster (Ruben & Steward, 1998 อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) มีลักษณะดังต่อไปนี้

Preparation for Change	Phase 1 Honeymoon	Phase 2 Frustration	Phase 3 Readjustment	Phase 4 Resolution
	Full Participation			
	----- Accommodation ----- Flight ----- Flight			
Anticipation Planning	Exploration Novelty Excitement	Frustration Novelty worn Off Annoyance	Coping Search for Options	

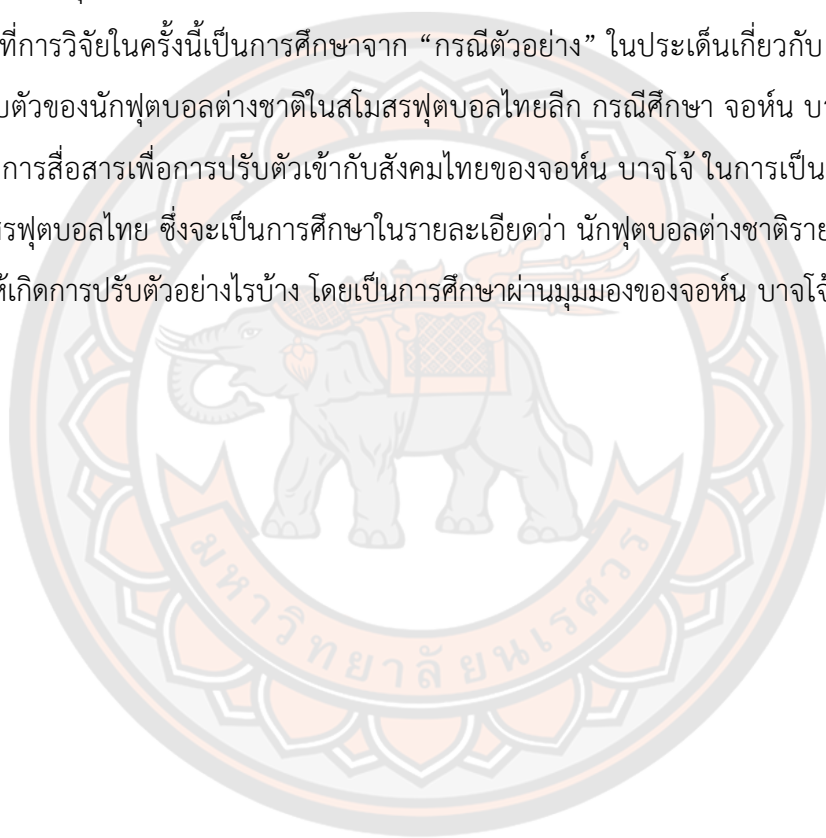
ภาพที่ 2 ระดับชั้นการปรับตัวแบบ U-curve

กล่าวโดยสรุป แนวคิดการปรับตัวนั้น จะเกิดกับมนุษย์เมื่อต้องพบกับสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่ต่างไปจากเดิม เพื่อที่จะสามารถดำรงอยู่ในสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมนั้นได้ สำหรับผู้ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในสังคมที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมเดิมของตนนั้น ย่อมมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมนั้น ๆ เพื่อให้สามารถอาศัยอยู่ในสังคมนั้นได้ โดยกระบวนการปรับตัวนั้นจะเป็นขั้น ๆ ตั้งแต่ช่วงเริ่มปรับตัวสู่ช่วงที่สามารถปรับตัวได้ สำหรับแนวคิดการปรับตัว ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบถึงการปรับตัวของจอห์น บาจจ์ รวมไปถึงเป็นแนวทางการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

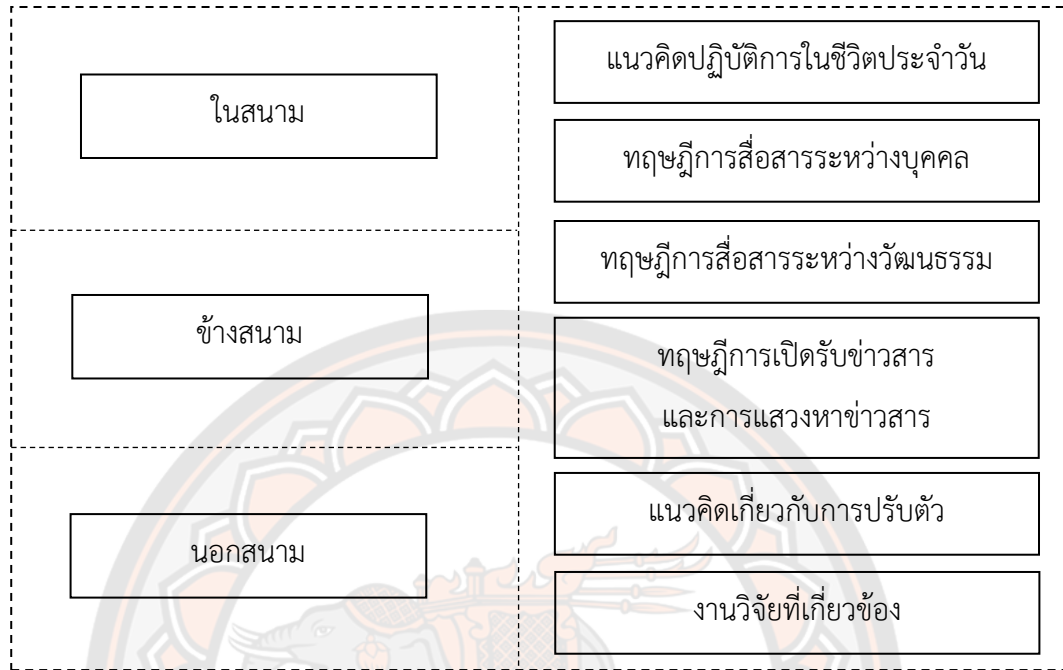
จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งแนวคิดและทฤษฎี อีกทั้งการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีศึกษากลุ่มคนที่เป็นชาวต่างชาติไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ แรงงานต่างชาติ และนักฟุตบอลต่างชาติ เกี่ยวกับเรื่อง กระบวนการปรับตัว, การปรับตัวทางด้านวัฒนธรรม, การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม, ความสามารถทางการสื่อสาร และการสื่อสารเพื่อการปรับตัว ซึ่งได้สะท้อนถึงตัวแปรด้าน “การสื่อสาร” ที่เป็นตัวแปรหนึ่งในอีกหลาย ๆ ตัวแปรที่มีส่วนสำคัญให้บุคคลที่ถูกนิยามว่าเป็น “ชาวต่างชาติ” เกิดการปรับตัวให้เข้ากับคนที่ทำงาน การทำงาน รวมถึงชีวิตที่นอกเหนือจากการทำงานอีกด้วย ทั้งในด้านของการเรียนภาษา, การเปิดรับสื่อไทย, การพยายามสื่อสารกับคนไทย

และการทำกิจกรรมกับคนไทย ที่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารที่ส่งผลให้ชาวต่างชาติเหล่านั้นเกิดการปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคมไทยและสามารถดำเนินชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ในประเทศไทยต่อไปได้

จากการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้น เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการศึกษากับชาวต่างชาติโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มชาวต่างชาติและกลุ่มบุคคลชาวไทยที่ทำงานร่วมกับกลุ่มชาวต่างชาติ ด้วยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม, การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาแบบ “ภาพรวม” ในขณะที่การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาจาก “กรณีตัวอย่าง” ในประเด็นเกี่ยวกับ “การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก กรณีศึกษา จอห์น บาจโจ้” เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทย ซึ่งจะเป็นการศึกษาในรายละเอียดว่า นักฟุตบอลต่างชาติรายหนึ่งมีการสื่อสารที่ช่วยให้เกิดการปรับตัวอย่างไรบ้าง โดยเป็นการศึกษาผ่านมุมมองของจอห์น บาจโจ้

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัว
ของนักฟุตบอลต่างชาติ

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก : กรณีศึกษา จอห์น บาจโจ้” ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการสื่อสาร, การปรับตัว และการสื่อสารเพื่อการปรับตัว อีกทั้งได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยในงานวิจัยดังกล่าว นอกจากนี้ เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาจาก “กรณีตัวอย่าง” ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยที่มีการศึกษาจากกรณีตัวอย่างในภูมิภาคของการสื่อสารด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การศึกษาล้อต๊อก (สงว ทรัพย์สำรวย), ย. โย้ง (เอกชัย นพจินดา) และหลวงพี่ซ่าง (พระครูอุภัย โกศล) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการออกแบบระเบียบวิธีวิจัย โดยผู้วิจัยได้ออกแบบระเบียบวิธีวิจัย และมีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แหล่งข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ บทความ ข่าว เทปวิดีโอการให้สัมภาษณ์ของจอห์น บาจโจ้ ในรายการต่าง ๆ ที่ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนตั้งแต่ปี 2558-2564 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลประเภทเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแนวถามในการสัมภาษณ์ รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากบทความ ข่าว เทปวิดีโอการให้สัมภาษณ์ของนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ และนักฟุตบอลหรือทีมงานที่เกี่ยวข้องชาวไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยอีกด้วย

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

สำหรับแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ จอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ และบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลสโมสรสุโขทัย เอฟซี ได้แก่ นักฟุตบอลร่วมสโมสร, ทีมงานผู้ฝึกสอน และเจ้าหน้าที่ประจำสโมสรของสโมสรสุโขทัย เอฟซี

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งมีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling) โดยเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักคือ เป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อจอห์น บาจโจ้ เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักแบ่งออกเป็น 2 ส่วน จำนวนทั้งสิ้น 6 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นกรณีศึกษาในงานวิจัยนี้
2. ผู้ที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจโจ้ จำนวน 5 คน ได้แก่
 - 2.1 คุณปิยะราษฎร์ ลาจักรีดี เพื่อนนักฟุตบอลชาวไทย
 - 2.2 จุง เมียงโอ (Mr. Jung Myung-oh) เพื่อนนักฟุตบอลชาวเกาหลีใต้
 - 2.3 คุณนันทพงศ์ ทอดสนิท (เทิง) ผู้ช่วยหัวหน้าผู้ฝึกสอน, ทีมงานผู้ฝึกสอน
 - 2.4 คุณกำพล ลำพู (ก้อง) ทีมงานผู้ฝึกสอน
 - 2.5 คุณภัทรวดี ชูวิทย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการเอกสารนักฟุตบอลต่างชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยใช้เครื่องมือ 2 ชนิด ดังนี้

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

สำหรับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการสังเกตกิจกรรมต่าง ๆ ของจอห์น บาจโจ้ โดยจะทำการจดบันทึกรายละเอียดของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของจอห์น บาจโจ้ ไว้ในแบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

กิจกรรม	ผู้สื่อสาร/ ผู้ร่วมกิจกรรม	พื้นที่ของ กิจกรรม	การสื่อสารและ รายละเอียดของ กิจกรรม	หมายเหตุ/ คำถาม

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีลักษณะการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยมีการใช้แนวคำถามเพื่อเป็นทิศทางในการสัมภาษณ์เพื่อต่อบัญชีประสงค์เป็นหลัก แต่ในขณะเดียวกันก็เปิดกว้างสำหรับประเด็นที่อาจจะเกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์ (ชาย โพธิสิตา, 2548) โดยแนวคำถามได้จากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม รวมถึงแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารโดยมีแนวคำถามกับผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 ส่วน คือ 1) แนวคำถามสัมภาษณ์จอห์น บาจจ์ และ 2) แนวคำถามสัมภาษณ์บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจจ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกจอห์น บาจจ์ มีดังนี้

1. ก่อนที่จะเดินทางมาประเทศไทยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทยหรือไทยลีกบ้างหรือไม่ อย่างไร
2. ช่วงเวลาที่เข้ามาเป็นนักฟุตบอลให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นอย่างไรบ้าง
3. คุณมีวิธีการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างไร
4. คุณสื่อสารกับนักฟุตบอลหรือสมาชิกคนอื่นภายในสโมสรในสถานการณ์ใดบ้าง
5. คุณสื่อสารกับเพื่อนร่วมทีมตอนแข่งขันกับซ้อมต่างกันไหม อย่างไร

6. คุณมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอลกับสมาชิกภายในทีมบ้างหรือไม่ อย่างไร

7. การใช้ชีวิตประจำวันทีนอกเหนือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอล คุณมีวิธีการสื่อสารกับคนอื่น ๆ อย่างไร

8. ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์ไหนจะพูดภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

9. คุณเปิดรับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศไทยอย่างไร

10. คุณใช้สื่อสังคมออนไลน์ในด้านใดบ้าง อย่างไร

11. คุณได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสรหรือไม่ อย่างไร

แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจจ์ มีดังนี้

1. ช่วงแรกที่จอห์น บาจจ์ เล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นอย่างไรบ้าง

2. ช่วงแรกที่รู้จักกับจอห์น บาจจ์ เป็นอย่างไรบ้าง

3. คุณได้ให้ความช่วยเหลือกับจอห์น บาจจ์ หรือไม่ อย่างไร

4. คุณมีวิธีการสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ อย่างไร

5. คุณสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ ด้วยภาษาอะไร

6. คุณสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ ในสถานการณ์อะไรบ้าง

7. การสื่อสารของคุณกับจอห์น บาจจ์ ในช่วงเวลาของการฝึกซ้อมกับการแข่งขันแตกต่างกันอย่างไร

8. คุณมีกิจกรรมที่ทำร่วมกับจอห์น บาจจ์ นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอลหรือไม่ อย่างไร

9. จอห์น บาจจ์ สื่อสารกับคนในสังคมอย่างไร

10. คุณได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ หรือไม่ อย่างไร

การสัมภาษณ์จอห์น บาจจ์ และผู้ที่มีความใกล้ชิดอย่างจุง เมียงโอ เพื่อนนักฟุตบอลชาวเกาหลีใต้ ซึ่งทั้ง 2 คน เป็นชาวต่างชาติ ผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจอห์น บาจจ์ รวมถึงผู้ที่มีความใกล้ชิดและมีอิทธิพลกับจอห์น บาจจ์ ในสโมสรสุโขทัย เอฟซี จากนั้นดำเนินการส่งหนังสือเพื่อขอเก็บข้อมูลไปยังสโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งเป็นสังกัดของจอห์น บาจจ์ และผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญคนอื่น ๆ ตามรายนามที่ระบุไว้ข้างต้น พร้อมกับให้ตัวแทนของสโมสรเป็นผู้ประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล

และนัดหมายสำหรับเก็บข้อมูล ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้ที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับจอห์น บาจโจ้ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็เฝ้าสังเกตและบันทึกข้อมูลบริบทการสื่อสารและกิจกรรมต่าง ๆ ของจอห์น บาจโจ้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งในขณะที่ทำการสังเกต หากผู้วิจัยเกิดความสงสัยในบางประเด็น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนั้นมาใช้เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ อีกทั้งนำมาเป็นข้อมูลเสริมการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นของรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ซึ่งนำแนวคำถามจากการที่ได้กำหนดเอาไว้เบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางการสัมภาษณ์ โดยในระหว่างที่ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตัวเอง จะมีบทบาทในการเป็น “ผู้ฟัง” การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ และจะนำ “คำตอบ” ของผู้ให้สัมภาษณ์มาเป็น “คำถาม” ในการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูล “เชิงลึก” มากยิ่งขึ้น และในขณะสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะบันทึกเสียง พร้อมจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์หลัก ๆ ที่สำคัญ เพื่อนำมาใช้ในขั้นตอนของการรายงานผลการวิจัย โดยขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทาย และพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อสร้างบรรยากาศการสัมภาษณ์ให้มีความเป็นกันเอง และลดความกดดัน

2.2 ขึ้นแนะนำตัว ผู้วิจัยทำการแนะนำตัวและแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสัมภาษณ์

2.3 ขึ้นสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักตามแนวคำถามที่ได้เตรียมไว้ ซึ่งจะใช้คำถามในลักษณะเปิดกว้าง ให้อิสระแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความรู้ข้อคิดเห็นในการค้นหาข้อเท็จจริง

2.4 เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึก

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาทำการถอดเทปบันทึกเสียงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย ของจอห์น บาจจ์ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก ในหลากหลายบริบท, สื่อ และวิธีการ โดยผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่การศึกษาไว้ 3 พื้นที่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ในสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การทำงานของจอห์น บาจจ์ ในช่วงการทำกิจกรรมการฝึกซ้อม และการแข่งขัน รวมทั้งการสื่อสารในการแถลงข่าว หรือการประชุมทีม เป็นต้น
2. พื้นที่ข้างสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การดำเนินชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการทำงานที่มีความเป็นสาธารณะและมีการพบปะกับผู้อื่น เช่น ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ห้างสรรพสินค้า หรือร้านจำหน่ายสินค้าของสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นต้น
3. พื้นที่นอกสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การใช้ชีวิตประจำวันภายในที่พักของจอห์น บาจจ์ ที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่พบปะกับผู้อื่น เช่น การใช้ชีวิตประจำวันภายในบ้านพัก ห้องพักของโรงแรม เป็นต้น อีกทั้งเป็นพื้นที่ของการเปิดรับสื่อมวลชน ที่ส่งผลให้เกิดพัฒนาการในด้านของการปรับตัว รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ อีกด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ลง “สนามวิจัย” เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้เริ่มลงสนามวิจัยตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคม 2564 ซึ่งได้มีการจดบันทึกรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกควบคู่ไปด้วยกัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักบางรายนั้น ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์มากกว่า 1 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความรอบด้าน ถูกต้อง และสมบูรณ์ ในการตอบวัตถุประสงค์สำหรับการวิจัย ในครั้งนี้

การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำวิธีการตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation) เป็นวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมานั้นเกิดความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ โดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความถูกต้องสอดคล้องกันหรือไม่ อีกทั้งยังใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกในการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์และตีความเพื่อหาข้อสรุปโดยจำแนกแยกแยะตามพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา คือ พื้นที่ในสนาม, พื้นที่ข้างสนาม และพื้นที่นอกสนาม ซึ่งได้นำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยมีการนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และอภิปรายผลในการอธิบายถึงรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของ จอห์น บาจจ์ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก เพื่อตอบคำถามการวิจัยให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

กรอบระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุประเบียบวิธีวิจัย เพื่อให้ทราบถึงกรอบของระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 กรอบระเบียบวิธีวิจัย

วัตถุประสงค์	พื้นที่	กิจกรรมและ สถานการณ์	แหล่งข้อมูล	แนวคิดทฤษฎี
เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก	ในสนาม	<ul style="list-style-type: none"> - การแข่งขัน - การฝึกซ้อม - การแถลงข่าว - การประชุมทีม - ห้องแต่งตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - จอห์น บาจจ์ - นักฟุตบอลร่วมสโมสร - ทีมงานผู้ฝึกสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิด - ปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน - ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล
	ข้างสนาม	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสโมสร - ร้านอาหาร ร้านกาแฟ - ห้างสรรพสินค้า - สถานที่บริการต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - จอห์น บาจจ์ - นักฟุตบอลร่วมสโมสร - ทีมงานผู้ฝึกสอน - เจ้าหน้าที่ประจำสโมสร 	<ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม - ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร
	นอกสนาม	<ul style="list-style-type: none"> - ที่อยู่อาศัยส่วนตัว - การเปิดรับสื่อมวลชน - การเปิดรับข่าวสาร - การใช้สื่อสังคมออนไลน์ - การใช้แอปพลิเคชัน 	<ul style="list-style-type: none"> - จอห์น บาจจ์ - นักฟุตบอลร่วมสโมสร - ทีมงานผู้ฝึกสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว
หมายเหตุ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก				

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก : กรณีศึกษา จอห์น บาจโจ้” เป็นการศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของ “นักฟุตบอลต่างชาติ” ซึ่งศึกษาผ่านมุมมองของจอห์น บาจโจ้ ในครั้งนี้

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยที่ได้ระบุในบทที่ 3 ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง และการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling) สำหรับบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะขอเสนอผลการวิจัยจากการศึกษาจอห์น บาจโจ้ ใน 3 พื้นที่ ได้แก่

1. พื้นที่ในสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การทำงานของจอห์น บาจโจ้ ในช่วงการทำกิจกรรมการฝึกซ้อม และการแข่งขัน รวมทั้งการสื่อสารในการแถลงข่าว หรือการประชุมทีม เป็นต้น
2. พื้นที่ข้างสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การดำเนินชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการทำงานที่มีความเป็นสาธารณะและมีการพบปะกับผู้อื่น เช่น ร้านอาหาร, ร้านกาแฟ, ห้างสรรพสินค้า หรือร้านจำหน่ายสินค้าของสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นต้น
3. พื้นที่นอกสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การใช้ชีวิตประจำวันภายในที่พักของจอห์น บาจโจ้ ที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่พบปะกับผู้อื่น เช่น การใช้ชีวิตประจำวันภายในบ้านพัก ห้องพักของโรงแรม เป็นต้น อีกทั้งเป็นพื้นที่ของการเปิดรับสื่อมวลชน ที่ส่งผลให้เกิดพัฒนาการในด้านของการปรับตัว รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ อีกด้วย

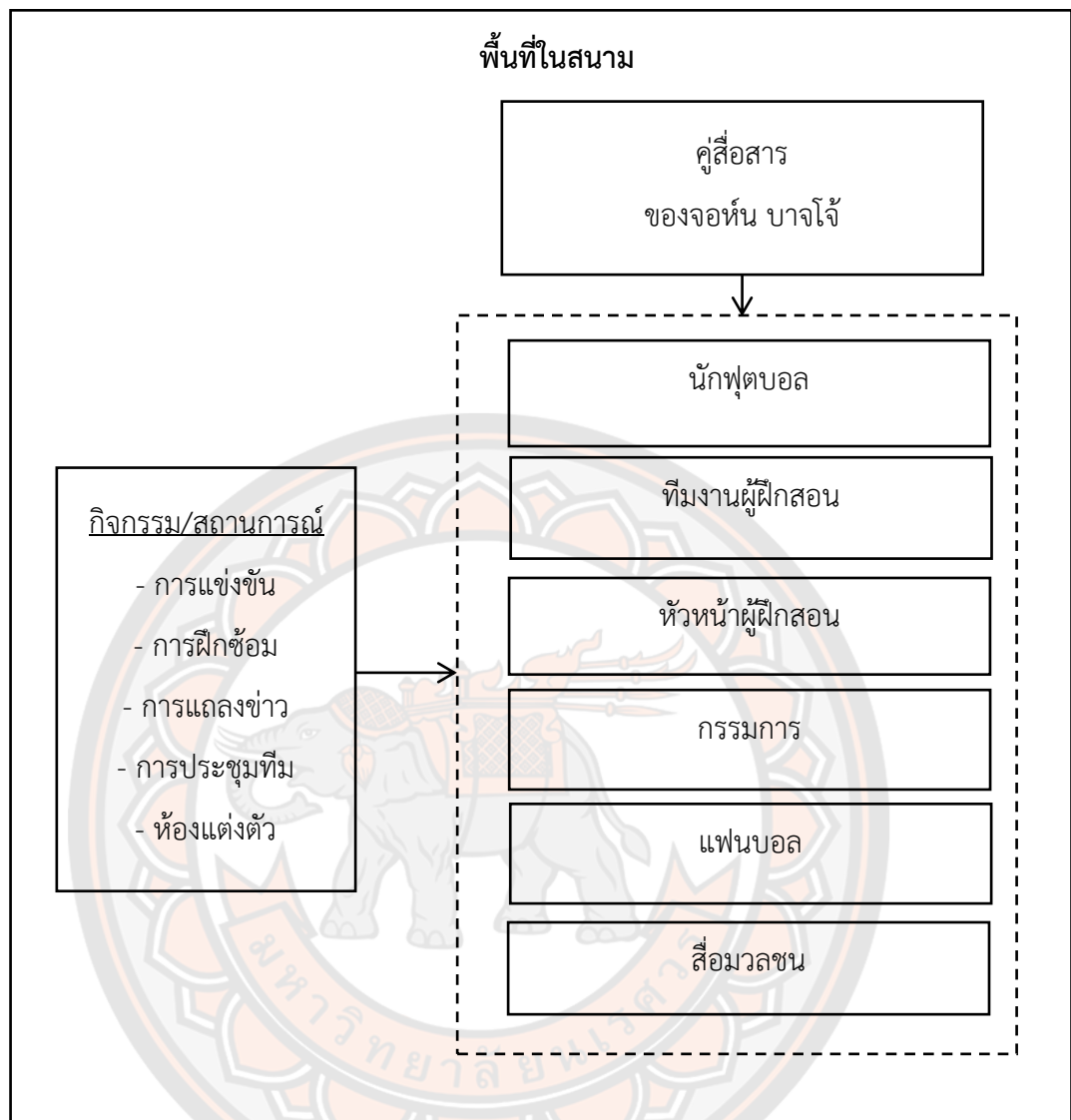
ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยมีการนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

สำหรับผลการวิจัยที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ พบว่ามีเนื้อหาในบางประเด็นที่มีลักษณะการสื่อสารที่เหมือนกันในหลายพื้นที่ ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาผลการวิจัยในประเด็นที่เหมือนกันไว้ในเฉพาะพื้นที่ที่มีความโดดเด่น หรือมีรูปแบบการสื่อสารนั้น ๆ เป็นหลัก โดยจะนำเสนอรูปแบบการสื่อสารที่ส่งผลทำให้จอห์น บาจโจ้ เกิดการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทสังคมประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พื้นที่ในสนาม : การสื่อสารในบริบทของการทำงาน

สำหรับการสื่อสารในพื้นที่ “ในสนาม” ของจอห์น บาจจ์ ซึ่งเป็นพื้นที่การทำงานหรือการเล่นฟุตบอลในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพที่เล่นให้กับสโมสรฟุตบอลไทยลีกอย่างสโมสร สุโขทัย เอฟซี ทั้งในด้านของการฝึกซ้อม การแข่งขันฟุตบอล และการประชุมทีม โดยในพื้นที่ในสนาม จอห์น บาจจ์ มีคู่สื่อสารเป็นสมาชิกภายในสโมสร อาทิ เพื่อนนักฟุตบอล, ทีมงานผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอน เป็นต้น และมีคู่สื่อสารเป็นบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกภายในสโมสร อาทิ แฟนบอล หรือสื่อมวลชน ซึ่งการสื่อสารส่งผลทำให้จอห์น บาจจ์ มีการปรับตัวในพื้นที่การทำงานหรือการเล่นฟุตบอลได้ สำหรับพื้นที่นี้พบรูปแบบการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 4 รูปแบบการสื่อสารในพื้นที่ในสนาม

นักฟุตบอล : การเรียนภาษา การใช้ภาษา และการสื่อสารของผู้นำ

ภายในสโมสรฟุตบอลสุโขทัย เอฟซี นั้นประกอบไปด้วยนักฟุตบอลจำนวนมากเพื่อที่จะดำเนินการแข่งขันใน 1 ฤดูกาล โดยสุโขทัย เอฟซี ได้เซ็นสัญญากับจอห์น บาจโจ้ เข้ามาเป็นนักฟุตบอลของสโมสรในช่วงก่อนการเปิดฤดูกาล 2558 จากการสัมภาษณ์คุณนันทพงศ์ ทอดสนิท หรือที่จอห์น บาจโจ้ เรียกว่า “เทิง” ทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิทของจอห์น บาจโจ้ ตั้งแต่ที่จอห์น บาจโจ้ ย้ายเข้ามาเป็นนักฟุตบอลสุโขทัย เอฟซี โดยคุณนันทพงศ์อธิบายว่า ก่อนที่จะมีการเริ่มต้นการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในฤดูกาลแข่งขันนั้น ทางสโมสรสุโขทัย เอฟซี ได้มีการจัดกิจกรรมแบบไทย ๆ

นั่นคือ กิจกรรม “ละลายพฤติกรรม” โดยลักษณะของกิจกรรมนี้คล้ายกิจกรรม “รับน้อง” ซึ่งจะเป็น การทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกภายในสโมสร ไม่ว่าจะเป็นนักฟุตบอลไทย, นักฟุตบอลต่างชาติ, ทีมงานผู้ฝึกสอน หรือหัวหน้าผู้ฝึกสอน ซึ่งภายในกิจกรรมประกอบไปด้วยการแนะนำตนเอง, กิจกรรม เข้าฐานต่าง ๆ และกิจกรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกภายในสโมสรได้ทำความรู้จักกันมากขึ้น ทั้งสมาชิกใหม่ที่เพิ่งเข้าร่วมกับสโมสรกับ สมาชิกเดิมที่อยู่ในสโมสร อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักฟุตบอลรู้จักกันมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ นักฟุตบอลได้สนิทสนมกันมากขึ้น และง่ายต่อการทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปที่ต้องทำร่วมกันของสโมสร ไม่ว่าจะเป็นการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน

กิจกรรมละลายพฤติกรรมนี้เปรียบเสมือนกิจกรรมที่เป็น “ตัวเร่ง” ที่ช่วยทำให้จอห์น บาจจ์ ได้ทำความรู้จักกับนักฟุตบอลร่วมสโมสรทั้งนักฟุตบอลเก่าและนักฟุตบอลที่ย้ายเข้ามาใหม่ได้ รวดเร็วขึ้น เป็นการทำความรู้จักทั้งนักฟุตบอลชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสร ได้แก่ หัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมงานผู้ฝึกสอน อีกทั้งยังเป็นการทำลายกำแพงทางความรู้สึก ให้จอห์น บาจจ์ ได้ใกล้ชิดและสนิทสนมกับสมาชิกภายในสโมสรเพิ่มมากขึ้น จอห์น บาจจ์ ได้ทำ ความคุ้นชินกับสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในทีม อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้จอห์น บาจจ์ เกิดการ ปรับตัวเข้ากับสมาชิกภายในสโมสร ในทางกลับกัน กิจกรรมนี้ยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้สมาชิกภายในสโมสร ได้ปรับตัวเข้าหาจอห์น บาจจ์ ด้วยเช่นกัน ซึ่งกิจกรรมละลายพฤติกรรมนี้จะส่งผลต่อการทำกิจกรรม อื่น ๆ ที่จะทำร่วมกันต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน

“ทางเรา ทั้งสต๊าฟ โค้ช ผู้บริหาร ก็พยายามทำให้ทุกคนละลายพฤติกรรมแล้วอยู่ ด้วยกันได้ ทั้งคนไทย ต่างชาติ ไม่ใช่แยกเฉพาะต่างชาติกับต่างชาติ ก็คือรวมกัน ตอนที่เขา เข้ามาในช่วงต้น ทางสโมสรได้จัดกิจกรรม เข้าแคมป์ทำกิจกรรมร่วมกัน อารมณ์เหมือนเรา รับน้อง จะมีการแบ่งกลุ่ม เล่นกิจกรรม ปะแป้ง สาดน้ำ เล่นเข้าฐาน มันทำให้เพื่อน ๆ ทั้ง คนไทย ต่างชาติ สต๊าฟโค้ช ได้เข้าหากัน และเข้ากันได้ง่ายขึ้น มันส่งผลก็คือให้นักเตะรู้จักกัน ได้เร็วขึ้น และสบายใจเข้าหากัน”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ตอนที่ผมเข้ามาแรก ๆ มีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน ไม่ใช่แค่ฝึกฟุตบอลอย่างเดียว ผมจำได้ว่ามีทีมงานสตาดด้วย มันสนุกดีนะ มันทำให้ผมรู้จักคนทั้งทีม ผ่อนคลาย ตอนที่ผมเล่นที่ สวิตเซอร์แลนด์ไม่มีแบบนี้ ไม่มีการรวมตัวกันทำอะไรแบบนี้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

หลังจากกิจกรรมละลายพฤติกรรม สโมสรสุโขทัย เอฟซี จึงเริ่มให้นักฟุตบอลฝึกซ้อมอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อเตรียมความพร้อมในแต่ละฤดูกาล โดยจอห์น บาจโจ้ ได้ฝึกซ้อมและทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมทีมคนอื่น ๆ ในฐานะนักฟุตบอลของสโมสรสุโขทัย เอฟซี

สำหรับการเป็นนักฟุตบอลอาชีพที่เล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ของจอห์น บาจโจ้ นั้น จำเป็นต้องมีการฝึกซ้อมและทำการแข่งขันร่วมกับเพื่อนนักฟุตบอลคนอื่น ๆ ทั้งนักฟุตบอลชาวไทย และนักฟุตบอลต่างชาติ โดยเป็นธรรมชาติของการเล่นฟุตบอลที่นักฟุตบอลจำเป็นต้องมีการสื่อสารกัน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารสำหรับการเล่นฟุตบอลในประเทศไทย โดยเฉพาะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทย ซึ่งเป็น 2 ภาษาหลักที่นักฟุตบอลต่างชาติและนักฟุตบอลชาวไทยใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน โดยการสื่อสารนั้นจะช่วยให้จอห์น บาจโจ้ สามารถสื่อสารกับเพื่อนและสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสรได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเล่นฟุตบอล เนื่องจากการฝึกซ้อมและการแข่งขันนั้น การสื่อสารจะมีความสำคัญที่จะช่วยสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ อีกทั้งยังช่วยให้เข้าใจแผนหรือวิธีการเล่นฟุตบอลอีกด้วย

จอห์น บาจโจ้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่นักฟุตบอลต่างชาติใช้สื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสร โดยเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกภายในสโมสรบางคนมีพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษได้อยู่แล้ว ซึ่งภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกของจอห์น บาจโจ้ ที่ใช้สื่อสารเพื่อนนักฟุตบอลในสโมสร ทั้งนักฟุตบอลต่างชาติด้วยตัวเอง และนักฟุตบอลไทย อีกทั้งยังรวมไปถึงสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสร ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอน หรือทีมงานผู้ฝึกสอน แต่กระนั้น จอห์น บาจโจ้ สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาอังกฤษได้ในระดับพอใช้ เป็นการสื่อสารด้วยคำศัพท์ง่าย ๆ คำศัพท์พื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารเกี่ยวกับฟุตบอลที่พอจะสื่อสารให้เข้าใจกันได้ ทำให้จอห์น บาจโจ้ ต้องการที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น เพื่อใช้สื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสรให้เข้าใจเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ จอห์น บาจไจ้ ก็ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาไทย ด้วยเช่นกัน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญของการสื่อสารในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก เนื่องจากในสโมสรสุโขทัย เอฟซี หรือแม้กระทั่งสโมสรฟุตบอลไทยลีกทุกสโมสร นักฟุตบอลในสโมสรจะประกอบไปด้วยนักฟุตบอลที่เป็นนักฟุตบอลชาวไทยเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในทีมอีกด้วย ดังนั้นการสื่อสารด้วยภาษากับกลุ่มคนเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด คือการใช้ภาษาไทยนั่นเอง และนักฟุตบอลชาวไทยบางคนไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ซึ่งจอห์น บาจไจ้ ก็ได้ให้ความสำคัญของการสื่อสารภาษาไทย โดยมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะภาษาไทยที่จะทำให้สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ด้วยตัวเองกับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร

โดยความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทยนั้นก็คือ หากจอห์น บาจไจ้ สามารถสื่อสารให้ทุกคนภายในสโมสรเข้าใจได้ด้วยตัวเอง ในบริบทของการฝึกซ้อมและการแข่งขัน ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเล่นฟุตบอลให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี เนื่องจากหากอยู่ในบริบทที่จอห์น บาจไจ้ ต้องการจะสื่อสารในช่วงเวลานั้น การที่สามารถสื่อสารได้ไม่ว่าภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยก็จะสามารถใช้สื่อสารให้เพื่อนนักฟุตบอลเข้าใจในช่วงเวลาในขณะนั้นได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องสื่อสารผ่านล่ามนั่นเอง โดยเฉพาะในการฝึกซ้อมและการแข่งขัน จอห์น บาจไจ้ ไม่สามารถเข้ามาสอบถามล่ามหรือทีมงาน ผู้ฝึกสอนได้ทุกครั้งว่าจะพูดหรือสื่อสารให้เพื่อนนักฟุตบอลรายนั้นเข้าใจได้อย่างไร ดังนั้นจอห์น บาจไจ้ จึงจำเป็นต้องสื่อสารด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น วิ่ง, เร็ว ๆ, ระวัง หรือซ้าย-ขวา เป็นต้น ซึ่งการที่สามารถสื่อสารได้ด้วยภาษาใดภาษาหนึ่ง ไม่ว่าจะภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยจะเป็นประโยชน์ที่ส่งผลช่วยให้การเล่นฟุตบอลของจอห์น บาจไจ้ ราบรื่นมากยิ่งขึ้น

“ผมมาที่นี้กับเอเยนต์ ผมก็พูดฝรั่งเศสกับเอเยนต์แล้วให้เขาแปลเป็นภาษาอังกฤษ แต่พออยู่ในสนาม ผมพอจะรู้ภาษาอังกฤษเล็กน้อย ผมสามารถพูด ‘ขอบคุณ สวัสดี ได้โปรด’ แต่ผมพูดภาษาอังกฤษได้ไม่มาก ทุกคืน ๆ ผมพูดกับตัวเองว่า บาจไจ้ ถ้าเราพูดภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษไม่ได้ มันจะยากสำหรับการเล่นฟุตบอลที่นี่”

(จอห์น บาจไจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เขาก็ต้องการเรียนภาษาไทย เพราะว่าเขาต้องใช้ชีวิตอยู่ที่นี่ เขาต้องอยู่เมืองไทย ซึ่งถ้าเกิดเขาไม่เปิดใจเรียนรู้มันก็จะทำให้เขาใช้ชีวิตได้ยาก จะเล่นฟุตบอลได้ยาก เพราะ

80% 90% ทั้งนักเตะ สต๊าฟ จะเป็นคนไทย ซึ่งถ้าเกิดเราเข้าใจภาษาไทยมันก็เป็นประโยชน์ในเรื่องของฟุตบอล เพราะฟุตบอลในสนาม 11 คน หรือแม้แต่ 20 คน ภาษาหลัก ๆ ก็คือภาษาไทย ซึ่งถ้าเขาเข้าใจสิ่งเหล่านี้มันก็จะง่ายต่อการเล่นฟุตบอล การสื่อสารแท็กติก อันนี้ในมุมมองของภาคสนามนะ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“หรือแม้แต่การสื่อสารระหว่างนักบอลกับนักบอล นักฟุตบอลบางคนไม่พูดอังกฤษหรือพูดได้น้อย ซึ่งถ้าเขาเข้าใจคำภาษาไทยง่าย ๆ มันก็จะง่ายต่อการสื่อสารในสนามระหว่างเล่นเขาไม่สามารถวิ่งมาถามโค้ชหรือสต๊าฟว่าจะบอกคนนี้ได้ยังไงในตำแหน่งใกล้เคียงกัน เช่น ถ้าเขาเล่นตำแหน่งปีกซ้าย เขาต้องการที่จะบอกมิดฟิลด์หรือแบ็คซ้าย เขาก็ต้องพูดถ้านักฟุตบอลไทยคนนั้น พูดอังกฤษไม่ได้ก็ต้องพูดไทยสั้น ๆ เช่น วิ่ง วิ่งขึ้น ซ้าย ขวา ประมาณนี้ ซึ่งถ้าเขาได้ประโยคพวกนี้มันก็จะง่ายต่อการพูดคุยตรงนั้นเลย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

อย่างที่กล่าวมาข้างต้น จอห์น บาจจ์ ได้ให้ความสำคัญกับการสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารกับนักฟุตบอลและสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร โดยในด้านการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เนื่องจากจอห์น บาจจ์ พอที่จะสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ซึ่งได้สื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกภายในสโมสรทุก ๆ วัน จึงทำให้ทักษะการสื่อสารเกิดการพัฒนาและดีขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ

สำหรับด้านการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาไทยในพื้นที่ในสนาม จอห์น บาจจ์ มีการเรียนรู้จากเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทย ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้สอนภาษาไทยให้กับจอห์น บาจจ์ โดยเป็นคำง่าย ๆ ที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันรวมถึงคำที่กตัญญูต่าง ๆ เช่น สวัสดีครับ, สบายดีไหม, กินข้าวหรือยัง หรือราคาเท่าไร เป็นต้น

นอกจากนี้จอห์น บาจจ์ เป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่มีอัธยาศัยดี สามารถเข้ากับนักฟุตบอลชาวไทยได้ดี จึงเข้าไปอยู่ในกลุ่มของนักฟุตบอลชาวไทยได้อย่างรวดเร็ว สามารถปรับเข้ากับนักฟุตบอลชาวไทยได้ง่าย เมื่อได้อยู่ร่วมกับนักฟุตบอลชาวไทยแล้ว ย่อมมีการสนทนาและพูดคุยกับนักฟุตบอลชาวไทย หรือได้ฟังการพูดคุยของนักฟุตบอลชาวไทย ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้ภาษาไทย และได้คำศัพท์ใหม่ ๆ ผ่านการอยู่ร่วมกับนักฟุตบอลชาวไทยนั่นเอง

“ผมก็เรียนรู้จากเพื่อนของผม เราอยู่ด้วยกันทุก ๆ วัน เราคุยกันตลอด แต่ส่วนใหญ่เป็นเรื่องฟุตบอล เขาก็มีสอนผมนะ ผมก็จำ ซึ่งผมก็อยู่กับคนไทยอยู่แล้ว ผมก็เรียนรู้ภาษาจากพวกเขา”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ใช่ เพื่อนของผมนี่แหละที่สอน เวลาคุณเจอผู้คน คุณควรพูดว่า ‘สวัสดีครับ’ (พูดภาษาไทย) เวลาที่ผู้คนให้อะไรคุณหรือทำอะไรให้คุณ คุณควรพูด ‘ขอบคุณครับ’ (พูดภาษาไทย) ประมาณนี้ พวกเขาสอนหลาย ๆ อย่างให้ผม”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เขาเป็นคนที่เปิดใจ ไม่ใช่เป็นคนที่ว่าจะไม่รับ เพราะถ้าบางคนไม่รับก็แค่อังกฤษอย่างเดียวจะไม่เรียนรู้ แต่เขาชอบเรียนรู้อยู่แล้ว มีช่วงหนึ่งเขาเหมือนก็เหมือนเรียนกับนักฟุตบอล หรือสถาปัตย์ด้วยกันนี่แหละสอนเป็นคำง่าย ๆ เช่น ‘สวัสดีครับ กินข้าวหรือยังไปไหนมา’ เป็นคำง่าย ๆ คำที่ทักทายก่อน แล้วค่อยไปที่ละสเต็ป (Step)”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขาเป็นคนอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคนได้ง่าย จะเข้าไปอยู่ในกลุ่มคนไทยได้ง่าย พออยู่ในกลุ่มนั้นก็จะได้ศัพท์ใหม่ ๆ ประโยคใหม่ ๆ เรื่อย ๆ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขาก็น่าจะเรียนรู้มากจากเพื่อนนักฟุตบอลที่คอยสอนเขา ส่วนมากก็มาจากนักบอล”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

เป็นที่สังเกตได้ว่า ด้วยลักษณะนิสัยของจอห์น บาจโจ้ ที่เป็นคน “เปิดใจ” และ “เปิดรับ” การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ โดยประการแรกคือ การเรียนรู้และฝึกฝนภาษาไทย ที่จำเป็นที่จะต้องใช้สำหรับสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสร ซึ่งมีความแตกต่างจากนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ที่หากสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษกับเพื่อนร่วมทีมได้ก็จะใช้ภาษาอังกฤษเพียงเท่านั้น เพราะไม่ได้ต้องการที่จะ

เรียนรู้การสื่อสารด้วยภาษาไทยและไม่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาไทยเหมือนกับจอห์น บาจจ์ หรือแม้กระทั่งนักฟุตบอลต่างชาติอย่างเอ็นจีวา ราโคโตฮารีมาลาลา ซึ่งเป็นเพื่อนกับจอห์น บาจจ์ ที่มาจากประเทศมาดากัสการ์เช่นเดียวกัน โดยที่ตลอดการแข่งให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี 1 ฤดูกาล (1 ปี) ก็ไม่ได้พยายามที่จะฝึกฝนภาษาอังกฤษ หรือภาษาไทย และไม่พยายามที่จะสื่อสารกับนักฟุตบอลหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วย ซึ่งจะสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ เพียงคนเดียว โดยต้องคอยให้จอห์น บาจจ์ เป็นผู้แปลเนื้อหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นฟุตบอลให้ฟังอยู่เสมอ ทำให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสารและการเล่นฟุตบอลอย่างมาก เนื่องจากเมื่อไม่สามารถสื่อสารแล้วไม่เข้าใจเพื่อนร่วมสโมสร หรือแม้กระทั่งหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ ก็จะส่งผลกระทบต่อการเล่นฟุตบอลที่ไม่สัมพันธ์หรือไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับเพื่อนนักฟุตบอล ซึ่งบ่อยครั้งที่เล่นฟุตบอลตามใจตัวเองโดยไม่สนใจเพื่อนร่วมสโมสรคนอื่น ๆ

“อย่างเอ็นจีวา เขาก็พูดอังกฤษไม่ค่อยได้ ต้องสื่อสารผ่านบาจจ์ส่วนใหญ่ เป็นคนเงียบ ๆ ด้วย อาจจะเพราะไม่รู้จะสื่อสารกับใครด้วยครับ ที่คุยได้ก็น่าจะบาจจ์คนเดียว”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“มีปัญหาอะเอ็นจีวา พูดภาษาอังกฤษก็ไม่ได้ ต้องรอบาจจ์แปล มันมีผลต่อการเล่นบอล ทำให้สื่อสารไม่เข้าใจ บางทีก็ซำบ้าง บางทีก็เล่นตามใจตัวเองเลย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2564)

ด้วยบุคลิกนิสัยของจอห์น บาจจ์ ที่เป็นคนที่เปิดรับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นบุคลิกสำคัญที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อีกทั้งยังเป็นคนที่อริยาศยดี สามารถเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ง่าย ซึ่งง่ายต่อการปรับตัวเข้าหาเพื่อนนักฟุตบอล ส่งผลให้ทำให้ได้ภาษาจากการที่มีการสื่อสารพูดคุยกับคนอื่น ๆ รวมถึงการได้ทำความรู้จักซึ่งนำมาซึ่งความสนิทสนมเป็นกันเองจากการที่เข้าไปอยู่ในเพื่อนนักฟุตบอลอีกด้วย

ทั้งนี้ จากการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจากการสื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอล และสมาชิกภายในสโมสรทำให้จอห์น บาจจ์ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ หลังจากผ่านช่วงของ 1 ปีแรกของการเล่นฟุตบอลให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี อีกทั้งการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาไทยและการเรียนรู้ภาษาไทย ทำให้จอห์น บาจจ์ สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยในระดับพอใช้ได้หลังจากผ่านช่วงของ 2-3 ปีแรก โดยสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยประโยคพื้นฐานสั้น ๆ หรือ

คำศัพท์ง่าย ๆ ที่ใช้สำหรับเล่นฟุตบอลเป็นประจำ และเข้าใจในสิ่งที่เพื่อนนักฟุตบอลหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสรต้องการจะสื่อสารด้วย

“ถ้าเกี่ยวกับฟุตบอล ประมาณ 1 ปี ผมพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก กับโค้ช ผู้จัดการ ประธานสโมสร พวกเขาสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อยู่แล้ว แต่ภาษาไทยผมก็ไม่รู้เหมือนกัน แต่ผมพูดไม่ได้สมบูรณ์แบบนะ ผมพูดภาษาไทยแบบสมบูรณ์แบบยังไม่ได้ แต่ผมพยายามจะพูด ผมคิดว่า น่าจะ 2-3 ปีแรกนะที่ผมเข้าใจว่าผู้คนที่ต้องการที่จะพูดอะไรกับผม”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เราไม่รู้หรือว่าเขาได้ตอนไหน แต่มันก็ได้เรื่อย ๆ ได้ภาษาไทยเรื่อย ๆ น่าจะช่วงประมาณ 3 ปี เห็นพัฒนาการชัดเลย เขาก็พัฒนาไปเรื่อย ๆ แต่ว่าถ้าช่วง ปีที่ 2 ปีที่ 3 ที่รู้ว่าเขาเริ่มชัดเจนมากขึ้น”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

หลังจากที่จอห์น บาจโจ้ เริ่มมีการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้ดีขึ้นแล้วนั้น การเล่นฟุตบอลให้กับสุโขทัย เอฟซี ไม่ว่าจะเป็นการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน จอห์น บาจโจ้ มีการสื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทยอย่างคุณปิยะราษฎร์ ลาจังหริด หรือนักฟุตบอลชาวไทยคนอื่น ๆ ด้วยภาษาไทย หรือมีการสื่อสารโดยที่ไม่ได้คำนึงว่าจะต้องใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่ได้จำกัดการสื่อสารด้วยการใช้เพียงภาษาใดภาษาหนึ่งเท่านั้น แต่มีการสื่อสารด้วยภาษาแบบผสมผสานกันระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ให้ความสำคัญโดยเน้นไปที่การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความคิดทำให้เกิดเข้าใจกัน โดยไม่ยึดติดว่าจะใช้ภาษาอะไร อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ มีการปรับตัวในด้านของการสื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทยในกรณีที่เพื่อนนักฟุตบอลชาวไทยคนไหนไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ จอห์น บาจโจ้ ก็จะใช้ภาษาไทยสื่อสารแทน

“ผมพูดแบบผสมผสานกับนักฟุตบอล บางครั้งผมพูดไทย เพราะบางครั้ง นักฟุตบอลไทยบางคนพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ถ้าเขาพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ผมไม่มีปัญหาเลย ผมก็พยายามที่จะสื่อสารภาษาไทยกับเขา”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“สื่อสารภาษาอังกฤษนะ ผสมกับไทยบ้างนิดหน่อย เขาฟังรู้เรื่องบ้าง อันไหนที่คิดว่า เขาจะฟังรู้เรื่องภาษาไทยก็พูด ประมาณนั้น ส่วนใหญ่ก็เป็นภาษาฟุตบอลอยู่แล้ว ก็ไม่ซับซ้อน อะไรมาก ภาษาก็เป็นภาษาเดิม ๆ ที่ใช้กัน”

(ปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“บาจจ์เขาเป็นคนเก่ง เขาพูดภาษาไทยกับนักฟุตบอลคนอื่น ๆ ได้เลย เพราะว่า นักฟุตบอลไทยบางคนพูดภาษาอังกฤษไม่ได้”

(จุง เมียงโอ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

สำหรับรูปแบบการสื่อสารกับนักฟุตบอลชาวต่างชาติด้วยตัวเอง ตามที่ได้สัมภาษณ์คุณจุง เมียงโอ เพื่อนนักฟุตบอลต่างชาติชาวเกาหลีใต้ ว่าจะมีการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็น ภาษากลางในการสื่อสาร โดยส่วนใหญ่ นักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ที่มาค้าแข้งให้กับสโมสรฟุตบอล ในไทยลึกลงนั้นจะสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้อยู่แล้ว อีกทั้งนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ก็ไม่ สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ หรือสื่อสารภาษาไทยได้เล็กน้อย จึงทำให้จอห์น บาจจ์ สื่อสารกับ เพื่อนนักฟุตบอลชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษ แต่หากเพื่อนนักฟุตบอลต่างชาติรายใดสื่อสารด้วย ภาษาฝรั่งเศสได้ จอห์น บาจจ์ ก็สื่อสารด้วยภาษาฝรั่งเศสกับนักฟุตบอลต่างชาติรายนั้น

“ถ้าเป็นนักฟุตบอลต่างชาติ ก็อังกฤษ แน่นนอน”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เวลาที่เขาคุยกับผมก็คุยภาษาอังกฤษ แน่นนอนว่าเป็นภาษาอังกฤษ”

(จุง เมียงโอ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ถ้าเป็นนักบอลต่างชาติ เขาก็คุยกันภาษาอังกฤษเลย”

(ปิยะราชฎ์ ลาจันทริต, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“นักฟุตบอลต่างชาติด้วยกันเขาก็อังกฤษเลย เพราะนักบอลต่างชาติบางคนเขาก็คุยภาษาไทยไม่ได้ ก็นอกจากภาษาอังกฤษอยู่แล้ว”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขาคุยกับนักเตะต่างชาติก็ใช้อังกฤษ แต่ถ้าสมมติเขาคุยกับซามิ (นักฟุตบอลชาวฝรั่งเศส) เขาก็คุยฝรั่งเศสกัน เพราะเขาคุยฝรั่งเศสได้”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับเพื่อนนักฟุตบอลยังมีการสื่อสารกันในบริบทของการเล่นฟุตบอล หรือที่เรียกว่า “ภาษาฟุตบอล” โดยการเป็นนักฟุตบอลที่เล่นฟุตบอลเป็นอาชีพนั้น จะมีความรู้กฎ กติกา ที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลเป็นอย่างดี อีกทั้งกฎ กติกาต่าง ๆ ของกีฬาฟุตบอลมีความเป็นสากล มีการใช้กฎ กติกา การแข่งขันที่มีลักษณะเช่นเดียวกันทั่วโลก รวมถึงยังมีคำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษที่นักฟุตบอลเข้าใจและใช้กันเป็นประจำอยู่แล้ว จึงทำให้การสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับเพื่อนนักฟุตบอลสามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้ ภายใต้บริบทของการเล่นฟุตบอลที่เกิดขึ้นในขณะนั้นผ่านการใช้คำศัพท์หรือประโยคที่เกี่ยวข้องกับการเล่นฟุตบอล

“คุยภาษาอังกฤษ ภาษาไทยเขาก็รู้เรื่อง เขาตอบมาก็ได้ ภาษาไทยเขาก็รู้ แต่ก็เป็นภาษาอังกฤษนั่นแหละ แต่ก็ไม่เยอะหรอก ก็ส่วนใหญ่ที่เราพูดกันมันก็เป็นภาษาฟุตบอล เราก็เข้าใจกันได้ ไม่ต้องสื่อสารอะไรกันมาก”

(ปิยะราชฎ์ ลาจันทริต, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“ตอนซ้อมกับแข่งมันก็ไม่แตกต่างกันนะ ผมว่าน่าจะคล้าย ๆ กัน เพราะว่าศัพท์คล้าย ๆ กันอยู่แล้ว ใช้ศัพท์ฟุตบอลซะส่วนใหญ่”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการสื่อสารที่เกิดขึ้นของจอห์น บาจโจ้ กับเพื่อนนักฟุตบอล เป็นการสื่อสารด้วยการพูดหรือวจนภาษา แต่ในการเล่นฟุตบอลทั้งในช่วงของการฝึกซ้อมและการแข่งขันนั้น จอห์น บาจโจ้ และเพื่อนนักฟุตบอลมีการสื่อสารด้วย “ภาษากาย” (Body language) หรือวจนภาษาที่สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกช่วงเวลาการเล่นฟุตบอล ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นพร้อมกับการสื่อสารด้วยการพูดอีกด้วย โดยเป็นปกติของนักฟุตบอลที่มีการใช้ภาษากายเพื่อช่วยสื่อสารระหว่างกัน ตัวอย่างเช่น การยกมือ การโบกมือ การใช้นิ้วมือทำเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ภาษากายเหล่านี้ล้วนทำหน้าที่สื่อสารและถ่ายทอดความคิดที่เกิดขึ้นของจอห์น บาจโจ้ กับเพื่อนนักฟุตบอลได้เช่นเดียวกัน

“แต่พออยู่ในสนาม ถ้าผมอยากได้บอล ผมจะทำแบบนี้ (ทำท่าใช้ 2 มือกวักเข้าหาตัว) ผมไม่รู้มันเรียกว่าอะไร ภาษากาย เออ ใช่ ภาษากาย”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เวลาผมซ้อมหรือแข่ง ผมก็ใช้ภาษากาย แล้วก็พูดด้วยนะ ทั้ง 2 เลย”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ตอนเราเล่นบอล มีภาษามือมืออยู่แล้ว นักฟุตบอลมันเข้าใจกันอยู่แล้ว”

(ปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“เวลาเล่นฟุตบอลมันก็มีอยู่แล้ว ทำท่าทาง หรือเวลาตีใจ เป็นปกติ”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการสื่อสารในช่วงของเวลาการฝึกซ้อม ซึ่งมีเวลามากที่จอห์น บาจโจ้ สามารถจะพบปะกับเพื่อนนักฟุตบอลรายอื่น ๆ และเป็นช่วงเวลาที่ไม่เคร่งเครียดมากเหมือนในขณะแข่งขัน จอห์น บาจโจ้ มักมีการสื่อสารที่เป็นการเลียนแบบนักฟุตบอลไทยชาวไทย โดยใช้คำพูดที่เป็นคำหยาบหรือคำด่าต่าง ๆ เช่น ไอ้เหี้ย* (สัตว์เลื้อยคลานชนิดหนึ่ง), ไอ้สัตว์ หรือ ค*ย (อวัยวะเพศชาย) เป็นต้น โดยเรียนรู้และจดจำการใช้คำพูดเหล่านี้จากเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทยที่มีการใช้คำเหล่านี้ขณะฝึกซ้อม อีกทั้งเพื่อนนักฟุตบอลที่มีความสนิทสนมกับจอห์น บาจโจ้ ยังมีการใช้กับจอห์น บาจโจ้

อีกด้วย เนื่องจากจอห์น บาจจ์ เป็นคนที่มีความเป็นกันเอง ไม่ถือตัวกับเพื่อนนักฟุตบอลที่มีความสนิทสนมกัน โดยการสื่อสารคำเหล่านี้ของจอห์น บาจจ์ จะใช้เฉพาะกับนักฟุตบอลที่เป็นเพื่อนสนิทเท่านั้น เพื่อความตลก เฮฮา และสร้างเสียงหัวเราะ โดยการใช้คำเหล่านี้เป็นกระชับความสัมพันธ์ และเพิ่มความสนิทสนมกับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสรอีกด้วย

“ผมเรียนรู้คำพวกนี้จากเพื่อนผม แล้วก็ในหนังด้วยบางครั้ง ผมเข้าใจพวกนี้ บางครั้งไว้พูดสำหรับเรื่องตลก ๆ ระหว่างผมกับเพื่อน ผมเข้าใจคำพวกนี้นะ แต่ผมไม่พูดคำพวกนี้กับเพื่อนร่วมทีมหรือคนอื่น ๆ ที่ไม่สนิท จะพูดกับเพื่อน ๆ เท่านั้น”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ผมเข้าใจพวกนี้ บางครั้งไว้พูดสำหรับเรื่องตลก ๆ ระหว่างผมกับเพื่อน ผมเข้าใจคำพวกนี้ แต่ผมไม่พูดคำพวกนี้กับเพื่อนร่วมทีมหรือคนอื่น ๆ ที่ไม่สนิท จะพูดกับเพื่อน ๆ เท่านั้น”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เขาเลียนแบบพวกเรา เขาก็พูด ๆ ไปเลย เขาก็รู้อันนี้เป็นคำด่า เขาก็ด่าเราคืน เราก็มีด่ามีแซว ๆ กัน กวนกันไปกวนกันมา แหย่กันไปแหย่กันมาแบบมันก็เริ่มสื่อสารกัน มันก็เริ่มที่จะพูดจากัน มันก็เริ่มทำให้ได้คำพูดเหล่านี้ มันทำให้สนิทกันขึ้น ปกติต่างคนต่างอยู่มันก็ไม่มีอะไรกันหรอก แต่เริ่มพูดคุยกัน เหมือนเรียนภาษาไปในตัวด้วย”

(ปิยะราชฎ์ ล้างหริด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“คำหยาบจะใช้กับพวกสต๊าฟ หรือนักบอลด้วยกัน นักบอลที่สนิท แล้วเขาเป็นคนไม่ถือตัว คนสนิทด่าเขา เรียกเขาได้สบาย เขาก็เล่นด้วย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขาเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ จากคนรอบตัวสอนเขาเลย เช่น สมมติ เพื่อนสนิทที่เป็นนักบอลก็สอนเขาคุย เขาก็รู้ว่าเป็นคำที่ไม่ดีนะ คือเขาจะรู้ว่า คำด่าที่ไทยพูดใช้ไหม มันคือคำหยาบ เช่น Fucking อะไรแบบนี้ เขาก็จะรู้ ถ้าภาษาไทยภาษาอังกฤษมันแปลว่าแบบนี้

เขาจะรู้ว่าคำพวกนี้ควรพูดกับใครไม่ควรพูดกับใคร ings ก็คือไอ้คำศัพท์เวิร์ดพวกนี้ จะคุยกับคนพวกไหน ings คุยกับกลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มสตาฟสนิท เราจะพูดคำพวกนี้เวลาเล่นตลก หรือตักทายกันกับกลุ่มที่สนิท ings คือเขาจะเป็นกันเองทั้งสตาฟ และนักฟุตบอล ถ้าใครสนิทก็เล่นกับเขาได้เลย ค่าเขา เล่นกับเขาได้หมด”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“พวกเพื่อน ings เขาก็สอนมาแหละ เขาจำได้ แบบคุยกันสนุก ings ไม่มีด่ากันจริงส่วนมากแบบขำ ings”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

แม้ว่าจอห์น บาจโจ้ กับเพื่อนนักฟุตบอลจะมีการสื่อสารกันในบริบทของการเล่นฟุตบอล ไม่ว่าจะเป็นการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน ซึ่งการสื่อสารที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นภายใต้ฐานะของการเป็น “นักฟุตบอล” ที่อยู่สโมสรเดียวกัน แต่การสื่อสารที่สำคัญของจอห์น บาจโจ้ ในอีกฐานะหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญอย่างยิ่งคือการที่จอห์น บาจโจ้ เป็น “กัปตันทีม” ของสโมสรสุโขทัย เอฟซี

สำหรับการที่จอห์น บาจโจ้ ได้รับคัดเลือกเป็นกัปตันทีมของสโมสรสุโขทัย เอฟซี เมื่อฤดูกาล 2562 ด้วยคุณสมบัติที่จอห์น บาจโจ้ เป็นนักฟุตบอลที่อยู่กับสโมสรมาอย่างยาวนานและรู้จักสโมสรเป็นอย่างดีมากกว่านักฟุตบอลรายอื่น ings อีกทั้งยังเป็นนักฟุตบอลที่มีความสามารถ โดยเป็นผู้เล่นที่ยึดตำแหน่งเป็นตัวหลักสำหรับลงทำการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นที่ยอมรับและเคารพของเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกคนอื่น ings ภายในสโมสร และอีกคุณสมบัติในการเลือกจอห์น บาจโจ้ เป็นกัปตันทีมที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ คุณสมบัติทางด้านการสื่อสาร ซึ่งจอห์น บาจโจ้ มีทักษะการสื่อสารที่มีความชัดเจน สื่อสารแล้วเพื่อนนักฟุตบอลคนอื่น ings เข้าใจ อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีความพร้อมและมีความมั่นใจในการเป็นกัปตันทีม ซึ่งสะท้อนภาพลักษณ์การเป็นผู้นำออกมา

“เนื่องด้วยเขาอยู่กับทีมมานาน แน่แน่นอนว่าเขามีความรักทีมมากขึ้นด้วย เขารู้บทบาทหน้าที่รู้ต่าง ings ของทีม มากกว่าคนอื่น ทีนี้ความเป็นผู้นำมันก็จะเพิ่มมากขึ้น ings ซึ่งจากเมื่อก่อนที่เขาไม่ได้เป็นกัปตันทีม พอเขาเป็น บทบาทที่เขาเปลี่ยนแน่นอนก็คือ เขาก็จะต้องชักจูง แนะนำคนใหม่ ings ของทีมให้ไปในทางเดียวกัน เป็นไปในทางของทีม เพราะเรื่องในสนาม ทุกคนให้ความเคารพเขาในเรื่องของความสามารถ ซึ่งมันชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งมันก็จะ

ง่ายต่อการสื่อสารว่าควรจะไปทางไหนหลัก ๆ แล้วสังคมทั่วไป คนเก่งเป็นผู้นำมันก็จะชักจูงได้ง่ายขึ้น การเลือกกับตันทีมมันก็ยากนะหลาย ๆ ด้าน พอเมื่อกับตันทีมตัวหลักไม่อยู่แล้วก็ต้องหา ตอนนั้นก็ประมาณ 2-3 คนที่เลือก ๆ กัน ซึ่งกับตันทีมก็ต้องเป็นคนที่อยู่กับทีมเข้าใจทีม เป็นตัวหลัก เพื่อที่ชักจูงแล้วก็ป็นศูนย์กลางของทีม หลัก ๆ และก็ต้องสื่อสารได้เข้าใจ ซึ่งเขาก็มีทุกอย่าง เพราะตอนแรกที่จะเลือกเขาเป็นกับตันทีม เราก็มักจะคิดกันเหมือนกันนะ ว่าเขาจะมีภาพผู้นำขนาดไหน เรื่องสื่อสารอะไรแบบนี้ แต่พอเราได้คุยกับเขาว่า บางใจ ปีนี่เป็นเวลาที่คุณจะต้องเป็นกับตันทีมแล้ว เราก็มารู้สึกว่าเขามั่นใจนะ แต่ถ้าคุยกับเขาแล้วว่าเขาลังเล เราก็มักจะดูแววตา ดูท่าทางเขาออก เวลาจะมอบหมายหน้าที่ให้ใครสักคนถ้าเขาคิด เขาลังเล เราก็มักจะมีการเปลี่ยนใจ แต่ที่นี้เราก็ดูออกว่าเขาพร้อมอยู่แล้ว เขาก็คงคิดว่าทีมอยากให้เขาเป็นแน่ ๆ ซึ่งเขามีความพร้อมส่วนหนึ่ง ว่าเขาเป็นได้ เลยทำให้ดึงโค้ชเตอร์ผู้นำออกมาเพิ่มขึ้นไปอีก เพราะเขาได้เป็นกับตัน”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

สำหรับการเป็นกับตันทีมจึงทำให้จอห์น บางใจ ต้องมีการสื่อสารที่มากขึ้น ไม่ใช่ในฐานะนักฟุตบอลเพียงอย่างเดียว แต่ในฐานะของการเป็น “ผู้นำ” ของทีมจากการเป็นกับตันทีมที่มีการสื่อสารกับสมาชิกทุกคน ซึ่งไม่ใช่มีการสื่อสารเพียงแต่การเป็นนักฟุตบอลเพียงเท่านั้น โดยบทบาทอย่างหนึ่งในการเป็นกับตันทีมคือการสื่อสารเพื่อชักจูงและโน้มน้าวใจ ให้สมาชิกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งการสื่อสารกระตุ้นเพื่อนนักฟุตบอลให้เกิดความฮึกเหิมให้มีความพร้อมที่จะการแข่งขันในช่วงของก่อนการแข่งขันที่อยู่ในห้องแต่งตัว และช่วงระหว่างการแข่งขัน โดยจอห์น บางใจ มีการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นหลักบวกกับภาษากาย เนื่องจากต้องการที่จะถ่ายทอดเนื้อหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและชัดเจนอย่างที่ต้องการจะสื่อความหมาย เพื่อไม่ให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาดจนทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการจะสื่อความหมายคลาดเคลื่อน โดยเป็นการสื่อสารโดยภาพรวม ไม่จำเพาะเจาะจงกับคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นการสื่อสารกับสมาชิกทั้งหมด ซึ่งจะมีท่าทีทำหน้าที่แปลสิ่งที่จอห์น บางใจ สื่อสารให้เป็นภาษาไทยเพื่อให้สมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสรเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง แต่เมื่อมีการสื่อสารกับกลุ่มนักฟุตบอลที่อยู่ในสนามจะไม่มีท่าทีทำหน้าที่คอยแปลให้ เนื่องจากกลุ่มไม่สามารถเข้าไปในสนามได้ แต่จอห์น บางใจ ก็จะสื่อสารคล้ายกับช่วงก่อนการแข่งขันแข่งขันที่อยู่ในห้องแต่งตัว ซึ่งจะใช้คำศัพท์ง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเพื่อให้เพื่อนนักฟุตบอลเข้าใจ โดยการ

สื่อสารแต่ละครั้งจะมีความกระชับและไม่ใช้คำพูดเยอะ เนื่องจากเป็นช่วงของการแข่งขัน ซึ่งจะมีเวลาไม่มาก

สำหรับเนื้อหาในการสื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกภายในสโมสรจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบริการแข่งขันในนัดนั้น ๆ ทั้งในด้านของความสำเร็จของการแข่งขัน หรือเป้าหมายของการแข่งขันของสโมสร ซึ่งเป็นคำพูดสิ่งนี้นักฟุตบอลอาชีพคุ้นชินกับคำพูดเหล่านี้ เช่นก่อนที่จะลงทำการแข่งขันหรือในระหว่างการแข่งขัน เนื้อหาที่จอห์น บาจโจ้ สื่อสารจากการเป็นกัปตันทีมมีใจความว่า “นัดนี้เป็นนัดที่สำคัญ เล่นเพื่อทีม เล่นเพื่อแฟนบอล เก็บ 3 แต้มให้ได้” หรือในช่วงที่บรรยากาศของทีมที่ผลการแข่งขันไม่เป็นใจ จะสื่อสารที่มีใจความว่า “สู้ ๆ สู้หน่อย เราทำได้” โดยเนื้อหาส่วนนี้จะเป็นการปลุกใจ โน้มน้าวใจ ซึ่งจะมีความกระชับ ชัดเจน

“ผมบอกกับเพื่อนว่า ผมพูดกับสมาชิกในทีมว่า วันนี้เป็นวันที่สำคัญมาก เราต้องช่วยกัน เล่นเพื่อพวกเรา เพื่อครอบครัวของเรา เพื่อแฟนคลับ เพื่อสต๊าฟ เพื่อโค้ช เพื่อผู้จัดการ เพื่อทีมของเรา เราจะเล่นไปด้วยกัน และเราทำได้ ผมพูดเป็นภาษาอังกฤษ แล้วก็จะมีล่ามช่วยแปลอีกที”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“พอการเป็นกัปตันทีม การสื่อสารของเขาจะมากขึ้นเพราะเขาต้องคุยกับคนทั้งทีม พูดกับคนเป็นกลุ่ม ซึ่งการปลุกใจเขาจะพูดเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็นคำง่าย ๆ คำทั่วไปที่คนที่เล่นฟุตบอลอาชีพทุกคนต้องเจอ อย่างเช่นเวิร์ดดิ้ง (Wording) ประมาณว่า ‘This game, we want to fight for our home and our club. This is our home.’ นึกออกไหมว่า ‘ที่นี่คือบ้านของเรา เราต้องสู้ ร่วมกันสู้ เล่นเพื่อแฟนบอล’ อะไรประมาณนี้ เป็นคำง่าย ๆ ที่เป็นการสื่อสารที่ทุกคนเข้าใจหมดอยู่แล้วว่ามันจะเป็นเกมแบบไหน ใช้อังกฤษที่มันกระชับเพื่อที่จะดึงอารมณ์คนอื่นตามให้ได้ ซึ่งแนวทางมันก็มันแบบเล่นเพื่อทีม แต่ตอนที่เขาไม่ได้เป็นกัปตันทีมเขาไม่ต้องพูดไง พอแบบนี้เขาต้องพูดทุกนัด ในห้องแต่งตัวเขาก็พูดอยู่แล้ว และก็มีผู้จัดการ โค้ช ซึ่งกัปตันที่ต้องพูดมันจะมีแบบ ช่วงพักครึ่งด้วย อารมณ์แบบว่าสมมติถ้าทีมเราโดนนำ หรือ ทีมเราเหลือ 10 คน บางคนมันก็ห่อเหี่ยว บางทีเขาก็พูดว่า ‘เอาดี wake up’ พูดอังกฤษด้วย เพราะต้องสื่อสารที่คิดว่ามันถูก 100% มันก็ จะเป็นการ

พูดกระตุ้น ใช้คำพูดกระชับ ทั้งภาษาอังกฤษ ทั้งภาษากายเพื่อปลุกใจเพื่อนขึ้นมาเพื่อฮึดสู้ เพื่อนมันก็ฟัง ถึงบางคน อาจจะไม่เข้าใจ แต่ว่าภาษากายมันรู้ว่าแบบ มันต้องปลุกอารมณ์ขึ้นมา ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ซึ่งแนวทางมันก็แบบเล่นเพื่อทีม เล่นเพื่อแฟนอะไรแบบนี้ แต่ตอนที่เขาไม่ได้เป็นกัปตันทีม เขาไม่ต้องพูดไง พอแบบนี้เขาต้องพูดทุกนัด”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ส่วนใหญ่ก็จะให้สู้ ๆ ช่วยกันเพื่อทีมอะไรประมาณอย่างนี้ ให้โฟกัสที่ทีมอย่างเดียว ไม่ต้องโฟกัสทีมอื่นเล่น พูดเป็นภาษาอังกฤษ”

(ปิยะราษฎร์ ล้างหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“พูดปลุกใจ ก็ช่วงก่อนแข่ง ประมาณว่า เอาหน่อย สู้หน่อย เราทำได้ เรา จะ เอา 3 แต้ม ประมาณนี้ เขาพูดเป็นภาษาอังกฤษเลย เขาพูดแบบประโยคยาวเลย”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับเพื่อนนักฟุตบอลนั้น การที่จอห์น บาจจ์ เป็นคนที่มี อัจฉริยะดีและสามารถเข้ากับนักฟุตบอลคนอื่น ๆ ได้ง่าย จึงทำให้สามารถเข้าไปอยู่ในกลุ่มของเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทยได้อย่างง่ายดาย นำมาซึ่งการพูดคุยและสนทนากับเพื่อนนักฟุตบอล ส่งผลให้ทำให้ได้ฝึกภาษาไทย และภาษาอังกฤษที่ใช้สำหรับการสื่อสาร รวมทั้งทำให้ได้ “เพื่อน” หรือเกิดการคบหาสมาคมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนนักฟุตบอลภายในสโมสร ทั้งหมดนี้ล้วนแต่ส่งผลต่อการปรับตัวในพื้นที่สำหรับการทำงานของจอห์น บาจจ์ ทั้งสิ้น

ทีมงานผู้ฝึกสอน : การสื่อสารขึ้นอยู่กับบริบทนั้น ๆ

สำหรับทีมงานผู้ฝึกสอนหรือสต๊าฟ (Staff) ในสโมสรสุโขทัย เอฟซี มีบทบาทในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนักฟุตบอลในเรื่องต่าง ๆ และช่วยเหลือหัวหน้าผู้ฝึกสอนควบคุมการฝึกซ้อม โดยทีมงานผู้ฝึกสอนกับจอห์น บาจจ์ ต้องทำงานร่วมกันในสโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งมีการสื่อสารระหว่างกัน

เป็นประจำทั้งในช่วงฝึกซ้อมและการแข่งขัน โดยการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอน ในช่วงของการฝึกซ้อมนั้น จอห์น บาจโจ้ สื่อสารกับทีมงานผู้ฝึกสอนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยสื่อสารสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น หากเมื่อจอห์น บาจโจ้ สื่อสารด้วยภาษาไทยกับทีมงานผู้ฝึกสอนแล้วไม่เข้าใจในสิ่งที่ต้องการจะสื่อสาร จอห์น บาจโจ้ และทีมงานผู้ฝึกสอนก็จะสลับการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษแทน เนื่องจากช่วงเวลากการฝึกซ้อมนั้นไม่ตึงเครียดเหมือนกับช่วงการแข่งขัน และมีเวลามากพอที่จะสื่อสารหลายครั้ง หรือมีเวลาที่จะขยายความจนกว่าจะเข้าใจทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งก็เป็นพื้นที่ของจอห์น บาจโจ้ ได้ฝึกภาษาไทยด้วยเช่นกัน โดยการสื่อสารภาษาไทยทั้งจอห์น บาจโจ้ และทีมงานผู้ฝึกสอน มีการใช้คำศัพท์ง่าย ๆ เป็นการสื่อสารแบบง่าย ๆ เช่น วันนี้ซ้อมอะไร หรือซ้อมหนักไหม เป็นต้น โดยทีมงานผู้ฝึกสอนก็จะตอบคำถามนั้น ๆ เป็นภาษาไทยด้วยเช่นกัน แต่หากเมื่อใดที่จอห์น บาจโจ้ หรือทีมงานผู้ฝึกสอนต้องการอธิบายอะไรยาก ๆ เช่น วิธีการฝึกซ้อม หรือแท็กติกต่าง ๆ รวมถึงเรื่องที่ซับซ้อนก็จะใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารแทน ซึ่งทีมงานผู้ฝึกสอนส่วนใหญ่ก็สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ โดยประเด็นที่มีการสื่อสารกันมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับฟุตบอล

“ผมพูดภาษาไทยบางครั้ง ถ้าผมพูดไทยได้ผมก็จะพูด บางครั้งก็พูดอังกฤษ ถ้าผมต้องการ พูดอะไรที่ยาก ส่วนมากจะใช้อังกฤษ และตอนที่บอกแท็กติก”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“บางทีถ้าซ้อมเย็น เขาก็ตะโกนมาเป็นภาษาไทยอะไรแบบนี้ ถ้าพูดกับคนไทยก็คุยไทย เช่น แบบคำง่าย ๆ ใจ เช่น สมมติเขาเล่นอยู่ เขาก็จะบอกว่า ‘ช่วยมารับบอลหน่อย’ ง่าย ๆ ถ้าในสนามนะ หรือคุยกัน ‘วันนี้ซ้อมอะไร ซ้อมหนักไหม’ พูดภาษาไทยนะ ตอนที่ตอบพี่ก็พูดไทยกับเขา ถ้าเขางง พี่ก็จะพูดอังกฤษกับเขา หรือถ้าเกิดเป็นคำยาก แต่ถ้าเกิดเป็นคำสั้น ๆ พี่ก็จะพูดไทยเลย เช่น ‘วันนี้ซ้อมเบาๆ วันนี้ซ้อมหนักมาก’ แต่ถ้าเกิดมีอธิบายว่าซ้อมอะไร ๆ ก็พูดอังกฤษดีกว่า หรือแม้แต่ศัพท์ง่าย ๆ เขาก็จะถาม ‘พรุ่งนี้ซ้อมกี่โมงครับ พรุ่งนี้ซ้อมที่ไหน’ เพราะว่ายังไงเราบอกเขาอยู่แล้วหลังซ้อมอะ แต่บางทีเขาก็อยากคุยภาษาไทยมั้ง”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“स्ताพส่วนใหญ่ก็พูดภาษาอังกฤษได้อยู่แล้ว ล่ามบางทีก็มี บางทีก็ไม่มี เราก็มีพื้นฐานภาษาอังกฤษอยู่แล้ว ช่วงที่ผมเข้ามาตอนแรกก็ไม่มีล่ามนะ ฟังจะมีตอนปีหลัง ๆ แล้วภาษาฟุตบอลมันก็เข้าใจกันได้ ซึ่งมันมีไม่เยอะ เข้าใจกันอยู่แล้ว”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอนในช่วงของการแข่งขันนั้น จะสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว เนื่องจากการแข่งขันนั้นบรรยากาศที่จริงจัง ทั้งนักฟุตบอล ทีมงานผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนนั้นต่างก็มีสมาธิไปกับการแข่งขัน ซึ่งไม่มีเวลามากและไม่มีเวลาที่จะสื่อสารหลายครั้งเมื่อไม่เข้าใจ โดยการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษากลางที่จอห์น บาจโจ้ และทีมงานผู้ฝึกสอนใช้สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจกัน ชัดเจน และถูกต้องมากที่สุด ซึ่งจะสื่อสารกันอย่างกระชับ รวดเร็ว เนื่องจากไม่มีเวลาที่จะขยายความมาก

“ถ้าตอนที่กำลังแข่ง ผมพูดกับस्ताพ ผมพูดภาษาอังกฤษ เพราะตอนแข่งขันเราต้องมีสมาธิกับการแข่งขันมาก”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“มันจะเป็นเรื่องของอารมณ์มากกว่า เพราะว่าตอนซ้อมอารมณ์มันก็จะอย่างนี้ พอตอนแข่งมันก็จะอารมณ์ที่ซีเรียสตลอดเวลา ซึ่งตอนนั้นแทบจะเป็นภาษาอังกฤษตลอดเวลาเลย เพราะว่ามันเป็นความจริงจิงเกินร้อยอยู่ละ ก็คือพอความจริงจิงเกินร้อย สิ่งที่จะพูดออกมาได้ดีที่สุดก็คือภาษาที่เขาเข้าใจได้มากที่สุด ที่เขาจะสื่อสารมาให้เราเข้าใจชัดเจน และถูกต้องที่สุด เขาก็จะพูดอังกฤษอย่างเดียว ในโมเมนต์นั้นเป็นช่วงที่ซีเรียส เป็นช่วงเวลาที่สูง ๆ ก็ต้องพูดอะไรที่มันกระชับ และจริงจังที่สุด แต่ถ้าในบริบทตอนซ้อมมันมีเวลามาก ก็จะพูดภาษาไทย ซึ่งมีเวลาจะขยายความถ้าไม่เข้าใจ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

การสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอน จอห์น บาจโจ้ จะเป็นผู้ที่เริ่มบทสนทนา เปิดประเด็นสนทนา หรือสร้างประเด็นเพื่อสนทนาก่อนด้วย ไม่ใช่เป็นผู้ที่รอการสื่อสารหรือรอการสนทนาเพียงอย่างเดียว โดยการเริ่มบทสนทนาจะเป็นการหยอกล้อกับทีมงานผู้ฝึกสอน

ซึ่งมักจะเริ่มการสนทนาด้วยการ “อ่า” ทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิทอย่างคุณนันทพงศ์ ทอดสนิท และคุณกำพล ลำพู (ก้อง) เพื่อความตลก เฮฮา และขำขัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสนทนาและทำให้เกิดการสนทนาในเรื่องอื่น ๆ ส่วนใหญ่ประเด็นเหล่านั้นมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับฟุตบอลนั่นเอง

“บางทีเราก็ไม่ได้คิดอะไรหรอก บางทีเขาก็มีเรื่องที่จะมาสื่อสารทั่วไป เขามีเรื่องมาเปิด เช่น เขารู้ว่าคนนี้ชอบอาร์เซนอล คนนี้ชอบลิเวอร์พูล คนนี้ชอบแมนยู ถ้าเกิดสมมติ คีนันฟุตบอลทีมไหนแพ้ เขาก็มีเรื่องมาแซว เขาก็จะถาม สมมติถ้าก้อง (กำพล ลำพู) หรือที่ถ้าลิเวอร์พูลแพ้ เขาก็จะเข้ามาคุย ‘เมื่อคีนันบอลไหน’ (พูดเลียนเสียงบาจโจ้) เขาพูดไทยเลย ‘เมื่อคีนันเป็นยังไงครับ ผมไม่ได้ดู’ (พูดเลียนเสียงบาจโจ้) ซึ่งถ้าเกิดเขาจะอ่านะ เขาจะอ่าภาษาไทยเลยถ้าเขาพูดได้ ถ้าเขาจะอ่าใครซักคน เขาเข้าใจภาษาเราส่วนหนึ่งเลยละ เพราะคำพวกนี้พวกเราพูดกันบ่อย ๆ ใจ เรื่องพวกนี้อยู่ในวงสนทนาหมดเลย หรือเจอหน้ากัน ก็จะมีเรื่องมาอ่ากัน คุยภาษาไทยบ้าง ภาษาอังกฤษบ้าง”

(นันทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

จะสังเกตได้ว่า การสื่อสารระหว่างจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอนนั้น ไม่ใช่เพียงแค่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเป็นอยู่หรือการทำงานเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องที่สร้างความสนุกสนาน บันเทิง ที่เป็นจุดเริ่มต้นทำให้เกิดการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ในประเด็นอื่น ๆ ทั้งยังได้สะท้อนบุคลิกของจอห์น บาจโจ้ ที่เป็นกันเองอย่างมาก เป็นคนที่เฮฮา สนุกสนาน หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็นคน “ตลก” ซึ่งบุคลิกดังกล่าวเอื้อต่อการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ มีการปรับตัวเข้ากับบริบทการทำงานและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีลักษณะ “อิงบริบทสูง” (High-context culture) กล่าวคือ มีความเกรงใจหรือไม่สามารถสื่อสารกันโดยตรงไปตรงมาให้กับทุกคนได้ โดยจอห์น บาจโจ้ มีการสื่อสารที่เกรงใจและไม่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมากับผู้อาวุโสกว่า เช่น ทีมงานผู้ฝึกสอน หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร หากทีมงานผู้ฝึกสอนหรือผู้ที่อาวุโสกว่าทำเรื่องที่ไม่ดี หรือทำอะไรที่ผิดพลาด จอห์น บาจโจ้ ก็จะไม่ตักเตือนหรือนำเรื่องเหล่านั้นมาพูดคุยกับบุคคลนั้น นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังรู้กาลเทศะอีกว่า สถานการณ์แบบไหนจะพูดอะไร จะใช้คำแบบไหน และมีการวางตัวอย่างเหมาะสมกับสมาชิกภายในสโมสรคนอื่น ๆ ให้ความเคารพกับคนเหล่านั้น ซึ่งจอห์น บาจโจ้ มีการเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวผ่านเพื่อนนักฟุตบอลและ

ทีมงานผู้ฝึกสอนที่มีความสนิทสนมกันซึ่งเป็นผู้ที่คอยแนะนำ อีกทั้งเป็นการเรียนรู้จากการศึกษาด้วยตัวเอง

“เพราะว่าเราต้องเคารพคนที่แก่กว่า และแน่นอนว่าเราก็ต้องเคารพทุกคนไม่ว่าจะคนที่แก่กว่าหรือเด็กที่อายุน้อยกว่า สำหรับผม แม่ผมบอกว่าให้เคารพทุกคน คนที่เด็กกว่าหรือคนที่แก่กว่า เราต้องเคารพหมด ผมจะเคารพคนที่แก่กว่า ผมก็จะไม่พูดอะไรแบบนี้ที่ประเทศผม สมมติว่าพ่อผมทำอะไรผิดพลาด เราสามารถบอกได้เลยว่า คุณผิดพลาดนะ คุณควรระวังโทษ ผมเคารพพ่อนะ แต่ผมก็สามารถพูดกับเขาแบบนี้ได้เลย ถ้าเขาทำอะไรผิดพลาด หรือทำเรื่องที่ไม่ดี เราจะพูดเรื่องนี้กับเขาได้เลย เขาก็รับฟัง แต่ประเทศไทย ผมคิดว่าไม่ได้ ประเทศของผมสามารถพูดอะไรก็ได้กับทุก ๆ คน หรือคนที่เด็กกว่า แต่ไม่ใช่ไม่เคารพนะ ประเทศไทยไม่ใช่เป็นแบบนี้ ผมต้องปรับตัวของผมเข้ากับวัฒนธรรมของประเทศไทย เพราะผมอยู่ที่นี้”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“กับคนที่อาวุโสกว่าเขาจะไม่พูด เขาก็จะรู้ ยกตัวอย่างเช่น ในอดีตก็มีพีเจง พีปรัชญ์ที่อาวุโสกว่าเขา คนเหล่านี้ คำหยาบเขาก็จะไม่พูดด้วยซ้ำ เขาจะเรียกพี่ด้วย พี่ครับ อะไรแบบนี้ ถ้าเกิดเขาสามารถพูดได้ หรือบางทีถ้าใครเป็นน้องเขาก็จะเรียกว่าน้องครับด้วยเลย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขาอยู่เมืองไทย เขาเรียนรู้คำเหล่านี้ เขาจะรู้กาลเทศะด้วยว่าคำแบบไหนควรพูดกับใคร พูดเวลาไหน”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขารู้นะ เขาเกรงใจเราเวลาจะพูดอะไรบางอย่าง เขารู้ว่า อย่างนี้คุยได้กับผม แต่ผู้ใหญ่เขาก็จะไม่ เขาน่าจะมีคนคอยบอกเขานะ แต่ถ้าเป็นสังคมฝรั่งเขาจะพูดตรง ๆ แบบใส่กันเลย”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ผมเรียนรู้เรื่องเหล่านี้จากเพื่อนที่สอนผม เขาสอนผม ‘บาจโจ้ ระวังตัวเองในเรื่องเหล่านี้ มันไม่ดี เพราะมันสำคัญมาก ๆ สำหรับพวกเรา’ พวกเพื่อนสอนผม”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เขาเป็นคนที่ให้เกียรติคนอยู่แล้ว เขาจะไม่ค่อยออกตัว แสดงตัวอะไรมาก เขาก็อยู่ของเขา และเขาก็ให้เกียรติคนอื่นมากกับผู้อาวุโสในทีม คนทั่วไปเขาถึงรักบาจโจ้กันไง”

(ปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“พี่ว่าเขาศึกษาด้วยตัวเอง เขาฉลาด เขาศึกษาเรียนรู้วิธีการ วัฒนธรรมคนไทย ดูการวางตัว ไม่ต้องพูดอะไรกับเขามากเลย แต่ช่วงแรก ๆ มาแรก ๆ ก็เหมือนยังเป็นเด็กอยู่”

(ปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

เป็นที่น่าสังเกตว่าถึงแม้ว่าจอห์น บาจโจ้ มาจากประเทศมาดากัสการ์ที่มีวัฒนธรรมแบบอิงบริบทต่ำ (Low-context culture) ที่สามารถพูดหรือสื่อสารกันได้อย่างตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม แต่เมื่ออยู่ประเทศไทยที่มีวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูง ที่มีความเกรงใจและไม่มีการสื่อสารกันอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ได้มีการเรียนรู้จากการสังเกตและศึกษาด้วยตัวเอง และมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมการทำงานแบบประเทศไทยได้

อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่การสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอนนั้น นอกจากจะทำให้จอห์น บาจโจ้ ได้เรียนรู้การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้ว ยังทำให้ทีมงานผู้ฝึกสอนได้เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษอีกด้วย เนื่องจากการสื่อสารระหว่างทีมงานผู้ฝึกสอนกับจอห์น บาจโจ้ มีการใช้ภาษาอังกฤษกันทั้งในด้านของการฝึกซ้อมและแข่งขัน ทำให้ทีมงานผู้ฝึกสอนกับจอห์น บาจโจ้ ได้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นประจำ จึงส่งผลให้ทีมงานผู้ฝึกสอนหรือคนรอบข้างเกิดการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษไปด้วย

“อารมณ์เหมือนพี เมื่อก่อนพีก็ได้ภาษาอังกฤษแค่พื้นฐานทั่วไป แต่พียู่กับเขาเหมือนประโยคไหนเราใช้บ่อย ๆ เราก็จะเข้าใจไปเอง คำไหนที่เราได้ยินบ่อย ๆ จะเข้าใจไปเอง มันเป็นการพัฒนาไปเรื่อย ๆ มันจึงไม่ใช่แค่เขาเรียนรู้ภาษาไทย ผลก็เหมือนกันคนรอบตัวเขาก็ต้องเรียนรู้อังกฤษด้วย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เราคุยกันทุกวันครับ ผมก็พอจะสื่อสารภาษาอังกฤษได้ พอคุยกับเขาทุกวันก็เหมือนเป็นการฝึกภาษาจากเขาด้วย ไม่ใช่เขาฝึกจากเราอย่างเดียว”

(กำพล ลำพูน, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“มีแต่เขาสอนภาษาอังกฤษ จากที่ที่พูดอังกฤษไม่ได้ แต่พอยู่กับเขาทุกวันก็มีคุยเล่นคุยหัวกันไป อ่ากันไป ทำไปทำมาพูดภาษาอังกฤษได้เฉย”

(ปิยะราชฤทธิ์ ลาแจ้งหริต, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการสื่อสารระหว่างจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอน มีการสื่อสารด้วยภาษาที่ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ โดยมีการสื่อสารด้วยภาษาไทยสำหรับคำง่าย ๆ ในช่วงของการฝึกซ้อม เนื่องจากมีเวลามากพอที่จะขยายความถ้าไม่เข้าใจกัน แต่ในกรณีของการที่ต้องอธิบายเรื่องอะไรที่ซับซ้อนก็จะใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร และในช่วงของการแข่งขันที่เป็นบรรยากาศที่มีความจริงจังสูง ก็จะสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารระหว่างจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอนได้ชัดเจนและถูกต้องที่สุด อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังเป็นผู้ที่เริ่มบทสนทนากับทีมงานผู้ฝึกสอนก่อน ซึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเล่น สนุกสนาน และความบันเทิง ซึ่งก็เป็นจุดเริ่มต้นของการสนทนากัน นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังปรับตัวเข้ากับบริบทการทำงานของคนไทยที่มีวัฒนธรรมแบบอิงบริบทสูงคือไม่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมากับคนอื่น ๆ หรือผู้ที่อาวุโสกว่าได้

หัวหน้าผู้ฝึกสอน : บทบาทการเป็นผู้รับสาร

สำหรับจอห์น บาจโจ้ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนหรือโค้ช (Coach) จะมีการสื่อสารกันส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องฟุตบอล ซึ่งการสื่อสารระหว่างจอห์น บาจโจ้ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนจึงมีความสำคัญต่อการเล่นฟุตบอลในฐานะนักฟุตบอลอาชีพที่ค้าแข้งให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี อย่างมาก เนื่องจากการสื่อสาร

ของหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเกี่ยวกับแผนการเล่นและวิธีการเล่นต่าง ๆ ซึ่งถ้าหากจอห์น บาจจ์ สามารถเข้าใจตามที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนได้สื่อสารก็จะทำให้เล่นฟุตบอลได้ตามแผนหรือวิธีการเล่นที่ได้วางไว้ โดยบทบาทการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนส่วนใหญ่มักเป็น “ผู้รับสาร” มากกว่าการเป็น “ผู้ส่งสาร” เนื่องจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้สื่อสารหรืออธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเล่นฟุตบอล ไม่ว่าจะเป็ นวิธีการฝึกซ้อม แท้ก็ตึกต่าง ๆ รวมถึงวิธีการเล่นในการแข่งขันจริงให้กับจอห์น บาจจ์ และนักฟุตบอลคนอื่น ๆ ด้วย ซึ่งจอห์น บาจจ์ เล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี มาอย่างยาวนานถึง 7 ปี โดยมีหัวหน้าผู้ฝึกสอนที่เป็นชาวต่างชาติเพียงคนเดียวในฤดูกาล 2562 ส่วนในฤดูกาลที่เหลือนั้นจะเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนชาวไทยทั้งหมด โดยการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับชาวต่างชาติจะใช้ภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียว เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารระหว่างกันแล้วเกิดความเข้าใจมากที่สุด แต่สำหรับหัวหน้าผู้ฝึกสอนชาวไทยจะมีทั้งการสื่อสารด้วยทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น ๆ ว่าจะใช้ภาษาอะไรสื่อสารถึงจะเข้าใจกันมากที่สุดและถูกต้องให้มากที่สุด

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนชาวไทย โดยในช่วงของการฝึกซ้อมหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะพูดคุยและอธิบายเกี่ยวกับการซ้อมโดยใช้ภาษาไทยเนื่องจากต้องสื่อสารกับนักฟุตบอลคนอื่น ๆ ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักฟุตบอลชาวไทย โดยจอห์น บาจจ์ สามารถเข้าใจได้ในระดับหนึ่ง แต่ไม่เข้าใจได้ทั้งหมด จึงจำเป็นต้องมีล่ามหรือทีมงานผู้ฝึกสอนที่จะคอยทำหน้าที่แปลเนื้อหาสิ่งที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนได้อธิบายให้จอห์น บาจจ์ และนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ เป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง โดยการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนในเรื่องที่ซับซ้อนหรือมีเนื้อหาที่ยาก ทั้งในด้านของแบบแผนการเล่น หรือแท็กติกต่าง ๆ จะมีทีมงานผู้ฝึกสอนที่มีหน้าที่สาธิตเป็นตัวอย่างให้ดู นอกจากนี้การสื่อสารหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีการอธิบายพร้อมก็มีอุปกรณ์เป็น “กระดานวางแผนฟุตบอล” หรือศัพท์ฟุตบอลเรียกว่า “กระดานแท็กติก” ที่เหมือนเป็นสื่อที่ใช้ประกอบการอธิบายอีกด้วย ซึ่งการสื่อสารที่ใช้คำพูดจะสามารถทำให้เกิด “ความเข้าใจ” และการใช้กระดานวางแผนฟุตบอลประกอบก็จะทำให้ “เห็นภาพ” ได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นสำหรับการเล่นฟุตบอล

แต่สำหรับในช่วงระหว่างการแข่งขัน จอห์น บาจจ์ จะสื่อสารกับหัวหน้าผู้ฝึกสอน ด้วยการใช้อังกฤษ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนชาวไทยแต่ละคนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้อยู่แล้ว ซึ่งจะเป็นการสื่อสารโดยตรงระหว่างจอห์น บาจจ์ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนโดยไม่ผ่านล่าม เนื่องจากในช่วงของการแข่งขันมีบรรยากาศที่จริงจังและไม่มีเวลามากพอที่จะสื่อสารหลายจังหวะโดยผ่านล่าม

นอกจากนี้จอห์น บาจจ์ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอน ยังมีการสื่อสารกันด้วยภาษากาย ที่ใช้ส่งสัญญาณเกี่ยวกับการเล่นฟุตบอลแทนการใช้คำพูดอีกด้วย

“ผมจะสื่อสารกับโค้ชภาษาอังกฤษ บางทีก็มีล่ามคอยแปลให้เป็นภาษาอังกฤษ ถ้าเขาพูดไทยหรือตอนที่โค้ชพูดภาษาอังกฤษเลย ผมก็เข้าใจ”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ภาษาอังกฤษอย่างเดียว เขาก็ฟังไทยบางคำเขาก็ฟังออก เขาอยู่ไทยมานาน เขาก็ฟังออก อันไหนที่เป็นภาษาฟุตบอลก็พูดกันเป็นภาษาไทยง่าย ๆ ถ้าพูดภาษาไทยเขาก็เข้าใจ”

(ปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“การสื่อสารมันมีทั้งภาษากายเป็นหลัก และก็คำพูด หรือแม้แต่การขึ้นกระดานเชิงสัญลักษณ์ ที่เป็นการสื่อสารตามคำสั่งโค้ช การแสดงให้ดูก่อนของสต๊าฟหรือโค้ช ในเรื่องของ การฝึกซ้อมในสนาม เพราะบางทีมันมีกระดาน ซึ่งมันก็ทำให้เขาใจ 70% แล้ว ส่วนภาษาที่คุยกัน มันก็คือทำให้เข้าใจลึกซึ้งในเรื่องของตัวผู้เล่นในกระดาน ว่าโค้ชต้องการจะซ้อมแบบไหน ซึ่งถ้าเราเข้าใจภาษาไทยในสิ่งที่โค้ชพูด มันก็จะทำให้นักเตะคนนั้นเข้าใจได้ลึกซึ้ง”

(นันทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“คือถ้านับโค้ชคนแรกที่เข้ามากับคนปัจจุบัน คือในเรื่องภาษานี้มันชัดเจนอยู่แล้วว่าตอนนี้เขาเข้าใจได้แบบประมาณ 80% เลยก็ว่าได้ที่โค้ชพูด แต่เพียงแค่ว่าเราจะต้องแปลให้เขา เพราะว่าบางทีมันเป็นศัพท์ลึกซึ้งเวลาเราพูดเร็ว ๆ เวลาโค้ชขึ้นกระดานพูดอธิบาย พอโค้ชใช้คำเร็ว ๆ ค่ายาก ๆ ซึ่งบางทีเขาอาจจะเข้าใจ แต่เข้าใจไม่หมด ก็เลยทำให้ต้องมีล่ามแปลให้เขา ซึ่งถ้าโค้ชเวิร์ดเขาเข้าใจอยู่แล้ว ว่าโค้ชจะพูดไปทางแนวไหน แต่ว่าจะเจาะลึกเขาคงไม่เข้าใจหรอก เราก็จะมีล่ามแปลเลย เพราะว่าบางทีมันอาจจะเป็นศัพท์ที่เข้าใจยาก ขนาดบางทีนักบอลไทยยังตีโจทย์ไม่แตกเลย นึกออกไหม ในเรื่องของฟุตบอลบางทีแท็กติกที่

ซุ่มกันมันยากมาก ซึ่งตรงนี้เราก็ต้องไม่ให้เขาตีโจทย์ภาษาไทย ให้เขาฟังภาษาอังกฤษไปเลยดีกว่า”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขารู้ว่าโค้ชคนไทยจะเป็นแบบนี้ โค้ชต่างชาติจะเป็นแบบนี้ โค้ชต่างชาติเขาก็จะคุยภาษาอังกฤษ เขาก็เข้าใจเลย แต่ถ้าเป็นโค้ชคนไทยก็คุยภาษาไทย โค้ชอื่น โค้ชเบ้ เขาก็คุยได้ แต่ถ้าสมมติโค้ชเบ้อธิบายแท้กติกเป็นภาษาไทย ก็จะมีคนแปลให้ฟังเป็นภาษาอังกฤษ เพราะว่าโค้ชจะบอกทั้งทีมเลยครับ ทั้งนักบอลไทยและต่างชาติ สเตาฟก็จะแปลให้ต่างชาติฟัง”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ถ้าพูดมันก็จะทำให้เข้าใจใช่ไหม แต่ว่ามีกระดานมันก็จะทำให้เห็นภาพ มันจะง่ายขึ้น แต่บางทีพูดมันอาจจะไม่เข้าใจ แต่ถ้ามีกระดานมันก็จะทำให้เข้าใจมากขึ้น”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับในช่วงของการประชุมทีมที่เป็นส่วนหนึ่งในพื้นที่ในสนาม ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมตัวสำหรับการแข่งขันนัดต่อไป การวิเคราะห์การแข่งขัน และการวิเคราะห์คู่แข่ง เป็นต้น ซึ่งมีหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นผู้สื่อสารกับสมาชิกทุกคนในสโมสร โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีสื่อสารเป็นภาษาไทย ซึ่งจะมีล่ามคอยแปลเนื้อหาให้เป็นภาษาอังกฤษให้กับจอห์น บาจจ์ และนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ อีกครั้ง หรือในบางครั้งการประชุมแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องการจะสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ โดยตรง หัวหน้าผู้ฝึกสอนก็จะใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร เนื่องจากการประชุมนั้นมีเนื้อหาที่ซับซ้อนและมีบรรยากาศที่จริงจังจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหามากที่สุด

“ถ้าเป็นการประชุมแบบยาว ๆ เราก็จะใช้เป็นภาษาอังกฤษ แต่ถ้าคุยทั่วไป ก็ไทยได้ อังกฤษ ได้หมด ถ้าไม่ซีเรียสมากก็ภาษาไทยได้”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“มันจะมีตอนช่วงประชุม โค้ชเขาจะพูดเป็นภาษาไทย เพราะนักเตะส่วนใหญ่เป็นคนไทย แล้วจะมีล่ามคอยช่วยแปล บางทีสต๊าฟก็แปลให้เขาฟังเป็นภาษาอังกฤษ แต่ไทยเขาก็อู้ แต่อาจจะไม่เข้าใจทั้งหมด”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ตอนประชุมเขาก็พูดภาษาไทย แล้วก็มีล่ามแปล”

(ปิยะราชฤทธิ์ ลาแจ้งหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอน ซึ่งมีบทบาทการเป็น “ผู้รับสาร” มากกว่าผู้ส่งสาร ซึ่งจะมีการสื่อสารเกี่ยวกับฟุตบอลเป็นส่วนใหญ่ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีการสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ซึ่งหากเป็นช่วงฝึกซ้อมและการประชุมนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีการสื่อสารกับจอห์น บาจจ์ เป็นภาษาไทยโดยจะมีล่ามคอยแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่มากขึ้น หรือในช่วงของการแข่งขันจะสื่อสารระหว่างกันโดยใช้ภาษาอังกฤษ เพราะเป็นช่วงเวลาที่จริงจังและไม่มีเวลามากพอ จึงต้องสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางที่จอห์น บาจจ์ เข้าใจมากที่สุด นอกจากนี้ การสื่อสารระหว่างจอห์น บาจจ์ กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีความสำคัญอย่างมากต่อการ “ประสบความสำเร็จ” ในอาชีพการเป็นนักฟุตบอลอาชีพที่ค้าแข้งในไทยลีก เนื่องจาก หากจอห์น บาจจ์ สามารถเข้าใจสิ่งที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนสื่อสารได้ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจแผนการเล่นและวิธีการเล่นต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อการเล่นฟุตบอล โดยนำมาซึ่งการที่จอห์น บาจจ์ มีการเล่นฟุตบอลได้ตามวัตถุประสงค์ที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนไว้วางแผนไว้

กรรมการ : สถานการณ์พาไป ศัพท์ฟุตบอลเข้าใจได้

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับกรรมการ จะมีการสื่อสารกันในช่วงของการแข่งขันเท่านั้น อีกทั้งบทบาทของการเป็นกัปตันทีมสโมสร สุโขทัย เอฟซี ของจอห์น บาจจ์ ทำให้ต้องมีการสื่อสารกับกรรมการมากกว่านักฟุตบอลรายอื่น ๆ เนื่องจากการแข่งขันฟุตบอล กัปตันทีมจะเป็นตัวแทนของทีมที่จะสื่อสารหรือขอคำชี้แจงจากกรรมการได้ โดยกรรมการทั้งหมดในการแข่งขันไทยลีกจะเป็นกรรมการชาวไทย การสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับกรรมการจะมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่นอกจากเป็นช่วงเวลาการแข่งขันเป็นช่วงเวลาที่มีความจริงจังสูง การสื่อสารของ

จอห์น บาจโจ้ จึงต้องสื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจและถูกต้องที่สุด ซึ่งกรรมการทุกคนก็จะสื่อสารกับจอห์น บาจโจ้ เป็นภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน แต่ในขณะที่เดียวกัน จอห์น บาจโจ้ ก็มีการสื่อสารด้วยภาษาไทยด้วยคำง่าย ๆ สั้น ๆ ที่พอเข้าใจและพูดได้ ซึ่งมีสื่อสารเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น หากกรรมการตัดสินแล้วจังหวะไหนจอห์น บาจโจ้ ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินนั้น จอห์น บาจโจ้ จะสื่อสารประมาณว่า “พี ไม่ได้นะ” เป็นต้น นอกจากนี้การสื่อสารที่เกิดขึ้นกับกรรมการนั้นจะเกี่ยวข้องกับบริบทของการแข่งขัน จึงมีการใช้คำศัพท์เกี่ยวกับฟุตบอล หรือเกี่ยวกับเหตุการณ์การแข่งขันที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ซึ่งทำให้เข้าใจกันได้อีกด้วย

“ในสนามผมพูดภาษาอังกฤษกับกรรมการ หลายครั้งผมก็พูดอังกฤษ บางครั้งผมโกรธผมก็จะพูดอังกฤษกับเขา เพราะผมรู้ว่าเขาจะรู้ แต่ตอนไหนที่ผมโกรธมากผมก็จะพูดภาษาฝรั่งเศสด้วย แต่ผมไม่ได้โกรธบ่อยตอนที่แข่งขัน บางครั้งก็พูดไทย บางครั้งถ้าเขาผิดพลาด ผมก็จะพูดกับเขาภาษาไทยกับเขาเพราะเขาเข้าใจ เช่น ‘พี ไม่ได้นะ’ (พูดภาษาไทย) อะไรประมาณนี้ หรือภาษาอังกฤษ จะพูดว่า คุณเห็นไหม คุณเป่าพลาตนะอะไรประมาณนี้ แล้วกรรมการก็พูดภาษาอังกฤษกับผมทุก ๆ ครั้ง”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“คุยกับกรรมการก็คุยเป็นภาษาอังกฤษเลย ปกติศัพท์ฟุตบอลมันเข้าใจง่าย ภาษาอังกฤษที่ใช้เกี่ยวกับฟุตบอลมันก็มีไม่กี่คำหรอก”

(ปิยะราชฎ์ ราชังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“และเขาคุยกับกรรมการก็อังกฤษ มีไทยด้วย แต่น่าจะอังกฤษซะส่วนใหญ่”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ถ้าสื่อสารกับกรรมการก็ภาษาอังกฤษเลย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

การสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับกรรมการนั้น จะสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ก็มีการสื่อสารด้วยภาษาไทยบ้างในคำที่สามารถพูดได้ โดยการสื่อสารทั้งหมดจะอยู่

ภายใต้บริบทของการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งก็จะมีการสื่อสารเกี่ยวกับศัพท์ของฟุตบอล โดยจะทำให้จอห์น บาจจ์ กับกรรมการเกิดความเข้าใจกันได้

แฟนบอล : พบปะอย่างเป็นกันเอง

การสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับแฟนบอล ซึ่งมีการสื่อสารในช่วงของการฝึกซ้อม และการแข่งขัน โดยในช่วงก่อนการฝึกซ้อม หลังการฝึกซ้อม และช่วงหลังการแข่งขัน ซึ่งเป็นช่วงที่มีเวลาพอที่จะพบปะแฟนบอลได้ โดยจอห์น บาจจ์ มีการสื่อสารด้วยภาษาไทยกับแฟนบอล เนื่องจากแฟนบอลส่วนใหญ่จะสื่อสารด้วยภาษาไทย หรือใช้ภาษากาย เช่น ขอถ่ายรูป ขอลายเซ็น เป็นต้น ซึ่งจอห์น บาจจ์ มีการสื่อสารกันด้วยคำง่าย ๆ สำหรับทักทายที่ใช้เป็นประจำ เช่น “สวัสดีครับ สบายดีไหม” หรือ “ขอบคุณครับ” เป็นต้น แต่ในช่วงของระหว่างการแข่งขันจอห์น บาจจ์ จะมีการสื่อสารกับแฟนบอลเป็นภาษากายเท่านั้น และเป็นการสื่อสารไปสู่กลุ่มแฟนบอลไม่ใช่สื่อสารไปยังแฟนบอลแบบเฉพาะเจาะจง เช่น โบกมือ ยกมือกระตุ้นแฟนบอล หรือทำท่ายกมือไหว้เพื่อขอบคุณ เป็นต้น

“ตอนซ้อมมันจะมีช่วงเวลาก่อนซ้อม ซึ่งพูดภาษาไทยนี้แหละ เช่น สวัสดีครับ สบายดีไหม ขอบคุณครับ อะไรแบบนี้”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ในสนาม ตอนแข่ง ผมแค่ทำท่าขอบคุณ ประบมือให้พวกเขา”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“สื่อสารกับแฟนคลับ เขาก็มีประโยคภาษาไทย เขาจะพูดภาษาไทยกับแฟนคลับนะ ถ้าจะสื่อสารกับแฟนคลับตอนแข่งก็ได้แค่ภาษากายอยู่แล้ว อย่างเช่นปลุกใจแฟนคลับเวลาเขาเลี้ยงบอลได้ ตอนโต้กลับ หรือตอนเขาวิ่งเร็ว ๆ หรือถ้าเขาไปอยู่ใกล้ โชนไหนซักโชน เขาก็จะปลุกใจ เช่น ให้แฟนคลับเฮ หรือตบมือ มันเป็นภาษากายอย่างเดียว ซึ่งแฟนคลับก็จะรู้อยู่แล้วว่าเขาสื่อเพื่อกระตุ้นแฟนคลับ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังมีการปรับตัวเข้ากับแฟนบอลชาวไทย โดยการที่จอห์น บาจโจ้ เป็นนักฟุตบอลต่างชาติคนหนึ่งที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับต่อแฟนบอลชาวไทย แต่เป็นนักฟุตบอลที่ไม่ถือตัว มีความใกล้ชิดกับแฟนบอล สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีความเป็นกันเองกับแฟนบอลอย่างมาก อีกทั้งยังมีทัศนคติที่ดีแบบ “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” ซึ่งเป็นทัศนคติส่วนตัวที่มีต่อแฟนบอลตั้งแต่ค้าแข้งในมาดากัสการ์ ฝรั่งเศส และสวิตเซอร์แลนด์ ไม่ใช่มีทัศนคติดังกล่าวกับแฟนบอลภายในประเทศไทยเพียงอย่างเดียว ทำให้จอห์น บาจโจ้ ปฏิบัติกับแฟนบอลไทยอย่างเข้าใจ และเป็นกันเอง

“คุณรู้ไหม ผมอยากถ่ายรูปกับแฟนคลับทุกคน เรื่องนี้ผมไม่ค่อยบอกใคร ไม่มีใครรู้ แต่ผมชอบถ่ายรูปมาก ผมอยากถ่ายรูปกับแฟนคลับทุกคน ถ้าผมทำได้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เขาไม่ถือเนื้อถือตัว เรื่องนี้อาจจะไม่มีใครรู้ ถ้ามีแฟนคลับอยากถ่ายรูปคู่กับเขา เขาอยากจะทำรูปกับทุกคนเลย สมมติตรงหน้าเขามี 30-40 คน ใจจริงเขาอยากจะทำรูปทุกคนเลย เพราะว่าเขานึกถึงตัวเองในอดีต ที่เขาเป็นเด็ก แล้วเขาอยากจะทำรูปกับโรนัลโด้ สมมติว่าเป็นโรนัลโด้นะ ถ้าเขาเป็นเด็กใน 20 คนที่เขาที่อยากถ่ายรูปกับโรนัลโด้เดินมา แต่เขาไม่ได้ถ่าย เขาไม่ได้จับมือ เขาก็จะรู้สึกเสียใจ เขาก็เหมือนเอาใจเขาไปอยู่ในใจของคนอื่น ซึ่งเมื่อก่อนเขาก็คือเด็กคนนั้นเหมือนกันที่อยากจะทำรูปกับคนที่เขารัก เขาบอกว่าถ้าเป็นไปได้ทุกครั้ง เขาอยากอยู่จะทำรูปคนสุดท้าย เขาก็อยู่ถ่ายรูปคนสุดท้ายตลอด สังเกตไหม ถ้าขึ้นรถบัส เพื่อนก็ต้องรอเขา แต่เขาก็ต้องรู้สึกเกรงใจเพื่อนว่าเพื่อนรู้สึกยังไง แต่ว่าถ้าเกิดมันไม่ต้องรอใคร เช่นในบ้าน เขาก็จะอยู่ถ่ายกับทุกคนเลย เขาก็อยู่ถ่ายรูปแจกจ่ายเซ็นเขาตลอด เพราะเขาเข้าใจความรู้สึกว่าเขาเป็นแบบนี้มาก่อน เขาไม่ถือตัวกับทุกคนด้วย ทุกคนก็รักเขาแหละ คือเขาไม่ได้มีอิโก้ว่าแบบต้องเกรงใจ จะทำอะไรก็ได้”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ที่ผมอยากถ่ายรูปกับแฟนคลับผมอยากถ่ายรูปกับทุกคน ไม่ใช่ที่นี้อย่างเดียว ตอนที่ผมกลับบ้าน หรือตอนที่เล่นอยู่สวิตเซอร์แลนด์ ผมก็ทำแบบนี้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2564)

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับแฟนบอล สะท้อนบุคลิกของจอห์น บาจโจ้ ที่เป็นคน “ไม่ถือเนื้อถือตัว” และเข้าถึงได้ง่ายอย่างเป็นกันเอง ซึ่งเป็นบุคลิกส่วนตัวของจอห์น บาจโจ้ ที่มีแนวความคิด “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” โดยแฟนบอลสามารถเข้ามาทักทายและพูดคุยกับจอห์น บาจโจ้ ได้สำหรับช่วงเวลาการฝึกซ้อม หลังการฝึกซ้อม และช่วงหลังการแข่งขัน ซึ่งเป็นช่วงที่มีเวลามากพอที่จะสื่อสาร โดยจะสื่อสารกับแฟนบอลด้วยภาษาไทย เนื่องจากแฟนบอลส่วนใหญ่จะสื่อสารด้วยภาษาไทย ซึ่งจะเป็นการใช้คำง่าย ๆ หรือคำทักทายที่ใช้เป็นประจำ อีกทั้งยังใช้ภาษากายสื่อสารระหว่างกันอีกด้วย เช่น การขอถ่ายรูป หรือขอบคุณ เป็นต้น แต่หากเป็นช่วงเวลาการแข่งขัน จอห์น บาจโจ้ จะสื่อสารไปยังหมู่แฟนบอลเป็นภาษากายเท่านั้น เช่น การยกมือกระตุ้นแฟนบอล หรือการไหว้ เท่านั้น เนื่องจากเป็นช่วงเวลาการแข่งขันที่ต้องเล่นฟุตบอล ซึ่งไม่สามารถสื่อสารกับแฟนบอลโดยตรงได้

สื่อมวลชน : พูดภาษาอังกฤษเพื่อความถูกต้อง

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับสื่อมวลชนจะอยู่ในช่วงก่อนการฝึกซ้อม และหลังการแข่งขัน ซึ่งสื่อมวลชนมีการสัมภาษณ์จอห์น บาจโจ้ เป็นภาษาไทยโดยผ่านทีมงานผู้ฝึกสอนซึ่งจะเป็นผู้ที่แปลคำสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งจอห์น บาจโจ้ จะให้สัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ และทีมงานผู้ฝึกสอนก็จะแปลเป็นภาษาไทยให้กับสื่อมวลชนอีกครั้ง การที่จอห์น บาจโจ้ ให้สัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษนั้น เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่จอห์น บาจโจ้ ใช้เป็นภาษากลางในการสื่อสารแล้วสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจนและถูกต้องมากที่สุดอย่างที่ต้องการจะสื่อความหมาย

“นักข่าวก็จะถามเป็นภาษาไทย แล้วมีสตาฟแปลให้ผม ผมก็ตอบเป็นภาษาอังกฤษ เพราะผมสามารถพูดได้อย่างที่ผมคิด”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เวลาที่เขาให้สัมภาษณ์นักข่าว เขาก็ให้สัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ แต่ต้องมีคนแปลคำถามให้เขา ถ้าเป็นคำถามทั่วไปถ้าถามเป็นภาษาไทยเขาก็ตอบได้อยู่แล้ว แต่อันไหนมันยาวหรือซับซ้อน ก็ต้องมีคนแปล แต่ถ้านักข่าวคนไหนพูดอังกฤษได้ เขาก็ตอบเลย ส่วนมากเขาถามเป็นไทยมาผมก็ต้องแปลให้”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ส่วนมากเขาจะถามเป็นภาษาไทย แล้วพื้ก็แปลให้บางโจ้ฟัง เขาจะตอบเป็นอังกฤษ แล้วพื้ก็แปลอีกที คือเขาก็พูดไทยได้แหละ แต่ที่พูดอังกฤษคืออยากพูดให้ถูกต้อง บางทีภาษาไทยอาจจะ สื่อความหมายไม่ชัดเจนอย่างที่เขาคิด แต่ถ้ามีเชิญชวนแฟนคลับ ถ้าลองสังเกตวิดีโอ ทั้งทางเพจและก็สื่อต่าง ๆ ที่มาสัมภาษณ์เขา เวลาให้เชิญชวนเขาจะพูดไทยนะ คือเขาจะพูดว่าแบบ ‘ขอให้มาเชียร์พวกเราเยอะ ๆ นะครับ ขอขอบคุณที่มาเชียร์’ อะไรประมาณนี้ เขาจะพูดไทยเลย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บางโจ้ กับสื่อมวลชนนั้น จะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นภาษากลางที่จอห์น บางโจ้ ใช้สื่อสารแล้วมีความชัดเจนและถูกต้องมากที่สุด โดยจะมีทีมงานผู้ฝึกสอนคอยทำหน้าที่แปลคำสัมภาษณ์ของสื่อมวลชนที่เป็นภาษาไทยให้กับจอห์น บางโจ้ เป็นภาษาอังกฤษ อีกทั้งแปลคำสัมภาษณ์ของจอห์น บางโจ้ จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยให้กับสื่อมวลชนเช่นเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป สำหรับพื้นที่ “ในสนาม” ของจอห์น บางโจ้ ซึ่งเป็นพื้นที่การทำงานด้วยการเป็นนักฟุตบอลที่เล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี โดยจอห์น บางโจ้ มีบุคลิกที่เป็นกันเอง เข้ากับคนอื่นได้ง่าย และสนุกสนาน จึงทำให้เข้ากับเพื่อนนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอนได้อย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งกิจกรรมที่สำคัญอย่างการสื่อสาร การพูดคุย หรือการสนทนาที่สร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร พร้อมกับการ “ได้ภาษา” ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย ที่ไว้ใช้สำหรับการสื่อสารกับสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร หรือคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็น กรรมการ แฟนบอล หรือสื่อมวลชน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารด้วยภาษาต่าง ๆ ภายใต้บริบทการทำงานหรือการเล่นฟุตบอลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการสื่อสารมีผลต่อการสร้างความเข้าใจระหว่างเพื่อนนักฟุตบอล อีกทั้งยังมีความสำคัญในแง่ของการเข้าใจแผนหรือวิธีการเล่นที่จะเป็นตัวแปรให้

“ประสบความสำเร็จ” ในการเป็นนักฟุตบอลที่ค้าแข้งในสโมสรฟุตบอลไทยลีกได้ ซึ่งเป็นผลมาจากจอห์น บาจจ์ มีบุคลิกที่ “พร้อมปรับตัว” คือเป็นคนที่ “เปิดใจ” และ “เปิดรับ” ที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งด้านภาษาที่ใช้สำหรับการสื่อสารในการเล่นฟุตบอล และบริบทการทำงาน อีกทั้งยังมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยที่มีความ “อิงบริบทสูง” ที่จะไม่การสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาหรือไม่ “ทำร้ายน้ำใจ” ของอีกฝ่าย ซึ่งเป็นการปรับตัวในการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยเพื่อให้สามารถทำงานเป็นนักฟุตบอลในบริบทสังคมไทยได้

อาจกล่าวได้ว่า พื้นที่ในสนามเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญสำหรับการสื่อสารที่ส่งผลให้จอห์น บาจจ์ เกิดการปรับตัวได้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานในการเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่เล่นให้กับสโมสรฟุตบอลในไทยลีกอย่างสโมสรสุโขทัย เอฟซี นอกจากนี้ในพื้นที่ในสนามยังส่งผลให้เกิด “เครือข่ายคนรู้จัก” ที่นำไปสู่การสื่อสารที่ช่วยให้เกิดการปรับตัวสำหรับการใช้ชีวิตในพื้นที่ข้างสนามอีกด้วย

สำหรับรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ พื้นที่ในสนามสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 สรุปรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ พื้นที่ในสนาม

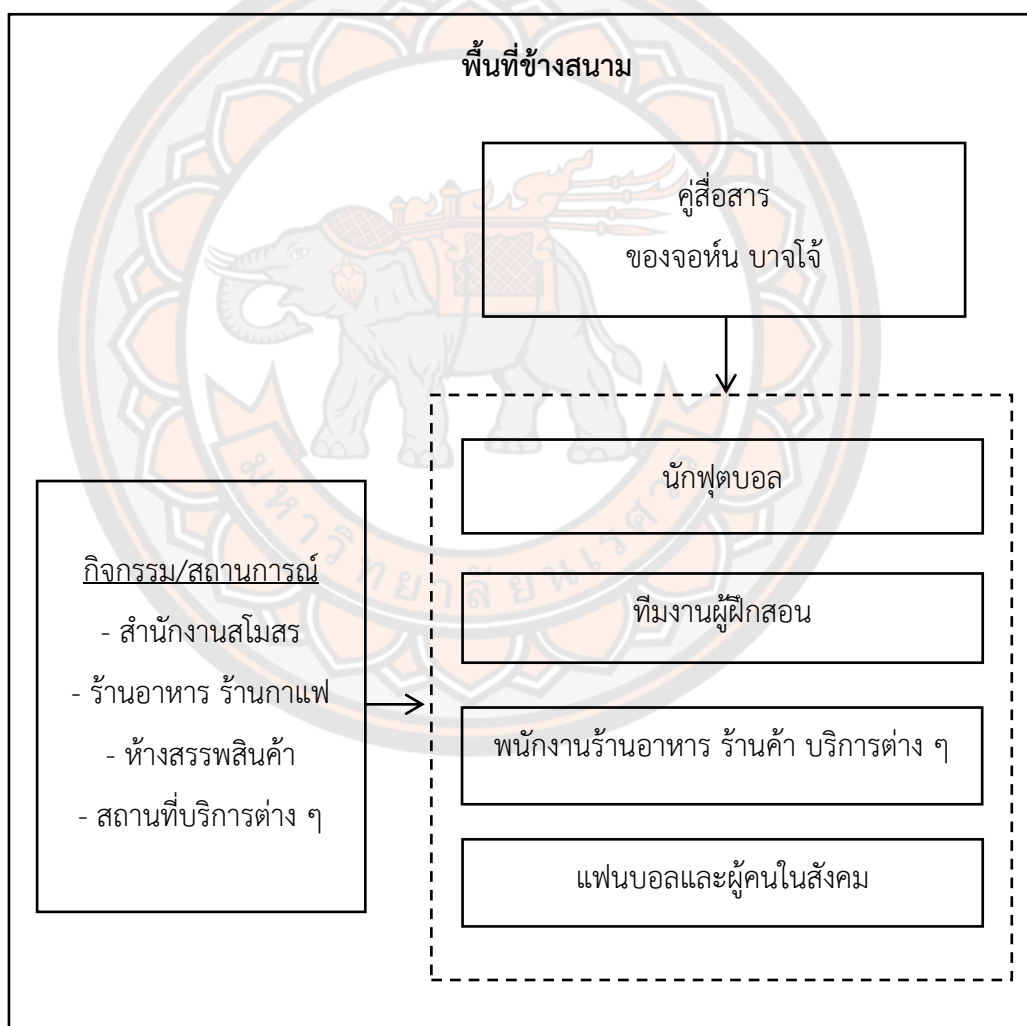
คู่สื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
1. นักฟุตบอล	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกิจกรรมละลายพฤติกรรมของสโมสร - ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ - เรียนรู้และพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจากการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในทุก ๆ วัน - เรียนรู้และพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาไทยจากเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทย - เปิดใจและเปิดรับที่จะเรียนรู้ภาษาไทย - มีอัธยาศัยดี สามารถเข้ากับนักฟุตบอลชาวไทยได้ดี และสามารถปรับเข้ากับนักฟุตบอลชาวไทยได้ - สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดี หลังจากผ่านช่วงของ 1 ปีแรก และสามารถสื่อสารภาษาไทย หลังจากผ่านช่วงของ 2-3 ปีแรก

คู่สื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสื่อสารกับนักฟุตบอลไทยด้วยภาษาแบบผสมผสานกันระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ - สื่อสารกับนักฟุตบอลชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษ - ใช้ภาษาฟุตบอลภาษาฟุตบอล - ใช้ภาษากายสื่อสารขณะเล่นฟุตบอล - มีการสื่อสารเลียนแบบนักฟุตบอลไทยชาวไทย โดยใช้คำพูดที่เป็นคำหยาบหรือคำต่าง ๆ - การสื่อสารที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นกัปตันทีม จึงต้องมีการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจและปลุกใจสมาชิกภายในสโมสร
2. ทีมงานผู้ฝึกสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงการฝึกซ้อมสื่อสารกันด้วยภาษาไทย หากไม่เข้าใจจะใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นช่วงที่มีเวลามากพอที่จะขยายความ - ช่วงของการแข่งขันจะสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษเท่านั้น เนื่องจากเป็นบรรยากาศที่จริงจัง ไม่มีเวลามากที่จะสื่อสารขยายความถ้าไม่เข้าใจ - จอห์น บาจโจ้ มักเป็นผู้ที่เริ่มบทสนทนา เปิดประเด็นสนทนาหรือสร้างประเด็นสนทนาก่อนด้วย - มีความเกรงใจและไม่สามารถสื่อสารกันอย่างตรงไปตรงมากับทีมงานผู้ฝึกสอน หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสรที่อาวุโสกว่า
3. หัวหน้าผู้ฝึกสอน	<ul style="list-style-type: none"> - บทบาทเป็นผู้รับสารมากกว่าการเป็นผู้ส่งสาร - หัวหน้าผู้ฝึกสอนชาวไทยจะอธิบายเป็นภาษาไทย ซึ่งจอห์น บาจโจ้ เข้าใจได้ระดับหนึ่ง แต่จะมีล่ามหรือทีมงานผู้ฝึกสอนแปลเป็นภาษาอังกฤษให้อีกรอบ - ถ้าเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนชาวต่างชาติจะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ซึ่งจอห์น บาจโจ้ เข้าใจได้เลย โดยที่ไม่ต้องมีใครคอยแปลอีกครั้ง - ช่วงที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนอธิบายแท็กติกต่าง ๆ จะมีทีมงานผู้ฝึกสอนสาธิตให้ดู และมีการใช้กระดานแท็กติกเสริมในการอธิบาย ซึ่งทำให้เข้าใจเพิ่มมากขึ้น - หากจอห์น บาจโจ้ ต้องการจะสื่อสารกับหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ

คู่สื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงการประชุม หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสื่อสารภาษาไทย และจะมีล่ามหรือทีมงานผู้ฝึกสอนแปลเป็นภาษาอังกฤษให้อีกรอบ
4. กรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> - บทบาทการเป็นกัปตันทีมทำให้มีการสื่อสารกับกรรมการมากกว่านักฟุตบอลคนอื่น ๆ - การสื่อสารกับกรรมการจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากเป็นช่วงเวลาการแข่งขันเป็นช่วงเวลาที่มีความจริงจังสูง และบางครั้งก็มีการสื่อสารด้วยภาษาไทยด้วยคำง่าย ๆ สั้น ๆ ที่พอเข้าใจและพูดได้ - ใช้คำศัพท์เกี่ยวกับฟุตบอลซึ่งทำให้เข้าใจกันได้
5. แฟนบอล	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสื่อสารในช่วงก่อนการฝึกซ้อม หลังการฝึกซ้อม และช่วงหลังการแข่งขัน - มีการสื่อสารด้วยภาษาไทยกับแฟนบอล เป็นคำที่ทักทายง่าย ๆ - ในช่วงของระหว่างการแข่งขันมีการสื่อสารกับแฟนบอลเป็นภาษากายเท่านั้น - จอห์น บาจจ์ เป็นนักฟุตบอลไม่ถือตัว มีความใกล้ชิดกับแฟนบอลสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีความเป็นกันเองกับแฟนบอล
6. สื่อมวลชน	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อมวลชนสัมภาษณ์จอห์น บาจจ์ เป็นภาษาไทยโดยผ่านทีมงานผู้ฝึกสอนซึ่งจะเป็นผู้ที่แปลคำสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ - จอห์น บาจจ์ จะให้สัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ และทีมงานผู้ฝึกสอนก็จะแปลเป็นภาษาไทยให้กับสื่อมวลชน - ให้สัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ เพราะต้องการถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจนและถูกต้องมากที่สุด

พื้นที่ข้างสนาม : พื้นที่ของกิจกรรม และการสนทนา

สำหรับการสื่อสารในพื้นที่ข้างสนามของจอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นพื้นที่การใช้ชีวิตภายในสังคมไทย โดยเป็นพื้นที่นอกเหนือจากการทำงานหรือนอกเหนือจากการเล่นฟุตบอล โดยพบ “เครือข่ายคนรู้จัก” ในพื้นที่ในสนามที่มีบทบาทต่อการปรับตัวของจอห์น บาจโจ้ ในพื้นที่ข้างสนาม อีกทั้งยังพบรูปแบบการสื่อสารกับผู้คนในสังคมที่จอห์น บาจโจ้ มีการปรับตัวเข้าหาผู้คนเหล่านี้อีกด้วย สำหรับพื้นที่นี้พบรูปแบบการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ ที่ส่งผลให้เกิดการปรับตัวโดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 5 รูปแบบการสื่อสารในพื้นที่ข้างสนาม

นักฟุตบอล : เครือข่ายเพื่อนนักฟุตบอล กิจกรรม และการสนทนา

การใช้ชีวิตของจอห์น บาจโจ้ ในพื้นที่ข้างสนาม ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือการเล่นฟุตบอลนั้น นอกจากจอห์น บาจโจ้ จะตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทยในพื้นที่ในสนามแล้ว สำหรับการใช้ชีวิต “ข้างสนาม” ก็เช่นเดียวกัน จอห์น บาจโจ้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทยในพื้นที่ข้างสนามอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารด้วยภาษาไทย ซึ่งหากสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ ก็จะช่วยให้สามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย เช่น ใช้สื่อสารกับแฟนบอลที่พบเจอในพื้นที่ข้างสนาม หรือใช้สั่งอาหารหรือสิ่งของที่ต้องการ เป็นต้น เนื่องจากการใช้ชีวิตในข้างสนามส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับสัมผัสกับคนไทยที่มีการสื่อสารด้วยภาษาไทย โดยคนไทยบางคนนั้นก็สื่อสารภาษาอังกฤษได้หรือบางคนก็สามารถสื่อสารได้ด้วยภาษาไทยเพียงอย่างเดียว อีกทั้งในพื้นที่ข้างสนาม จอห์น บาจโจ้ จำเป็นต้องสื่อสารด้วยตนเอง ซึ่งไม่มีใครมาคอยช่วยสื่อสารหรือแปลภาษาให้เหมือนในพื้นที่ในสนาม ดังนั้นจอห์น บาจโจ้ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาไทยที่จะใช้สื่อสารกับคนเหล่านี้ที่เกี่ยวข้องสัมผัสกับการใช้ชีวิตในพื้นที่ข้างสนามนี้

“สำหรับการใช้ชีวิต ผมจึงพยายามเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการใช้ชีวิตของผม คุณรู้ไหม นั่นเป็นเหตุผลที่ทำให้ผมพยายามทำทุกอย่างเพราะอยากจะทำใจภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มันไม่ได้ 100% แต่มันก็ทำให้ผมพูดได้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ถ้าภายนอกสนามอาจต้องใช้ภาษาไทยมากกว่าในสนามด้วยซ้ำ เพราะว่าต้องไปเจอกับคนทั่วไปซึ่งเป็นคนไทยแท้ ๆ ทั้งร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะถ้าเขาจะสั่งอาหาร ถ้าเขาอยากกินอาหารไทย ร้านส่วนใหญ่ก็เป็นคนไทย แต่นอกจากจะเป็นกินกาแฟบางทีเขาก็พูดอังกฤษได้ มีเมนูอังกฤษ อันนี้ก็ไม่เป็นไร”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ในสังคมข้างนอก ส่วนใหญ่เป็นคนไทยในสุโขทัย ซึ่งส่วนมากเขาคุยภาษาอังกฤษกันไม่ได้ ถ้าบางโจ้คุยไทยได้ หรือพอเข้าใจก็จะทำให้คุยกับคนอื่น ๆ ได้”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

จากการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาไทยที่ส่วนหนึ่งมาจากพื้นที่ในสนามด้วยเช่นกัน ซึ่งสำหรับการทักษะการสื่อสารด้วยภาษาไทยในพื้นที่ข้างสนามมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปคล้ายกับพื้นที่ในสนาม ซึ่งทั้ง 2 พื้นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก กล่าวคือ ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในพื้นที่ในสนามก็ส่งผลต่อการสื่อสารด้วยภาษาไทยในพื้นที่ข้างสนาม ในขณะที่เดียวกันการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในพื้นที่ข้างสนาม ก็ช่วยเรื่องการสื่อสารด้วยภาษาไทยที่จะสามารถนำไปใช้ในพื้นที่ในสนามได้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรกที่จอห์น บาจโจ้ ได้มาค้าแข้งเป็นนักฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลไทยลีกอย่างสโมสรสุโขทัย เอฟซี ได้มีเพื่อนนักฟุตบอลต่างชาติอย่างคาตาโนะ ฮิโรมิชิ ที่อยู่ในสโมสรสุโขทัย เอฟซี และมีประสบการณ์การค้าแข้งในไทยลีก อีกทั้งยังมีประสบการณ์ในการอยู่ที่ประเทศไทย ซึ่งทางด้านคาตาโนะ ฮิโรมิชิ เปรียบเสมือน “ตัวอย่าง” หรือเป็น “พี่เลี้ยง” ที่ให้ความช่วยเหลือกับจอห์น บาจโจ้ ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตทั้งในด้านของการเล่นฟุตบอล อีกทั้งการใช้ชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการเล่นฟุตบอลผ่านคาตาโนะ ฮิโรมิชิ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหาร การเรียนภาษาไทย และการเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตประจำวันของจอห์น บาจโจ้ รวมทั้งมีการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นบริบทของสุโขทัยหรือประเทศไทย และนอกจากนี้นักฟุตบอลชาวไทยคนอื่น ๆ ก็มีบทบาทในการแนะนำเรื่องดังกล่าวให้กับจอห์น บาจโจ้ ด้วยเช่นกัน

“ช่วงที่ผมมาที่นี่ใหม่ ผมรู้จักกับคาตาโนะ เขาอยู่ประเทศไทยสักพักแล้ว เขาแนะนำผมหลายอย่าง ทั้งในสนามและการใช้ชีวิตข้างนอก เช่น การเดินทาง อาหาร การใช้ชีวิตที่นี่ และเพื่อนของผมที่เป็นคนไทยก็ช่วยผม พวกเขาดีนะ”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“พอมายี่แรก ช่วงท้าย ๆ ปี เขาได้รุ่นพี่ที่ดี ก็คือคาตาโนะ เหมือนเป็นพี่เลี้ยงเลย คาตาโนะจะมีพื้นฐานของภาษาไทยเป็นหลักอยู่แล้ว เพราะอยู่ไทยมานาน ซึ่งคาตาโนะก็จะ

เป็นคนหนึ่งที่เป็นที่เลี้ยงหลักในการใช้ชีวิตทั้งในสนามและนอกสนาม ก็คืออาจจะช่วยสอนภาษาไทยด้วย แล้วก็สอน ความเป็น อยู่ แล้วก็ เรื่องแนะนำเรื่องการฝึกซ้อมด้วย เรื่องเวทเทรนนิ่ง (Weight Training) คาตาโนะก็จะเป็นตัวอย่าง แล้วก็เรื่องภาษา คาตาโนะก็พูดไทยได้ มันก็เหมือนว่าเราไปอยู่กับคนนี้ เราก็จะ ตามคนนี้ เหมือนถ้ามีตัวอย่างเขาคงจะตามคาตาโนะ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

นอกจากนี้ในพื้นที่ข้างสนามของจอห์น บาจโจ้ ยังพบว่ามีความเชื่อของเพื่อนนักฟุตบอลที่รู้จัก และมีความสนิทสนมกันทั้งนักฟุตบอลต่างชาติและนักฟุตบอลชาวไทย มีการทำกิจกรรมร่วมกันกับจอห์น บาจโจ้ อีกด้วย ได้แก่ การรับประทานอาหารที่ร้านอาหารร่วมกัน และพบปะกันที่ร้านกาแฟเพื่อดื่มกาแฟด้วยกัน เป็นต้น ซึ่งแตกต่างกับการใช้ชีวิตการเป็นนักฟุตบอลในต่างประเทศอย่างประเทศสวิตเซอร์แลนด์ที่จอห์น บาจโจ้ ได้ไปค้าแข้งก่อนที่จะมาเล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี โดยประสบการณ์การค้าแข้งที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ของจอห์น บาจโจ้ นั้น เมื่อทำหน้าที่ของการเป็นนักฟุตบอลทั้งการฝึกซ้อมหรือการแข่งขันเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อนนักฟุตบอลก็จะแยกย้ายกันไปทานอาหารหรือกลับที่พักของตน โดยไม่มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอล แต่ในขณะที่สโมสรสุโขทัย เอฟซี จอห์น บาจโจ้ และเพื่อนนักฟุตบอลร่วมสโมสรมักมีกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่ข้างสนาม ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารร่วมกัน การดื่มกาแฟหรือการสังสรรค์ในหมู่เพื่อนนักฟุตบอล ซึ่งยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อนนักฟุตบอล ทำให้เกิดความรู้จักกันมากขึ้นอีกด้วย

“ที่สุโขทัย เอฟซี มันไม่เหมือนกับที่สวิต (สวิตเซอร์แลนด์) ที่เมื่อซ้อมฟุตบอลจบแล้วก็แยกย้ายกลับบ้าน เราเจอกันที่ในสนามฟุตบอลอย่างเดียว แต่ที่นี่ พอเราซ้อมฟุตบอลจบเราก็ไปกินอาหารเย็นด้วยกัน”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ทางเราต้องการให้อยู่ร่วมกันได้ หรือไม่ใช่เฉพาะแค่นักฟุตบอลมาซ้อมแล้วก็กลับไป กลับไปก็คือจบ ก็คือมีการรวมกัน หลังชีวิตการซ้อมก็จะมีนักฟุตบอลที่กินอะไรกัน กินข้าว กินกาแฟด้วยกัน”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“มีกิจกรรมทีมที่ไปสอนบอลตามทีต่าง ๆ ไปแจกของ ที่เกี่ยวกับสโมสร เช่น ไปเปิดตัว ไปพบแฟนคลับ แต่ส่วนมากจะเป็นไปกินข้าวกินกาแฟ ส่วนมากนอกสนามก็จะมี การนัดกินข้าวกินกาแฟกันทั่วไป

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เวลาที่ผมไม่มีซ้อม ผมชอบที่จะไปร้านกาแฟ และก็ไปดูหนัง บางครั้งไปร้านกาแฟ กับเพื่อนนักฟุตบอล บางครั้งก็ครอบครัว ผมคิดว่าเราไปร้านกาแฟทุก ๆ วันก่อนเริ่มซ้อม บางครั้งก็ไปคนเดียว เพราะว่าเพื่อนผมไม่สามารถไปได้ บางครั้งก็ไปกับเพื่อน หรือ ครอบครัว”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ก็มีกินกาแฟบ้างบางที คุยเรื่องเกมหน่อย ก็นัดคุยกัน กินกาแฟกินข้าวกัน บางที บังเอิญเจอกันก็นั่งคุยกันร้านอาหาร”

(ปิยะราชฎ์ ราชังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“นอกจากฟุตบอล ก็มีกินข้าว ดื่มกาแฟที่ร้านกาแฟ”

(จุง เมียงโอ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

อย่างที่กล่าวไปข้างต้น การทำกิจกรรมร่วมกันของจอห์น บาจโจ้ และเพื่อนนักฟุตบอลนั้นไม่ จะเป็นการรับประทานอาหาร ดื่มกาแฟ หรือสังสรรค์ร่วมกันนั้น ซึ่งเป็นช่วงเวลาพักผ่อนคลาย ทำให้ กิจกรรมดังกล่าวเป็นพื้นที่ทำให้เกิดการพูดคุย สนทนากัน โดยในวงสนทนานั้นจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง กับฟุตบอล เช่น การเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันนัดต่อไป สิ่งที่เกิดขึ้นในการแข่งขันนัดล่าสุด หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นทั้งที่เกี่ยวกับฟุตบอลไทยลีก นอกจากนี้ยัง

นำมาซึ่งการสนทนาในเรื่องอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย เช่น การสนทนาที่มีเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งทำให้จอห์น บาจโจ้ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นด้วย อีกทั้งการสนทนาดังกล่าวระหว่างจอห์น บาจโจ้กับเพื่อนนักฟุตบอลยังทำให้เกิดความผ่อนคลาย เกิดความสนุกสนานและเกิดความบันเทิง ซึ่งเป็นการกระชับความสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนนักฟุตบอล นำมาซึ่งความผูกพันและความสนิทสนมอีกด้วย

“เวลาที่ดื่มกาแฟ ผมพูดคุยกันทุกเรื่อง ไม่ใช่แค่เรื่องฟุตบอลนะ พวกเราพูดคุยทุกเรื่อง สมมติว่าผมเล่นอินสตาแกรมอยู่ แล้วผมเห็นอะไรบางอย่าง เราก็คุยกันเรื่องนี้ พวกเราพูดคุยกันทุกเรื่อง แต่หลาย ๆ ครั้งจะคุยกันเกี่ยวกับฟุตบอล ไม่ว่าจะเรื่องการแข่งขันนัดต่อไป เรื่องทำไมเราถึงแพ้ในนัดที่ผ่านมา หรือทำไมเราชนะ เราคุยกันทุก ๆ เรื่องที่เกี่ยวกับฟุตบอล”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“ในวงสนทนาคุยเรื่องเล่น ๆ อย่างเดียว คุยเรื่องสนุก เรื่องเก๋เรียน ๆ เรื่องฟุตบอลต่างประเทศ อำเรื่องทีม เช่นลิเวอร์พูลแพ้ม่า เขาก็จะเดินมาอำละ ‘ทำไมคุณไม่ยิ้ม’ อะไรแบบนี้ก็ออกใหม่ เขาก็รู้ละ ว่าเมื่อคืนเกิดอะไรขึ้น ลิเวอร์พูลแพ้ม่านะ เรื่องพวกนี้อยู่ในวงสนทนาหมดเลย หรือเจอหน้ากัน ก็จะมีเรื่องมาอำกัน คุยภาษาไทยบ้าง ภาษาอังกฤษบ้าง”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ก็นี่แหละ เรื่องฟุตบอลนี่แหละ เรื่องสาวบ้าง (หัวเราะ) ก็คุยเรื่องฟุตบอลทั้งหมดเลย มีเรื่องอะไร ณ ตอนนั้น มีเรื่องอะไรก็คุยกันหมดเลย คุยกันหมดเปลือกละ”

(ปิยะราชฎ์ ลาจังหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“ก็คุยทุกเรื่อง เรื่องเกี่ยวกับฟุตบอล เรื่องของทีมเรา เรื่องฟุตบอลในต่างประเทศ เราคุยกันหลายเรื่อง”

(จุง เมียงโอ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ก็ไปกินข้าว มีทั้งไทยแล้วก็ต่างชาติเลย ไปด้วยกันเลย เขาก็คุยกันเรื่องฟุตบอล แล้วก็คุยกันเรื่องทั่วไป”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการใช้ชีวิตประจำวันของจอห์น บาจโจ้ ในพื้นที่ข้างสนาม ซึ่งพบจอห์น บาจโจ้ ได้เรียนรู้การใช้ชีวิตข้างสนามจากเพื่อนนักฟุตบอลทั้งชาวต่างชาติที่มีประสบการณ์ในการอยู่ที่ประเทศไทย อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ และเพื่อนนักฟุตบอลมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร หรือการดื่มกาแฟร่วมกัน ซึ่งเป็นพื้นที่ของการสนทนากัน ทั้งในเรื่องของฟุตบอล และเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้จอห์น บาจโจ้ ได้รับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เกิดความสนุกสนาน และเป็นการกระชับความสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนนักฟุตบอลอีกด้วย โดยการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันของจอห์น บาจโจ้ เป็นการใช้ชีวิตได้อย่างปกติ ไม่ได้สร้างความอึดอัดหรือเดือนร้อนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ชัดว่ามีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและคนอื่น ๆ ได้

ทีมงานผู้ฝึกสอน : ให้คำปรึกษาและเป็น “เพื่อน” ร่วมกิจกรรม

สำหรับการใช้ชีวิตของจอห์น บาจโจ้ ในพื้นที่ข้างสนาม จะมีทีมงานผู้ฝึกสอนที่มีบทบาทในการดูแล ให้คำแนะนำ รวมทั้งให้ข้อมูลเรื่องที่สำคัญสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันสำหรับพื้นที่ข้างสนามนี้ เนื่องจากทางสโมสรสุโขทัย เอฟซี จะมอบหมายให้ทีมงานผู้ฝึกสอนคอยให้ความช่วยเหลือจอห์น บาจโจ้ เนื่องจากจอห์น บาจโจ้ ได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยและที่สุโขทัยเป็นครั้งแรก ซึ่งจะยังไม่ได้รู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในพื้นที่ข้างสนามเหมือนนักฟุตบอลที่เคยอาศัยอยู่ในประเทศไทยมาก่อน ทีมงานผู้ฝึกสอนจึงเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ ต่อการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ก็ยังมีนักฟุตบอลที่มีความสนิทสนมก็ให้ความช่วยเหลือและให้ข้อมูลต่าง ๆ กับจอห์น บาจโจ้ ด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารต่างประเทศ ร้านอาหารไทย ห้างสรรพสินค้า และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว หรือแม้กระทั่งเรื่องการหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรถยนต์ หรือของตกแต่งบ้าน เป็นต้น

“ตอนที่ผมเจอประธานสโมสร กับผู้จัดการทีม สตาฟ ผมรู้สึกว่าเขาช่างดีกับผมมาก พวกเขาดีมาก พวกเขาเคารพผม คุณรู้ไหมที่สวีตเซอร์แลนด์คุณเล่นฟุตบอล แต่พอหลังจากการซ้อม หรือการแข่งขัน พวกเขาไม่ได้ใส่ใจคุณ แต่ที่สุโขทัย ตอนที่ผมเซ็นสัญญา

พวกเขาพาผมไป รับประทานอาหาร พวกเขาบอกว่าร้านอาหารต่าง ๆ ที่จะไปกินได้ใน สุขุขทัย พวกเขาบอกว่า บางโจ้ ไม่ต้องกังวลอะไร เดียวพวกเขาจะดูแลคุณเองและครอบครัว คุณด้วย มันทำให้ผมรู้สึกว่ที่นี่เหมือนบ้านของผม แล้วผมก็บอกเอเย่นต์ของผมว่า ผมสามารถอยู่ที่นี่ได้”

(จอห์น บางโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“จริง ๆ แล้ว ผมเล่นที่สวิตเซอร์แลนด์ที่เป็นเมืองใหญ่ พอผมมาที่นี่ที่สุขุขทัย วันแรก ที่พบกับประธานสโมสรและผู้จัดการทีม ผมบอกคุณได้เลยว่า เขาทำผมรู้สึกรักที่นี่ ที่สุขุขทัย ผมก็ไม่รู้เหมือนกันทำเป็นอย่างไร ผมจำไม่ได้ว่าเขาพูดยังไงนะ แต่ผมจำได้ ผมรู้สึกว่ ผมรู้สึกว่ที่นี่เป็นบ้าน แล้วพวกเขาก็บอกผมเรื่องอาหารการกิน ตอนนั้นผมก็ไม่รู้ ว่อาหารไทยเผ็ด ผมเพิ่งมารู้ทีหลัง เพราะเมื่อก่อนผมไม่กินเผ็ด แต่ตอนนี้ผมสามารถกินเผ็ด ได้แล้ว ตอนที่ผมอยู่มาดากัสก้า พวกเรากิน ข้าวเหมือนประเทศไทยเลย แต่พอผมไป สวิตเซอร์แลนด์กับฝรั่งเศส ผมก็กินเหมือนกัน ข้าว เนื้อว้ บลา บลา บลา พอมาที่นี่ผมเลย ไม่มีปัญหาเรื่องนี้ ในสัปดาห์สองสัปดาห์แรกผมมีปัญหานิดหน่อย เรื่องอาหารมันเผ็ด หลังจากนั้นผมก็เริ่มกินมันได้ แต่แค่ไม่เผ็ด”

(จอห์น บางโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เพื่อนร่วมทีม สเตาฟ เขาบอกหลาย ๆ กับผม เขาบอกว่า โอ้ บางโจ้ ถ้าคุณมี เวลาว่าง คุณสามารถไปเที่ยวเกาะพีพี ภูเก็ต สมุย ในช่วงวันหยุด ถ้าคุณอยากจะซื้อของ คุณสามารถไปซื้อได้ที่ห้างสรรพสินค้าในกรุงเทพฯ แล้วก็ยังมีห้างสรรพสินค้าที่พิษณุโลก และก็ เรื่องรถยนต์ มีให้เลือกซื้อ มากมาย แล้วผมก็ซื้อรถคันเล็ก ๆ มาขับคันหนึ่ง ผมไม่ชอบ จ่ายเงินเยอะเพื่อซื้อรถคันใหญ่”

(จอห์น บางโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เราก็แนะนำเขา เราอยากให้เขามีชีวิตประจำวันที่มีความสุขด้วย ไม่ใช่แค่ฟุตบอล อย่างเดียว เราก็ต้องแนะนำสถานที่เที่ยวในจังหวัดสุขุขทัย สถานที่สำคัญ ๆ รวมถึง ร้านอาหาร ร้านอาหารฝรั่ง ร้านอาหารไทย ร้านกาแฟ ร้านตัดผม เพราะเขาเป็นคนชอบตัด ผมอยู่ละ ถ้าสังเกตเป็นคนทุก 2 อาทิตย์จะต้องตัดผม แม้แต่สเตาฟโค้ชบางคนก็ช่วยเหลือ

เรื่องของการกิน แนะนำการไปเที่ยว ไปเที่ยวดูสิ่งต่าง ๆ ของจังหวัดสุโขทัย เพื่อให้เขาสบายใจ ให้เขาอยากอยู่ที่นี้ พอผ่าน 4-5 เดือนแรกเขาก็รู้สึกดีขึ้นมาก รู้สึกปรับตัวได้หลาย ๆ อย่าง”

(นันทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“อันไหนดี ๆ ก็แนะนำกัน อันไหนที่ดีเขาก็แนะนำเรา เราก็แนะนำเขา ไปกินร้านไหนดี ๆ เด็ด ๆ ก็มาเล่าให้กันตลอด”

(ปิยะราษฎร์ ลาจังหวัด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

ถึงแม้ว่าการใช้ชีวิตของจอห์น บาจโจ้ ในพื้นที่ข้างสนามจะมีวัฒนธรรมหลายอย่างที่ต้องมีการปรับตัว แต่สำหรับบางวัฒนธรรมจอห์น บาจโจ้ ก็ไม่ต้องปรับตัว เช่น เรื่องของการกินข้าวที่มีลักษณะคล้ายกับที่มาดากัสการ์ ซึ่งทำให้จอห์น บาจโจ้ไม่มีปัญหาเรื่องนี้นัก

เป็นที่สังเกตว่า ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดจอห์น บาจโจ้ มีบทบาทด้านการให้ความช่วยเหลือในการแนะนำเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องรานอาหาร หรือห้างสรรพสินค้า เป็นต้น เพื่อให้จอห์น บาจโจ้ สามารถใช้ชีวิตประจำวันในพื้นที่ข้างสนามได้ นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาหรือสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ที่สนใจและมีความจำเป็นต่อตนเองในการใช้ชีวิตข้างสนามอีกด้วย ไม่เพียงแต่เป็นผู้ที่รอความช่วยเหลือหรือคำแนะนำเพียงอย่างเดียว โดยข้อมูลที่จอห์น บาจโจ้ มีการสอบถามทีมงานผู้ฝึกสอนหรือเพื่อนนักฟุตบอล เช่น เรื่องร้านอาหารสำหรับชาวต่างชาติ ร้านอาหารไทย ร้านกาแฟ หรือร่วมไปถึงสถานที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างห้างสรรพสินค้า หรือร้านตัดผม เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการช่วยให้จอห์น บาจโจ้ สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสังคมที่ได้เข้ามาอยู่อาศัยได้

“ส่วนใหญ่ผมจะถามเกี่ยวกับร้านอาหารว่ามีที่ไหนบ้างไหนสุโขทัย หรือผมจะไปซื้อสินค้าได้ที่ไหนบ้าง ตอนที่ผมมาที่นี่ใหม่ ๆ ผมไม่รู้จักเรื่องเหล่านี้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ก็มีทั้งพีที่แนะนำและเขาอยากรู้ด้วย เขาอยากรู้เรื่องอาหาร เรื่องร้านอาหาร แต่ส่วนอื่น ๆ พีก็แนะนำ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ร้านอาหารไทย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“มีผมแนะนำด้วย เขาขอความช่วยเหลือพาไปกินข้าว พาไปซื้อของ เช่น บิ๊กซี, โลตัส, เซ็นทรัล, โฮมโปร พวกเฟอร์นิเจอร์อะไรประมาณนี้”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

ทั้งนี้ การสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับทีมงานผู้ฝึกสอน รวมทั้งการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ประจำสโมสรอย่างคุณภัทรวดี ชูวิทย์ ที่มีหน้าที่จัดการเรื่องเอกสารต่าง ๆ ของจอห์น บาจโจ้ นั้น จอห์น บาจโจ้ มีการสื่อสารแบบผสมผสานกันทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ หรือมีลักษณะเป็น “ไทยคำ อังกฤษคำ” เช่น สื่อสารว่า “Where is my รถ” ซึ่งเป็นการถามตำแหน่งที่จอดรถของตัวเอง หรือเจ้าหน้าที่ประจำสโมสรสื่อสารว่า “ปิด season, you จะ go to home ไหม” ซึ่งเป็นการถามจอห์น บาจโจ้ ว่าเมื่อฤดูกาลจบลงแล้วจะเดินทางกลับมาดากัสกาไหม เป็นต้น โดยการใช้สื่อสารในลักษณะดังกล่าวมีการใช้ภาษาที่ไม่ได้สนใจว่าถูกหรือผิดตามหลักไวยากรณ์ของแต่ละภาษา แต่ใช้เป็น “เครื่องมือการสื่อสาร” ที่สามารถสื่อสารกันให้รู้เรื่อง และเข้าใจกันเป็นสำคัญ

“จะมีแบบคุยกับคนไทยจะมีไทยคำอังกฤษคำ เช่น สมมติว่าเป็นประโยชน์รถผมอยู่ไหน ภาษาอังกฤษว่า Where is my car แบบนี้ใช้ไหม แต่เขา ‘Where is รถ’ แบบนี้ เขาพูดกับพี พีก็บอกว่า มึงจะพูดอังกฤษก็อังกฤษไปเลย ไทยก็ไทยไปเลย บางทีเขาก็หลุด เขาก็ขำนะ บางทีเขาก็อยากจะพูดแต่ประโยคให้เป็นไทย ทำประโยคให้เป็นอังกฤษ เขาก็จะหลุดอังกฤษครั้งนึง ‘Where is my รถ’ มันก็เหมือนคนไทยอะ ไทยคำอังกฤษคำ บางทีเขาอยากจะพูดไทย อยากจะฝึกภาษาไทยอะไรแบบนี้”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ส่วนมากก็คุยไทยบ้างอังกฤษบ้าง คุยกันได้ คาง่าย ๆ ที่เราสื่อสารที่เราคุยกับเขารู้เรื่อง ไทยคำอังกฤษคำที่เราสื่อสารที่เราคุยกับเขารู้เรื่อง เช่น เราก็บอกเขาว่า ‘อีก 7 วัน ให้ you อะ give passport ให้’ เดี๋ยวจะมาแสดมปีเองให้’ อะไรประมาณนี้ แบบว่า

‘next week you give passport I, I go to immigration’ อะไรแบบนี้ อีกอย่างก็
ประมาณว่า ‘ปิด season, you จะ go to home ไหม’ อะไรแบบนี้”

(ภัทรวดี ชูวิทย์, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“เขาพูดทั้งไทยทั้งอังกฤษนะครับ ปน ๆ กันไป ไม่ซีเรียสว่าเป็นภาษาอะไร”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

ในพื้นที่ข้างสนาม จอห์น บาจจ์ มักมีกิจกรรมที่เข้าร่วมกับทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิทอยู่เป็นประจำ ในช่วงของวันหยุดหรือช่วงเวลาก่อนการฝึกซ้อม นั่นก็คือ การไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ โดยมักจะเลือกรับชมภาพยนตร์แนวตลกและสยองขวัญทั้งภาพยนตร์ไทยซึ่งเป็นแนวภาพยนตร์ที่สนใจ รวมถึงภาพยนตร์ต่างประเทศที่พากย์เสียงเป็นภาษาไทยและจะมีคำบรรยาย (Subtitle) ที่เป็นภาษาอังกฤษกำกับ เพื่ออ่านทำความเข้าใจเนื้อหาของภาพยนตร์นั้น ๆ โดยการชมภาพยนตร์ที่เป็นภาพยนตร์ไทย หรือภาพยนตร์ต่างประเทศที่พากย์เสียงภาษาไทยนั้น เนื่องจากจอห์น บาจจ์ มีความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาไทยจากสิ่งที่ตัวละครสื่อสารกันภายในภาพยนตร์ โดยการเรียนรู้ภาษาไทยของจอห์น บาจจ์ ผ่านการรับชมภาพยนตร์แนวตลก ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้จากสิ่งตนเองชื่นชอบและสนใจ

“ในสนามผมจะเรียนรู้ภาษาไทยไม่มาก เพราะเราพูดคุยกันแต่เรื่องฟุตบอล แต่เมื่อผมไปร้านกาแฟ ไปดูหนัง ไปกินข้าว ผมเรียนรู้จากสิ่งนี้มาก ๆ บางครั้งผมก็ใช้คำพูดในหนังด้วยนะ ตอนที่เราพูดเรื่องตลก ๆ กัน ผมก็สามารถพูดได้กับเพื่อน ๆ แต่ผมมีดาราที่ผมชอบคนหนึ่ง ถ้าผมเจอเขา ถ้าผมแน่ใจว่าเป็นเขา ผมจะไปขอถ่ายรูปกับเขา เพราะผมชอบมาก แต่ผมจำชื่อเขาไม่ได้” (จอห์น บาจจ์ ค้นหาภาพจากกูเกิลในโทรศัพท์ แล้วนำภาพหม่าจ๊กก๊ก หรือนายเพ็ชรทาย วงษ์คำเหลา และน้ำค่อม ชวนชื่น หรือนานาอาคม ปรีดากุล ให้ผู้วิจัยดู)

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“ผมจะไปดูแทบทุกเรื่องที่มีเขา บางทีเพื่อนก็โทรมาบอกผมว่า คนนี้แสดงเรื่องนี้ ผมก็บอกไปดูกัน ผมชอบ ผมชอบเขา ผมจะไปดูกับก้อง หรือบางครั้งก็ดูกับเทิง ถ้าเป็นนักบอลผมไม่ได้ไปดูกับพวกเขาเลย เพราะว่าสมมติช่วงวันหยุด ผมก็ไม่ได้ไปดูกับเขา เพราะบางคนพวกเขามี ครอบครัว แต่ก้องไม่มี เขาอยู่สุขุขทัย หรือเทิง เขาก็อยู่สุขุขทัยเหมือนกัน”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“แล้วก็หนัง เขาก็ดูหนังไทย เคยได้ข่าวไหม เขาชอบไปดู พี่เคยไปดู ก็ไปดูหนังตลกเลยหนังไทย ไม่ใช่หนังอังกฤษด้วย แล้วก็ดูหนังอีสานเลย หนังหมา พี่จำไม่ได้ว่าเรื่องอะไร พี่ไม่ชัวร์ว่าเรื่องอะไร แต่ชัวร์ว่าเป็นหนังอีสานเลย มันเลยแอดวานซ์ไปอีกชั้นไง เขาเข้าใจเพราะเขาชอบหมา เขาแค้ไปดูสีหน้า เขาก็หัวเราะได้ คือหนังไทยเขาก็ดูอยู่แล้วนะ อาจจะแบบเขามีดาราที่เขาชื่นชอบ เลยทำให้เขาอยากเรียนรู้ภาษาไทยเข้าไปใหญ่ ก็คือหมา เห่ง โห่ง เขารู้จักนะ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2564)

“ถ้าเป็นหนัง ผมไปโรงหนังหลายครั้ง เพื่อไปดูหนังกับเพื่อนของผม เพื่อนผมบอกผมว่า มันจะดีสำหรับคุณในการเรียนรู้ภาษาไทย แล้วผมก็อยากที่จะเรียนสิ่งเหล่านี้อยู่แล้ว ผมไปบ๊ิกซ์สุขุขทัยทุก ๆ ครั้งกับเพื่อนเพื่อดูหนังไทย”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“ผมชอบดูหนังตลก เรื่องราวที่มันตลก หรือไม่ก็หนังสยองขวัญ แล้วผมก็ดูหนังหลาย ๆ ที่เป็นหนังไทย เรื่องที่เป็นภาษาไทย พุดไทย มันมีคำบรรยาย”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“ส่วนมากก็ดูหนังบ้าง บางทีผมก็พาไปดูหนังพากย์ไทย เขาก็รู้เรื่องบ้างนะ เรื่องล่าสุดน่าจะอีเรียมซิง เขาชอบดูหนังตลก เขาชอบน้ำค่อม วันที่เขารู้ว่าน้ำค่อมเสีย เขายังส่งข้อความมาว่า น้ำค่อมเสียแล้ว เขาเสียใจ อะไรประมาณนี้”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ส่วนมากก็ไปดูหนังไทยส่วนมากก็จะมีซับอังกฤษอยู่ข้างล่าง เน็ตฟลิกซ์เขาก็ดูด้วย แต่ส่วนมากถ้าไปดูในโรงหนังผมก็จะถามเขาว่ามีซับไหม”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“มันก็ส่วนหนึ่งที่เราอยากเรียนภาษาใช้ไหม แต่ว่าแรงจูงใจมันก็มาจากสิ่งที่เราชอบก่อน แล้วก็ทำให้เราสนใจในหนังมากขึ้น มันก็เหมือนที่อยากเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สมมติที่ชอบดูอเวนเจอร์ แต่ไปดูหนังเรื่องเกี่ยวกับบราม่าพีก็ไม่มีแรงจูงใจดูอะไร แต่ถ้าเป็นอเวนเจอร์มันก็จะมีความน่าสนใจมากขึ้นในการไปดู สมมติถ้าเห็นโปสเตอร์เขาก็บอกว่ายากไปดูหนังเรื่องนี้ หาเวลาพาไปดูหน่อย แล้วก็มีส่วนคือก๊องที่ไปดูกับเขาบ่อย ๆ จะมีอยู่ช่วงหนึ่งไปดูเกือบทุกอาทิตย์เลย แถวพิชญ์โลก เป็นหนังไทยด้วยนะ ไปดูด้วยกันบ่อย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

การที่จอห์น บาจโจ้ ได้ไปชมภาพยนตร์พร้อมกับทีมงานผู้ฝึกสอน โดยมักเลือกชมภาพยนตร์แนวตลกหรือแนวสยองขวัญ ซึ่งนอกจากจะได้ความสนุกสนาน บันเทิงจากการรับชมที่ช่วยสร้างความผ่อนคลายในช่วงวันหยุดแล้ว โดยแนวภาพยนตร์ที่จอห์น บาจโจ้ “เลือกเปิดรับและสนใจ” ภาพยนตร์แนวตลกและสยองขวัญ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านการชมภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ที่พากย์เสียงเป็นภาษาไทยอีกด้วย โดยจอห์น บาจโจ้ มีการจดจำและนำคำพูดหรือคำศัพท์จากตัวละครในภาพยนตร์มาสื่อสารและใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย ซึ่งเป็นคำศัพท์ง่าย ๆ ที่จอห์น บาจโจ้ สื่อสารได้และจำได้ เช่น อะไร, ทำไม, ไม่ได้ หรือเป็นคำดำ เช่นคำว่า ไอส์ตว์ เป็นต้น โดยจะนำมาใช้กับเพื่อน ๆ ที่เป็นนักฟุตบอล หรือทีมงานผู้ฝึกสอนที่มีความสนิทสนมกัน ซึ่งใช้พูดเพื่อความสนุกสนาน เฮฮา หรือใช้กับพูดเรื่องตลก

“บางครั้งผมก็จำประโยคที่นักแสดงพูดในหนังมาพูดนะ เช่น ‘ไอ้บ้า, อะไร’ (พูดภาษาไทย) ประมาณนี้ แล้วก็คำอื่น ๆ ผมขอโทษจริง ๆ ผมพูดไม่ได้ตอนนี้ มันมาจากหนังตลก ผมจำได้ทุก ๆ ครั้ง เขาตลกมาก เมื่อนักแสดงพูด ตัวอย่างเช่นคำว่า ‘อะไร ไม่ได้’ (พูดภาษาไทย) หรือตัวอย่างตอนเขาโกรธ หรือทำตัวตลก ๆ ผมพูดคำพวกนี้ไม่ได้ตอนนี้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

นอกจากจะเรียนภาษาไทยจากการชมภาพยนตร์แล้ว จอห์น บาจโจ้ ยังมีการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยผ่านภาพยนตร์ไทยอีกด้วย โดยมีการเรียนรู้จากการเห็นสิ่งที่ปรากฏในเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ไทย ว่าประเทศไทยเป็นอย่างไร คนไทยมีความเป็นอยู่อย่างไร คนไทยมีบุคลิกเป็นอย่างไร เนื่องจากจอห์น บาจโจ้ คิดว่า สิ่งที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยมีความใกล้เคียงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย และเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถเกิดขึ้นได้จริงในวิถีชีวิตของคนไทย หรือสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมือนกับในภาพยนตร์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยผ่านมุมมองในภาพยนตร์ไทยกับการใช้ในชีวิตจริงของคนไทยนั่นเอง

“บางครั้งผมดูหนัง ผมก็ไม่ได้เข้าใจ 100% นะ ผมก็อ่านซับที่เป็นภาษาอังกฤษ แต่มันสนุก มาก หนังไทยสนุกมาก หนังไทยมันดูเหมือนชีวิตจริง เพราะว่าหนังไทยเหมือนชีวิตจริงซึ่งมันไม่ได้แตกต่างกันมากกับชีวิตจริงของคนไทย อย่างเช่น หนังอเมริกัน บางอย่างมันเป็นไปไม่ได้ในชีวิตจริง แต่หนังไทยคุณสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้เหมือนในหนังด้วยตัวของเราเลย มันไม่ใช่เรื่องที่จะเป็นไปไม่ได้ เราก็กทำได้ในชีวิตจริง ผมไม่ชอบหนังอเมริกัน เพราะเนื้อเรื่องที่เราดูมันไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริง ผมเห็นชีวิตจริงของคนไทยในหนัง เพราะผมเห็นว่าคนไทยเป็นยังไง คนไทยอยู่กันยังไง”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

อย่างที่กล่าวไปข้างต้น จอห์น บาจโจ้ มักจะไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์กับทีมงานผู้ฝึกสอนที่สนิทกันเป็นประจำ โดยสาเหตุหลักที่มักจะเลือกรับชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์แทนการชมคนเดียวในที่พักนั้น เนื่องจากจะมีทีมงานผู้ฝึกสอนเป็น “เพื่อน” ในการรับชม โดยหากชมรับชมภาพยนตร์แล้วจอห์น บาจโจ้ เกิดความสงสัย หรือไม่เข้าใจในเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ก็จะสอบถามกับทีมงานผู้ฝึกสอนที่ไปรับชมด้วยกัน และทีมงานผู้ฝึกสอนก็จะเป็นผู้ที่คอยอธิบายเนื้อหาหากช่วงไหนที่จอห์น บาจโจ้ ไม่เข้าใจ

สำหรับการไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์นั้น จอห์น บาจโจ้ จะไปกับทีมงานผู้ฝึกสอนที่มีความสนิทเท่านั้น โดยไม่ได้ไปชมกับเพื่อนนักฟุตบอลหรือทีมงานผู้ฝึกสอนคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้สนิทสนมกัน เนื่องจากทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิทของจอห์น บาจโจ้ พักอาศัยอยู่ที่สุโขทัย และไม่ได้มีครอบครัว จึงทำให้สะดวกที่จะไปชมภาพยนตร์ร่วมกับจอห์น บาจโจ้

“ส่วนมากเขาจะเลือกดูหนังในโรง ก็แบบในโรงมันมีเพื่อนด้วยมั้ง ส่วนมากชวนเพื่อน ชวนก๊อง ชวนใครไปด้วย แต่ถ้าเน็ตฟลิกซ์มันจะดูคนเดียว แล้วก็ป็นอีกความรู้สึกหนึ่ง แล้วบางทีถ้าไม่เข้าใจเขาจะถามด้วย คีย์เวิร์ดที่อยากจะรู้เขาก็ถามด้วย เขาก็เคยถาม ‘หัวเราะไร’ เขาก็เคยถาม”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ที่ดูในโรง ก็เพราะเขามีเพื่อนไปดูด้วย ส่วนใหญ่เขาจะไม่ไปดูคนเดียว ถ้าเขาไม่เข้าใจตรงไหนเขาก็จะหันมาถาม ถ้าดูแล้วงตรงไหน”

(กำพล ลำพูน, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ถ้าเป็นนักบอลผมไม่ได้ไปดูกับพวกเขาเลยนะ เพราะว่าสมมติช่วงวันหยุด ผมก็ไม่ได้ไปดูกับเขา เพราะบางคนพวกเขามีครอบครัว แต่ก็ก้องไม่มี เขาอยู่สุโขทัย หรือเทิง เขาก็อยู่สุโขทัยเหมือนกัน”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของทีมงานผู้ฝึกสอนคือการที่เป็นผู้ที่แนะนำและสอนเรื่องวัฒนธรรมไทย สำหรับการใช้ชีวิตข้างสนามให้กับจอห์น บาจโจ้ ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรม การไหว้หรือเรื่องวัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ ๆ ตัว เป็นต้น ซึ่งจอห์น บาจโจ้ เองก็ได้มีการศึกษาและสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยกับทีมงานผู้ฝึกสอนด้วยเช่นกัน โดยจอห์น บาจโจ้ ต้องการที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมไทยเนื่องจากตนเองอยู่ในประเทศไทย โดยการที่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยบ้างนั้นก็เพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตและปรับตัวให้สอดคล้องกับประเทศไทย

“วัฒนธรรมไทย ผมเรียนจากเพื่อนของผม สเตาฟแนะนำผม มันสำคัญสำหรับผม เพราะผมอยู่ประเทศไทย ผมต้องเรียนรู้วัฒนธรรมไทย แต่ก่อนที่ผมจะมาเมืองไทย ผมก็ศึกษาเกี่ยวกับประเทศไทยมาบ้าง กับเพื่อนของผมที่เคยมาประเทศไทย”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“พออยู่ที่นี้ พวกเขาแนะนำเรื่อง การไหว้ อะไรแบบนี้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“พี่ก็มีแนะนำเขาซะ ส่วนมากก็เรื่องทั่ว ๆ ไป แต่เขาเป็นคนที่เปิดรับวัฒนธรรม อยู่แล้ว เป็นคนที่เรียนรู้ เขาเปิดรับด้วย เพราะเขาก็สนใจเหมือนกัน”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ก็มีนะครับ สอนเรื่องวัฒนธรรมไทย ผมก็สอนเขาซะครับ นึกไม่ออก แต่มี”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ไม่ได้เชิงสอนหรอก เขารู้อยู่แล้ว เขาศึกษาคนไทยอยู่แล้ว เขารู้จักวงตัว บาจโจ้ วงตัวดี มาก เพราะว่าเขาศึกษาวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว”

(ปิยะราษฎร์ ลาจันทริต, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังให้ความสนใจและเปิดรับวัฒนธรรมของประเทศไทย โดยมีการเข้าร่วมประเพณีของประเทศไทยอย่างประเพณีสงกรานต์ ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ได้ไปร่วมเล่นน้ำสงกรานต์ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัยกับทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิท (เมื่อปี พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562) อีกทั้งยังเข้าร่วมงานแต่งงานของทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิทโดยการเป็นเพื่อนเจ้าบ่าว ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ก็ได้มีกิจกรรมการละเล่นตามประเพณีไทยในการเป็นเพื่อนเจ้าบ่าวอีกด้วย โดยจอห์น บาจโจ้ ได้มีการเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมของประเทศไทยผ่านการที่ตนเองได้เข้าร่วมหรือเข้าไปอยู่ในกิจกรรมนั้น ๆ นั้นเอง

“ใช่ ผมก็อยู่ที่สุโขทัย ผมไปกับเทิงและก้อง ตอนสงกรานต์ที่สุโขทัย แต่ผมไม่ไปเล่นคนเดียว ผมคิดว่ามันสนุก”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ผมอยู่ที่นี้ ผมอยากรู้วัฒนธรรมของคนไทย ผมรู้ว่าประเทศไทยมีวัฒนธรรมนี้ ที่สุโขทัยก็มี ผมอยากไป”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“คือเขาเป็นคนที่เปิดรับทุกวัฒนธรรม อย่างที่พี่เคยบอก แล้วที่นี้สงกรานต์เป็น วัฒนธรรมที่สำคัญอยู่ละของคนไทย เขาก็อยากจะมาเรียนรู้การเล่น ซึ่งถ้าให้เขาไปเล่นคน เดียวมันก็ยาก แต่การมาเล่นกับพี่ก็คืออุ่นใจ ดูแลเขาด้วย จะได้มาเล่นด้วยกัน เวลาที่พาเขา ไปเล่นในตัวเมืองสุโขทัย ก็เจอแฟนบอล แฟนบอล 100% เลย ซึ่งเขาก็ได้เรียนรู้ว่า เล่นน้ำ ยังไง แล้วอีกอย่างหนึ่งมันก็เป็นการตื่นตัวของคนสุโขทัยพอเจอเขา แบบว่าบาจโจ้มาเล่นน้ำ เลยนะ บางคนไม่เคยเจอ เขาไม่เคยสัมผัสเขา ในตรงนี้ก็คือได้ใกล้ชิดเขาจริง ๆ เลย ได้มา เจอเขา ได้มาปะแป้งเขา ได้มาถ่ายรูปกับเขา เขาก็รู้แล้วว่าวัฒนธรรมเราเป็นอย่างไร เขาก็มา เล่นกับพี่ 2-3 ปีละ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ใช่ ตอนที่พี่แต่งงาน เขาก็มาเป็นเพื่อนเจ้าบ่าวให้นะ ก็ชวนเขา”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2564)

“ตอนสงกรานต์ ก็ไปเล่นด้วยกันนะครับ ที่สุโขทัยนี้แหละ”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2564)

ภาพที่ 6 จอห์น บาจโจ้ ร่วมประเพณีสงกรานต์
 ที่มา : กฤษฎาพร ศรีสังวรรณ (2562)

ภาพที่ 7 จอห์น บาจโจ้ ร่วมประเพณีแต่งงาน
 ที่มา : นัทพงศ์ ทอดสนิท (2561)

เป็นที่สังเกตว่า จอห์น บาจโจ้ ไม่ได้ปิดกั้นตัวเองต่อวัฒนธรรมของ “เจ้าบ้าน” หรือวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งในขณะเดียวกันยังแสดงความสนใจ และ “เปิดรับ” วัฒนธรรมของประเทศไทยที่ตนเองได้มาอาศัยอยู่ โดยมีการเรียนรู้และปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของประเทศไทยผ่านการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมนั้น ๆ

ทั้งนี้ การแนะนำสิ่งต่าง ๆ ของทีมงานผู้ฝึกสอน หรือทำกิจกรรมร่วมกันกับจอห์น บาจโจ้ ซึ่งมีส่วนช่วยให้เกิดการปรับตัวและส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในพื้นที่ข้างสนามเป็นอย่างมาก โดยการมีทีมงานผู้ฝึกสอนที่เอาใจใส่และทำกิจกรรมร่วมกับจอห์น บาจโจ้ ตลอดนั้น ทำให้จอห์น บาจโจ้ รู้สึกรักและมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับสุขุขทัยว่าเปรียบเสมือนเป็น “บ้าน” ในความรู้สึก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าจอห์น บาจโจ้ ทำ “ทุกที่” ให้เหมือนบ้านของตนเอง ซึ่งเป็นทัศนคติเชิงบวกที่ส่งผลให้มีความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่อย่างประเทศไทยหรือที่สุขุขทัย ที่ได้เข้ามาอยู่อาศัย อีกทั้งส่งผลดีต่อการปรับตัวในพื้นที่อื่น ๆ อีกด้วย

“ผมคิดถึงบ้านทุกวันเลย คุณรู้ไหมทำไม ผมไม่เคยลืมบ้านเกิดผมเลย เมื่อผมพูดหรือกิน ตอนผมไปดูหนังกับเพื่อนชาวไทย อันนี้มันทำให้ผมรู้สึกเหมือนบ้าน คุณเข้าใจใช่ไหม แล้วผมก็จะไม่มีวันลืมบ้านเกิดของผม สำหรับผมที่ประเทศของผม ผมก็มีเพื่อนหลายคน และในประเทศไทยก็มีเพื่อนหลายคนเช่นกัน เพื่อนชาวไทยให้ผมหลายอย่าง ทำให้ผมรู้สึกว่าที่นี่เหมือนบ้าน ผมคิดถึงบ้านนะ แต่ที่นี่ก็มีทุกอย่าง บางครั้งในช่วงวันหยุดผมก็จะกลับไปบ้านของผม เพื่อนำเงินไปให้แม่ บลา บลา บลา หลังจากนั้นผมก็กลับมาที่นี่ ผมพยายามมีสมาธิกับฟุตบอล แต่ผมก็ไม่ได้คิดถึงบ้าน มากเท่าไร เพราะผมมีสมาธิกับเรื่องฟุตบอลมาก แล้วก็ไปสังสรรค์กับเพื่อนชาวไทยของผม ผมรู้สึกดีมาก”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

สำหรับในพื้นที่ข้างสนามของจอห์น บาจโจ้ จะมีทีมงานผู้ฝึกสอนเป็นผู้ที่แนะนำเรื่องต่าง ๆ สำหรับการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ยังมีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตโดยการสอบถามทีมงานผู้ฝึกสอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหาร ห้างสรรพสินค้า หรือแหล่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อีกทั้งยังมีกิจกรรมร่วมกับทีมงานผู้ฝึกสอนโดยการไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ด้วยกัน ซึ่งเป็นการชมภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศที่เป็นพากย์เสียงภาษาไทย โดยจอห์น บาจโจ้ มีการเรียนรู้ภาษาไทยและมีการนำคำพูดในภาพยนตร์ที่นักแสดงพูดกันมาใช้ใน

ชีวิตประจำวันอีกด้วย รวมถึงการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยผ่านภาพยนตร์ไทย นอกจากนี้ จอห์น บาจไจ้ ยังมีการเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมไทยจากการที่ “เข้าร่วม” และ “มีส่วนร่วม” ใน ประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์ หรือการเป็นเพื่อนเจ้าบ่าวในแต่งงานของทีมงานผู้ฝึกสอนคน สนิทอีกด้วย

พนักงานร้านอาหาร ร้านค้า บริการต่าง ๆ : พยายาม “สั่ง” เมนูด้วยภาษาไทย

การสื่อสารของจอห์น บาจไจ้ ในพื้นที่นี้จะเป็นการสื่อสารในบริบทร้านอาหารร้านค้า เพื่อรับประทานอาหาร หรือการใช้บริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันของจอห์น บาจไจ้ ในพื้นที่ข้างสนาม โดยการสื่อสารของจอห์น บาจไจ้ จะเป็นการสื่อสารกับผู้จำหน่ายอาหาร พนักงานร้านอาหาร หรือผู้ให้บริการต่าง ๆ

โดยช่วงแรกที่จอห์น บาจไจ้ ได้อาศัยอยู่จังหวัดสุโขทัย จะเลือกรับประทานอาหารในร้านอาหารต่างชาติ เนื่องจากมีเมนูเป็นภาษาอังกฤษ ที่จอห์น บาจไจ้ สามารถสั่งหรือสื่อสารกับพนักงานในร้านอาหารเป็นภาษาอังกฤษได้

“ช่วงแรก ๆ ที่เขาอยู่ไทย เขาจะเข้าร้านอาหารที่เป็นฝรั่งนะ เพราะร้านอาหารฝรั่ง เขาก็จะมีเมนูอังกฤษ เพื่อฝรั่งด้วย เวลาเขาไปไหนเขาก็จะหาแต่ร้านฝรั่ง ทั้งอาหาร ทั้งการสื่อสาร”

(นักพวงศ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

แต่เมื่อมีโอกาสได้รับประทานอาหารไทยในร้านอาหารไทยร่วมกับสมาชิกภายในสโมสรเป็นประจำ ซึ่งทำให้จอห์น บาจไจ้ มีการปรับตัวที่สามารถรับประทานอาหารไทยได้ อีกทั้งยังมีการจดจำชื่อเมนูอาหารไทยที่เป็นภาษาไทย เพื่อที่จะสั่งอาหารที่ต้องการมารับทานได้ด้วยตนเอง ตัวอย่างการสั่งอาหาร เช่น ข้าวกะเพราหมู, ชาเขียว หรือลาเต้เย็น เป็นต้น นอกจากนี้จอห์น บาจไจ้ ยังพยายามที่จะสั่งเป็นภาษาไทย เนื่องจากพนักงานหรือผู้ที่ขายอาหารเป็นคนไทยและส่วนใหญ่จะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษไม่ได้ จอห์น บาจไจ้ จึงพยายามที่จะสั่งอาหารด้วยภาษาไทยด้วยตนเอง

นอกจากนี้ในกรณีที่ต้องการสิ่งของ หรือบริการต่าง ๆ จอห์น บาจไจ้ ก็พยายามที่จะสื่อสารภาษาไทย ตัวอย่างเช่น หากจอห์น บาจไจ้ ต้องการเติมน้ำมันรถยนต์ส่วนตัว จอห์น บาจไจ้ ก็จะพูด

ภาษาไทย เช่นตอนเติมน้ำมันรถยนต์ จอห์น บาจโจ้ จะพูดว่ากับพนักงานว่า “91 เต็มถัง” หรือ “91 จำนวน 500 บาท” เป็นต้น ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่จอห์น บาจโจ้ ใช้เป็นประจำอยู่แล้ว

“เวลาผมไปที่ร้านอาหาร ผมพยายามทุกครั้งที่จะสั่งอาหารเป็นภาษาไทย คุณรู้ไหม สั่งเป็นภาษาไทย และผมพูดภาษาไทยเหมือนกันเวลาที่ได้ไปเล่นฟุตบอล พูดตอนที่ซ้อมฟุตบอล แต่ถ้าอยู่บ้านกับภรรยาของผม ผมก็พูดภาษาฝรั่งเศส เพราะเธอพูดภาษาฝรั่งเศส แต่เมื่อไรที่อยู่ข้างนอก ผมพยายามที่จะพูดไทยนะ”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“เวลาผมสั่งอาหารหลาย ๆ ครั้ง ผมสั่งเป็นภาษาไทยก่อน เพราะบางครั้งร้านก็ไม่มีเมนูภาษาอังกฤษ ผมก็สั่งไปว่า ผมต้องการอันนี้ ตัวอย่างเช่น ข้าวกะเพราหมู (พูดภาษาไทย) หรือเครื่องดื่มผมก็มีเปลี่ยนบ้าง ผมสั่งชาเขียว (พูดภาษาไทย) บางครั้งผมรู้สึกง่วงนอน ผมก็สั่ง ลาเต้เย็น (พูดภาษาไทย)”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“เขาจำเมนูอาหารนะ จำชื่อเมนู กะเพราหมูไม่เผ็ด เป็นการจำเอา ถ้าจะสั่งข้าวคนไทยก็คือ ข้าวกะเพราหมูไม่เผ็ด พูดไทยเลย สมมติว่าจะเป็นศิษย์เวิร์ด ที่เขาพูดเวลาใช้ชีวิตประจำวันข้างนอกเป็นการจำเอา แล้วเขาใช้ทุกวันไง คำพวกนี้”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“สมมติไปกินข้าวสั่งข้าว ถ้าคนขายพูดอังกฤษได้ก็จะพูดอังกฤษ ถ้าไม่ได้ก็พูดไทย แต่ถ้าสมมติไปกับผม เขาก็จะให้ผมสั่งให้ แต่บางทีเขาก็พูดเอง ว่าอยากได้อะไรเป็นภาษาไทยนี้แหละ แต่ส่วนมากเขาจะให้พูดให้”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“น่าจะเป็นเรื่องสื่อสารด้วยหรือเปล่าครับ เพราะปกติเวลาไปซื้อข้าว คนไทยเขาก็พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ เขาก็สั่งเป็นภาษาไทย อย่างเป็นทางการไปซื้อข้าว เขาก็สั่งเลย กะเพราะหมูไข่ดาวไปเติมน้ำมันก็ 91 เติมถึง 91 500 (ห้าร้อย) เขาสั่งเป็นภาษาไทยเลย”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

การสื่อสารของจอห์น บาจจ์ พนักงานร้านอาหาร ร้านค้า บริการต่าง ๆ นั้น ในช่วงแรกที่จอห์น บาจจ์ อาศัยอยู่จังหวัดสุโขทัย จะเลือกรับทานอาหารในร้านอาหารต่างประเทศที่มีเมนูเป็นภาษาอังกฤษให้เลือก และเมื่อมีการร่วมรับประทานอาหารไทยร่วมกับสมาชิกภายในทีม ได้มีการจดจำชื่อเมนูอาหารไทยเป็นภาษาไทยสำหรับสั่งอาหารด้วยตนเอง รวมทั้งพยายามสื่อสารด้วยภาษาไทยเพื่อสั่งของหรือให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการอีกด้วย

แฟนบอลและผู้คนในสังคม : สื่อสารให้เข้าใจ ไม่เน้น “ถูก” หรือ “ผิด”

จอห์น บาจจ์ มีทัศนคติในการอาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัยหรือประเทศไทยแบบที่คิดว่าตนเองไม่ได้อยู่ในสถานะ “ชาวต่างชาติ” แต่คิดว่าอยู่ในสถานะของ “คนไทย” และต้องการใช้ชีวิตเหมือนกับคนไทย อีกทั้งยังมีทัศนคติที่ต้องการ “ปรับตัวเข้าหาคนไทย” ไม่ใช่รอให้คนไทยปรับตัวเข้าหาตนเอง ซึ่งมีการพยายามปรับตัวเข้าหาคนไทยทั้งในด้านการใช้ชีวิตภายใต้วัฒนธรรมไทย และการสื่อสารด้วยภาษาไทยกับคนไทยเพื่อที่จะอาศัยอยู่ในสังคมไทยให้ได้เช่นเดียวกับคนไทย

“สำหรับผม ผมอยู่ที่ประเทศไทย แต่ผมไม่ได้รู้สึกว่าเป็นชาวต่างชาตินะ ผมอยากที่จะอยู่ให้เหมือนกับคนไทย เพราะผมอยู่ประเทศไทย ผมบอกทุกอย่างกับภรรยาของผมว่า พวกเราอยู่ประเทศไทย พวกเรามีชีวิตอยู่ในประเทศไทย เราต้องพูดภาษาไทยและต้องปรับตัวเข้าหาคนไทยไม่ใช่ให้คนไทยปรับตัวเข้าหาเรา คุณเข้าใจนะ เราอยู่ประเทศไทยดังนั้นคุณต้องปรับตัวเข้ากับประเทศไทย ผมบอกกับภรรยาหลายครั้ง บอกเพื่อนหลายคน”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

ทั้งนี้ การสื่อสารกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมนั้น จอห์น บาจจ์ ไม่ได้มีกำแพงเรื่องภาษามาเป็นอุปสรรค เนื่องจากจอห์น บาจจ์ พยายามที่จะสื่อสารกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมด้วยตนเองอย่าง “ไม่กลัวผิดหรือถูก” แต่ขอเพียงแค่สื่อสารกันแล้วเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันเท่านั้นก็พอ

อีกทั้งจอห์น บาจจ์ ยังมีบุคลิกที่ “เปิดเผย” ซึ่งเป็นคนชอบพูด กล้าพูด ไม่อายที่จะพูด โดยจะพยายามที่จะพูดทั้งด้วยภาษาไทยกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคม หรือภาษาอังกฤษกับคนที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ รวมถึงใช้ภาษากายสื่อสารประกอบการพูดคุยเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น

“ผมไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษหรือไทยอย่างจริงจัง แต่บุคลิกของผม ผมเป็นคนที่พูดมากคุณ รู้ไหม ผมไม่อายที่จะพูดในบางครั้ง มันอาจจะไม่ใช่การพูดภาษาอังกฤษที่ดีนัก แต่ผมไม่ได้สนใจเท่าไร ผมต้องการที่จะพูดออกมาเลย แต่ผมไม่ได้เรียนภาษาไทยและก็ภาษาอังกฤษ แต่ตอนนี้ผมก็พอใช้ได้ ภาษาอังกฤษยังไม่ดีมากแต่ผมก็เข้าใจและสามารถพูดได้ ผมไม่ได้ไปเรียนที่โรงเรียนที่ไหน และผมก็ไม่ได้ไปเรียนที่ไหนด้วย ผมแค่เรียนรู้จากการฟัง แล้วก็พูดมันเลย”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ก็เขาจะพยายามลองพูดอะไรแบบนี้ครับ ไม่กลัวผิด ลองพูดไปก่อน”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ผมเข้าใจ บางครั้งพวกเขาใช้ภาษากาย ผมก็ใช้ บางครั้งผมสื่อสารเป็นภาษาไทยไม่ได้ ผมก็ทำท่าทาง พวกเขาก็เข้าใจกัน เขาก็เข้าใจ”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“แฟนบอลพูดไทย มีน้อยที่เป็นอังกฤษ ภาษาไทยมากกว่า ส่วนมากก็ขอถ่ายรูป บางทีก็มีชมบ้าง”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ส่วนมากคือคนมันถือโทรศัพท์มา เขาก็ดูรู้อยู่แล้วว่าคนจะขอถ่ายรูป ภาษากาย บางทีพูดบาจจ์ แล้วก็ถือโทรศัพท์มา บางคนอาจจะพูด Take photo ไม่เป็นไร”

(ภัทรวิทย์ ชูวิทย์, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“ถ้าสมมติเจอคนแล้วเขาถามมาเป็นภาษาไทย ถ้าเขาตอบเป็นไทยได้เขาก็ตอบ แล้วก็มีทำท่าทางด้วย เขาก็รู้เรื่องนะ”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

ด้านการสื่อสารกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมนั้น จอห์น บาจโจ้ จะประเมินผู้รับสารและ คู่สนทนาก่อนว่า จะทำการสื่อสารด้วยภาษาอะไร โดยส่วนใหญ่จอห์น บาจโจ้ จะพยายามสื่อสารด้วย ภาษาไทยกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมก่อน เนื่องจากแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมที่เข้ามา จอห์น บาจโจ้ จะสื่อสารภาษาไทย นอกจากนี้จอห์น บาจโจ้ ยังปรับตัวด้านการใช้ภาษาตามคู่สื่อสาร อีกด้วย กล่าวคือ ถ้าคนไหนพูดภาษาอังกฤษได้ จอห์น บาจโจ้ ก็จะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษกับคนนั้น แต่ถ้าคนไหนพูดภาษาไทยด้วยก็จะพูดคนนั้นด้วยภาษาไทย หรือในกรณีที่จอห์น บาจโจ้ กับแฟนบอล หรือผู้คนในสังคมรู้จักกัน หรือมีการสื่อสารด้วยกันบ่อย จอห์น บาจโจ้ ก็จะสื่อสารด้วยภาษาที่เคยใช้ สื่อสารกับคนนั้น ๆ

“ถ้าผมรู้ว่าคำนี้พูดว่าอะไรในภาษาไทย ผมจะพูดภาษาไทย พูดภาษาไทยอย่างเดียว แต่ถ้าพวกเขาไม่เข้าใจก็จะพูดอังกฤษด้วย”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เวลาที่ผมพูดกับแฟนบอล ผมพูดภาษาไทยแน่นอน ภาษาไทยก่อน ถ้าเขาไม่เข้าใจ ก็จะพูดภาษาอังกฤษด้วย แต่ก็พูดภาษาไทยก่อน”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ถ้าเจอคนที่พูดอังกฤษได้เขาก็จะพูดอังกฤษ ถ้าเจอคนที่พูดไม่ได้เขาก็พูดไทย ค้างๆ คำที่แบบเป็นคำทั่วไป”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

นอกจากนี้หากจอห์น บาจโจ้ สื่อสารกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมไม่เข้าใจกันทั้งการสื่อสาร กันด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษากาย หรือในกรณีที่ต้องการสื่อสารเรื่องที่ซับซ้อนแล้วไม่สามารถสื่อสารกันจนเกิดความเข้าใจได้ จอห์น บาจโจ้ ก็จะใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย โดยจะใช้

การแปลภาษาผ่านกูเกิล ทรานสเลท (Google Translate) จากภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทย แล้วนำไปให้แฟนบอลหรือผู้คนในสังคมอ่านหรือฟังแทนอีกด้วย

“บางครั้ง ถ้าผมต้องการจะพูดอะไรแล้ว หรือผมต้องการอะไรเขาไม่เข้าใจ ผมจะใช้กูเกิล ทรานสเลท ผมพิมพ์เป็นภาษาฝรั่งเศส เขาก็เข้าใจ”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564)

“ถ้านอกสนามใช้ชีวิตประจำวัน เขาพูดอังกฤษ ถ้าเจอคนไทย ที่พูดอังกฤษไม่ได้เลย เขาก็จะมีแอปกูเกิล ทรานสเลท เขาก็จะพูดแล้วก็แปลให้ดู เขาเคยบอกถ้าเกิดเขาไปเจอคนไทยที่เขาต้องการจะสื่อสารด้วยแล้วไม่เข้าใจ เขาจะใช้กูเกิล ทรานสเลท เขาพูดฝรั่งเศสแล้วจะแปลไทยให้ดู”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขาสื่อสารใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก มีใช้ภาษาไทยบ้าง หรือถ้าไม่รู้กันก็ใช้กูเกิล ทรานสเลท ถ้าคำไหนที่เขาไม่รู้จริง ๆ เขาก็จะใช้ภาษาฝรั่งเศสแล้วก็แปลอีกทีนึง บางทีเขาก็แปลเป็นภาษาฝรั่งเศสให้เขาเหมือนกัน”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

การสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมนั้น เริ่มจากการที่จอห์น บาจจ์ มีทัศนคติที่ดีในการปรับตัวเข้าหาคนไทยหรือสังคมไทย โดยไม่รอที่จะให้คนอื่นปรับตัวเข้าหาตนเอง โดยสื่อสารของจอห์น บาจจ์ กับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมนั้น จอห์น บาจจ์ มีบุคลิกที่เป็นคนชอบพูด และพยายามที่จะสื่อสารโดยไม่กลัวจะผิดหรือถูก แต่แค่ต้องการให้สื่อสารกันให้เข้าใจซึ่งกันและกันก็พอ อีกทั้งยังมีการปรับตัวในการสื่อสาร โดยหากแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ หรือภาษาไทยกับตนเอง จอห์น บาจจ์ ก็จะสื่อสารด้วยภาษานั้นกับคนดังกล่าว นอกจากนี้หากสื่อสารแล้วยังไม่เข้าใจกัน จอห์น บาจจ์ ก็จะใช้กูเกิล ทรานสเลท เพื่อแปลภาษาเป็นภาษาไทยให้กับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมนั้นให้เข้าใจซึ่งกันและกันอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ในพื้นที่ “ข้างสนาม” ที่ได้สะท้อนทัศนคติเชิงบวกของจอห์น บาจจ์ ที่พร้อมจะปรับตัวให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งไม่ได้คิดว่า

ตนเองเป็นชาวต่างชาติ แต่คิดว่าตนเองเป็นคนไทยที่พร้อมปรับตัวเข้ากับคนไทยอีกด้วย โดยในพื้นที่ข้างสนามนี้พบ “เครือข่ายคนรู้จัก” ที่เป็นนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอนจากในพื้นที่ในสนาม ซึ่งมีบทบาทในการแนะนำเรื่องการใช้ชีวิตนอกสนาม อีกทั้งจอห์น บาจไจ้ ก็มีความกระตือรือร้นที่จะสอบถามหรือแสวงหาข้อมูลที่เป็นต่อตนเอง ทั้งยังมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันกับเพื่อนนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอน อาทิ การรับประทานอาหาร ดื่มกาแฟ และชมภาพยนตร์ ซึ่งเป็นพื้นที่ของการสนทนาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้ภาษาไทยพร้อมกับการเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ จากการสนทนาดังกล่าว โดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนนักฟุตบอลหรือว่าทีมงานผู้ฝึกสอนนั้นมีความต่างจากประเทศสวีเดนแลนด์ที่จอห์น บาจไจ้ เคยไปค้าแข้ง เพราะหลังจากที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลแล้วก็แยกย้ายกลับที่พักของตนเอง ไม่มีการรวมกลุ่มเหมือนกับที่สโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งกิจกรรมที่ทำร่วมกันดังกล่าวทำให้ได้ฝึกทักษะทางภาษาพร้อมทั้งทำให้ได้รับข่าวสารต่าง ๆ จากการสนทนาดังกล่าว นอกจากนี้ในพื้นที่ข้างสนามก็เป็นพื้นที่ข้างสนามจอห์น บาจไจ้ เป็นคนที่ “เปิดรับ” วัฒนธรรมของ “เจ้าบ้าน” หรือประเทศไทย โดยมีการเรียนรู้จากการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยวัฒนธรรมนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเพณีสงกรานต์ การแต่งงานของคนไทย เป็นต้น นอกจากนี้ในการสื่อสารกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคม จอห์น บาจไจ้ มีการใช้ภาษาที่ไม่ได้สนใจว่าถูกหรือผิดตามหลักไวยากรณ์ของแต่ละภาษา แต่ใช้เป็น “เครื่องมือการสื่อสาร” เพื่อให้เข้าใจซึ่งกันและกัน

สำหรับรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจไจ้ พื้นที่ข้างสนามสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 สรุปรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจไจ้ พื้นที่ข้างสนาม

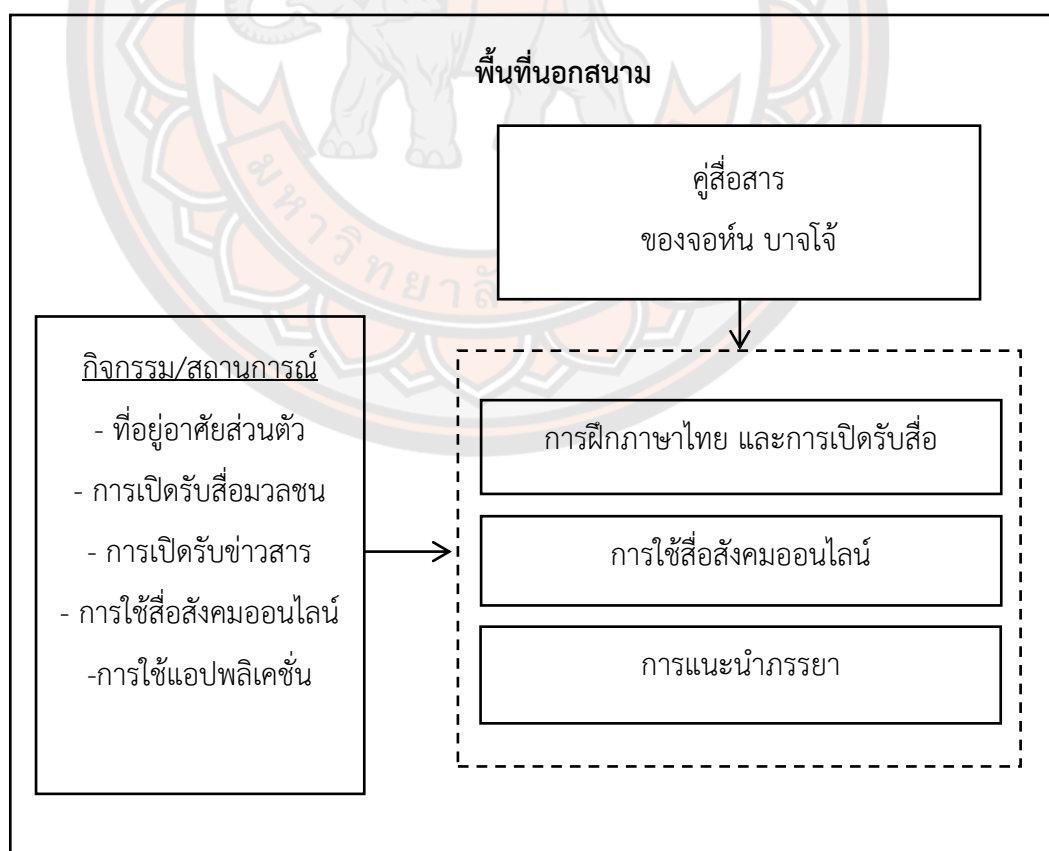
คู่มือสื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
1. นักฟุตบอล	<ul style="list-style-type: none"> - มีนักฟุตบอลต่างชาติเป็นที่เลี้ยงที่คอยแนะนำเรื่องต่าง ๆ - มีการทำกิจกรรมร่วมกันกับนักฟุตบอลต่างชาติและนักฟุตบอลชาวไทย เช่น การรับประทานอาหาร ดื่มกาแฟ ซึ่งเป็นพื้นที่ทำให้เกิดการพูดคุย สนทนากัน - จอห์น บาจไจ้ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการสนทนาจากการทำกิจกรรมร่วมกันเหล่านี้และเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในสโมสร

คู่สื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
2. ทีมงานผู้ฝึกสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ทีมงานผู้ฝึกสอน ให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลเรื่องที่เป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน - มีการสื่อสารแบบ “ไทยคำ อังกฤษคำ” - ไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์กับทีมงานผู้ฝึกสอน โดยจะชมภาพยนตร์ไทย และภาพยนตร์ต่างประเทศที่พากย์เสียงเป็นภาษาไทยแต่มีคำบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ - เรียนรู้ภาษาไทยจากสิ่งที่ตัวละครสื่อสารกันภายในภาพยนตร์ - จดจำและนำคำพูดหรือคำศัพท์จากตัวละครในภาพยนตร์มาสื่อสารและใช้ในชีวิตประจำวัน - มีการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยผ่านภาพยนตร์ไทย - หากขณะรับชมภาพยนตร์แล้วเกิดความสงสัย หรือไม่เข้าใจในเนื้อเรื่องของภาพยนตร์จะสอบถามกับทีมงานผู้ฝึกสอน - ทีมงานผู้ฝึกสอนแนะนำและสอนเรื่องวัฒนธรรมไทยสำหรับการใช้ชีวิตข้างสนาม - ได้เข้าร่วมประเพณีของประเทศไทยอย่างประเพณีสงกรานต์ และการเป็นเพื่อนเจ้าบ่าวให้กับทีมงานผู้ฝึกสอน - ทีมงานผู้ฝึกสอนดูแลเอาใจใส่จนทำให้รู้สึกเหมือนบ้าน
3. พนักงานร้านอาหาร ร้านค้า บริการต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงแรกที่อาศัยอยู่จังหวัดสุโขทัยเลือกรับประทานอาหารในร้านอาหารต่างชาติ เนื่องจากมีเมนูเป็นภาษาอังกฤษ - หลังจากอยู่ไปสักระยะมีการจดจำชื่อเมนูอาหารไทยที่เป็นภาษาไทย เพื่อที่จะสั่งอาหารที่ต้องการมารับทานได้ด้วยตนเอง - พยายามสั่งสิ่งที่ต้องการด้วยภาษาไทย
4. แฟนบอลและผู้คนในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - มีทัศนคติในการอาศัยอยู่ในจังหวัดสุโขทัยหรือประเทศไทยแบบที่ตนเองไม่ได้อยู่ในสถานะ “ชาวต่างชาติ” - มีทัศนคติในการปรับตัวเข้าหาคนไทย ไม่ใช่รอให้คนไทยปรับตัวเข้าหาตนเอง - พยายามที่จะสื่อสารกับแฟนบอลหรือผู้คนในสังคมอย่าง “ไม่กลัวผิดหรือถูก” เพียงแค่สื่อสารกันแล้วเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

คู่สื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประเมินผู้รับสารและคู่สนทนาก่อนว่า จะทำการสื่อสารด้วยภาษาอะไร - มีการปรับตัวด้านการใช้ภาษาตามคู่สนทนา หากคนไหนพูดภาษาอังกฤษได้ จอห์น บาจโจ้ ก็จะใช้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษด้วย แต่ถ้าคนไหนพูดภาษาไทยด้วยก็จะพูดภาษาไทยด้วย - ใช้กุเกิล ทรานสเลท เพื่อช่วยสื่อสาร

พื้นที่นอกสนาม : พื้นที่ส่วนตัว การเปิดรับสื่อ และพื้นที่สื่อออนไลน์

สำหรับพื้นที่ “นอกสนาม” ของจอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวในการอาศัย อยู่ในที่พักส่วนตัว โดยในพื้นที่นี้จอห์น บาจโจ้ มีการเปิดรับสื่อของประเทศไทย อีกทั้งมีการใช้สื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 8 รูปแบบการสื่อสารในพื้นที่นอกสนาม

การฝึกภาษาไทย และเปิดรับสื่อ : การหาความบันเทิง และติดตามข่าวสาร

นอกจากจอห์น บาจโจ้ จะมีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาไทยทั้งในพื้นที่ของในสนาม และข้างสนามแล้ว ในพื้นที่ “นอกสนาม” ซึ่งเป็นพื้นที่การใช้ชีวิตในที่พักที่เป็นพื้นที่ส่วนตัว จอห์น บาจโจ้ ยังมีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาไทยด้วยเช่นกัน โดยในช่วงแรกที่จอห์น บาจโจ้ ได้อาศัยอยู่ในประเทศไทย จะมีการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านการชมการ์ตูนที่เป็นพากย์เสียงเป็นภาษาไทย และหลังจากนั้นได้รับคำแนะนำจากเพื่อนนักฟุตบอลให้ฝึกการฟังภาษาไทยผ่านการรับชมข่าวทาง โทรทัศน์ เนื่องจากผู้ประกาศข่าวทางโทรทัศน์จะรายงานข่าวโดยใช้ภาษาไทยที่ชัดเจน โดยจอห์น บาจโจ้ เปิดรับข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์สีทองทัพบก ช่อง 7 ซึ่งมีการเปิดรับชมรายการ ข่าวเป็นประจำอีกด้วย

“ตอนที่ผมมาใหม่ ๆ ถ้าคุณต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาอย่างรวดเร็ว คุณต้องดูการ์ตูน ผมดูการ์ตูน ตอนมาที่นี้ ใหม่ ๆ ผมชอบดูการ์ตูนไทย ผมจำไม่ได้ว่าช่องอะไร แต่เพื่อน ชาวไทยของผมบอกว่า ถ้าคุณดูการ์ตูน มันอาจจะไม่ใช่การเรียนภาษาไทยที่ดีเท่าไร คุณต้องดูข่าว เพราะว่าเขาพูดภาษาไทยได้อย่างชัดเจน คุณก็รู้ ภาษาไทยแท้ ๆ จะอยู่ในข่าว ซึ่งการ์ตูนผมก็ดูบางครั้ง เขาบอกผม ถ้าคุณดูข่าวภาษาไทยคุณจะได้เรียนรู้ภาษาไทยจริง ๆ ที่ชัดเจนกว่า”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ข่าวที่ผมดู ผมดูช่อง 7 เป็นภาษาไทย ผมดูจากข่าว เพราะว่าเพื่อนของผมบอกว่า ถ้าอยากฟังภาษาไทยที่ชัดเจน ให้ดูจากข่าว”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

อีกทั้ง จอห์น บาจโจ้ ยังเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชนไทย จากการดูรายการตลกไทยอย่าง รายการ “ชิงร้อยชิงล้าน” ผ่านทางโทรทัศน์ช่องเวิร์คพอยท์ (Workpoint) ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ก็ยังรู้จัก แก๊ง 3 ข่า และชื่นชอบตลกไทยอย่างหม่า จ๊กมก, เห่ง เกิดเทิง และโหน่ง ชะชะช่า อีกด้วย โดยรายการโทรทัศน์เหล่านี้เป็นรายการตลก ซึ่งมีเนื้อหาเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน อีกทั้งยังมีความบันเทิง ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ก็ชื่นชอบที่จะเปิดรับเนื้อหาเหล่านี้อยู่แล้ว นอกจากนี้จอห์น บาจโจ้

มีการเปิดรับฟังเพลงไทยทั้งที่อยู่ในที่พักส่วนตัวและในขณะขับรถ โดยเป็นการซึมซับการฟังภาษาไทย เพื่อการพัฒนาทักษะภาษาไทยที่จะช่วยให้ตนเองสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้

“ทีวีเขาก็ดูทีวีไทย เขาดูเวิร์คพอยด์ เขาดูชิงร้อยชิงล้าน เขาชอบหม่า ฟีไปบ้านเขาที่ ก็ดู เขาชอบเวิร์คพอยด์ เขาชอบแก๊ง 3 ช่า เขาก็ฝึกภาษาจากการดูทีวีนี่แหละ บางทีเขาดูเขาก็หัวเราะ บางทีก็แบบไม่เข้าใจ แต่ว่าเขาฝึกภาษา แล้วเขาก็ดูภาษากายด้วย ดูไปยิ้มไป แล้วก็ฝึกเวิร์คง่าย ๆ บางครั้งเขาก็ เข้าใจ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ดูทีวีเขาดูนะ ฟังเพลงก็ฟังเพลงไทยนะ ยังโอมเขาก็ร้องได้ด้วยซ้ำ แต่ไม่ได้ตรงเนื้อขนาดนั้นนะ เป็นแค่ฮัมเพลง ฮัมทำนอง เขาน่าจะดูตามในตึกตอกด้วย หรือว่าฟังตามทีคนเปิดฟังบ่อย ๆ แต่มียังโอมนี่แหละที่ผมจำได้ว่าเขาเปิดให้ฟัง เปิดในรถเลย เขาก็น่าจะเข้าใจบ้างแหละ มีส่วนที่เขาเรียนภาษาจากการดูหนัง ฟังเพลง พวกนี้”

(กำพล ลำพูน, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไทยอย่างการชมรายการข่าว รายการชมรายการตลก อย่างชิงร้อยชิงล้าน โดยจอห์น บาจโจ้ ได้รู้จักรายการต่าง ๆ เหล่านี้ จากการสอบถามเพื่อนนักฟุตบอลหรือทีมงานผู้ฝึกสอนว่าดูรายการอะไรกันบ้าง ซึ่งทำให้จอห์น บาจโจ้ รับชมรายการเหล่านั้นตามเพื่อนนักฟุตบอลหรือทีมงานผู้ฝึกสอนนั้นบอก

“อย่างชิงร้อยชิงล้าน เขาก็ดูจากคนไทย เพราะว่าวัฒนธรรมก็คือนักฟุตบอลต่างชาติ เขาก็ดูตลก เขาก็ไปลักจำว่าดูอะไรกัน อย่างเช่นถ้าที่ดูอะไรบางอย่าง เขาก็ถามว่าดูอะไรกัน นักฟุตบอลไทยดูอะไร เขาก็อยากรู้ว่าคนไทยดูอะไรกันบ้าง”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังมีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยผ่านการชมเกมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก ฟุตบอลต่างประเทศที่บรรยายเป็นภาษาไทย หรือไฮไลท์การแข่งขัน (Highlight) อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชมเกมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก สาเหตุที่จอห์น บาจโจ้

มักจะชมเป็นประจำ ทั้งเกมการแข่งขันของสโมสรสุโขทัย เอฟซี และสโมสรอื่น ๆ ในไทยลีก เนื่องจากจอห์น บาจจ์ เล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งทำการแข่งขันในไทยลีก จึงจำเป็นต้องติดตามและศึกษาการเล่นของสโมสรตนเองและสโมสรอื่น ๆ ด้วย เพื่อศึกษาวิธีการเล่นเพื่อนำมาพัฒนาทักษะการเล่นฟุตบอลของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งการชมเกมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีกนั้น มีผู้บรรยายเป็นคนไทย และมีการบรรยายเป็นภาษาไทยเท่านั้น ทำให้เป็นการซึมซับการฟังภาษาไทยและคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับฟุตบอลที่เป็นภาษาไทยที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยด้วยเช่นกัน

“แน่นอน ผมดูฟุตบอลไทยในไอแพดบ้าง ในทีวีบ้าง บางครั้งผมก็ดูบอลต่างประเทศที่บ้าน บางครั้งผมก็ฟังภาษาไทย บางครั้งก็อังกฤษ ฝรั่งเศส ผมดูฟุตบอลไทยเป็นประจำ เพราะผมเล่นในไทยลีก ผมต้องดู บางครั้งถ้าผมไม่มีเวลา ผมจะดูไฮไลท์แน่นอนว่าเป็นพากย์ไทย”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“บางทีดูฟุตบอลด้วยกัน มันก็พากย์ไทยอยู่แล้ว เขาก็ได้ยินอยู่แล้ว ว่ามันพากย์ว่าอะไร แล้วเขาก็เข้าใจว่า จังหวะนี้ยังเข้าไปมันก็คือภาษากายก็คือนักฟุตบอลกำลังยิงประตูแล้วคนพูดก็พูดว่ากองหน้าคนนี้ยิง มันก็อารมณ์เหมือนเราดูหนังซับอังกฤษ บางทีเราก็ไม่เข้าใจหมด บางทีเราก็ดูภาษากาย คำพูด ดูเวิร์ดหลัก ๆ มันก็เข้าใจ พอทำบ่อย ๆ มันก็เข้าใจขึ้นเรื่อย ๆ”

(นันทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ดูหนัง ดูบอล บอลไทยเขาดูอยู่แล้ว บอลนอกก็ดูบ้าง เขาดูทั้งพากย์ไทยกับพากย์อังกฤษ เรียนภาษาส่วนใหญ่เขาก็ซึมซับจากการดูบอลด้วยครับ”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

นอกจากนี้ จอห์น บาจจ์ ได้มีการติดตามข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นประจำ ซึ่งจอห์น บาจจ์ เปิดรับสื่อมวลชนไทยโดยการติดตามข่าวสารผ่านการชมรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยจอห์น บาจจ์ จะรับชมรายการข่าวในช่วงหลังจากการฝึกซ้อม ซึ่งจอห์น บาจจ์ ให้ความสำคัญกับข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน

ประเทศไทยที่เป็นสิ่งที่ต้องรับรู้ เนื่องจากตนเองอาศัยอยู่ในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องรู้ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยด้วย ซึ่งจอห์น บาจโจ้ สามารถฟังภาษาไทยได้เข้าใจ โดยมีการติดตามข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านรายการข่าวประจำ เพื่อจะได้รับทราบถึงข่าวสาร หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของของ โครโควิด-19 ซึ่งเป็นข่าวสารที่จำเป็นต้องรับรู้ในการอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยจอห์น บาจโจ้ ก็มีการติดตามสถานการณ์โควิด-19 ผ่านการชมรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 แล้วนำข้อมูลที่รับรู้มาปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวนั่นเอง

“จริง ๆ แล้ว ผมติดตามข่าวสารของประเทศไทย ว่าที่เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง ในไทยแทบทุกวัน ผมจะดูข่าวตอนกลางคืน เพราะว่าผมต้องฝึกซ้อม ผมจึงต้องดูข่าวตอนกลางคืน”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“ผมรู้ข่าวสารได้จากข่าวทางโทรทัศน์ ดูช่อง 7 หรือไม่กี่สื่อสังคมออนไลน์ ผมฟังภาษาไทยได้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ผมพยายามดูทุก ๆ วันเลยนะ แต่บางครั้งหลังจากซ้อม ถ้ารีบก็จะอาบน้ำแล้วนอนเลย ผมพยายามที่จะดูให้ได้ทุกวัน เพราะว่าผมอยู่ในประเทศไทย ผมต้องการจะรู้ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง แล้วตอนนี้สถานการณ์โควิดมันสำคัญ ยกตัวอย่าง ผมเพิ่งยกเลิกเที่ยวบินที่จะไปเที่ยวทะเลในวันหยุดสงกรานต์ เพราะก่อนวันนั้นผมดูข่าวในโทรทัศน์ว่ามีคนติดโควิดเยอะ ผมเลยยกเลิกเที่ยวบิน ถ้าผมไม่ได้ดูข่าว ผมอาจจะไป ๆ แล้ว ซึ่งมันก็ทำให้ผมเสียงั้น นั่นจึงเป็นเหตุผลว่า ผมพยายามจะรู้ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้างในประเทศไทย”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

สำหรับการฝึกภาษาไทย และการเปิดรับสื่อนี้ จอห์น บาจโจ้ มีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาไทยผ่านการรับชมรายการข่าว ซึ่งมีการใช้ภาษาไทยอย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านการเลือกรับชมรายการตลกอย่างรายการชิงร้อยชิงล้าน ซึ่งเกิดจากการสอบถามเพื่อนนักฟุตบอล

หรือทีมงานผู้ฝึกสอน นอกจากนี้ยังมีการรับชมการแข่งขันฟุตบอลที่บรรยายเป็นภาษาไทย และรับฟังเพลงไทยอีกด้วย ส่วนทางด้าน การเปิดรับสื่ออื่น จอห์น บาจโจ้ มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไทยผ่านการชมรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ซึ่งเป็นการติดตามข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของจอห์น บาจโจ้ ในประเทศไทย

การใช้สื่อออนไลน์ : การติดต่อเครือข่ายทางสังคมและการใช้ประโยชน์จากโลกออนไลน์

สำหรับพื้นที่การใช้สื่อสังคมออนไลน์ จอห์น บาจโจ้ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ อินสตาแกรม (Instagram), เฟซบุ๊ก, ไลน์ (Line), ตี๊กต็อก (TikTok) และยูทูบ เป็นต้น โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำทุกวัน โดยจอห์น บาจโจ้ จะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเป็นผู้เผยแพร่เนื้อหาต่าง ๆ มากกว่าการโพสต์เนื้อหาลงบนไทม์ไลน์ (Timeline) ของตัวเอง แต่ก็มีโพสต์เนื้อหา กิจกรรมต่าง ๆ ไว้ในสตอรี (Story) ของอินสตาแกรม และเฟซบุ๊ก เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับผู้ติดตามได้รับชมว่าตนเองมีกิจกรรมอะไร ทำอะไรบ้าง ในแต่ละวัน

ส่วนสื่อสังคมออนไลน์อย่างตี๊กต็อก ซึ่งเป็นอีกหนึ่งสื่อสังคมออนไลน์ที่จอห์น บาจโจ้ นิยมใช้เพื่อความบันเทิงและความสนุกสนานในยามว่าง โดยจอห์น บาจโจ้ จะมีการสร้างเนื้อหาที่เป็นภาษาไทย กล่าวคือ มีการใช้แผ่นเสียง และทำท่าทางประกอบ (Lip Sync) เป็นภาษาไทย อีกทั้งยังเปิดรับเนื้อหาต่าง ๆ หน้ากระดาน (Feed) เป็นภาษาไทยอีกด้วย เนื่องจากจอห์น บาจโจ้ ติดตั้งแอปพลิเคชันนี้ในประเทศไทย จึงเปิดรับเนื้อหาที่เป็นภาษาไทยด้วยนั่นเอง

“ผมเล่นมือถือทุกแทบจะทุก ๆ ครั้งคือ อินสตาแกรม แล้วก็ตี๊กต็อก ส่วนเฟซบุ๊กก็บางครั้ง แต่ผมเล่นตี๊กต็อก แล้วผมก็เล่นตี๊กต็อกเป็นภาษาไทย เพราะว่าผม ผมจะพูดยังไงดี คือผมติดตั้งแอปฯ ในประเทศไทย ผมก็เล่นที่เป็นภาษาไทยอย่างเดียว”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“ผมจะเล่นแอปฯ พวกนี้ตอนพักผ่อน เวลาว่าง มันสนุกดี ผมชอบนะ แต่ผมไม่ได้โพสต์อะไร”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“ผมไม่ค่อยโพสต์มาก ส่วนใหญ่ผมจะโพสต์ในสตอรี่ ผมชอบโพสต์ในสตอรี่ เพราะผมแค่อยากให้เห็นในสตอรี่มากกว่า ว่าผมทำอะไร กินอะไร”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“ในเฟซบุ๊กเขาก็ไม่ค่อยโพสต์หรอก เขาจะโพสต์ในไอจีสตอรี่มากกว่า เพราะสื่อสารให้คนรู้ว่าเขาทำอะไรบ้าง ในสตอรี่ดีกว่า เพราะหมดวันก็หมดไป”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“หลัง ๆ ช่วงนี้ไอจี ก็บดึ๊กต็อก แต่ตอนนี้ดีก็ต็อกน้อยลง ช่วงปีที่แล้วดีก็ต็อก เยอะอยู่นะ เพราะจริง ๆ เขาเป็นคนชอบเต้น มันก็เป็นการสื่อสารกับแฟนบอลส่วนหนึ่งในมุม ๆ หนึ่ง ซึ่งคนคิดว่าเขามีมุมแค่เล่นฟุตบอลอย่างเดียว ซึ่งมุม ๆ หนึ่ง เขาเป็นคนแบบมี มุมตลกนะ”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

แต่ในกรณีถ้าหากจอห์น บาจโจ้ ได้มีการนำเสนอเนื้อหาของตนเองลงบนอินสตาแกรม หรือเฟซบุ๊ก จอห์น บาจโจ้ จะโพสต์ภาพพร้อมกับคำบรรยาย (Caption) โดยเป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ ภาษาคาราโอเกะที่เป็นภาษาไทยสั้น ๆ หรือใช้อิโมจิ (Emoji) ซึ่งจะมีแฟนบอลบางส่วนเข้ามาแสดงความคิดเห็น ซึ่งส่วนใหญ่มักแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กโดยใช้สติ๊กเกอร์ (Sticker) หรือข้อความสั้น ๆ ซึ่งเป็นข้อความให้กำลังใจ หรือการติดตามผลงาน เป็นต้น โดยจอห์น บาจโจ้ ก็จะมีการตอบการแสดงความคิดเห็นของแฟนบอลด้วยภาษาอังกฤษสั้น ๆ อิโมจิ หรือสติ๊กเกอร์ ด้วยเช่นกัน เนื่องจากการใช้อิโมจิ และสติ๊กเกอร์นั้น สามารถสื่อสารด้วยตัวของมันเอง ซึ่งใช้อิโมจิ และสติ๊กเกอร์เป็นรูปลักษณะท่าทางต่าง ๆ ที่สื่อความหมายได้โดยไม่ต้องตัวหนังสือหรือภาษาใด ๆ เช่น อิโมจิของพนมมือสื่อถึงการขอบคุณ หรือสติ๊กเกอร์เป็นรูปสัญลักษณ์ “โอเค” สื่อความหมายว่าตกลง เป็นต้น ทั้งนี้จอห์น บาจโจ้ สามารถเข้าใจสิ่งที่แฟนบอลเข้ามาแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กที่เป็นภาษาไทยได้จากดัดแปลงภาษาของเฟซบุ๊ก

“เวลาที่ผมตอบคอมเมนต์ (comment) แฟนคลับ ผมตอบเป็นอีโมจิ สติกเกอร์ เพราะมันเข้าใจได้ เช่น ขอบคุณ โอเค มันเข้าใจได้ คุณเข้าใจใช่ไหม ผมไม่ได้ตอบมากเท่าไร”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“ส่วนใหญ่เขาจะใช้สติกเกอร์ ซึ่งสติกเกอร์มันก็เหมือนเป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์ สติกเกอร์มันก็บอกอยู่แล้วว่าโมเมนต์นั้นเรารู้สึกยังไง”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“บางทีเขาก็รู้ว่าคำนี้เป็นคำให้กำลังใจอะไรพวกนี้ เขาน่าจะรู้สึกเวิร์ด”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“เขารู้ เพราะเฟซบุ๊กมันแปลให้อยู่แล้ว”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีการติดตามข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ จากสื่อมวลชนไทยต่าง ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลไทย โดยได้มีการติดตามจากเฟซบุ๊กแฟนเพจ (Facebook Fanpage) และติดตามในอินสตาแกรมที่เป็นของสื่อประเทศไทย เช่น ไทยลีก, โกล ประเทศไทย (Goal Thailand) และสยามกีฬา เป็นต้น เพื่อติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของฟุตบอลไทยลีก โดยเนื้อหาของสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นสื่อมวลชนของประเทศไทยจะนำเสนอด้วยภาพพร้อมกับคำบรรยายหรือข้อความข่าวเป็นภาษาไทย ซึ่งหากเป็นเนื้อหาที่จอห์น บาจโจ้ ให้ความสนใจ จอห์น บาจโจ้ ก็จะใช้การคัดลอกเนื้อหานั้น แล้วนำไปแปลในกูเกิล ทรานสเลท เพื่ออ่านเนื้อหาเป็นภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากจอห์น บาจโจ้ อ่านภาษาไทยไม่ได้ หรืออีกหนึ่งวิธีคือการบันทึกหน้าจอ (Capture) หรือแบ่งปัน (Share) เนื้อหานั้น ๆ แล้วส่งข้อความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไปสอบถามทีมงานผู้ฝึกสอนหรือเพื่อนนักฟุตบอลร่วมทีม ซึ่งทีมงานผู้ฝึกสอนหรือเพื่อนนักฟุตบอลก็จะสรุปเนื้อหานั้น ๆ ว่าเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรให้กับจอห์น บาจโจ้ ได้เข้าใจข่าวนั้น ๆ

ไม่เพียงแต่เปิดรับเพียงสื่อมวลชนไทยเท่านั้น จอห์น บาจจ์ มีการเปิดรับสื่อมวลชนบ้านเกิด ผ่านสื่อสังคมออนไลน์อีกด้วย โดยมีการติดตามสำนักข่าวต่าง ๆ ของบ้านเกิดเพื่อที่จะได้ติดตามความเคลื่อนไหว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นที่ประเทศมาดากัสการ์อีกด้วย

“ส่วนสื่อสังคมออนไลน์ผมติดตามข่าวเฉพาะฟุตบอล เช่น เพจไทยลีก สยามสปอร์ต โกล ประเทศไทย”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ผมติดตามสื่อสังคมออนไลน์พวกนี้ ผมอ่านภาษาไทยไม่ออก อย่างที่ผมบอกคุณ ผมใช้กูเกิล ทรานสเลท ในโทรศัพท์ บางครั้งถ้าผมเจอข่าวในอินสตาแกรม ผมก็คัดลอก เนื้อหามัน แล้วใช้กูเกิล ทรานสเลท แล้วแปลเป็นภาษาฝรั่งเศส ถ้าเป็นข่าวเกี่ยวกับผม ผมจะไม่ดู บางทีผมเจอรูปผม ผมข้ามไปเลย แต่ครอบครัวผมดู ภรรยาผมดู เอเจนต์ผมดู”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ข่าวในประเทศไทย เขาจะรับรู้ได้จากพวกเราที่บอกเรามากกว่า เขาจะติดตามข่าวไทยจาก นักฟุตบอลนี้แหละ และก็จะกดถูกใจเพจฟุตบอลไทย เป็นภาษาไทย”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“บางครั้งผมก็ถามเพื่อนชาวไทยว่าเกิดอะไรขึ้น หลายครั้งเลยนะ ถ้ามก้อง และก็เพื่อนร่วมทีม”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“มันจะมีรูป ถ้ามีรูปอะไรที่เขาสงสัย เขาก็จะทักมาถามว่านี่ข่าวอะไร เขาก็จะส่งเรื่องมาให้แล้วให้แปลว่าแบบพูดถึงเรื่องอะไร เช่น เจอรูปบาจจ์ แล้วเป็นภาษาไทย เขาก็จะส่งว่าเขียนว่าคืออะไร เขาก็จะถาม เหมือนเขาก็ติดตามสื่อไทยเหมือนกันไง แต่ว่าเขาอ่านภาษาไทยไม่ได้ ส่วนในสื่อออนไลน์ เขาก็ติดตามในไอจี และในเฟซบุ๊ก”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“บางทีเขาก็รู้จากเฟซบุ๊ก บางทีถ้าเขาเจออะไรเขาก็เอามาถามผมว่าคืออะไร ทั้งแหท ทั้งปากเปล่า”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ก็มีถามบ้าง แต่เขาก็จะรู้อยู่แล้ว คนมาทำมาหากินต่างบ้างต่างเมือง พวกนี้เขาจะ ได้เปรียบต้องพร้อม ต้องเตรียมตัวตลอดเวลา มีข่าวอะไรเขารู้”

(ปิยะราษฎร์ ล้างหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

“ผมติดตามสถานการณ์ในประเทศผมด้วย ผมติดตามทางเฟซบุ๊ก อินสตาแกรม เพราะปกติผมก็ติดตามข่าวที่เกิดขึ้นที่บ้านผม”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2564)

นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์สำหรับติดต่อสื่อสารกับนักฟุตบอล และทีมงานผู้ฝึกสอนอีกด้วย โดยเพื่อนนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอนเป็นชาวไทยจะนิยมใช้ “ไลน์” ติดต่อสื่อสารกันอยู่แล้ว โดยจอห์น บาจโจ้ จึงได้ปรับเปลี่ยนมาใช้ไลน์ติดต่อกับเพื่อนนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอนคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน อีกทั้ง จอห์น บาจโจ้ และนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ยังใช้ไลน์ติดต่อสื่อสารกันอีกด้วย ซึ่งไลน์นั้นเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่คนไทยนิยมใช้ติดต่อสื่อสารกัน ซึ่งจะสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกชาวไทยคนอื่น ๆ รวมทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีกลุ่มไลน์เฉพาะนักฟุตบอลต่างชาติที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันเกี่ยวกับงานอีกด้วย เช่น กำหนดการการเดินทางไปแข่งขัน กำหนดการประชุม หรือการนัดหมายการใส่ชุดประจำวัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เฟซบุ๊ก และอินสตาแกรมเพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอนอีกด้วยในบางครั้ง เพราะมีความสะดวกสบายในการติดต่อ แต่จะนิยมใช้ไลน์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะเป็นการติดต่อเกี่ยวกับงาน และเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

“ผมใช้ไลน์คุยกับเพื่อนร่วมทีมและสต๊าฟ เฉพาะแคไลน์ เพราะคิดว่า ประเทศไทย ไลน์เป็น แอปพลิเคชันที่ได้รับความนิยม ส่วนในประเทศผมใช้วอตส์แอปป์”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“เมื่อก่อนจะมีกลุ่มไลน์ที่รวมทั้งนักฟุตบอลไทยและนักฟุตบอลต่างชาติ แต่ก็มีเปลี่ยนเป็นแยกกลุ่ม นักฟุตบอลต่างชาติอย่างเดียว จะเอาไว้ติดต่อเรื่องงาน นัดกันใส่เสื้อประมาณนี้”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“เขาใช้ไลน์ ส่วนใหญ่จะใช้ไลน์กับไอดีเร็ค แมสเสจ (Direct Messeng) ส่วนใหญ่ก็จะ เป็นไลน์มากกว่า เพราะว่าส่วนใหญ่เราจะจะมีกลุ่ม กลุ่มนักบอลไทย มีกลุ่มไลน์นักบอลต่างชาติ เอาไว้สื่อสารเรื่องงาน เขาก็เลยใช้ไลน์มาตลอด”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ผมก็ติดต่อกับเขาทางไลน์หรืออินสตาแกรม ส่วนใหญ่คนไทยก็เล่นไลน์กันด้วย เขา ติดต่อนักฟุตบอลไทยก็ใช้ไลน์ ถ้านักฟุตบอลต่างชาติคนอื่นอย่างจุงก็ใช้ไลน์”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันผ่านไลน์ หรือสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะใช้ ภาษาอังกฤษสื่อสารกัน ซึ่งการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจะเป็นการสื่อสารโดยใช้คำง่าย ๆ ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย เช่น ‘Becareful covid’ เป็นต้น และไม่ได้เน้นว่าการใช้ภาษาอังกฤษนั้นว่าจะ ถูกหลักไวยากรณ์ ซึ่งใช้เพียงสื่อสารให้เข้าใจกันเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาคาราโอเกะ ในบางครั้งอีกด้วย เช่นคำว่า Krubpom (ครับผม), Lor (เหอ), Mai (ไหม), Arai (อะไร) หรือ Isas (ไอ้สัตว์) เป็นต้น รวมทั้งการใช้อิโมจิและสติ๊กเกอร์เพื่อสื่อสารอีกด้วย

“เวลาผมแชทในกลุ่มไลน์ผมก็พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ บางครั้งถ้าผมรีบนะ ผมต้องการความรวดเร็ว ผมก็จะส่งข้อความเสียง”

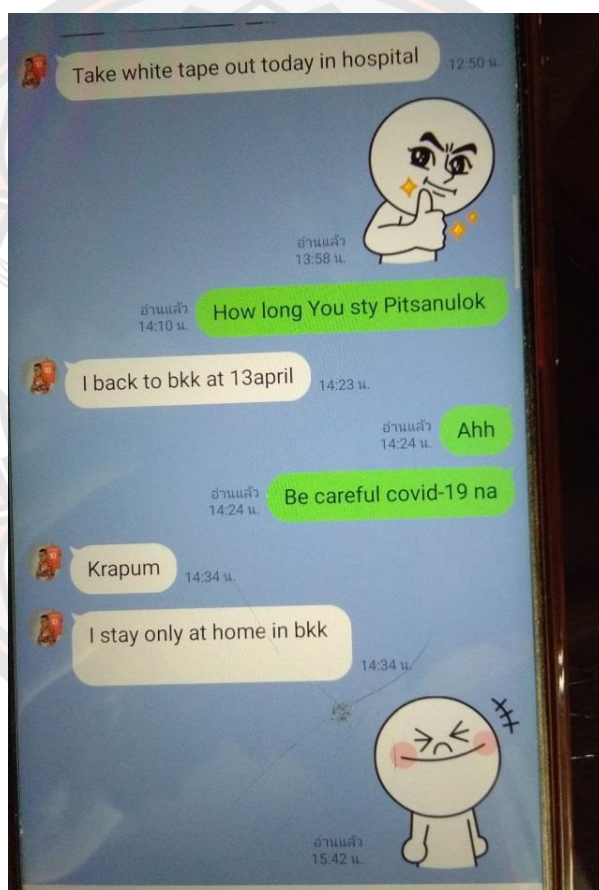
(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“เขาใช้ภาษาอังกฤษอย่างเดียว ถ้าเป็นคาราโอเกะก็เป็นครับผม เนี่ย เห็นไหม (เปิดไลน์ให้ผู้วิจัยดู)

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

“ใช้เวิร์ดที่สื่อสารกันได้ ไม่สนใจไวยากรณ์ ส่วนใหญ่เป็นคำคีย์เวิร์ดสั้น ๆ เช่น Be careful covid อะไรแบบนี้ คำทั่วไป ซึ่งเป็นประโยคที่สื่อสารกันอยู่แล้ว”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

ภาพที่ 9 การสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันไลน์ของจอห์น บาจจ์
ที่มา : วสันต์ ว่างสุข (11 เมษายน 2564)

“เขามีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ แล้วก็ภาษาคาราโอเกะ เช่น เทรอ นะ โหม มันมีทั้ง 2 แบบ เขาก็ใช้ศัพท์ไม่ยากนะ ไม่ยากเลย”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“มีภาษาอังกฤษ แล้วมีคาราโอเกะภาษาไทย เขาก็รู้นิดหน่อย ใช้ภาษาอังกฤษปน ๆ ไทย ศัพท์อะไรที่มันกวนตีน ๆ น้อยก็ภาษาไทย อย่าง ไอ้สัตว์ (หัวเราะ)”

(ปิยะราษฎร์ ล้างหรีด, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการติดต่อครอบครัวนั้น จอห์น บาจโจ้ จะใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างวอตส์แอปป์ (WhatsApp) ติดต่อสื่อสารเพื่อคลายความคิดถึง โดยสื่อสังคมออนไลน์อย่างวอตส์แอปป์เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่คนในครอบครัวใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งจอห์น บาจโจ้ มักติดต่อครอบครัวที่อยู่ที่บ้าน เกิดโดยการโทรผ่านวิดีโอคอล (Video Call) เนื่องจากมีความสะดวกในการติดต่อกันโดยตรงมากกว่า ผ่านการโทรด้วยเบอร์โทรศัพท์ โดยมีการพูดคุยสารทุกข์สุกดิบ ชีวิตความเป็นอยู่ และการให้กำลังใจในการเล่นฟุตบอล เป็นต้น

“เวลาที่ผมสื่อสารกับครอบครัวผมใช้วอตส์แอปป์ ใช้วิดีโอคอล บางครั้งก็วิดีโอคอล และส่วนมากผมก็ไม่ได้พิมพ์ข้อความเยอะ ทุก ๆ ครั้งจะใช้การวิดีโอคอลมากกว่า ทุกครั้งที่ผมคิดถึงบ้าน ผมจะวิดีโอคอลหาแม่ ผมคิดว่าผมวิดีโอคอลหาแม่ทุก ๆ วัน เวลาผมตื่นผมก็โทรหาเธอ หรือผมกำลังจะทำอะไร เวลาที่ผมได้ยินเสียงแม่ของผม ผมรู้สึกว่ามีพลังขึ้น”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“เวลาที่ผมติดต่อกับภรรยา ผมใช้วอตส์แอปป์เหมือนกัน แต่ปัจจุบันเธออยู่ที่นี้ เธอใช้ไลน์เหมือนกัน แต่เมื่อก่อนใช้วอตส์แอปป์”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

“วอตส์แอปป์เขาใช้อยู่ละกับครอบครัว เพราะว่าในยุโรปเขาใช้วอตส์แอปป์กัน ในต่างประเทศ แต่ถ้าคนไทยเขาก็จะใช้ไลน์”

(นัทพงศ์ ทอดสนิท, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังได้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเข้ามาช่วยสร้างความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันอีกด้วย โดยมีการใช้แอปพลิเคชัน (Application) ต่าง ๆ ที่อยู่ในโทรศัพท์มือถือ ทั้งแอปพลิเคชันที่นิยมใช้ในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยจอห์น บาจโจ้ มีการใช้แอปพลิเคชันของประเทศไทยที่นิยมขึ้นอย่างแพร่หลายอย่างแอปพลิเคชัน “วงใน” (Wongnai) เพื่อแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารทั้งร้านอาหารไทยและร้านอาหารต่างชาติ โดยการอ่านรีวิว (Review) พร้อมกับคุณภาพของร้านอาหารและอาหารในร้านเพื่อเลือกร้านสำหรับไปรับประทานอาหาร หรือมีการสั่งอาหารมารับประทานที่บ้านผ่านแอปพลิเคชันฟู้ดแพนด้า (Foodpanda) ขณะที่หากจอห์น บาจโจ้ ต้องการที่จะซื้อสินค้าที่ต้องการก็จะมีคำสั่งผ่านแอปพลิเคชันลาซาด้า (Lazada) หรือเฟซบุ๊กแฟนเพจอย่างเพจอารี (Ari Football Concept Store) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอุปกรณ์เกี่ยวกับฟุตบอล อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีการใช้แอปพลิเคชันอโกด้า (Agoda) สำหรับการจองที่พักเมื่อต้องการเดินทางไปต่าง ๆ ในประเทศไทย และนอกจากนี้ยังมีการใช้กูเกิลสำหรับการค้นหาสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการ เช่น สถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น รวมถึงการใช้กูเกิล แมพ (Google Maps) สำหรับอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ และใช้ค้นหาสถานที่อีกด้วย

“ตอนที่ผมจะไปร้านอาหาร ผมใช้แอปฯ ที่มันเกี่ยวกับอาหาร ร้านอาหาร ประมานนี้ ผมจำไม่ได้ (จากนั้นจอห์น บาจโจ้ ก็หยิบโทรศัพท์ขึ้นมา พร้อมกับเปิดแอปฯ ‘วงใน’ ให้ผู้วิจัยดู) มันก็จะโชว์ร้านอาหาร อาหารต่าง ๆ ผมก็ดูรูป มันมีร้านที่เป็นภาษาอังกฤษด้วย”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เขาสั่งของลาซาด้า น่าจะมีลาซาด้า สั่งอารีด้วย พวกเสื้อผ้า รองเท้า แล้วก็สั่งจากเพจ ส่วนถ้าเขาจะไปไหน เขาจะจองที่พักโรงแรม ส่วนใหญ่จะใช้โกด้า”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ผมใช้แอปฯ ฟุตแพนด้าสั่งอาหาร ผมสั่งมากินที่บ้าน ผมสั่งมาส่งที่นี่ บางทีพนักงานที่มาส่งก็ตกใจ บอกว่า โอ้ นี่นักฟุตบอล เขารู้จัก”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เขาสั่งฟุต แพนด้าด้วยนะ เขาสั่งมากินที่บ้านเขา”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

“ผมใช้กูเกิล แมพ แต่ที่สุโขทัยผมไม่ค่อยได้ใช้เท่าไร ส่วนใหญ่จะใช้ตอนอยู่ที่กรุงเทพฯ”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 28 เมษายน 2564)

“มีการออกกำลังกายด้วยกัน ค้นหาสถานที่วิ่งในเน็ต”

(กำพล ลำพู, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2564)

สำหรับการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้น จอห์น บาจโจ้ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่าง ๆ เช่น อินสตาแกรม, เฟซบุ๊ก และไลน์ เป็นต้น โดยจอห์น บาจโจ้ จะมีการใช้คำบรรยายสำหรับการโพสต์และการตอบการแสดงความคิดเห็นของแฟนบอลด้วยอิมจิ และสติ๊กเกอร์เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากอิมจิ และสติ๊กเกอร์สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านี้เพื่อติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนบ้านเกิดและสื่อมวลชนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสารจากสื่อมวลชนไทยที่เกี่ยวข้องกับวงการฟุตบอลไทย โดยหากจอห์น บาจโจ้ ต้องการที่จะรู้เนื้อหาที่สื่อมวลชนได้นำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จอห์น บาจโจ้ จะคัดลอกเนื้อหาแล้วนำไปแปลในกูเกิล ทรานสเลท หรือนำเนื้อหาเหล่านั้นไปถามทีมงานผู้ฝึกสอนหรือเพื่อนนักฟุตบอล อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีการปรับตัวโดยการใช้ไลน์ สำหรับติดต่อสื่อสารสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสรที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทยและนิยมใช้ไลน์ในการติดต่อสื่อสารกันอยู่แล้ว โดยภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาอังกฤษที่ไม่ได้คำนึงการใช้จะถูกหลักไวยากรณ์ ซึ่งใช้เพียงสื่อสารให้เข้าใจกันเท่านั้น นอกจากนี้จอห์น บาจโจ้ ยังได้มีการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อช่วยสร้างความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น แอปพลิเคชัน “วงใน” สำหรับการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหาร หรือมีการสั่ง

อาหารมารับประทานผ่านแอปพลิเคชันฟู้ดแพนด้า หรือใช้แอปพลิเคชันโกโก้ด้า สำหรับการจองที่พัก สำหรับการเดินทางไปพักที่ต่าง ๆ ในประเทศไทยอีกด้วย

การแนะนำภรรยา : บทบาทจากผู้มีประสบการณ์

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจจ์ ในพื้นที่และบริบทต่าง ๆ ส่งผลทำให้จอห์น บาจจ์ มีการปรับตัวและสามารถค้าแข้งในสโมสรฟุตบอลไทยลีกในฐานะนักฟุตบอลต่างชาติได้อย่างยาวนานถึง 7 ปีนั้น (พ.ศ. 2558-2564) ทำให้จอห์น บาจจ์ มีประสบการณ์การปรับตัวในการดำเนินชีวิตอยู่ในประเทศไทย โดยมีบทบาท “แนะนำ” และ “ช่วยเหลือ” ภรรยาของตนเองที่เพิ่งเดินทางมาอาศัยร่วมกันในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งจอห์น บาจจ์ ได้มีการแนะนำเรื่องต่าง ๆ ให้กับภรรยา โดยการให้ปรับตัวเข้าหาประเทศไทย ไม่ใช่รอให้ประเทศไทยหรือคนไทยปรับตัวเข้าหา อีกทั้งยังมีการสอนในเรื่องของการสื่อสารด้วยภาษาไทย หรือคำทักทายเบื้องต้น และการสั่งอาหาร เป็นต้น รวมไปถึงการแนะนำเรื่องอาหาร และสถานที่ต่าง ๆ ในประเทศไทยอีกด้วย และที่สำคัญยังแนะนำภรรยาของตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และบุคลิกของคนไทย โดยแนะนำให้ปรับบุคลิกของภรรยาให้ยืดหยุ่นเวลาที่พบกับคนไทย รวมไปถึงการพูดอย่างให้เกียรติ ไม่ใช้น้ำเสียงแข็งหรือโอ้อวด เป็นต้น

“ตอนที่เธอมาครั้งแรก ผมบอกเธอว่า เฮ้ พวกเรากำลังจะ เราต้องปรับตัวนะ ประเทศไทยจะไม่ปรับตัวเข้าหาเรา เราต้องปรับตัวเข้าหาประเทศไทย เธอก็บอกว่า โอเค ๆ หลังจากนั้นเรื่องอาหาร หลังจากนั้นผมบอกเธอให้พยายามที่จะพูดไทย เช่น ‘สวัสดีค่ะขอบคุณค่ะ’ (พูดภาษาไทย) จริง ๆ แล้วผมสอนคำพวกนี้ให้เธอ ตัวอย่างเช่นเวลาไปร้านอาหาร ตอนนี้เธอรู้เรื่องบ้างแล้ว เกี่ยวกับอาหารประเทศไทย เช่น ข้าวผัด ต้มยำ ผมก็บอกเธอทุกครั้งที่สั่ง ให้เธอสั่งเป็นภาษาไทย มันจะดีสำหรับเธอ เธอก็พยายาม”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“เวลาก่อนที่เธอมาประเทศไทย เธอจะดูสารคดีเกี่ยวกับประเทศไทยจำนวนมาก ดูสารคดีทางโทรทัศน์ที่ฝรั่งเศส เธอรู้จักประเทศไทยเล็กน้อย เวลาที่พวกเราไปที่ไหนสักที่ ถ้าเห็นอะไรบางอย่าง ผมก็จะบอกเธอว่านี่เป็นวัฒนธรรมไทย หรือบุคลิกของคนไทย”

(จอห์น บาจจ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

“ผมจะบอกเธอเสมอว่า ให้อึดตลอดเวลานะ แล้วเวลาที่พูดคุยกับใครก็ให้เคารพพวกเขาให้มาก ไม่สามารถใช้น้ำเสียงแบบโว้ยวายหรือเสียงดังได้ ที่นี้เราต้องพูดอย่างให้เกียรติพวกเขา แล้วทุกครั้งทีพูดให้พูด ค่ะ ค่ะ ค่ะ ทุก ๆ ครั้ง”

(จอห์น บาจโจ้, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2564)

สำหรับการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ ในพื้นที่นี้มีบทบาทสำคัญที่สะท้อนเรื่องการสื่อสารและการปรับตัวของจอห์น บาจโจ้ ได้เป็นอย่างดี โดยการเป็นทั้งผู้แนะนำและช่วยเหลือให้กับภรรยาของตนเอง ที่ได้ย้ายมาอาศัยอยู่ในประเทศไทยให้เกิดการปรับตัว โดยจอห์น บาจโจ้ ได้มีการสอนภรรยาให้สื่อสารด้วยภาษาไทย การแนะนำเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอาหาร สถานที่ หรือบุคลิกของคนไทยอีกด้วย ซึ่งเป็นการแนะนำเพื่อให้ภรรยาของตนเองให้สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตอยู่ในประเทศไทยได้

กล่าวโดยสรุป สำหรับพื้นที่ “นอกสนาม” ของจอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัว โดยจอห์น บาจโจ้ มีการเรียนภาษาจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของประเทศไทย อย่างรายการข่าว หรือรายการชิงร้อยชิงล้าน เป็นต้น โดยการเปิดรับชมรายการเหล่านี้ เกิดจากการที่จอห์น บาจโจ้ ได้สอบถามเพื่อนนักฟุตบอล หรือทีมงานผู้ฝึกสอน รวมถึงได้รับคำแนะนำจากกลุ่มคนเหล่านี้ อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยผ่าน “สื่อมวลชนของเจ้าบ้าน” หรือสื่อมวลชนของประเทศไทยอย่างรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 รวมไปถึงการติดตามข่าวสารของวงการฟุตบอลไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์อีกด้วย และในขณะเดียวกันยังใช้สื่อสังคมออนไลน์ติดต่อสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสร โดยการใช้ “ไลน์” ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่คนไทยนิยมใช้ โดยภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันจะใช้ภาษาอังกฤษที่ไม่เน้นว่าทำการสื่อสารกันถูกไวยากรณ์หรือไม่ แต่เน้นการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นสำคัญ นอกจากนี้จอห์น บาจโจ้ ยังใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะช่วยสร้างความสะดวกสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างเช่น แอปพลิเคชันวงในสำหรับการเลือกร้านอาหาร หรือการสั่งอาหารผ่านฟู้ดแพนด้า เป็นต้น นอกจากนี้การที่จอห์น บาจโจ้ สามารถอยู่ในประเทศไทยได้อย่างยาวนานถึง 7 ปี ซึ่งทำให้มี “ประสบการณ์” ในการปรับตัวเข้ากับสังคมและวัฒนธรรมไทย ทำให้เกิดบทบาทการ “ช่วยเหลือ” โดยการแนะนำภรรยาของตนเองในเรื่องต่าง ๆ เช่น การสื่อสารด้วยภาษาไทย อาหาร สถานที่ต่าง ๆ หรือแนะนำการปรับตัวให้เข้ากับบุคลิกของคนไทยอีกด้วย

สำหรับรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ ในพื้นที่นอกสนามสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สรุปรูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจจ์ พื้นที่นอกสนาม

คู่มือสื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
1. การฝึกภาษาไทย และการเปิดรับสื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านการชมการ์ตูนพากย์ไทย - ฝึกการฟังภาษาไทยผ่านการรับชมข่าวทางโทรทัศน์ - เปิดรับสื่อมวลชนไทย จากการดูรายการตลกไทยอย่างรายการชิงร้อยชิงล้านผ่านทางโทรทัศน์ช่องเวิร์คพอยท์ - มีการเรียนรู้จากการเปิดรับฟังเพลงไทย - มีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยผ่านการชมเกมการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก และฟุตบอลต่างประเทศที่บรรยายเป็นภาษาไทย - มีการติดตามข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นประจำ โดยการเปิดรับสื่อมวลชนไทยเพื่อติดตามข่าวสารผ่านรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
2. การใช้สื่อสังคมออนไลน์	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ อินสตาแกรม, เฟซบุ๊ก, ไลน์, ทวิตเตอร์ และยูทูป เป็นต้น - ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเป็นผู้เสพเนื้อหาต่าง ๆ มากกว่าการโพสต์เนื้อหาลงบนโซเชียลมีเดีย - เปิดรับสื่อสังคมออนไลน์อย่างตึกตอกเป็นภาษาไทยเพื่อความบันเทิง - มีการโพสต์เนื้อหาลงบนสื่อสังคมออนไลน์เป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ หรือภาษาคาราโอเกะที่เป็นภาษาไทยสั้น ๆ และใช้โมจิด้วย - มีการติดตามข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลไทย โดยได้ติดตามจาก

คู่มือสื่อสาร	กิจกรรม/สถานการณ์การสื่อสาร
	<p>เฟซบุ๊กแฟนเพจ และอินสตาแกรมของสื่อมวลชนในประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการติดตามข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมาดากัสก้า - หากมีข่าวที่สนใจจะคัดลอกเนื้อหาที่เป็นภาษาไทย แล้วนำไปแปลในกูเกิล ทรานสเลท เพื่ออ่านเนื้อหาเป็นภาษาฝรั่งเศส หรือใช้การบันทึกหน้าจอ หรือแชร์เนื้อหานั้น ๆ แล้วส่งข้อความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไปสอบถามทีมงานผู้ฝึกสอน หรือเพื่อนนักฟุตบอลร่วมสโมสร - มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ติดต่อสื่อสารกับนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอนโดยการใช้ไลน์ - ภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันผ่านไลน์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ จะใช้ภาษาอังกฤษโดยใช้คำง่าย ๆ ที่เข้าใจได้ อีกทั้งยังมียังมีการใช้ภาษาคาราโอเกะ อิโมจิและสติ๊กเกอร์ในการสื่อสาร - ใช้วอตส์แอปป์ ติดต่อสื่อสารกับครอบครัว - มีการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อเข้ามาช่วยสร้างความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น แอปพลิเคชันวงใน ฟุตแพนด้า หรือโกด้า เป็นต้น
3. การแนะนำภรรยา	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแนะนำภรรยาของตนเองที่เพิ่งเดินทางมาอาศัยในประเทศไทยร่วมกัน เช่น เรื่องอาหาร และสถานที่ต่าง ๆ - การสอนในเรื่องของการสื่อสารด้วยภาษาไทยให้กับภรรยา - แนะนำภรรยาของตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และบุคลิกของคนไทย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก : กรณีศึกษา จอห์น บาจโจ้” ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยเป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีกผ่านมุมมองของ “จอห์น บาจโจ้” ซึ่งผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้เครื่องมือการสังเกตแบบมีส่วนร่วมไปพร้อม ๆ กับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง รวมถึงการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบสโนว์บอลจำนวนทั้งสิ้น 6 คน ได้แก่ จอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นกรณีศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ และบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลสโมสรสุโขทัย เอฟซี จำนวน 5 คน ได้แก่ นักฟุตบอลร่วมสโมสร, ทีมงานผู้ฝึกสอน และเจ้าหน้าที่ประจำสโมสร โดยการศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของจอห์น บาจโจ้ ผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ในการศึกษาไว้ 3 พื้นที่ ได้แก่

1. พื้นที่ในสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การทำงานของจอห์น บาจโจ้ ในช่วงการทำกิจกรรมการฝึกซ้อมและการแข่งขัน รวมทั้งการสื่อสารในการแถลงข่าว หรือการประชุมทีม เป็นต้น
2. พื้นที่ข้างสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่ในการดำเนินชีวิตประจำวันนอกเหนือจากการทำงานที่มีความเป็นสาธารณะและมีการพบปะกับผู้อื่น เช่น ร้านอาหาร, ร้านกาแฟ, ห้างสรรพสินค้า หรือร้านจำหน่ายสินค้าของสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นต้น
3. พื้นที่นอกสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่การใช้ชีวิตประจำวันภายในที่พักของจอห์น บาจโจ้ ที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่พบปะกับผู้อื่น เช่น การใช้ชีวิตประจำวันภายในบ้านพัก ห้องพักของโรงแรม เป็นต้น อีกทั้งเป็นพื้นที่ของการเปิดรับสื่อมวลชน ที่ส่งผลให้เกิดพัฒนาการในด้านของการปรับตัว รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ อีกด้วย

ทั้งนี้ จากการนำเสนอผลการวิจัยไว้ในบทที่ 4 แล้วนั้น ในบทนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยพร้อมทั้งอภิปรายผลโดยการเชื่อมโยงกับการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังมีการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารที่ได้จากบทความ ข่าว เทปวิดีโอการให้สัมภาษณ์ ของนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ และนักฟุตบอลหรือ

ทีมงานที่เกี่ยวข้องชาวไทย ในการนำมาเป็นข้อมูลประกอบการสรุป และอภิปรายผลการวิจัยอีกด้วย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ในการศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของ จอห์น บาจโจ้ ไว้ 3 พื้นที่ ได้แก่ 1) พื้นที่ในสนาม, 2) พื้นที่ข้างสนาม และ 3) พื้นที่นอกสนาม โดยผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อสรุปตามแต่ละพื้นที่ที่ได้ศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พื้นที่ “ในสนาม”

พื้นที่ในสนามนี้เป็นการทำงานในการเป็นนักฟุตบอลสังกัดสโมสรสุโขทัย เอฟซี โดยจอห์น บาจโจ้ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากทั้ง 2 ภาษานี้จะเป็นภาษาหลักที่จอห์น บาจโจ้ ใช้สำหรับการสื่อสารกับสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสรภายใต้บริบทการทำงานหรือการเล่นฟุตบอล เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนหรือวิธีการเล่นฟุตบอล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเล่นฟุตบอลของจอห์น บาจโจ้ โดยจอห์น บาจโจ้ มีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยจากการ “สนทนา” กับเพื่อนนักฟุตบอล ส่งผลทำให้ “ได้ภาษา” และเกิดการพัฒนาทักษะทางภาษาขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ โดยการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ จะใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบริบทนั้น ๆ ซึ่งในช่วงของการฝึกซ้อมหรือช่วงที่มีเวลาที่จะขยายความ จอห์น บาจโจ้ จะมีการสื่อสารด้วยภาษาไทยกับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร แต่ในขณะกำลังทำการแข่งขันหรือช่วงเวลาที่มีความจริงจังสูงก็จะสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่จอห์น บาจโจ้ สื่อสารได้ชัดเจน กระชับ และถูกต้องที่สุด รวมทั้งมีการสื่อสารด้วยภาษากายและ “ภาษาฟุตบอล” ที่สามารถสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันในบริบทของการเล่นฟุตบอลได้

การที่จอห์น บาจโจ้ มีบุคลิกที่อึดอัดดี มีความเป็นกันเอง และเข้ากับคนอื่นได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นคนที่สนุกสนาน เฮฮา จึงทำให้ปรับตัวเข้าไปอยู่ในกลุ่มนักฟุตบอลชาวไทยได้ง่าย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทำให้ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ ที่เป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย นอกจากนี้จอห์น บาจโจ้ ยังมีการสื่อสาร “เลียนแบบ” นักฟุตบอลชาวไทย โดยเป็นการพูดจาด้วยคำต่ำ หรือคำหยาบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิง และสนุกสนานกับเพื่อนนักฟุตบอลหรือทีมงานผู้ฝึกสอน อีกทั้งยังมีการเรียนรู้และปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทยที่มีลักษณะแบบ “อิงบริบทสูง” กล่าวคือ จอห์น บาจโจ้ จะมีความ “เกรงใจ” และจะไม่พูดหรือสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา

กับทีมงานผู้ฝึกสอน หรือแม้แต่สมาชิกภายในทีมคนอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อาวุโสกว่าในกรณีที่คนเหล่านี้ผิดพลาด ซึ่งเป็นการเรียนรู้การสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยเพื่อที่จะสามารถประกอบอาชีพในการเป็นนักฟุตบอลของสโมสรสุโขทัย เอฟซี ได้อย่างราบรื่น

ส่วนการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกภายในสโมสรนั้น ด้านการสื่อสารกับแฟนบอล จอห์น บาจโจ้ มีบุคลิกที่ไม่ถือตัว และมีความเป็นกันเองกับแฟนบอล โดยการสื่อสารกับแฟนบอลจะสื่อสารด้วยภาษาไทย เนื่องจากแฟนบอลส่วนใหญ่จะสื่อสารด้วยภาษาไทย ซึ่งจะเป็นการใช้คำง่าย ๆ หรือคำทักทาย เป็นต้น ส่วนด้านของการสื่อสารกับกรรมการ จะเป็นการสื่อสารที่อยู่ภายใต้บริบทของการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งก็จะมี การสื่อสารเกี่ยวกับศัพท์ของฟุตบอลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่สามารถเข้าใจกันได้ นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังมีการสื่อสารกับสื่อมวลชนอีกด้วย โดยส่วนใหญ่จะเป็นการสัมภาษณ์เพื่อนำไปเผยแพร่ในสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งจอห์น บาจโจ้ จะให้สัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น เนื่องจากต้องการสื่อสารอย่างถูกต้อง และจะมีทีมงานผู้ฝึกสอนเป็นผู้แปลเนื้อหานั้น ๆ ให้กับสื่อมวลชนอีกครั้ง

พื้นที่ “ข้างสนาม”

สำหรับพื้นที่ข้างสนามจะเป็นพื้นที่ในการใช้ชีวิตประจำวันที่นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอล โดยจะอยู่ในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งในการใช้ชีวิตในพื้นที่ข้างสนาม จอห์น บาจโจ้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทยเช่นเดียวกัน โดยมีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตประจำวันอย่างการสั่งอาหาร หรือการสื่อสารกับแฟนบอลและผู้คนในสังคม ที่จำเป็นต้องสื่อสารได้ด้วยตนเอง ซึ่งในพื้นที่นี้พบ “เครือข่ายคนรู้จัก” ที่เป็นเพื่อนนักฟุตบอลและทีมงานผู้ฝึกสอนจากในพื้นที่ในสนามที่มีบทบาทในการช่วยเหลือและแนะนำข้อมูลต่าง ๆ สำหรับการมีชีวิตประจำวันแก่จอห์น บาจโจ้ โดยจอห์น บาจโจ้ เองก็ไม่ได้เป็นเพียงแต่เป็นผู้ที่รอคอยการช่วยเหลือเท่านั้น แต่ยังกระตือรือร้นที่จะแสวงหาข้อมูลหรือสอบถามเรื่องที่ตนเองสนใจและมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตข้างสนาม เช่น เรื่องอาหารการกิน สถานที่ซื้อของใช้ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งสถานที่บริการต่าง ๆ เช่น ร้านตัดผม เป็นต้น อีกทั้งยังมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันกับเพื่อนนักฟุตบอล อาทิ การรับประทานอาหาร ดื่มกาแฟ ซึ่งเป็นพื้นที่ในการสนทนาเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน ทำให้ได้เรียนรู้ภาษาไทยพร้อมกับการได้รับข่าวสารต่าง ๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันจากการสนทนานั้นอีกด้วย กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่แตกต่างไปจากการค้าแข้งในสโมสรที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยหลังจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลแล้วต่างคนต่างก็แยกย้ายกลับ

ที่พักของตน ไม่เหมือนกับที่สโมสรสุโขทัย เอฟซี นักฟุตบอลมักจะมีกิจกรรมร่วมกันเสมอ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักฟุตบอลอีกด้วย

สำหรับการสื่อสารกับทีมงานผู้ฝึกสอนในพื้นที่ข้างสนามนี้ จอห์น บาจโจ้ มีการใช้ภาษาที่ไม่ได้สนใจว่าจะ “ถูกหรือผิด” ตามหลักไวยากรณ์ของแต่ละภาษา แต่ใช้เป็น “เครื่องมือการสื่อสาร” เพื่อให้เข้าใจกันและกัน อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีกิจกรรมที่ทำร่วมกับทีมงานผู้ฝึกสอน โดยมักจะไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ด้วยกัน โดยจะเลือกชมภาพยนตร์ไทยหรือภาพยนตร์ต่างประเทศที่พากย์เสียงเป็นภาษาไทย โดยเฉพาะจะเลือกเปิดรับชมภาพยนตร์แนวตลก ซึ่งนอกจากจะได้ผ่อนคลายความเครียดแล้ว ยังทำให้ได้เรียนรู้ภาษาไทยและวิถีชีวิตคนไทยผ่านการชมภาพยนตร์ โดยจอห์น บาจโจ้ มีการจำคำพูดต่าง ๆ ของนักแสดงเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย นอกจากนี้ จอห์น บาจโจ้ ยังมีการ “เปิดรับ” ในการเรียนรู้ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ผ่านการไปเข้าร่วมประเพณี วัฒนธรรมไทยนั้น ๆ กับทีมงานผู้ฝึกสอน เช่น ประเพณีสงกรานต์ หรือการเป็นเพื่อนเจ้าบ่าวในงานแต่งงานของทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิทอีกด้วย

ด้านการสื่อสารกับพนักงานร้านอาหาร ร้านค้า และบริการต่าง ๆ จอห์น บาจโจ้ ได้มีการจดจำชื่อเมนูอาหารไทยเป็นภาษาไทยจากการที่ได้ไปร่วมรับประทานอาหารกับเพื่อนนักฟุตบอล และทีมงานผู้ฝึกสอน เพื่อที่จะได้สั่งอาหารได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ในการสื่อสารของจอห์น บาจโจ้ กับแฟนบอลและผู้คนในสังคม จอห์น บาจโจ้ พยายามที่จะสื่อสารด้วยภาษาไทยก่อน เนื่องจากแฟนบอลและผู้คนในสังคมส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีการ “ประเมินคู่สื่อสาร” ที่เป็นแฟนบอลและผู้คนในสังคมว่าจะสื่อสารกับคนเหล่านี้ได้อย่างไร ด้วยภาษาอะไร ซึ่งมีการสื่อสารโดยการปรับเปลี่ยนการใช้ภาษาตามคู่สนทนาอีกด้วย และถ้าหากสื่อสารกันไม่เข้าใจทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษก็ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย โดยการใช้อุปกรณ์ ทรานสเลท ในการแปลเนื้อหาสาระต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกันให้เข้าใจนั่นเอง

พื้นที่ “นอกสนาม”

สำหรับพื้นที่นอกสนามของจอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัว โดยจอห์น บาจโจ้ มีการเรียนภาษาไทยจากการ “เปิดรับสื่อมวลชนเจ้าบ้าน” อย่างรายการข่าว หรือรายการชิงร้อยชิงล้าน เป็นต้น โดยการเปิดรับชมรายการเหล่านี้เกิดจากการที่จอห์น บาจโจ้ ได้สอบถามเพื่อนนักฟุตบอลหรือทีมงานผู้ฝึกสอนว่าเปิดรับสื่ออะไรกันบ้าง แล้วจอห์น บาจโจ้ ก็มีการเปิดรับสื่อเหล่านั้น ๆ ตามที่เพื่อนนักฟุตบอลหรือทีมงานผู้ฝึกสอนได้บอก อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีการ “เปิดรับข่าวสาร” โดยการติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยผ่านรายการข่าวของ

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เพื่อจะได้รับรู้ว่าประเทศไทยเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง และนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศไทย ตัวอย่างเช่น ข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่จอห์น บาจจ์ ได้เปิดรับข้อมูลเหล่านี้แล้ว มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมที่ทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมไปถึงการติดตามข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์อีกด้วย โดยหากเป็นการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นการอ่านที่มีเนื้อหาเป็นภาษาไทย จอห์น บาจจ์ จะคัดลอกเนื้อหาข่าวสารที่สนใจแล้วนำไปแปลในกูเกิลทรานสเลท เพื่อจะรู้ว่าเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร หรือใช้วิธีส่งข่าวที่ตนเองสนใจให้กับทีมงานผู้ฝึกสอนเพื่อให้ทีมงานผู้ฝึกสอนสรุปเนื้อหาข่าวสารนั้น ๆ ว่าเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร เนื่องจากจอห์น บาจจ์ อ่านภาษาไทยไม่ได้

ในขณะที่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ จอห์น บาจจ์ ใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่าง เฟซบุ๊ก, อินสตราแกรม หรือติ๊กต็อก เป็นต้น โดยมีคำแนะนำเนื้อหาของตนเองลงบนสื่อสังคมออนไลน์ด้วยคำบรรยาย (Caption) ที่เป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ ภาษาคาราโอเกะที่เป็นภาษาไทยสั้น ๆ หรือใช้อีโมจิหรือตอบการแสดงความคิดเห็นด้วยสติ๊กเกอร์ นอกจากนี้จอห์น บาจจ์ ยังใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสร โดยการใช้ “ไลน์” ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่คนไทยนิยมใช้ โดยภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันจะใช้ภาษาอังกฤษที่ไม่เน้นว่าทำการสื่อสารกันถูกไวยากรณ์หรือไม่ แต่เน้นการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นสำคัญ อีกทั้งจอห์น บาจจ์ ยังมีการติดต่อสื่อสารกับครอบครัวเพื่อคลายความคิดถึงผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างวอตส์แอปป์นั่นเอง

นอกจากนี้ จอห์น บาจจ์ ยังใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อสร้างความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันให้กับตนเอง ตัวอย่างเช่น แอปพลิเคชัน “วงใน” สำหรับแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับร้านอาหารที่สนใจเพื่อที่จะได้ไปรับประทานอาหารที่ร้านนั้น ๆ หรือมีการสั่งอาหารผ่านฟู้ดแพนด้าเพื่อมารับประทานอาหารที่บ้าน เป็นต้น รวมทั้งการซื้อของออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันซื้อของออนไลน์อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การที่จอห์น บาจจ์ สามารถอยู่ในประเทศไทยได้อย่างยาวนานถึง 7 ปี ซึ่งสะท้อนถึงการปรับตัวได้นั้น ทำให้เกิดบทบาทในการ “แนะนำ” และช่วยเหลือภรรยาของตนเองในเรื่องต่าง ๆ เช่น การสื่อสารด้วยภาษาไทย อาหาร สถานที่ต่าง ๆ หรือแนะนำการปรับตัวให้เข้ากับบุคลิกของคนไทยอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป จอห์น บาจจ์ เป็นนักฟุตบอลที่ “เปิดรับ” ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในการที่เข้ามาค้าแข้งในประเทศไทย โดยมีการเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมต่าง ๆ ของไทย เพื่อเป็นการปรับตัวให้

สอดคล้องกับสังคมไทยได้ อีกทั้งยังบุคลิกของจอห์น บาจจ์ ที่เป็นคนอัยาศัยดี เป็นกันเอง และเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย จึงทำให้ไม่ใช่เรื่องยากที่จะปรับตัวเข้าหาสมาชิกภายในสโมสรหรือผู้คนที่สังคมไทยได้ โดยบุคลิกดังกล่าวนี้นำมาซึ่งการคบหาสมาคมกับสมาชิกภายในสโมสรที่ทำให้มีกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นพื้นที่ให้เกิดการ “สื่อสาร” ผ่านการพูดคุยและการสนทนา ทำให้ได้เรียนรู้ภาษา และเกิดความสัมพันธ์กับสมาชิกภายในสโมสร ไม่เพียงเท่านั้น จอห์น บาจจ์ ยังมีการติดตามและเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในประเทศไทยผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อีกด้วย เพื่อที่จะได้นำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยได้

อภิปรายผล

การค้าแข้งของนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีก

หลังจากฟุตบอลไทยลีกได้ยกระดับการแข่งขันให้มีคุณภาพและทัดเทียมความเป็น “สากล” พร้อมกับการที่สโมสรต่าง ๆ ได้ยกระดับตนเองให้เป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น ทำให้การแข่งขันไทยลีกเป็นที่รู้จักต่อสายตาของนักฟุตบอลในประเทศต่าง ๆ ที่สนใจเข้ามาเล่นฟุตบอลอาชีพในไทยลีก โดยเป้าหมายของการมาเล่นฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลไทยลีกของนักฟุตบอลต่างชาติแตกต่างกันออกไป บางรายมาเพื่อเก็บเงินในช่วงบั้นปลายของอาชีพการเป็นนักฟุตบอล บางรายมาเพื่อเป็นพื้นที่พักช่วงในการรอที่จะไปเล่นฟุตบอลอาชีพในลีกที่ดีกว่า สำหรับบางรายก็เข้าเพื่อ “สร้างชื่อ” ให้กับตนเองผ่านการเล่นฟุตบอลให้กับสโมสรฟุตบอลในไทยลีก ตัวอย่างเช่นนักฟุตบอลต่างชาติอย่างจอห์น บาจจ์, ดานโญ, เซียก้า หรือดิยุฟ บิรัม โดยนักฟุตบอลต่างชาติที่เข้ามาแสวงโชคในไทยลีกส่วนใหญ่มักเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่มีฝีเท้าดี ถึงแม้จะอายุมากขึ้น แต่ก็มีศักยภาพสูงกว่านักฟุตบอลไทย บางรายมีดีกรีเป็นถึงนักฟุตบอลทีมชาติ จึงทำให้เป็นที่นิยมของสโมสรฟุตบอลต่าง ๆ ในไทยลีกทำการเซ็นสัญญา และดึงตัวนักฟุตบอลต่างชาติเหล่านี้เข้าร่วมสโมสร เพื่อให้คุณภาพการแข่งขันของสโมสรดีขึ้น

นอกจากมีฝีเท้าที่ดีคงยังไม่เพียงพอสำหรับการค้าแข้งให้กับสโมสรในไทยลีกได้ เพราะการที่นักฟุตบอลต่างชาติต้องเดินทางออกจากประเทศของตนเองเพื่อมาประกอบอาชีพเป็นนักฟุตบอลในต่างประเทศอย่างประเทศไทย ที่มีสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป ทำให้ต้องมีการ “ปรับตัว” เข้ากับสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย ทั้งการเล่นฟุตบอลในสนามฟุตบอล และการใช้ชีวิตนอกสนามฟุตบอลที่นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอล โดยการปรับตัวสำหรับการเล่นฟุตบอลนั้น นักฟุตบอลต่างชาติจะต้องปรับตัวให้เข้ากับนักฟุตบอลและสมาชิก

คนอื่น ๆ ภายในสโมสร ปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเล่นของสโมสร และปรับตัวให้เข้ากับลักษณะการเล่นฟุตบอลของไทยลีกให้ได้ เพื่อที่จะสามารถเล่นฟุตบอลให้กับสโมสรที่ตนเองสังกัดได้ต่อไป นอกจากนี้ การปรับตัวสำหรับการใช้ชีวิตนอกสนามฟุตบอลของนักฟุตบอลต่างชาติก็เป็นสิ่งสำคัญไม่แพ้กัน เพราะการที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยที่มีสิ่งแปลกใหม่แตกต่างออกไปจากที่ตนเองคุ้นชิน ล้วนต้องมีการปรับตัวทั้งเรื่องของการกิน การสื่อสาร และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน โดยการดำเนินชีวิตข้างนอกของสนามฟุตบอลนี้ก็ปรับตัวแปรที่จะทำให้ให้นักฟุตบอลต่างชาติเหล่านี้จะสามารถเล่นฟุตบอลอาชีพในไทยลีกได้หรือไม่ เพราะหากนักฟุตบอลต่างชาติไม่สามารถปรับตัวได้ ก็ทำให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่ได้เช่นกัน หรือนักฟุตบอลต่างชาติบางรายมีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเล่นฟุตบอล หรือทำให้ไม่สามารถที่จะเล่นฟุตบอลต่อไปได้ เป็นเหตุให้ยกเลิกสัญญาหรือถูกยกเลิกสัญญาไปในที่สุด

อย่างไรก็ดี การที่นักฟุตบอลต่างชาติมีประสบการณ์ในการค้าแข้งในลีกต่างประเทศนอกจากลีกในประเทศของตน จะส่งผลต่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยได้ดีขึ้น กล่าวคือ การที่นักฟุตบอลต่างชาติที่เข้ามาเล่นฟุตบอลอาชีพในไทยลีกที่มีประสบการณ์การเล่นฟุตบอลอาชีพในต่างประเทศมาก่อนหน้านั้น จะทำให้นักฟุตบอลต่างชาติเหล่านั้นมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมสังคม และวัฒนธรรมใหม่ได้ดี เนื่องจากมีประสบการณ์ปรับตัวเข้ากับต่างประเทศมาก่อนแล้วนั่นเอง สอดคล้องกับการศึกษานักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีกของเอกรงค์ ปันพงษ์ (2561) ที่ว่า สโมสรฟุตบอลในไทยลีกนิยมว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติที่มีประสบการณ์ค้าแข้งในต่างแดน เนื่องจากนักฟุตบอลเหล่านี้มีประสบการณ์ในการปรับตัว ทำให้เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถปรับเข้ากับการใช้ชีวิตภายในท้องถิ่นได้ดี โดยในกรณีของจอห์น บาจจ์ ซึ่งมีประสบการณ์ค้าแข้งในต่างประเทศอย่างประเทศสวีเดนและแลนด์มาก่อนนั้น ทำให้มีประสบการณ์ที่จะรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมแบบใหม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีแนวทางการปรับตัวอยู่แล้ว จึงไม่ใช่เรื่องยากนักที่จอห์น บาจจ์ จะปรับตัวเข้ากับสังคมไทย

ในขณะเดียวกัน การที่นักฟุตบอลต่างชาติอย่างกรณีของจอห์น บาจจ์ ที่ไม่ได้นำพาครอบครัวหรือคนรู้จักจากประเทศของตนเองมาอาศัยอยู่ด้วยในประเทศไทยนั้น ส่งผลให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ แตกต่างจากการศึกษาของเอกรงค์ ปันพงษ์ (2561) ที่พบว่า นักฟุตบอลต่างชาติที่ค้าแข้งในประเทศที่ไม่มีคนรู้จัก หรือคนที่สื่อสารภาษาเดียวกันได้ การปรับตัวจะทำได้ยาก การที่มีคนรู้จักหรือครอบครัวมาอาศัยอยู่ด้วย เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถเป็นตัวช่วยเสริมให้ปรับตัวในต่างแดนได้ง่ายมากขึ้น เนื่องจากมีคนสื่อสาร พูดคุยและคอยปรึกษาในเวลาที่เกิด

ความเหงา ช่วยคลายความคิดถึงบ้าน และลดการตระหนกทางวัฒนธรรม ในขณะที่จอห์น บาจโจ้ เดินทางมาอาศัยที่ประเทศไทยเพื่อเล่นฟุตบอลเพียงคนเดียว ไม่ได้นำครอบครัวมาอาศัยอยู่ด้วยการดำเนินชีวิตจึงแตกต่างไปจากนักฟุตบอลต่างชาติที่นำครอบครัวมาอยู่ด้วย จอห์น บาจโจ้ จึงมีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมไทยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ “เจ้าบ้าน” หรือ “คนไทย” ไม่ว่าจะเป็นการพยายามที่จะสื่อสารกับคนไทย การไปทำกิจกรรมร่วมกับคนไทยโดยเฉพาะเพื่อนร่วมสโมสร เช่น การไปรับประทานอาหาร ต้มกาแฟ หรือการไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวเข้าคนไทย สภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทยได้ดีขึ้นนั่นเอง

ทั้งนี้ การเล่นฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลไทยลีกที่จำเป็นต้องมีกิจกรรมให้ปฏิสัมพันธ์ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในสโมสร โดยเฉพาะเพื่อนนักฟุตบอลที่มีกิจกรรมสำคัญอย่างการเล่นฟุตบอลร่วมกัน การที่จะปรับตัวเข้าหากลุ่มคนเหล่านี้ได้นั้น ด้วยนิสัยของจอห์น บาจโจ้ เป็นคนที่มีบุคลิกแบบ “เปิดเผย” (Extrovert) โดยมีบุคลิกที่เป็นกันเอง เข้ากับคนอื่นได้ง่าย กล้าที่จะสื่อสารหรือเข้าหาผู้อื่น โดยไม่ได้ปิดกั้นตนเอง อีกทั้งยังเป็นคนเป็นคนที่มีความอึดอัดน้อย และมี “ความสนุกสนาน” หรืออีกนัยหนึ่งว่าเป็น “คนตลก” ทำให้ปรับตัวและได้เข้าไปอยู่ในกลุ่มนักฟุตบอลชาวไทยหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสรได้ไม่ยากในเวลาไม่นาน เช่นเดียวกับกรณีของเจ ชนาธิป สรงกระสินธ์ นักฟุตบอลชาวไทยที่ไปเล่นฟุตบอลอาชีพในลีกประเทศญี่ปุ่นกับสโมสรคอนซาโดเล่ ซัปโปโร (Hokkaido Consadole Sapporo) ซึ่งชนาธิป สรงกระสินธ์ เป็นนักฟุตบอลที่มีบุคลิกแบบเปิดเผย และเป็นคนสนุกสนาน เฮฮา เช่นเดียวกัน จึงทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมสโมสรได้ถึงแม้ว่าจะสื่อสารภาษาญี่ปุ่นไม่ได้ก็ตาม นอกจากนี้การที่จอห์น บาจโจ้ ปรับตัวเข้ากับนักฟุตบอลชาวไทยหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสรได้นั้น ส่วนหนึ่งด้วยลักษณะนิสัยของคนไทยที่มีความเป็นมิตร (Friendly) และมีความเป็นกันเองกับนักฟุตบอลต่างชาติอย่างจอห์น บาจโจ้ จึงทำให้สามารถปรับตัวเข้าหากันและเล่นฟุตบอลร่วมสโมสรเดียวกันได้ สอดคล้องกับไมเคิล เบิร์น (Fluke Family, 2564) ที่กล่าวว่าเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทยและสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสรนครปฐม ยูไนเต็ด มีความเป็นกันเองทำให้ตนเองสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลเหล่านี้ได้ง่าย และมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันตลอด

ด้วยบุคลิกที่เป็นคนชอบพูด กล้าพูด และชอบเรียนรู้ เมื่อจอห์น บาจโจ้ เข้าไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนร่วมสโมสร จอห์น บาจโจ้ จึงสามารถสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มคนเหล่านี้ได้ดี ซึ่งการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จอห์น บาจโจ้ มีส่วนร่วม หลีกหนีไม่พ้นที่จะต้องมีการสื่อสาร” ที่เป็นปัจจัยสำคัญ โดยเฉพาะการพูดคุยและสนทนา เมื่อได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำนั้นจึงทำให้จอห์น บาจโจ้

“ได้ภาษา” ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ซึ่งเปรียบเสมือนได้เรียนภาษาไปในตัว จอห์น บาจจ์ ยังมีการจดจำและเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ ที่เพื่อนร่วมสโมสรชาวไทยใช้ รวมทั้งเพื่อนร่วมสโมสรได้สอนประโยคต่าง ๆ ให้กับจอห์น บาจจ์ ส่วนในกรณีของภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาแรกที่จอห์น บาจจ์ ใช้ในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมสโมสรอยู่แล้ว เมื่อใช้บ่อย ๆ ทักษะทางภาษาอังกฤษจึงพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น การที่จอห์น บาจจ์ สามารถใช้ภาษาทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในบริบทของการเล่นฟุตบอล และการใช้ชีวิตในสังคมไทย ในขณะที่นักฟุตบอลต่างชาติหลายราย หากสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ก็จะไม่เปิดรับที่จะเรียนรู้ภาษาภาษาไทยเพิ่มเติม หรือนักฟุตบอลต่างชาติบางรายก็ไม่มีการเรียนรู้ทั้งภาษาอังกฤษ หรือภาษาไทยอีกด้วย ตัวอย่างเช่น เอ็นจิวา ราโคโตฮารีมาลาลา นักฟุตบอลชาวมาดากัสการ์ สัญชาติเดียวกันกับจอห์น บาจจ์ ซึ่งเล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นเวลา 1 ฤดูกาล แต่ก็ไม่พยายามที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย และเป็นคนเก็บตัว (Introvert) ไม่พยายามสื่อสารกับใคร ทำให้มีปัญหาในการสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสร ส่งผลทำให้ไม่เข้าใจในแผนการหรือวิธีการเล่นที่เพื่อนนักฟุตบอลหรือหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้สื่อสาร การเล่นฟุตบอลของเอ็นจิวาจึงมีลักษณะ “เล่นคนเดียว” ไม่สอดคล้องเชื่อมโยงกับนักฟุตบอลคนอื่น ๆ ทำให้จอห์น บาจจ์ ต้องคอยเป็นผู้สื่อสารแทนอีกด้วย (ลัทพล พรหมกลิ้ง, ผู้ให้สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม 2564)

หากมองในมุมกลับกัน ในด้านของการพัฒนาทักษะทางภาษา ไม่ใช่จอห์น บาจจ์ เพียงคนเดียวที่ได้ภาษา ในขณะที่ “คนรอบข้าง” ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทย หรือทีมงานผู้ฝึกสอนก็ได้ภาษาด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่กลุ่มคนเหล่านี้ใช้สื่อสารกับจอห์น บาจจ์ เป็นประจำ เมื่อได้ใช้พูดคุย และสื่อสารกันในเรื่องต่าง ๆ ก็ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยนั่นเอง

หลังจากที่จอห์น บาจจ์ สนทนากับเพื่อนนักฟุตบอลจากการเล่นฟุตบอล ผลดีที่ตามมาคือจอห์น บาจจ์ มี “เครือข่ายคนรู้จัก” (Connection) ที่เป็นเพื่อนนักฟุตบอล และทีมงานผู้ฝึกสอนในสโมสรเดียวกัน ซึ่งมักจะทำกิจกรรมทางสังคมที่นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอลร่วมกันเป็นประจำต่างจากเมื่อครั้งที่ค้าแข้งอยู่ในลีกที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ที่มีลักษณะ “ต่างคนต่างอยู่” เมื่อทำกิจกรรมเกี่ยวกับฟุตบอลเสร็จก็ “ต่างคนต่างแยกย้าย” ไม่มีการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะด้วยบริบทสังคมที่ให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวสูง ต่างจากนักฟุตบอลชาวไทยที่มีเป็นความเป็นกันเอง และมักจะชวนกันไปทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ โดยกิจกรรมที่ทำนั้นไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร สังสรรค์ และดื่มกาแฟร่วมกัน ซึ่งเป็นกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ พร้อมทั้ง

ทำให้จอห์น บาจจ์ ได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมของคนไทย เกิดการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มคนเหล่านี้ ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำร่วมกันกับเจ้าบ้าน ในทำนองเดียวกันกับการศึกษาของ บุษยากร ตีระพุดติกุลชัย (2561) ที่กล่าวไว้ว่า ชาวต่างชาติที่มีการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมได้ดี ล้วนมีการทำกิจกรรมนอกเวลางานร่วมกับคนไทย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทางศาสนา รวมไปถึงกิจกรรมสันทนาการในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลให้มีความเข้าใจ ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวันมากกว่าชาวต่างชาติคนอื่น ไม่เพียงเท่านั้น การที่ได้ทำ กิจกรรมต่าง ๆ กับเครือข่ายคนรู้จักยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้จอห์น บาจจ์ เกิดการสนทนา พูดคุย และแลกเปลี่ยนเรื่องราวซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเล่นฟุตบอล ความบันเทิง หรือเหตุการณ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้จอห์น บาจจ์ ได้รับข้อมูลข่าวสาร อีกทั้งยังทำให้เกิดความบันเทิง สนุกสนาน และได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอล มาปรับใช้เพื่อพัฒนาอาชีพนักฟุตบอลอีกด้วย ตัวอย่างเช่น การพูดคุยเกี่ยวกับการแข่งขันของสโมสร ในนัดที่ผ่านมามีจุดใดผิดพลาด หรือมีจุดใดที่ต้องปรับปรุง เป็นต้น รวมถึงนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น ข่าวสารเกี่ยวกับร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เป็นต้น

นอกจากนี้ การเปิดรับข่าวสารจาก “สื่อมวลชนของเจ้าบ้าน” ก็ส่งผลช่วยให้ปรับตัวเข้ากับ สังคมเจ้าบ้านได้ จอห์น บาจจ์ เปิดรับข่าวสาร เหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากสื่อมวลชนไทย ทำให้ได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ใน ประเทศไทยสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันอีกด้วย ตัวอย่างเช่น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ของจอห์น บาจจ์ ในประเทศไทยอย่างมาก ทำให้จอห์น บาจจ์ นำข้อมูลมาปรับใช้เพื่อปรับเปลี่ยน กิจกรรมที่ทำในชีวิตประจำวัน หรือการดำเนินชีวิตในประเทศไทยได้อย่างปลอดภัย จากโรคโควิดฯ นั้นเอง เช่นเดียวกับการศึกษาของ Swarts (2014) ที่พบว่า นักฟุตบอลต่างชาติ ที่ค้าแข้งอยู่ในลีกประเทศฟินแลนด์บางส่วนจะเปิดรับชมข่าว หรืออ่านข่าวจากสื่อมวลชนในประเทศ ฟินแลนด์ ซึ่งทำให้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศฟินแลนด์มากขึ้น รวมทั้งนักฟุตบอลต่างชาติบางราย เสพข่าวสารต่าง ๆ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาพูดคุยกับเพื่อนร่วมทีมได้ ขณะที่จอห์น บาจจ์ ยังเลือกเปิดรับสื่อมวลชนไทยอย่าง “ภาพยนตร์” เป็นกรณีพิเศษ ซึ่งเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้วิถีชีวิต สังคม และวัฒนธรรมไทย ผ่านการชมภาพยนตร์ไทยเป็นประจำ ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้ว่าคนไทยสื่อสารกัน อย่างไร มีการดำเนินชีวิตเป็นแบบไหน มีวัฒนธรรมอะไร เพราะเนื้อหาบางเรื่องที่ปรากฏ

ในภาพยนตร์ไทยนั้นมีการสร้างโดยอิงจากสังคมไทยนั่นเอง รวมทั้งการชมภาพยนตร์ไทยหรือภาพยนตร์ต่างประเทศที่พากย์เสียงเป็นภาษาไทยยังทำให้ได้เรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ ที่จอห์น บางโจ้ ได้จดจำ และนำมาใช้ในชีวิตจริงอีกด้วย

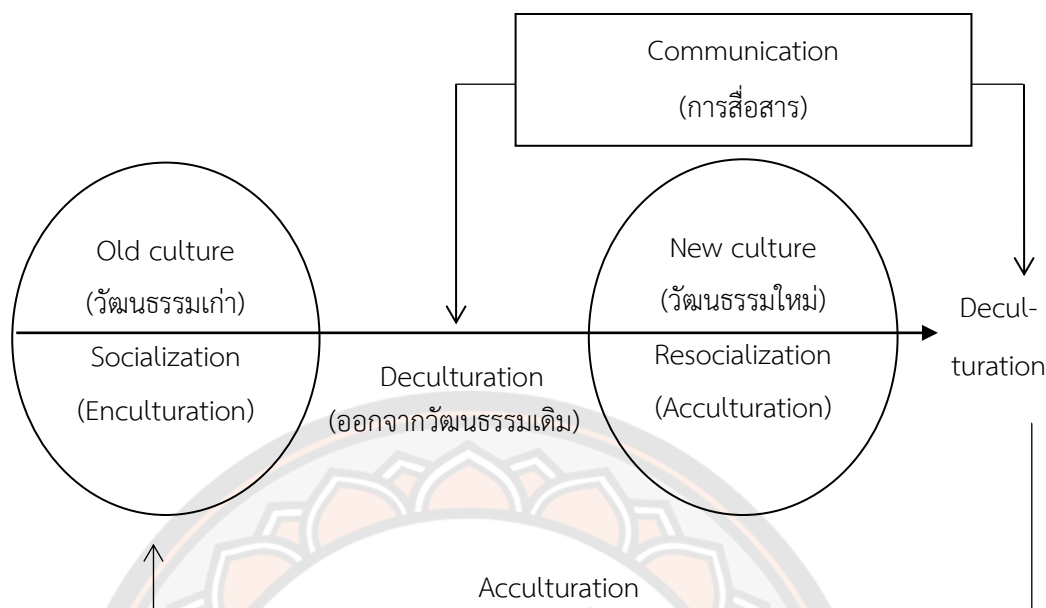
แม้ว่าการปรับตัวของจอห์น บางโจ้ ให้สามารถเข้ากับสังคมไทยได้นั้น สะท้อนได้ว่าคงไม่ใช่แค่เพียงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพียงเท่านั้น แต่การปรับตัวอยู่ใน “ชีวิตประจำวัน” หรืออยู่ในทุกพื้นที่ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตามการที่จอห์น บางโจ้ เป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่ประสบความสำเร็จคนหนึ่งในวงการฟุตบอลไทยลีกที่เล่นให้กับสุโขทัย เอฟซี มาอย่างยาวนานถึง 7 ปี ด้วยทักษะความสามารถในการเล่นฟุตบอลบอลที่ยอดเยี่ยม พร้อมกับความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยได้ โดยเฉพาะการปรับตัวในพื้นที่ที่ถึงแม้จะไม่ได้เป็นพื้นที่การทำงานหรือการเล่นฟุตบอล แต่กลับเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตภายในประเทศไทย อย่างในพื้นที่ “ข้างสนาม” ที่เป็นการดำเนินชีวิตในพื้นที่สาธารณะ การที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเครือข่ายคนรู้จักที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทย ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร ต้มก๋วยเตี๋ยว และชมภาพยนตร์ ซึ่งเป็นพื้นที่ของการสนทนาที่ทำให้ได้ฝึกภาษา เรียนรู้บุคลิกนิสัยของคนไทย และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงเป็นพื้นที่สนทนาเกี่ยวกับฟุตบอล ซึ่งทำให้เป็นการพัฒนาอาชีพของตนเองไปด้วย รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายคนรู้จักที่เป็นการเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมไทย เช่น ประเพณีสงกรานต์ การแต่งงานของคนไทย เป็นต้น ซึ่งจอห์น บางโจ้ ไม่ใช่แค่ “เข้าร่วม” เพียงอย่างเดียว แต่ “มีส่วนร่วม” ในประเพณี วัฒนธรรมไทยอีกด้วย

นอกจากนี้ในพื้นที่ “นอกสนาม” ซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตในพื้นที่ส่วนตัว ไม่พบปะกับผู้อื่น จอห์น บางโจ้ มีการเปิดรับสื่อมวลชนของไทย โดยเปิดรับรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารด้วยภาษาไทย และที่สำคัญยังเป็นการเปิดรับข้อมูลข่าวสารอีกด้วย ซึ่งจอห์น บางโจ้ ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวนี้มาก เพราะตนเองอาศัยอยู่ในประเทศไทย การที่รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศไทยนั่นเอง รวมไปถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อสร้างความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้ตนเองปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมที่แตกต่างได้ง่ายขึ้น โดยเมื่อมีการปรับตัวในพื้นที่ทั้ง 2 พื้นที่นี้ได้ดีแล้ว ผลที่ได้รับจึงช่วยส่งเสริมให้การปรับตัวในพื้นที่ “ในสนาม” ดีขึ้นด้วย เพราะเกิดความสนิทสนม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกภายในสโมสร โดยเฉพาะเพื่อนนักฟุตบอลที่จะส่งผลให้เล่นฟุตบอล

“เข้าหา” และเข้าใจกันมากขึ้น สื่อสารกันได้เข้าใจเพิ่มมากขึ้น เข้าใจบุคลิกนิสัย และวัฒนธรรมของคนไทยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเป็นนักฟุตบอลในสโมสรสุโขทัย เอพีซี ให้พัฒนาขึ้นด้วย

รวมทั้งการปรับตัวในพื้นที่ข้างสนามและนอกสนามได้ดีของจอห์น บาจโจ้ นั้น ทำให้ไม่เกิดปัญหาต่าง ๆ ต่อการใช้ชีวิตในประเทศไทยอีกด้วย หากเมื่อใดที่เกิดปัญหาในการปรับตัว เช่น สื่อสารกับผู้อื่นไม่ได้ มีปัญหาเรื่องอาหารการกินและความเป็นอยู่ หรือรู้สึกโดดเดี่ยว (Loneliness) เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้อาจนำมาซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในสนาม ตัวอย่างเช่น มีปัญหาต่อฟอร์มการเล่นฟุตบอล การไม่มีสมาธิต่อการเล่นฟุตบอล เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลต่อการเล่นฟุตบอลที่อาจจะนำไปสู่กรณีเลวร้ายที่สุดอย่างการถูกยกเลิกสัญญากลางฤดูกาล หรือสโมสรไม่ต่อสัญญาออกไป สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การจะเป็นนักฟุตบอลที่ประสบความสำเร็จในไทยลีกได้นั้น นักฟุตบอลต่างชาติมีความสามารถทางการเล่นฟุตบอลที่ดี หรือเล่นฟุตบอลเก่ง บวกกับความสามารถในการปรับตัวในพื้นที่ข้างสนามและนอกสนาม ก็จะช่วยส่งเสริมการเล่นฟุตบอลในพื้นที่ในสนามที่จะทำให้ประสบความสำเร็จต่อไปได้นั่นเอง

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า จากการปรับตัวของจอห์น บาจโจ้ “การสื่อสาร” ได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตั้งแต่จอห์น บาจโจ้ ได้เข้ามาค้าแข้งให้กับสโมสรในไทยลีกอย่างสุโขทัย เอพีซี แล้วมีการออกจากวัฒนธรรมเก่า (Deculturation) สู่อารมณ์ปรับตัววัฒนธรรมใหม่ (Acculturation) ที่เป็นวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีการสื่อสารในหลากหลายบริบท, สื่อ และวิธีการ ที่แทรกซึมอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำในการดำเนินชีวิตในประเทศไทย โดยจอห์น บาจโจ้ มีการสื่อสารที่โดดเด่นคือ “การสื่อสารระหว่างบุคคล” ซึ่งเป็นการสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสรที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน หรือการสนทนาที่นอกเหนือจากการทำงาน ที่นำไปสู่การเรียนรู้ภาษา การสร้างความสัมพันธ์ และการได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต อีกทั้งจอห์น บาจโจ้ ยังมีการเปิดรับข่าวสารจาก “สื่อมวลชนไทย” เพื่อรับข่าวสารที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เปิดรับชมรายการของประเทศไทย รวมถึงชมภาพยนตร์ไทย เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เสพความสนุกสนานบันเทิง โดยเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งการใช้ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอีกด้วย รวมทั้งการใช้ “สื่อสังคมออนไลน์” เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตนเอง เช่น การค้นหาร้านอาหารผ่านแอปพลิเคชันวงใน หรือการติดต่อสื่อสารเพื่อนร่วมสโมสรผ่านไลน์ เป็นต้น การสื่อสารเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลทำให้เกิดการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ จากการอภิปรายดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังภาพที่พัฒนามาจากเมตตา วิวัฒน์กุล (2559) ดังที่ได้แสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 10 กระบวนการออกจากวัฒนธรรมเดิมสู่วัฒนธรรมใหม่ของจอห์น บาจจ์

ทั้งนี้ จากการปรับตัวในมิติต่าง ๆ ของจอห์น บาจจ์ สะท้อนให้เห็นว่า จอห์น บาจจ์ มีความ “เข้าใจ” ในการปรับตัว โดยได้เรียนรู้และมีความเข้าใจการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมไทย รวมไปถึงการปรับตัวให้เข้ากับคนไทยว่าควรจะปฏิบัติอย่างไร นำมาซึ่งบทบาทของการ “บอกต่อ” และช่วยเหลือให้กับภรรยาของตนเองที่ได้ย้ายมาอาศัยอยู่กับตนที่ประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2563 เพื่อให้ภรรยาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมไทยได้ เหมือนกับตนเองที่เคยอยู่ในสถานะนี้มาก่อน ซึ่งเป็นการถ่ายทอดจาก “ผู้มีประสบการณ์” ในการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยนั่นเอง

“จุดกึ่งกลาง” ระหว่างวัฒนธรรม

การที่จอห์น บาจจ์ มาจากวัฒนธรรมที่อิงบริบทต่ำ (Low-context culture) แล้วเข้ามาเล่นฟุตบอลอาชีพในประเทศไทยที่มีลักษณะวัฒนธรรมอิงบริบทสูง (High-context culture) จอห์น บาจจ์ จึงได้มีการเรียนรู้ลักษณะวัฒนธรรมดังกล่าวของประเทศไทยจากการศึกษา และสังเกตด้วยตนเอง รวมทั้งยังมีผู้ใกล้ชิดที่คอยแนะนำ ทำให้จอห์น บาจจ์ มีความเข้าใจที่จะสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมของไทยที่มีลักษณะที่อิงบริบทสูงนี้ เพื่อที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมสโมสรที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทยได้ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถเล่นฟุตบอลอยู่ในสโมสร

สุโขทัย เอฟซี ต่อไปอย่างราบรื่น ดังที่ Gudykunst (2005, อ้างถึงในพัชรภา เอื้ออมรรณิข, 2559) กล่าวไว้ว่า ถ้าในสถานการณ์หนึ่งบุคคลทำการสื่อสารกับเจ้าบ้านตามรูปแบบวัฒนธรรมที่ติดตัวมาของตนเอง ผลที่ได้รับและพฤติกรรมการแสดงออกต่าง ๆ จากการสื่อสารจะไม่มี ความเหมาะสมกับวัฒนธรรมนั้น ๆ จะส่งผลทำให้บุคคลไม่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวที่จะอาศัยอยู่ในวัฒนธรรมเจ้าบ้าน ทั้งนี้ ด้วยลักษณะดังกล่าวทำให้จอห์น บาจจ์ เหมาะสำหรับการได้รับเลือกให้เป็น “ผู้นำ” หรือการเป็น “กัปตันทีม” ของสโมสรสุโขทัย เอฟซี เนื่องจากการเป็นผู้ที่มาจากวัฒนธรรมแบบอิงบริบทต่ำที่มีการสื่อสารโดยตรงไปตรงมา พร้อมกับให้ความ “เคารพ” กับสมาชิกทุกคนในสโมสร ในขณะที่เดียวกันก็ได้เรียนรู้และมีความเข้าใจการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยที่มีลักษณะอิงบริบทสูง จึงทำให้จอห์น บาจจ์ อยู่ “จุดกึ่งกลาง” ที่มีความเข้าใจความต่างระหว่าง 2 วัฒนธรรม ส่งผลให้จอห์น บาจจ์ มีความเข้าใจในการสื่อสารกับเพื่อนนักฟุตบอลที่จะไม่ทำให้สูญเสียความสัมพันธ์อันดี แต่ในขณะเดียวกันในการเป็นผู้นำในเกมการแข่งขันอย่างฟุตบอลนั้นจะต้องสื่อสารที่ตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม เนื่องจากในการแข่งขันเป็นช่วงเวลาที่มีความจริงจังสูง และทุกสถานการณ์สามารถกำหนดผลแพ้หรือชนะได้ การสื่อสารของกัปตันทีมอย่างจอห์น บาจจ์ จึงต้องมีความชัดเจนและไม่ทำให้ใครสับสน นอกจากนี้การที่จอห์น บาจจ์ เป็นกัปตันทีม ก็ด้วยคุณสมบัติรอบตัวต่าง ๆ อย่างการเป็นนักฟุตบอลที่อยู่กับสโมสรมาอย่างยาวนาน ผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ กับสโมสรมาหลายฤดูกาล รู้จักสโมสรเป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความสามารถ และที่สำคัญสามารถสื่อสารกับเพื่อนร่วมสโมสรในการโน้มน้าวใจ ชักจูงใจเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ จึงทำให้เป็นที่เคารพและเป็นที่ “ยอมรับ” จากสมาชิกคนอื่น ๆ ในสโมสร

ปัจจัยเหตุในการปรับตัวของ “ผู้แปลกหน้า”

การที่จอห์น บาจจ์ สามารถปรับตัวได้นั้น หากพิจารณาร่วมกับแนวคิดปัจจัยเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวของ Ting-toomay (1999) ซึ่งอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของจอห์น บาจจ์ ในการเป็นนักฟุตบอลอาชีพที่ค้าแข้งให้กับสโมสรฟุตบอลไทยลีกอย่างสุโขทัย เอฟซี ซึ่งพิจารณาได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ปัจจัยระดับระบบ (System-level factors) ซึ่งเป็นปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในวัฒนธรรมของเจ้าบ้านหรือวัฒนธรรมไทย ซึ่งองค์ประกอบสำคัญทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่

1.1 สภาพสังคมเศรษฐกิจ โดยการเดินทางมาเล่นฟุตบอลอาชีพที่ประเทศไทยที่มีสภาพเศรษฐกิจดีกว่าประเทศมาดากัสการ์ บวกกับระบบการแข่งขันของไทยลีกที่มีมาตรฐาน และแต่ละ

สโมสรมีกำลังที่จะจ่ายค่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติค่อนข้างสูง นอกจากนี้สโมสรต่าง ๆ นิยมที่จะว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาติ ซึ่งมีพื้นที่ให้กับนักฟุตบอลต่างชาติจำนวนหลายตำแหน่ง ดังนั้นการเข้ามาของจอห์น บาจไจ้ จึงมิได้อยู่ในฐานะที่เป็นผู้แย่งงานหรือทรัพยากร ในทางกลับกันจะช่วยให้สโมสรมีประสิทธิภาพการแข่งขันดียิ่งขึ้น เพราะนักฟุตบอลต่างชาติโดยเฉพาะตำแหน่งในเกมรุกอย่างเช่นจอห์น บาจไจ้ มักมีทักษะความสามารถที่ดี หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเล่นฟุตบอลเก่ง โดยจะมีความสำคัญต่อการแข่งขันของสโมสรที่จะทำให้ผลการแข่งขันเป็นในทิศทางที่ดีตามที่คาดหวังไว้ อีกทั้งนักฟุตบอลไทยก็จะได้พัฒนาตัวเอง เนื่องจากได้เรียนรู้และเล่นฟุตบอลกับนักฟุตบอลต่างชาติที่มีความสามารถที่ดีนั่นเอง

1.2 ลักษณะการต้องปฏิบัติตามในเชิงวัฒนธรรม โดยเมื่อได้เข้ามาเล่นให้กับสุโขทัย เอฟซี จอห์น บาจไจ้ เป็นคนที่มีมีอัธยาศัยดี เป็นกันเอง ทำให้ปรับตัวเข้ากับสมาชิกภายในสโมสรและคนไทยได้ ซึ่งสมาชิกภายในสโมสรและคนไทยเองก็มีความเป็นกันเองและชอบช่วยเหลือ ทำให้เอื้อต่อการปรับตัวจะสามารถอยู่ร่วมกันได้ทั้ง 2 ฝ่าย

1.3 สถาบันท้องถิ่น โดยสโมสรสุโขทัย เอฟซี ถือว่าเป็นสถาบันหนึ่งที่ช่วยเหลือจอห์น บาจไจ้ ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่วันแรกที่เป็นนักฟุตบอลของสโมสร ไม่ว่าจะเป็นด้านที่พัก อาหาร หรือการแนะนำเรื่องที่เป็นต่อการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ เมื่อจอห์น บาจไจ้ ค่าแข่งให้กับสุโขทัย เอฟซี ได้สักระยะ ทำให้มีเพื่อนที่เป็นสมาชิกภายในสโมสร และมักจะมามีกิจกรรมที่นอกเหนือจากการทำงานที่ทำร่วมกันเป็นประจำ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้เกิดความสนิทสนม และมีการปรับตัวเข้ากับเจ้าบ้านได้ดียิ่งขึ้น

1.4 ความหมายของผู้แปลหน้า ถึงแม้ว่าจอห์น บาจไจ้ จะมาจากประเทศมาดากัสการ์ ซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างมากกับวัฒนธรรมไทย เปรียบเสมือนตะวันตกกับตะวันออก แต่เมื่อมาอยู่ร่วมกันในสโมสรสุโขทัย เอฟซี จึงอยู่ในฐานะของนักฟุตบอลร่วมสโมสรเดียวกันที่ต้องช่วยกันแข่งขันตามเป้าหมายของสโมสร ไม่ใช่ผู้แปลหน้าอีกต่อไป ทั้งนี้การใช้ชีวิตนอกสนามฟุตบอลของจอห์น บาจไจ้ เป็นที่รู้จักของแฟนฟุตบอลชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแฟนบอลสุโขทัย เอฟซี ที่มีความชื่นชอบจอห์น บาจไจ้ เป็นอย่างมาก เรียกได้ว่าเป็นนักฟุตบอลขวัญใจของแฟนบอลสุโขทัย เอฟซี ดังนั้นจึงมิได้อยู่ในฐานะผู้แปลหน้าหรือไม่ยอมรับจอห์น บาจไจ้

1.5 ระยะห่างทางวัฒนธรรม ด้วยทัศนคติเชิงบวกของจอห์น บาจไจ้ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ ที่ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศของตนก็ตาม แต่จอห์น บาจไจ้ ก็สามารถที่จะปรับตัวเข้าหาสมาชิกภายในสโมสรสุโขทัย เอฟซี และผู้คน

ในสังคมไทยได้ ด้วยการฝึกฝนภาษาไทย การทำกิจกรรมร่วมกับคนไทย รวมถึงการเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมไทยอีกด้วย

2. ปัจจัยระดับบุคคล (Individual-levels factors) ซึ่งมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่

2.1 แรงจูงใจ โดยจอห์น บาจโจ้ เดินทางมาค้าแข้งที่ลีกในประเทศไทยในฐานะ นักฟุตบอลอาชีพ ซึ่งมีแรงจูงใจอย่างหนึ่งคือค่าตอบแทนที่สโมสรในไทยลีกจ่ายให้นักฟุตบอลต่างชาติ ที่เป็นจำนวนเงินค่อนข้างสูง โดยสังกัดแรกอย่างสโมสรสุโขทัย เอฟซี จ่ายค่าตอบแทนให้กับ จอห์น บาจโจ้ ในจำนวนเงินหลักแสนบาทต่อเดือน ซึ่งเงินที่ได้รับจากการประกอบอาชีพเป็น นักฟุตบอลนี้เองสามารถเลี้ยงชีพและนำไปช่วยเหลือครอบครัวของตนเองได้

2.2 ความคาดหวัง ซึ่งความคาดหวังของจอห์น บาจโจ้ คือการได้รับสัญญาในการ เป็นนักฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยสัญญาแรกที่ได้รับคือจากสโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งเป็น สัญญาระยะสั้น ดังนั้นความคาดหวังของจอห์น บาจโจ้ อีกระดับคือการการันตีว่าจะสามารถค้าแข้ง ต่อไปในไทยลีกได้ หรือการได้รับสัญญาเพิ่มนั่นเอง โดยเวลาที่จอห์น บาจโจ้ มีการปรับตัวเข้ากับสไตล์ (Style) การเล่นฟุตบอลของไทยลีก สมาชิกภายในสโมสร และสังคมไทยได้ บวกกับทักษะ การเล่นฟุตบอลที่ดี หรือ “เล่นเก่ง” จึงทำให้จอห์น บาจโจ้ ได้รับสัญญายาวรวมเป็น 5 ปี ซึ่งเป็นนักฟุตบอลต่างชาติรายแรก ๆ ที่ได้รับสัญญายาวเช่นนี้

2.3 ความรู้ด้านวัฒนธรรม เมื่อจอห์น บาจโจ้ ได้กลายเป็นนักฟุตบอลของ สโมสรสุโขทัย เอฟซี แล้วนั้น ทำให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มนักฟุตบอลชาวไทย ซึ่งเป็นพื้นที่การเรียนรู้ภาษาไทย รวมถึงเรียนรู้วัฒนธรรมไทยต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมการสื่อสารที่อิงบริบทสูง กล่าวคือ จอห์น บาจโจ้ จะไม่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมากับคนไทยหรือผู้ที่อาวุโสกว่าถ้าเกิดผู้้นั้นทำอะไรผิดพลาดหรือไม่พอใจ เนื่องจากเป็นการรักษาความสัมพันธ์และต้องการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มคนเหล่านั้นต่อไปได้ สะท้อนถึง ความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศไทย

2.4 ลักษณะทางบุคลิกภาพ โดยบุคลิกที่เป็นคนที่ “เปิดรับ” (Openness) ในการ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษาหรือวัฒนธรรมของ “เจ้าบ้าน” อย่างประเทศไทย ที่ถึงแม้จะมีความ แตกต่างจากวัฒนธรรมเดิมของตนคุ้นชิน แต่ก็พยายามที่เรียนรู้ผ่านการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือการเข้าไป เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมนั้น การปรับตัวระหว่างวัฒนธรรมจึงเกิดขึ้นเมื่อจอห์น บาจโจ้ มีการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าบ้านไม่ว่าจะเป็นในด้านของการสื่อสาร และการแสดงออก ซึ่งมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของประเทศไทย

3. ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล ปัจจัยระดับระหว่างบุคคล (Interpersonal-level factors) มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาทั้งสิ้น 3 ประเด็น ได้แก่

3.1 เครือข่ายที่ติดต่อกับ การที่จอห์น บาจจ์ มีบุคลิกที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย จึงทำให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มนักฟุตบอลชาวไทย จุดนี้ทำให้ได้ “เพื่อน” ที่มักมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันที่นอกเหนือจากการทำงาน โดยเพื่อนที่เป็นนักฟุตบอลหรือสมาชิกภายในสโมสรเหล่านี้มีบทบาทในการช่วยเหลือจอห์น บาจจ์ ในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยเหลือด้านการงานในการพูดคุย แลกเปลี่ยน แนะนำการเล่นฟุตบอล หรือสนทนาเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีการเล่นของสโมสรตัวเอง ซึ่งล้วนเป็นการพัฒนาอาชีพอีกด้วย ในขณะเดียวกันยังช่วยเหลือด้านการให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันในสังคมไทย เช่น สถานที่ซื้อสินค้า ร้านอาหาร หรือบริการต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของจอห์น บาจจ์ ในพื้นที่นอกสนามฟุตบอลอีกด้วย

3.2 การเปิดรับสื่อมวลชน โดยจอห์น บาจจ์ มีการเปิดรับสื่อมวลชนของประเทศไทยอย่างรายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เพื่อติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งการที่ติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับตัวเพื่อใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศไทยนั่นเอง รวมทั้งการเปิดรับชมรายการต่าง ๆ ทางช่องเวิร์คพอยท์ อย่างรายการชิงร้อยชิงล้าน ซึ่งนอกจากจะได้รับความบันเทิงแล้ว ยังเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้วยเช่นกัน

3.3 ทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้วยบุคลิกของจอห์น บาจจ์ ที่มีความเป็นกันเอง สนุกสนาน และกล้าพูดกล้าสื่อสารกับผู้อื่น อีกทั้งยังไม่ใช่ผู้ที่รอคอยการสื่อสารหรือรอคอยบทสนทนาจากผู้อื่นเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผู้ที่เริ่มบทสนทนาหรือเปิดประเด็นในการสนทนาก่อนอีกด้วย ผลที่ตามมาคือทำให้เป็นพื้นที่ของการสนทนานำมาซึ่งการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยที่จะส่งผลให้สื่อสารระหว่างบุคคลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งกับสมาชิกภายในสโมสร และผู้คนในสังคม นำมาซึ่งการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ด้วย เช่น บุคลิกนิสัยของคนไทย วัฒนธรรมการสื่อสาร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ส่งเสริมทำให้ปรับตัวเข้ากับสังคม วัฒนธรรมของประเทศไทยได้ดียิ่งขึ้น

ใช้ “ทุน” ต่อ “ทุน” จากการเป็นนักฟุตบอล

เมื่อมองปรากฏการณ์การปรับตัวของจอห์น บาจโจ้ ที่ค้าแข้งให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ผ่านมุมมองเรื่อง “ทุน” ของปีแอร์ บูร์ดิเยอ ที่ได้แบ่งทุนไว้ 4 แบบ ได้แก่ ทุนเศรษฐกิจ (Economic Capital), ทุนวัฒนธรรม (Cultural Capital), ทุนสังคม (Social Capital) และทุนสัญลักษณ์ (Symbolic Capital) ซึ่งดำรงอยู่ในพื้นที่ทางสังคม (อ่านเพิ่มเติม กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน, 2553) จากผลการวิจัยจะพบว่า จอห์น บาจโจ้ เป็นนักฟุตบอลที่ “ลงทุนเป็น” จากการเป็นนักฟุตบอลอาชีพ

การที่จอห์น บาจโจ้ เดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลเมื่อปี พ.ศ.2558 จากมาดากัสการ์มายังประเทศไทย ด้วยความหวังที่จะหาสโมสรในไทยลีกสังกัด โดยได้เดินทางด้วยเครื่องบินโดยสารที่ถือว่าจอห์น บาจโจ้ ได้ลงทุนด้วยทุนเศรษฐกิจระดับหนึ่ง เพื่อนำพาตัวเองมาเริ่มต้นชีวิตนักฟุตบอลอาชีพอีกครั้งที่ประเทศไทยในการไปคัดตัวกับสโมสรต่าง ๆ ในไทยลีก ด้วยความหวังว่าจะมีอนาคตที่ดีกับสโมสรใหม่ ขณะที่จอห์น บาจโจ้ แทบจะไม่มีที่ทุนด้านอื่น ๆ เลย โดยเฉพาะทุนสังคมที่เป็นเครือข่ายทางสังคมหรือคนรู้จักในประเทศไทย มีเพียงแค่อเจนต์ (Agent) เท่านั้นที่เดินทางมาด้วยและเป็นผู้แนะนำข้อมูลเกี่ยวกับสโมสรในไทยลีก โดยพาตระเวนไปทดสอบฝีเท้ากับสโมสรต่าง ๆ เริ่มต้นจากเดินทางไปทดสอบฝีเท้ากับสโมสรใหญ่ในไทยพรีเมียร์ลีกอย่างการทำเรือ เอฟซี

ด้วยความที่ไร้เครือข่ายทางสังคม และไร้ทุนสัญลักษณ์ที่ไม่ได้เป็นนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียง ไม่มีใครรู้จัก และไม่ได้มีประวัติการเล่นฟุตบอลที่สวยหรู บวกกับสัดส่วนร่างกายที่ค่อนข้างตัวเล็ก (ส่วนสูง 158 ซม.) เมื่อเปรียบเทียบกับนักฟุตบอลต่างชาติรายอื่น ๆ ปรากฏว่าผลการทดสอบฝีเท้าไม่ได้เป็นที่พอใจของทีมงานสโมสรการทำเรือ เอฟซี จึงทำให้ต้องผิดหวังในการทดสอบฝีเท้าครั้งนี้ หลังจากนั้น จอห์น บาจโจ้ ได้เดินทางไปทดสอบฝีเท้ากับสโมสรสุโขทัย เอฟซี สโมสรในระดับดิวิชั่น 1 (T2 ในปัจจุบัน) จอห์น บาจโจ้ ได้มีโอกาสลงสนามเพียง 7 นาทีเท่านั้น ซึ่งจอห์น บาจโจ้ ทำผลงานได้อย่างน่าพอใจของทีมงานสโมสรสุโขทัย เอฟซี ทำให้สโมสรได้มอบสัญญาฉบับแรกให้กับจอห์น บาจโจ้ ถือเป็นสโมสรแรกในไทยลีก และเป็นจุดเริ่มต้นของจอห์น บาจโจ้ ในวงการลูกหนังไทยอีกด้วย ทำให้เป้าหมายในการหาสโมสรในไทยลีกเพื่อเล่นฟุตบอลอาชีพสำเร็จไปได้

การที่ประสบความสำเร็จในการหาสโมสรสังกัดกับสุโขทัย เอฟซี ในครั้งนี้นั้น คงไม่ใช่เรื่องบังเอิญที่จะทำให้ได้รับสัญญาจากสุโขทัย เอฟซี หากเพียงแต่ว่าจอห์น บาจโจ้ มีทุนวัฒนธรรมในแง่ของการมีความหลงใหลและชื่นชอบในกีฬาฟุตบอล รวมทั้งได้ฝึกฝนการเล่นฟุตบอลมาตั้งแต่เด็ก เพื่อต้องการเป็นนักฟุตบอลอาชีพ หรือที่บูร์ดิเยอเรียกว่า “Habitus” โดยการเดินทางมาทดสอบฝีเท้า

กับสโมสรในประเทศไทย จอห์น บาจจ์ มีความพร้อมที่จะเล่นฟุตบอลจากการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังมีประสบการณ์การเล่นในลีกที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ซึ่งเป็นลีกที่ใหญ่กว่าไทยลีก โดยเป็นประสบการณ์สำคัญที่เป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่ช่วยส่งเสริมให้จอห์น บาจจ์ เมื่อได้รับโอกาสจากสโมสรแล้วมีความพร้อมที่จะทำหน้าที่แสดงศักยภาพการเล่นฟุตบอลได้ทันที รวมถึงมีประสบการณ์การเล่นฟุตบอลในลีกต่างแดนที่นอกเหนือจากลีกประเทศมาดากัสการ์ ทำให้มีประสบการณ์และมีแนวทางรับมือกับการปรับตัว ส่งผลช่วยให้เกิดการปรับตัวเข้ากับสังคม วัฒนธรรมไทยได้ นอกจากนี้ด้วยบุคลิกของจอห์น บาจจ์ ที่เป็นคนเปิดเผย (Extrovert) กล้าที่จะปรับตัวเข้าหาคนอื่น จึงทำให้ง่ายต่อการปรับตัวเข้าหาสมาชิกภายในสโมสรสุโขทัย พร้อมทั้งเปิดใจและเปิดรับการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในวัฒนธรรมใหม่ที่ตัวเองไม่คุ้นชิน เช่น การเรียนรู้ภาษาไทย การเข้าไปมีส่วนร่วมในประเพณี วัฒนธรรมไทย เป็นต้น จุดนี้เองถือว่าเป็นทุนวัฒนธรรมที่ติดตัวจอห์น บาจจ์ และเอื้อต่อการปรับตัวเข้ากับสโมสรฟุตบอลในไทยลีก สังคม และวัฒนธรรมไทย

เมื่อมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถทางด้านฟุตบอลสโมสรสุโขทัย เอฟซี พร้อมกับมีทุนวัฒนธรรมที่ทำให้จอห์น บาจจ์ สามารถที่จะค้าแข้งต่อไปได้ในสโมสรฟุตบอลไทยลีกกับสุโขทัย เอฟซี การที่จอห์น บาจจ์ พัฒนาตนเองจากการเป็นนักฟุตบอลอาชีพ บวกกับการปรับตัวเข้ากับสังคม วัฒนธรรมไทย ทำให้จอห์น บาจจ์ จากเดิมที่เป็นนักฟุตบอลต่างชาติธรรมดาคนหนึ่งได้กลายเป็นนักฟุตบอลคนสำคัญจนสามารถพาสโมสรสุโขทัย เอฟซี เลื่อนชั้นสู่ระดับลีกสูงสุดได้สำเร็จในฤดูกาล 2558 รวมถึงได้รับบทบาทกัปตันทีมที่เปรียบเสมือนเป็น “ผู้นำ” ของทีมอีกด้วย ทั้งนี้ ด้วยทุนทางวัฒนธรรมที่มีพร้อมกับทักษะการเล่นฟุตบอล ทำให้จอห์น บาจจ์ แปลงทุนวัฒนธรรมเป็นทุนเศรษฐกิจที่ทำให้เป็นนักฟุตบอลที่มีเงินเดือน หรือศัพท์ฟุตบอลเรียกว่า “ค่าเหนื่อย” จำนวนมหาศาลหลายแสนบาทต่อเดือน ทำให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในประเทศไทย รวมทั้งสามารถดูแลครอบครัวโดยการส่งเงินไปช่วยเหลือครอบครัวที่ประเทศมาดากัสการ์ และสร้างธุรกิจของตนเองได้

นอกจากนี้ การที่จอห์น บาจจ์ อยู่กับสุโขทัย เอฟซี มาอย่างยาวนาน และมีทักษะการเล่นฟุตบอลที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ทำให้เป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่รู้จักแก่แฟนบอลสุโขทัย เอฟซี เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังถูกสื่อมวลชนไทยที่นำเรื่องราวของจอห์น บาจจ์ ไปนำเสนอเป็นประจำ ทำให้เป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่แฟนฟุตบอลชาวไทยรู้จักกันทั่วหน้า สิ่งเหล่านี้ล้วนกลายเป็นทุนสัญลักษณ์ที่ทำให้จอห์น บาจจ์ เป็นนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในวงการฟุตบอลไทยลีก นอกจากนี้ การที่ค้าแข้งให้กับสุโขทัย เอฟซี ยาวนานถึง 6 ฤดูกาลนั้น ทำให้ได้ทุนสังคมที่มีเครือข่าย

คนที่รู้จักไม่ว่าจะเป็นเพื่อนนักฟุตบอล หัวหน้าผู้ฝึกสอน ทีมงานผู้ฝึกสอน ทั้งสโมสรสุโขทัย เอฟซี และสโมสรอื่น ๆ ในไทยลีกจำนวนมาก ผลที่ได้รับคือทำให้มีกิจกรรมร่วมกับกลุ่มคนเหล่านี้ ซึ่งหลายกิจกรรมก็ส่งผลเกี่ยวเนื่องที่เอื้อต่อการปรับตัวให้เข้าสู่สังคมไทยอีกด้วย

ขั้นตอนการปรับตัวของ “บาจโจ้”

เมื่อจอห์น บาจโจ้ เดินทางเข้ามาประเทศไทยเพื่อคาดหวังที่จะประกอบอาชีพเป็นนักฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลไทยลีก โดยนอกจากจะมีสโมสรสังกัดเพื่อเล่นฟุตบอลแล้ว ยังต้องสามารถอยู่ในสังคมไทยให้ได้ เนื่องจากการเป็นนักฟุตบอลไม่ใช่แค่ใช้ชีวิตแคในสนามฟุตบอลเท่านั้น แต่ยังคงดำเนินชีวิตที่นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอลด้วยเช่นกัน ดังนั้น การที่ของจอห์น บาจโจ้ ที่ได้เข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมใหม่อย่างประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัว ซึ่งสรุปได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ เมื่อจอห์น บาจโจ้ เดินทางจากมาดากัสการ์มายังประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2558 เพื่อหวังว่าจะได้รับสัญญาการเป็นนักฟุตบอลจากสโมสรในไทยลีก จอห์น บาจโจ้ ได้เดินทางไปทดสอบฝีเท้าที่สโมสรการทำเรือ เอฟซี ที่แข่งขันในระดับไทยพรีเมียร์ลีก (ไทยลีก 1 ในปัจจุบัน) การที่จอห์น บาจโจ้ เลือกที่จะไปทดสอบฝีเท้าที่การทำเรือ เอฟซี สโมสรที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย ที่มีความเจริญและสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าสโมสรในต่างจังหวัด ซึ่งจะทำให้ปรับตัวเข้ากับประเทศไทยได้ง่ายขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีโปรไฟล์ (Profile) และประสบการณ์ในลีกสวีตเซอร์แลนด์ที่เป็นลีกระดับที่ใหญ่กว่า แต่กระนั้นก็พบกับความผิดหวัง เนื่องจากไม่ได้รับสัญญาจากสโมสรดังกล่าว จึงทำให้จอห์น บาจโจ้ ต้องหาสโมสรสังกัดให้ได้เพื่อไม่ให้การมาเมืองไทยต้องสูญเปล่า จอห์น บาจโจ้ จึงต้องเดินทางสู่ต่างจังหวัดอย่างจังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นที่ตั้งของสโมสรสุโขทัย เอฟซี โดยได้ไปทดสอบฝีเท้ากับสุโขทัย เอฟซี การทดสอบฝีเท้าในครั้งนี้ ผลลัพธ์ออกมาแตกต่างจากครั้งแรก โดยจอห์น บาจโจ้ ได้รับสัญญาระยะสั้นจากสุโขทัย เอฟซี สโมสรที่แข่งขันในดิวิชั่น 1 (ไทยลีก 2 ในปัจจุบัน) จุดเริ่มต้นของการเป็นนักฟุตบอลอาชีพในไทยลีกจึงเริ่มต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นตระหนกทางวัฒนธรรม เมื่อได้รับสัญญาจากสุโขทัย เอฟซี เรียบร้อยแล้ว การปรับตัวจึงต้องเกิดขึ้นทันทีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับการปรับตัวที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพนักฟุตบอลโดยตรง จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการฝึกซ้อม สไตล์การเล่นฟุตบอลของไทยลีก และที่สำคัญต้องปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักฟุตบอลและสมาชิกภายในสุโขทัย เอฟซี

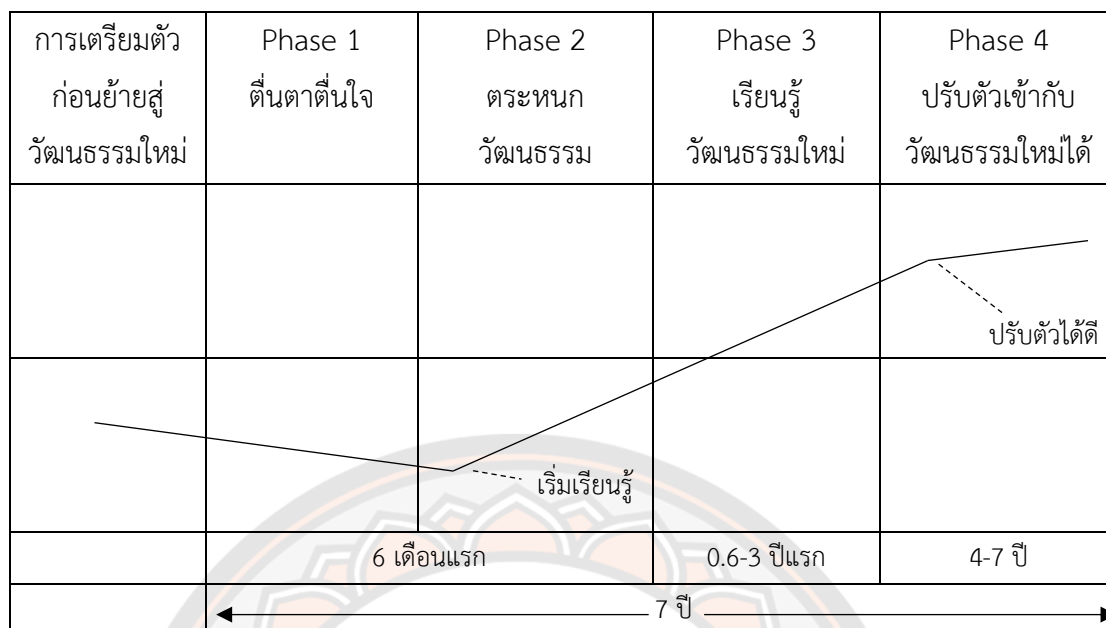
ที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทย ซึ่งสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่จอห์น บาจโจ้ ไม่คุ้นชิน โดยจอห์น บาจโจ้ พบปัญหาอุปสรรคด้านสื่อสารที่ตนเอง สื่อสารภาษาไทยไม่ได้ และสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้เล็กน้อย รวมถึงสโมสรสุโขทัย เอฟซี ไม่ได้ว่าจ้างล่ามที่คอยช่วยสื่อสารให้กับจอห์น บาจโจ้ โดยจอห์น บาจโจ้ พยายามสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษควบคู่กับการใช้ภาษาฟุตบอลที่พอจะสื่อสารกับคนอื่น ๆ ให้เข้าใจได้ อีกทั้งยังพบกับการแข่งขันเพื่อแย่งพื้นที่ในการเป็นผู้เล่นตัวจริงระหว่างนักฟุตบอลต่างชาติคนอื่น ๆ ในสโมสร ทำให้ไม่ใช่เรื่องง่ายในการเริ่มต้นอาชีพเป็นนักฟุตบอลที่สุโขทัย เอฟซี นอกจากนี้การใช้ชีวิตนอกเหนือจากการเล่นฟุตบอลในสังคมที่แตกต่างไปจากสังคมที่คุ้นชิน โดยส่วนใหญ่จึงอยู่ในจังหวัดสุโขทัย และเป็นจังหวัดที่อยู่ในท้องถิ่น (Local) ไม่เหมือนสโมสรที่อยู่ในเมืองใหญ่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการปรับตัวมากกว่า จึงทำให้ต้องมีความกระตือรือร้นเพื่อดิ้นรนให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยอย่าง “ค่อยเป็นค่อยไป” แต่กระนั้น การได้รับความช่วยเหลือจากทางสโมสรสุโขทัย เอฟซี ที่ช่วยเหลือจอห์น บาจโจ้ ที่ย้ายเข้ามาใหม่ โดยทางสโมสรเป็นผู้ดูแลเรื่องที่พัก และมีทีมงานที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่จอห์น บาจโจ้ ในด้านต่าง ๆ สำหรับใช้ชีวิตนอกสนามฟุตบอลให้ได้รับความสะดวกสบาย คลายความกังวลในการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะได้มีสมาธิกับเล่นฟุตบอลอย่างเต็มที่ และมีความสุขกับการอยู่ที่สโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งการปรับตัวจึงมีแนวโน้มว่าจะดีขึ้น โดยทั้ง 2 ชั้นตอนข้างต้นนี้ใช้เวลาประมาณ 6 เดือนแรกของการอาศัยอยู่ในประเทศไทยก่อนที่จะเริ่มมีการปรับตัวและเข้าสู่ขั้นที่ 3

ขั้นที่ 3 ชั้นเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ เมื่ออาศัยอยู่ในประเทศไทยที่จังหวัดสุโขทัยไปสักระยะ จอห์น บาจโจ้ เริ่มผูกมิตร สร้างความสัมพันธ์ และปรับตัวเข้าหาสมาชิกภายในสโมสรที่เป็นคนไทย ทำให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำร่วมกันอย่างการรับประทานอาหาร ดื่มกาแฟ ชั้นนี้เองเป็นชั้นที่มีการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยต่าง ๆ ผ่านการร่วมกิจกรรมกับเพื่อนชาวไทย เช่น อาหาร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และที่สำคัญได้เรียนรู้ภาษาไทยผ่านกลุ่มคนเหล่านี้จากการสนทนา หลังจากผ่านพ้นไปสักระยะหนึ่ง จอห์น บาจโจ้ เริ่มมีการพัฒนาทักษะภาษาไทย เริ่มเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น และเริ่มสื่อสารภาษาไทยได้ โดยมีการเรียนรู้และปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปสิ่งละอันพันละน้อย ผ่านการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมไทย ในขณะเดียวกันก็เริ่มปรับตัวได้ในสนามที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการเป็นนักฟุตบอล โดยสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสไตล์การเล่นฟุตบอลของไทยลีก รวมถึงปรับตัวเข้ากับสมาชิกภายในสโมสรได้ ซึ่งทำให้จอห์น บาจโจ้ ได้เป็นตัวจริงต่อเนื่อง ชั้นนี้หลังจากผ่านไป 2-3 ปีแรก ก็เริ่มปรับตัวได้ดี สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ มีความรู้ ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น และค้าแข้งให้กับสุโขทัย เอฟซี อย่างต่อเนื่องจนทำให้ได้รับสัญญาอายุอีกด้วย

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ ขั้นนี้หลังจากผ่านไป 4 ปี ซึ่งเป็นขั้นที่จอห์น บาจโจ้ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม วัฒนธรรมไทยได้โดยสมบูรณ์ โดยพบว่ามีความเชื่อใจคนรู้จักที่เป็นสมาชิก ภายในสโมสรจำนวนมาก มีความเข้าใจและปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องความเป็นอยู่ อาหาร บุคลิกนิสัยคนไทย อีกทั้งยังสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ โดยสื่อสารด้วยภาษาไทยกับสมาชิกภายในสโมสรและผู้คนในสังคมที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทยได้ ในขณะเดียวกัน ผลงานในสนาม จอห์น บาจโจ้ ได้เป็นตัวจริงอย่างต่อเนื่อง และเป็นนักฟุตบอลคนสำคัญของสโมสร เอฟซี จนได้รับแต่งตั้งเป็นกัปตันทีม ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการเล่นฟุตบอล การสื่อสาร และการปรับตัวเข้ากับสังคมวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี โดยผลสืบเนื่องมาจากการปรับตัวพื้นที่ข้างสนามและนอกสนาม ที่ช่วยส่งเสริมการประกอบอาชีพในพื้นที่ในสนาม ให้มีทิศทางดีขึ้นอีกด้วย (อ่านเพิ่มเติมที่อภิปรายผลหัวข้อ การค้าแข้งของนักฟุตบอลต่างชาติ ในไทยลีก) ขั้นตอนนี้เกิดขึ้นหลังจากจอห์น บาจโจ้ อาศัยในประเทศไทยผ่านไป 4-7 ปี

อย่างไรก็ตาม จอห์น บาจโจ้ มีทัศนคติที่ดีต่อการอาศัยอยู่ในต่างแดน ซึ่งมีความคิดในการอาศัยอยู่ในประเทศไทยที่ว่าตนเองไม่ใช่ในสถานะของ “ชาวต่างชาติ” แต่อยู่ให้ได้เหมือน “คนไทย” คนหนึ่ง จากการที่สโมสรสุโขทัย เอฟซี ได้ให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเครือข่ายคนรู้จักที่ให้การช่วยเหลือ จากเพื่อนร่วมทีมที่กลายเป็น “เพื่อน” ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันตลอด ทำให้จอห์น บาจโจ้ รู้สึกว่าที่สุโขทัยหรือประเทศไทยเหมือนบ้านของตนเอง หรืออาจกล่าวได้ว่า จอห์น บาจโจ้ “ทำทุกที่ให้เป็นบ้าน” เพราะนอกจากจะทำให้ตนเองไม่รู้สึกว่ามีความแตกต่างในสังคมใหม่ที่ตนได้ย้ายเข้ามา อีกทั้งยังทำให้เอื้อและส่งผลดีต่อการปรับตัว ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นการพัฒนาอาชีพตัวเองให้ก้าวหน้า เพราะไม่ได้มีความกังวลหรือมีปัญหาในการที่อยู่สังคมไทย จึงทำให้มีสมาธิกับการเล่นฟุตบอลและพัฒนาการเล่นฟุตบอลที่เป็นอาชีพของตนให้ดีขึ้นนั่นเอง

จากการปรับตัวทั้ง 4 ขั้นของจอห์น บาจโจ้ มีลักษณะคล้าย U-curve ซึ่งปรับจากแนวคิดของนักวิชาการ เช่น Oberg, Foster (Ruben & Steward, 1998 อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) สรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 11 แสดงขั้นตอนการปรับตัวของจอห์น บาจจ์

ทั้งนี้ ลักษณะการปรับตัวทางวัฒนธรรมของจอห์น บาจจ์ ตามแนวคิดลักษณะการปรับตัวสู่วัฒนธรรมใหม่ตามทิศทางของอัตลักษณ์ (Identity) ของ Berry และคณะ (1987, อ้างถึงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) โดยจอห์น บาจจ์ มีลักษณะการปรับตัวสู่วัฒนธรรมไทยแบบ “Bicultural Identity” กล่าวคือ มีการรักษาอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมเก่า (Old culture) ของตนเองไว้ และในขณะเดียวกันก็มีการปรับรับเอาวัฒนธรรมใหม่ (New culture) ด้วยเช่นกัน การที่จอห์น บาจจ์ เกิดและเติบโตที่มดากัสการ์หรือโลกตะวันตก (Western) โดยระบบสังคมได้หล่อหลอมสิ่งต่าง ๆ กับจอห์น บาจจ์ ภายใต้วรรณกรรมบ้านเกิดมาตั้งแต่เล็กจนโต ทำให้ได้ซึมซับวัฒนธรรมของบ้านเกิด แต่เมื่อได้เข้ามาค้าแข้งที่สุโขทัยในประเทศไทย ซึ่งมีวัฒนธรรมไทยหรือโลกตะวันออก (Eastern) ที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมเดิม ดังนั้น เพื่อการปรับตัว จอห์น บาจจ์ จึงได้ออกจากวัฒนธรรมเก่าของตนที่เรียกว่า “Deculturation” และเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมที่ตนเองคุ้นชิน สู่กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่เป็นการเรียนรู้และปรับตัวเพื่อเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่อย่างวัฒนธรรมไทย หรือเรียกว่า “Acculturation” (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) โดยเป็นการปรับตัวเพื่อความ “อยู่รอด” ซึ่งเป็นไปอย่าง “ค่อยเป็นค่อยไป” จากการใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งข้างในสนามและข้างนอกของสนามฟุตบอล เช่น การเรียนรู้ภาษาไทย การพูดภาษาไทย การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนนักฟุตบอลชาวไทย เป็นต้น และในที่สุดเมื่อได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยแล้วก็เกิดความเข้าใจ นำมาซึ่งการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย โดยมีความเข้าใจและการแสดงออกซึ่ง

พฤติกรรมที่มีความเหมาะสมกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน ทั้งนี้ การปรับตัวในลักษณะดังกล่าวก็เพื่อที่จะได้สามารถอาศัยอยู่ในประเทศไทยให้ได้ในประกอบอาชีพเป็นนักฟุตบอลที่เล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ต่อไปได้

เมื่อฟุตบอลกลายเป็น “ธุรกิจ”

สำหรับวงการลูกหนังในปัจจุบันที่กีฬาฟุตบอลกลายเป็น “ธุรกิจ” นั้น โดยมีนักฟุตบอลเปรียบเสมือน “สินค้า” ที่สามารถแลกเปลี่ยนได้อย่างมีมูลค่ามหาศาล การที่นักฟุตบอลย้ายเข้าหรือย้ายออกจากสโมสรใดสโมสรหนึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับธุรกิจและผลประโยชน์ทั้งสิ้น ในปัจจุบันจึงพบไม่บ่อยนักที่จะพบว่า นักฟุตบอลคนหนึ่งที่จะอยู่กับสโมสรใดสโมสรหนึ่งได้ยาวนาน โดยวงการฟุตบอลไทยลึกลึนั้นพบว่า มีนักฟุตบอลต่างชาติที่ค้าแข้งอย่างยาวนานเพียงสโมสรเดียวไม่มากอย่างกรณีของอมาดู อ็อตตารา (Amadou Ouattara) นักฟุตบอลชาวไอวอรีโคสต์ที่เล่นให้กับสโมสรพีทีที ระยอง ยาวนานกว่า 7 ปี หรือกรณีของเลสลี อับลอร์ห์ (Leslie Ablorh) นักฟุตบอลชาวอานา (Ghana) ที่เล่นให้กับสโมสรนครปฐม ยูไนเต็ด ยาวนานถึง 8 ปี แต่นักฟุตบอลทั้ง 2 รายนี้เล่นให้กับสโมสรที่แข่งขันอยู่ในลีกรอง (T2-T3) ซึ่งเป็นลีกที่มีคุณภาพและการแข่งขันที่ต่ำกว่า แต่สำหรับกรณีของจอห์น บาจโจ้ ที่เล่นให้กับสโมสรในลีกสูงสุด (T1) อย่างสโมสรสุโขทัย เอฟซี ที่มีการแข่งขันที่สูงและเข้มข้นกว่ามาก จึงทำให้จอห์น บาจโจ้ เป็นกรณีที่พบได้ยากในวงการฟุตบอลไทยลีกในปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นว่าการที่จอห์น บาจโจ้ สามารถที่จะค้าแข้งในสโมสรฟุตบอลไทยลีกได้เป็นระยะเวลาไม่นาน นอกจากจอห์น บาจโจ้ จะมีความสามารถในด้านทักษะการเล่นฟุตบอลที่ดีแล้วยังสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้ โดยทำให้สามารถค้าแข้งเป็นนักฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลในไทยลีกอย่างสโมสรสุโขทัย เอฟซี ยาวนานถึง 7 ปี ทำให้จอห์น บาจโจ้ เป็นนักฟุตบอลที่ “ประสบความสำเร็จ” ในอาชีพพรายหนึ่งของการวงการฟุตบอลไทย

ถึงแม้ว่า ในการแข่งขันไทยลีกฤดูกาล 2021/2022 เลกที่ 1 นั้น จอห์น บาจโจ้ ได้ย้ายออกจากสโมสรสุโขทัย เอฟซี ไปเล่นให้กับสโมสรการท่าเรือ เอฟซี ซึ่งก็ได้เข้าไปเป็นผู้เล่นคนสำคัญให้กับสโมสรการท่าเรือ เอฟซี ในทันที จากการแข่งขันรายการเอเอฟซี แชมเปียนส์ลีก (AFC Champions League; ACL) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่เข้ามาค้าแข้งในสโมสรฟุตบอลไทยลีกนั้น หากมีการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้แล้ว ไม่ว่าจะย้ายเล่นให้กับสโมสรใดในไทยลีก ก็สามารถที่จะค้าแข้งให้กับสโมสรใหม่ที่ย้ายไปสังกัดได้เลย เนื่องจากมีการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ เมื่อไม่มีความกังวล

หรือไม่มีปัญหาในการปรับตัวจากการใช้ชีวิตประจำวันแล้ว ส่งผลทำให้สามารถประกอบอาชีพในการเล่นฟุตบอลอย่างเต็มที่ และมีสมรรถภาพในการเล่นฟุตบอล ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการงานของตนเองให้ประสบความสำเร็จต่อไปได้ นอกจากนี้ หากสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ ถึงแม้จะไปอยู่ที่ไหนในประเทศไทยก็สามารถอาศัยอยู่ได้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี การที่นักฟุตบอลคนใดคนหนึ่งจะก้าวสู่การเป็น “ตำนาน” ของสโมสรใด สโมสรหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ยาก และส่วนใหญ่มักจะเรียกขานนักฟุตบอลที่หยุดเล่นฟุตบอลหรือ “แขวนสตั๊ด” ไปแล้ว การที่จะเป็นตำนานในขณะที่ยังค้าแข้งอยู่จึงยิ่งพบเจอได้ไม่บ่อยนัก ตัวอย่างเช่นในวงการลูกหนังของต่างประเทศอย่างพรีเมียร์ลีกอังกฤษ กรณีของคริสเตียโน โรนัลโด (Cristiano Ronaldo) ที่กลายเป็นตำนานของสโมสรแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด ในขณะที่ยังค้าแข้งอยู่ ถึงแม้ว่าจะย้ายไปยังสโมสรเรอัล มาดริด หรือยูเวนตุส แล้วก็ตาม ในทำนองเดียวกับวงการฟุตบอลไทยลีกที่กล่าวได้ว่า จอห์น บาจโจ้ ก็ได้กลายเป็น “ตำนาน” ของสโมสรสุโขทัย เอฟซี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ถึงแม้ว่าจะย้ายไปสโมสรอื่นแล้วก็ตาม ซึ่งได้กลายเป็นตำนานจากการเป็น “นักฟุตบอลต่างชาติ” อีกด้วย ดังที่ปิยะราษฎร์ ลาจักริต (ผู้ให้สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2564) กล่าวไว้ว่า เขา (จอห์น บาจโจ้) เป็นตำนานอยู่แล้ว ด้วยผลงาน และการที่อยู่กับสโมสรมาอย่างยาวนาน ซึ่งเป็นที่รักของแฟนบอลสโมสรสุโขทัย เอฟซี อย่างมาก

ถอดบทเรียนการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของจอห์น บาจโจ้ ในการเป็นนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีกที่ค้าแข้งให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติที่จะมาแสวงโชคเพื่อเล่นฟุตบอลอาชีพให้กับสโมสรในไทยลีก ซึ่งผู้วิจัยได้สกัดข้อมูลที่ได้จาก “บาจโจ้ศึกษา” ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีทั้งหมด 7 ข้อดังต่อไปนี้

ถอดบทเรียนการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีก
1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศไทยและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอลไทยลีก
2. ผูกมิตรและสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมทีมที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทย
3. มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันกับเพื่อนร่วมทีมนอกเหนือจากการเล่นฟุตบอล
4. เรียนรู้ภาษาไทยเพิ่มเติมเพื่อใช้สำหรับการสื่อสารกับเพื่อนร่วมสโมสรและคนในสังคม
5. เปิดรับสื่อมวลชนไทยเป็นประจำ และติดตามข่าวสารผ่านสื่อมวลชนไทย
6. ใช้สื่อออนไลน์ให้เป็นประโยชน์เพื่อเอื้อต่อการปรับตัวและการดำเนินชีวิต
7. เปิดใจเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมไทย ผ่านการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเพณี วัฒนธรรมไทยนั้น

ตารางที่ 7 ถอดบทเรียนการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติในไทยลีก

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทยในมิติต่าง ๆ เช่น อาหาร บุคลิกของคนไทย หรือประเพณีวัฒนธรรมไทย เป็นต้น รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดที่ตั้งของสโมสรที่กำลังจะไปเข้าร่วม เพื่อเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ไม่เกิดความตระหนกทางวัฒนธรรม (Culture Shock) และช่วยเสริมให้เกิดการปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับฟุตบอลไทยลีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสไตล์การเล่นของสโมสรฟุตบอลในไทยลีกว่ามีวิธีการเล่นอย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถศึกษาได้จากสื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของไทยลีก เฟซบุ๊ก หรือยูทูบ ที่พบเนื้อหาเกี่ยวกับฟุตบอลไทยลีกอยู่จำนวนมาก เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่นฟุตบอลในไทยลีก และจะสามารถปรับตัวในพื้นที่ในสนามได้ทันที หรือใช้เวลาไม่มากสำหรับการปรับตัว

2. การเป็นนักฟุตบอลที่ค้าแข้งให้กับสโมสรในไทยลีก จำเป็นต้องติดต่อสัมพันธ์กับสมาชิกภายในสโมสรซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทย ไม่ว่าจะเป็น เพื่อนนักฟุตบอล ทีมงานผู้ฝึกสอน หรือเจ้าหน้าที่ของสโมสร การทำความรู้จัก ผูกมิตร หรือสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มคนเหล่านี้เป็นการเริ่มต้นที่ดีในการปรับตัวในพื้นที่ “ในสนาม” เพราะอันดับแรกจะเป็น ประโยชน์ต่อการทำงาน หรือการเล่นฟุตบอล เนื่องจากจะได้รับความช่วยเหลือและแนะนำด้านต่าง ๆ ในมิติของการเล่นฟุตบอล หรือเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ซึ่งจะทำได้ “เพื่อน” ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอลอีกด้วย

3. การที่มีเพื่อนที่เป็นสมาชิกภายในสโมสรเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนนักฟุตบอล หรือทีมงานในสโมสรที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทย ที่มีมักมีความเป็นกันเอง อธิบายเสียใจ และขอความช่วยเหลือ

ไม่ว่าจะบุคลิกของนักฟุตบอลต่างชาติจะเป็นแบบเปิดเผย (Extrovert) หรือแบบเก็บตัว (Introvert) การที่มีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มคนเหล่านี้นอกเหนือจากการเล่นฟุตบอล อย่างรับประทาน อาหาร ดื่มกาแฟ จะช่วยให้เกิดการปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ อันแน่นแฟ้นแล้ว ยังเป็นพื้นที่ของการสนทนา ซึ่งจะทำให้ได้เรียนรู้ภาษา เกิดความสนุกสนาน อีกทั้งยังทำให้รับรู้เหตุการณ์ข่าวสารรอบตัว นอกจากนี้ยังอาจเป็นพื้นที่ที่ทำให้พูดคุยเกี่ยวกับฟุตบอล ที่จะเป็นการพัฒนาอาชีพ ทำให้ส่งเสริมการเล่นฟุตบอลในสนามของตนเองอีกด้วย

4. เรียนภาษาเพิ่มเติม ซึ่งสโมสรในไทยลีกส่วนใหญ่ไม่ได้มีการว่าจ้างล่ามให้กับ นักฟุตบอลต่างชาติ หากนักฟุตบอลที่สื่อสารภาษาอังกฤษไม่ได้ อาจเรียนภาษาอังกฤษก่อน เป็นอันดับแรก เพราะเป็นภาษาแรกที่ใช้เป็นภาษากลางในการสื่อสารในบริบทการเล่นฟุตบอลไทยลีก ของนักฟุตบอลต่างชาติ หลังจากนั้นอาจเรียนรู้ภาษาไทยเพิ่มเติมควบคู่กัน ซึ่งเป็นภาษาที่สำคัญ เพราะว่าอาศัยอยู่ในประเทศไทยที่สื่อสารด้วยภาษาไทยเป็นหลัก การเรียนรู้ อาจเป็นการสื่อสารด้วย ภาษาไทยขั้นพื้นฐาน หรือที่ใช้ในบริบทการเล่นฟุตบอล เพื่อใช้ในการสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสร ที่บางรายไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ โดยหากสามารถสื่อสารด้วยตนเองได้ไม่ว่าจะเป็น ภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อการเล่นฟุตบอลอย่างมาก เพราะจะไม่มีใคร ที่คอยช่วยสื่อสารได้ทุกครั้งโดยเฉพาะขณะแข่งขัน การสื่อสารจึงต้องทำได้ด้วยตนเองเป็นหลัก นอกจากนี้ยังใช้สำหรับสื่อสารในชีวิตประจำวันกับผู้คนในสังคมที่เป็นคนไทยอีกด้วย โดยการเรียนรู้ ทั้ง 2 ภาษานั้น อาจจะเรียนผ่านสถาบันที่สอนภาษา การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการฟัง จำ จากสื่อต่าง ๆ และนำมาใช้กับสมาชิกภายในสโมสร เป็นต้น

5. เปิดรับสื่อมวลชนไทยเป็นประจำทั้งผ่านสื่อดั้งเดิมหรือบนพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งจะเป็นการเรียนรู้ภาษาไทยที่สามารถทำได้ด้วยตัวเองที่บ้านอย่างง่าย และยังเป็นพื้นที่ เสพความบันเทิงเรีงรมย์ ผ่อนคลายความเครียดได้อีกด้วย ที่สำคัญการเปิดรับข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยสื่อมวลชนไทยจะทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่รับมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันในประเทศไทยได้อีกด้วย

6. ปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวหน้าขึ้นอย่างมาก ควรใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ให้เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว อย่างการใช้สื่อสังคมในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกภายในสโมสร ติดต่อกับครอบครัวเพื่อคลายความเหงาและความคิดถึง เป็นต้น รวมถึงสามารถใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดการปรับตัวหรืออำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต เช่น ใช้กูเกิล ทรานสเลท ในการสื่อสารกับผู้คนในกรณีที่สื่อสารกันไม่เข้าใจ หรือใช้แปลเนื้อหาข่าวสารที่เป็นภาษาไทย

หรือการใช้แอปพลิเคชันฟุตบอล, แพนด้า, วงใน และโอโกต้า ฯลฯ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในประเทศไทยได้อย่างมาก ขณะเดียวกัน ในทางตรงกันข้าม หากใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในทางที่ผิด ก็อาจจะเป็นโทษมากกว่าประโยชน์ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อวิพากษ์วิจารณ์สโมสร โค้ช เพื่อนร่วมทีม หรือแฟนบอล เป็นต้น

7. การเปิดใจและเปิดรับการเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมไทย สามารถช่วยทำให้เข้าใจขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมของคนไทยได้เพิ่มขึ้น โดยการเรียนรู้ที่ดีคือการเข้าร่วมประเพณี วัฒนธรรมไทยในแต่ละท้องถิ่นหากมีโอกาส โดยระดับไม่ใช่แค่ “เข้าร่วม” เพียงอย่างเดียว แต่อาจต้อง “มีส่วนร่วม” ด้วย

ทั้งนี้ ข้อเสนอทั้ง 7 ข้อนี้ เป็นการเสนอแนะและแนะนำสำหรับนักฟุตบอลต่างชาติที่จะเข้ามาเล่นฟุตบอลอาชีพในสโมสรฟุตบอลไทยลีก แต่สำหรับชาวต่างชาติในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย อาจจะนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป สืบเนื่องมาจากในขณะที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา “การสื่อสารเพื่อการปรับตัว” จากกรณีศึกษาที่เป็นนักฟุตบอลต่างชาติอย่างจอห์น บาจโจ้ นั้นผู้วิจัยได้เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์อื่น ๆ ที่จะขอนำเสนอไว้ในที่นี้เพื่อพิจารณาสำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการสื่อสารเพื่อการปรับตัวจากกรณีศึกษาที่เป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่มาจากประเทศมาดากัสการ์ ทวีปแอฟริกา ดังนั้นหากสนใจที่จะศึกษาต่อในกรณีศึกษาที่เป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่มาจากประเทศอื่น ๆ ในทวีปแอฟริกา หรือประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในทวีปอเมริกา, เอเชีย, ยุโรป หรือออสเตรเลีย เพื่อศึกษาการสื่อสารเพื่อการปรับตัวในหลากหลายวัฒนธรรม

2. วงการฟุตบอลไทยลีกในแต่ละฤดูกาลมีนักฟุตบอลฟุตบอลต่างชาติที่เข้ามาค้าแข้งให้กับสโมสรในไทยลีกจำนวนมาก และมีจำนวนไม่น้อยที่ค้าแข้งอยู่ในไทยลีกเป็นระยะเวลาานาน การศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลต่างชาติ โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักฟุตบอลต่างชาติที่มาจากคนละประเทศหรือคนละทวีปกัน

3. สำหรับการศึกษาคั้งต่อไป สามารถศึกษาโดยมีกรณีศึกษาที่เป็น “กลุ่ม” นักฟุตบอลต่างชาติที่มาจากประเทศเดียวกัน เช่น นักฟุตบอลที่มาจากประเทศบราซิล, ไอออร์โคสต์, สเปน, เกาหลี หรือ ฟิลิปปีนส์ ที่พบนักฟุตบอลจากประเทศเหล่านี้จำนวนมากในไทยลีก

4. ศึกษาการสื่อสารเพื่อการปรับตัวจาก “กรณีศึกษา” ในนักกีฬาต่างชาติในกีฬาประเภทอื่น ที่ทำการแข่งขันในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นกีฬาฟุตบอล, บาสเกตบอล หรือวอลเลย์บอล เป็นต้น รวมทั้งนักกีฬาต่างชาติในการแข่งขันอีสปอร์ต (Esports) ที่มีการใช้นักกีฬาต่างชาติในการแข่งขันด้วยเช่นกัน รวมถึงศึกษาบุคลากรต่างชาติที่ทำงานให้กับองค์กรต่าง ๆ ในสาขาอาชีพอื่น ๆ

5. ในแต่ละฤดูกาล จะพบว่ามือนักฟุตบอลชาวไทยที่ได้ไปค้าแข้งในลีกต่างประเทศด้วยเช่นกัน โดยในศึกษาคั้งต่อไปนั้น สามารถศึกษาการสื่อสารเพื่อการปรับตัวของนักฟุตบอลไทยที่ค้าแข้งในลีกต่างประเทศได้อีกด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน. (2553). **สายธารแห่งนักคิดทฤษฎี เศรษฐศาสตร์ การเมือง กับสื่อการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กอบกาญจน์ พุทธาศรี, วราจณา อติสรประเสริฐ และศุภินญา ญาณสมบูรณ์. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรักและความภักดีต่อสโมสร. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**, 6 (1), 159-170.
- กัญญารัตน์ ตรีสิน. (2558). **การเสาะแสวงหาข้อมูลจากสื่อออนไลน์และปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์และสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นศ.ม., มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- ขวัญชนก พันธุ์ฝึก. (2557). **การสื่อสารและการปรับตัวของแรงงานพม่าในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2550). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. **ศรีปทุมปริทัศน์**, 7(2), 13-25.
- จิรัฏฐ์ จันทะเสน. (2543). **ศตวรรษฟุตบอลไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัทก๊ากงการพิมพ์.
- ชาย โพธิ์สีดา. (2548). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- ชิดชนก นิลรัตน์. (2558). **การเปิดรับข่าวสาร ความผูกพัน และการตอบสนองของผู้ติดตามเฟซบุ๊กแฟนเพจฟุตบอล**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชิดภา สุขพล่า. (2548). **การสื่อสารระหว่างบุคคล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ชูพงษ์ พิพัฒน์ไชยศิริ. (2552). **เครือข่ายและกระบวนการสื่อสารของคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ. (2552). กลยุทธ์ปฏิบัติการในชีวิตประจำวันของแรงงานข้ามชาติจากชายแดนกัมพูชา-ลาว ที่ทำงานในประเทศไทย ภายใต้กระแสการพัฒนาอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง. **วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง**, 5(2), 23-44.
- ชื่อขาง หอวง. (2556). **ผลกระทบของการสื่อสารต่างวัฒนธรรมที่มีต่อการปรับตัวของครูชาวจีนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.

- ณัฐสิทธิ์ เกตุแก่น. (2554). การจัดการการแข่งขันฟุตบอล เอไอเอส ลีก ดิวิชั่น 2 รอบแชมป์เยาวชนลีก ปี 2011. วิทยานิพนธ์ วท.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ณัฐสุพงศ์ สุขโสต. (2553). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงและธำรงรักษาโครงสร้าง "ชนชั้น" : ศึกษากรณีการบริโภควัฒนธรรมฟุตบอลในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ นศ.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์. (2544). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทิพย์พร เอี่ยมเรไร. (2546). การชมฟุตบอล: ศึกษาเปรียบเทียบประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ผ่านสื่อโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ ว.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ธวัชชัย กลิ่นนาค. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศ.อ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี: กรุงเทพฯ.
- ธานีษฐ์ กองแก้ว. (2544). การสื่อสารและการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติในมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นพมาศ ธีระเวคิน. (2551). ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุศรา จิระเกษมสุข. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสถาบันเสริมความงามพวงศศักดิ์ คลินิก ของ ผู้บริโภค ใน เขต กรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บุษยากร ติระพฤติกุลชัย. (2561). ปัญหาในการสื่อสารและการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่ทำงานในสถาบันการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 26(50), 189-212.
- ปภาวี ศรีวารี. (2558). การแสวงหาข้อมูล ความไว้วางใจ และทัศนคติของผู้บริโภค ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อ และการแบ่งปันข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ กรณีศึกษา www.zalora.co.th. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- ประกายดาว ศรีโมรา. (2541). การใช้รายการเข้าถึงแบบออนไลน์ของหน่วยงานสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์จากบันทึกสถิติการสืบค้น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- พรพะเยาว์ กังเม้ง. (2556). **ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- พัชรภา เอื้ออมรวณิช. (2558). **การศึกษาปัญหาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและแนวทางการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติกับนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร (รายงานผลการวิจัย)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พัชรภา เอื้ออมรวณิช. (2559). **การศึกษาปัญหาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและแนวทางการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติกับนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ภา กิตติ์ ตริสุกกุล. (2551). **หลักนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 6)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มนชกานต์ แผงดิษฐ์. (2556). **การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมระหว่างเจ้านายชาวญี่ปุ่นและพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย กรณีศึกษาบริษัท เจทีเอ (ประเทศไทย) จำกัด**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม., สถาบันจิตพัฒนาบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ
- เมตตา วิวัฒนานุกุล. (2548). **การสื่อสารต่างวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมตตา วิวัฒนานุกุล. (2557). **เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในสังคมไทย**. **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่**. 6(2), 64-78.
- เมตตา วิวัฒนานุกุล. (2559). **การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2534). **การวิเคราะห์ผู้รับสาร (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัชชา สีเหลือง. (2551). **การแสวงหาข้อมูลข่าวสารในโฆษณาออนไลน์เพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อ**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ว.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วราภรณ์ อวิรุทธ์วรกุล. (2557). **กระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยในประเทศจีนตอนใต้**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วสันต์ ปัญญาแก้ว, พงศกร สงวนศักดิ์ และจตุพร ทรัพย์ปัญญาญาณ. (2557). **ฟุตบอลไทยประวัติศาสตร์ อำนาจ การเมือง และความเป็นชาย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน.

- วสุ เขียวสะอาด. (2544). การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยและชาวมอญ ที่ก่อให้เกิด
การพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษา ต.ตลาด อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์
นศ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- วันเพ็ญ สุภาจันทร์, เกตลภา บุญปรากฏ, และเอมอร เจียรมาศ. (2556). ปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน
ผ่านพื้นที่การแต่งงานข้ามชาติพันธุ์. *วารสารศิลปศาสตร์*, 5(1), 76-89.
- วัลย์ลดา เหมหมาด. (2559). วิถีชีวิตและการนิยามความหมายของสาวแบงก์ในระบบเศรษฐกิจ
สมัยใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ศรัญญา ศิริวงศ์ถวัลย์. (2555). การย้ายถิ่นและรูปแบบการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติ :
กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาในโรงงานอุตสาหกรรม เมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศรันธ ยี่หลั่นสุวรรณ. (2558). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อ
โครงการส่งเสริมสังคม ของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียน และ ญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก
(Facebook). วิทยานิพนธ์ ว.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศิวัช จันทนาสุภาภรณ์. (2554). ทักษะที่มีต่อการเปิดรับสื่อออนไลน์บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ :
กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
บธ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- สกุลรัตน์ แจ้งศิริ. (2561). การสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
นครบาล. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- สถาพร สิงหะ. (2556). การเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจกับการตัดสินใจเลือก
ท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึกของนักดำน้ำชาวไทย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นศ.บ,
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- สิโรจน์ สกุลณะมรรคา. (2557). การปรับตัวของพนักงานต่างชาติต่อบริบทการทำงานแบบไทย
กรณีศึกษาพนักงานต่างชาติที่ทำงานในบริษัทโตโยต้ามอเตอร์เอเซียแปซิฟิก-วิศวกรรม
การผลิต จำกัด. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บธ.ม., มหาวิทยาลัยเนชั่น, ลำปาง.
- สิริลักษณ์ อุบลรัตน์. (2560). การเปิดรับสื่อ การแบ่งปันข้อมูล และการรู้เท่าทันข้อมูลด้านสุขภาพ
ในสื่อสังคมออนไลน์. วิทยานิพนธ์ ว.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุขุม หวังพระธรรม. (2553). จากวีรบุรุษสู่ผู้มีชื่อเสียง : การสื่อสารกับการสร้างภาพลักษณ์ดารานา
ฟุตบอลไทย. วิทยานิพนธ์ ว.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- สุคี ศิริวงศ์พากร. (2556). **การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร** (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สุรศักดิ์ บุญอาจ. (2558). กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. **วารสารนิเทศศาสตร์**, 33(2), 91-105.
- อชวัตร แสนศรี. (2552). **เครือข่ายการสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนิสิตโครงการแลกเปลี่ยน**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อัญชัน สันติไชยกุล. (2547). **รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และการรับนวัตกรรมสินค้าแฟชั่นของวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เอกรงค์ ปันพงษ์. (2561). **การสื่อสารเพื่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักฟุตบอลต่างชาติในสโมสรฟุตบอลไทยลีก**. วิทยานิพนธ์ นศ.ด., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- โอฬาริก ชุนสิทธิ์. (2555). **การสื่อสารและการปรับตัวทางวัฒนธรรมของบุคลากรไทยในบริษัทสาขาประจำประเทศเพื่อนบ้าน**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภาษาอังกฤษ

- Chovanec J., Podhorná-Polická A. (2009). Multilingualism in football team: Methodology of Fieldwork. **Language and Literature: European Landmarks of Identity**. Pitesti: Editura Universitatii din Pitesti , vol. 5, No 1, p. 186-196.
- Cotterill, S., Cheetham. R. (2017). The experience of captaincy in professional sport: The case of elite professional rugby, **European Journal of Sport Science**, 17:2,215-221.
- Dunning, E. (1999). **The development of soccer as a world game**. Sport Matters: Sociological Studies of Sport, Violence and Civilisation. London: Routledge.
- Punpong, A. (2018). **Communication for The Foreign Football Players' Cultural Adjustment in Thailand League Football Club**. Doctoral dissertation, Ph.D., National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Swarts, C. (2014). **Adapting to Finland through Professional Football – Perceptions of Players and Coaches**. Master thesis, ICC, University of Jyväskylä, Finland.

Ting-Toomey, S. (1999). **Communicating across Cultures**. New York: The Guilford Press.

สืบค้นออนไลน์

Dailynews. (24 กันยายน 2560). **ตำนานค้างคาว “บาจโจ” เตะครบ 100นัด**. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2563, จาก <https://www.dailynews.co.th/sports/600390>

FA Thailand. (23 กรกฎาคม 2563). **ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการแข่งขันไทยลีก 1 พ.ศ. 2563**. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2563, จาก <http://www.fathailand.org/downloads>

Fluke Family. (18 สิงหาคม 2564). **คุยสด : “ไมเคิล เบิร์น” ตำนานนักเตะต่างชาติที่แฟนบอลไทยรักและคิดถึง** [Video file]. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=eQwiGTpmnPE&t=741s>

Goal Thailand. (11 พฤษภาคม 2559). **ตาแหลม!สมศักดิ์เผยเซ็น"บาจโจ"หลังเห็นผีเท้าแค่7นาที**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.goal.com/th/news/4280/ฟุตบอลไทย/2016/05/11/23364982/ตาแหลมสมศักดิ์เผยเซ็นบาจโจหลังเห็นผีเท้าแค่7นาที>

Goal Thailand. (21 มิถุนายน 2562). **ปรับตัวไม่ได้!พีทีทีฯ แกลงแยกทาง เจ็ท**. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.goal.com/th/ข่าว/ปรับตัวไม่ได้พททฯ-แกลงแยกทาง-เจท/zt1qwnx7fuo411fe0lgelb2z0>

Siamsport. (2 เมษายน 2562). **"ปรีรัมย์" ฝันเป็นเกียรติสูงสุดหากติดทีมชาติไทย**. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563, จาก <https://www.siamsport.co.th/football/thaipremierleague/view/123829>

Transfermarkt. (2021) . **#10 John Baggio**. Retrieved September 9, 2020, from <https://www.transfermarkt.com/john-baggio/profil/spieler/210931>

SMM Sport. (28 ธันวาคม 2558). **บาจโจ กับสัญญา3ปีจาก สุโขทัย ที่เกือบไม่มีโอกาสเกิดขึ้น**. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2563, จาก <https://www.smm sport.com/reader/article/6310>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก

สำหรับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย โดยข้อมูลแต่ละท่านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คุณจอห์น บาจโจ้ (Mr. John Baggio)

จอห์น บาจโจ้ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ โดยเริ่มอาชีพการเป็นนักฟุตบอลในสโมสรฟุตบอลไทยลีกกับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งเป็นสโมสรแรกในการค้าแข้งในไทยลีก โดยเข้าร่วมสโมสรเมื่อฤดูกาล 2558 ซึ่งในขณะนั้นสโมสรสุโขทัย เอฟซี แข่งขันอยู่ในลีกระดับดิวิชั่น 1 (T2 ในปัจจุบัน) และสามารถพาสโมสรเลื่อนชั้นสู่ระดับไทยพรีเมียร์ลีก (ไทยลีก 1 หรือ T1 ในปัจจุบัน) ได้สำเร็จในฤดูกาลเดียวกัน โดยจอห์น บาจโจ้ค้าแข้งให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ต่อเนื่องยาวนานถึง 7 ปี จนถึงฤดูกาล 2563/2564 รวม 6 ฤดูกาล ปัจจุบันจอห์น บาจโจ้ ได้ย้ายไปสังกัดสโมสรการทำเรือ เอฟซี สโมสรดังในรายการไทยลีก 1

2. คุณจุง เมียงโอ (Mr. Jung Myung-oh)

จุง เมียงโอ เพื่อนนักฟุตบอลชาวเกาหลีใต้ของจอห์น บาจจ์ โดยจุง เมียงโอ ได้ย้ายเข้ามาเล่นให้กับสุโขทัย เอฟซี ในฤดูกาล 2560 โดยเล่นร่วมกับจอห์น บาจจ์ ยาวนานถึง 5 ปี รวม 4 ฤดูกาล ซึ่งเป็นนักฟุตบอลต่างชาติที่เล่นร่วมกับจอห์น บาจจ์ ในสีเสื้อสุโขทัย เอฟซี ยาวนานที่สุด

3. คุณปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด

ปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด เพื่อนนักฟุตบอลชาวไทยของจอห์น บาจจ์ โดยปิยะราษฎร์ ลาจังหรีด ได้ย้ายเข้าสู่สโมสรสุโขทัย เอฟซี ในฤดูกาล 2559 ซึ่งเป็นนักฟุตบอลชาวไทยที่เล่นร่วมกับจอห์น บาจจ์ มาอย่างยาวนานถึง 6 ปี รวม 5 ฤดูกาล โดยเป็นนักฟุตบอลชาวไทยที่มีความสนิทสนมกับจอห์น บาจจ์ เป็นอย่างมาก

4. คุณนันทพงศ์ ทอดสนิท

นันทพงศ์ ทอดสนิท หรือผู้ที่จอห์น บาจโจ้ เรียกว่า “เทิง” ทีมงานผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยหัวหน้าผู้ฝึกสอนของสโมสรสุโขทัย เอฟซี โดยเป็นผู้ที่อยู่กับจอห์น บาจโจ้ มาตั้งแต่ต้นตอนที่จอห์น บาจโจ้ ได้ย้ายเข้าสู่สโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งนันทพงศ์ ทอดสนิท มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือกับจอห์น บาจโจ้ ในช่วงที่เข้ามาประเทศไทยใหม่ ๆ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ กับจอห์น บาจโจ้ ตลอดการเล่นให้สุโขทัย เอฟซี ในช่วง 7 ปี ซึ่งทำให้มีความสนิทสนมกับจอห์น บาจโจ้ เป็นอย่างมาก และมักจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันเสมอ

5. คุณกำพล ลำพูน

กำพล ลำพูน หรือที่จอห์น บาจโจ้ เรียกว่า “ก้อง” ทีมงานผู้ฝึกสอนคนสนิทจอห์น บาจโจ้ โดยกำพล ลำพูน ได้ทำงานร่วมกับจอห์น บาจโจ้ ตั้งแต่ช่วงฤดูกาล 2561 จนถึง ฤดูกาล 2563/2564 รวมระยะเวลา 4 ปี ซึ่งเป็นทีมงานผู้ฝึกสอนที่มีความใกล้ชิดกับจอห์น บาจโจ้ เป็นอย่างมาก

โดยมักจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร ดื่มกาแฟ และไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ร่วมกัน

6. คุณภัทรวดี ชูวิทย์

ภัทรวดี ชูวิทย์ เจ้าหน้าที่ประจำสโมสรสุโขทัย เอฟซี ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้จัดการเอกสาร นักฟุตบอลต่างชาติ โดยภัทรวดี ชูวิทย์ ทำงานร่วมกับจอห์น บาจจ์ ตั้งแต่ต้นที่จอห์น บาจจ์ ย้ายเข้ามาเล่นให้กับสโมสรสุโขทัย เอฟซี ในฤดูกาล 2558

ภาคผนวก ข. ภาพประกอบจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม

